

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ : ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ:ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΜΣ : ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ – ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ
ΕΞΑΓΩΓΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΚΑΙ

Η ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ Ν.ΑΡΤΑΣ

(ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ)

Κατσίμπρα Χριστίνα

Επιβλέπων Καθηγητής: ΚΑΡΑΜΑΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τίτλος / Βαθμίδα : Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΡΕΒΕΖΑ , ΟΚΤΩΒΡΗΣ 2018

ΣΧΟΛΗ : ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΜΣ : ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ – ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΞΑΓΩΓΙΚΟ
ΕΜΠΟΡΙΟ

ΚΑΙ

Η ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ Ν.ΑΡΤΑΣ

(ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ)

Κατσίμπρα Χριστίνα

Επιβλέπων Καθηγητής: ΚΑΡΑΜΑΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τίτλος / Βαθμίδα : Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΡΕΒΕΖΑ , ΟΚΤΩΒΡΗΣ 2018

**STRATEGIC PLANNING OF THE EUROPEAN UNION
FOR EXPORT TRADE
AND
THE EXPORT ACTIVITY OF THE COMPANIES
OF THE PREFECTURE OF ARTA
(*CASE STUDY*)**

Εγκρίθηκε από τριμελή εξεταστική επιτροπή

Πρέβεζα, Οκτώβρης, 2018

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Επιβλέπων καθηγητής
Καραμάνης Κωνσταντίνος
Αναπληρωτής Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Ηπείρου

2. Μέλος επιτροπής
Ναζάκης Χαρίλαος
Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Ηπείρου

3. Μέλος επιτροπής
Παππά Παρασκευή
Λέκτορας Τ.Ε.Ι. Ηπείρου

© Κατσίμπρα Χριστίνα , 2018

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

All rights reserved.

Δήλωση μη λογοκλοπής

Δηλώνω υπεύθυνα και γνωρίζοντας τις διατάξεις του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ότι η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία είναι εξ ολοκλήρου αποτέλεσμα δικής μου ερευνητικής εργασίας, δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (κάθε είδους, μορφής και προέλευσης) για τη συγγραφή της περιλαμβάνονται στη βιβλιογραφία.

Κατσίμπρα Χριστίνα

Υπογραφή

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να εκφράσω τις θερμότερες ευχαριστίες μου ,στον επιβλέποντα καθηγητή μου Δρ.Καραμάνη Κωνσταντίνο ,που με την αμέριστη συμπαράσταση και υπομονή του ,με βοήθησε στην ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας .Οφείλω επίσης να ευχαριστήσω τους ανθρώπους που υπήρξαν αρωγοί στην προσπάθειά μου αυτή , αφιερώνοντας τον πολύτιμο χρόνο τους για να με ακούσουν και να με καθοδηγήσουν . Τέλος ,θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον αδελφικό φίλο και παλαιό συμφοιτητή μου,Σταύρο Γιαλιαδάκη που με παρακίνησε να ξεκινήσω το συγκεκριμένο Μεταπτυχιακό,παρέχοντάς μου ηθική συμπαράσταση .

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα διπλωματική εργασία αναλύεται ο στρατηγικός σχεδιασμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η εμπορική πολιτική που ακολουθεί για το εξαγωγικό εμπόριο. Αναφέρονται οι στρατηγικές, οι στόχοι της Ε.Ε. και τα σχέδια δράσης μέσω αξιοποίησης των εμπορικών συμφωνιών με τρίτες χώρες. Παρουσιάζεται το κανονιστικό πλαίσιο καθώς και το λειτουργικό πλαίσιο εξαγωγών προϊόντων, όπως διαμορφώνεται σύμφωνα με τις νέες απαιτήσεις προς επίτευξη των στόχων της. Επιχειρούμε να παρουσιάσουμε την εξαγωγική δραστηριότητα σε συγκεκριμένη περιοχή της Ελλάδας, του Ν. Αρτας της περιφέρειας Ηπείρου, ώστε να αντλήσουμε συμπεράσματα για την αξιοποίηση των εμπορικών συμφωνιών, καθώς και τα προβλήματα που παρουσιάζονται, προτείνοντας τρόπους αντιμετώπισης. Στην συνέχεια διεξάγουμε μελέτη περίπτωσης συγκεκριμένης επιχείρησης της περιοχής, ώστε να αποτυπώσουμε την μέχρι τώρα πορεία της, να αναζητηθεί η στρατηγική την οποία ακολουθεί για να εξασφαλίσει την βιωσιμότητά της και γενικότερα ο τρόπος που διαμορφώνει την εξαγωγική της δράση μέσα από τις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Η μεθοδολογία που θα χρησιμοποιήσουμε περιλαμβάνει έρευνα σε βιβλιογραφικές πηγές, στατιστικά στοιχεία, ποσοτική και ποιοτική έρευνα για την περιπτωσιολογική μελέτη, με σύνταξη ερωτηματολογίου και διενέργεια συνέντευξης με ερωτήσεις ανοικτού τύπου, ώστε να αποτυπώσουμε την πραγματική κατάσταση και να γίνει πληρέστερη αξιολόγηση.

Λέξεις - κλειδιά: στρατηγική, εξαγωγές, εμπορικές συμφωνίες, Ευρωπαϊκή Ένωση, Ν. Αρτας, επιχείρηση.

ABSTRACT

This diploma thesis analyzes the strategic planning of the European Union and the trade policy that will follow for the export trade. These are the EU's strategies, objectives and action plans through the use of trade agreements with third countries. It presents the regulatory framework as well as the functional export framework for products as it is formulated in line with the new requirements to achieve its objectives. We are attempting to present the export activity in a specific area of Greece, the prefecture of Arta, in the region of Epirus, in order to draw conclusions on the use of trade agreements and the problems presented, proposing ways of dealing with them. We then conduct a case study of a specific business in the area in order to outline its course so far, to seek the strategy it pursues to ensure its sustainability and, more generally, the way in which it shapes its export activity through the changing circumstances. The methodology we will use includes research into bibliographic sources, statistics, quantitative and qualitative case study research, writing a questionnaire and interviewing open-ended questions to capture the real situation and make a fuller assessment.

Keywords: Strategy, Exports, Trade agreements, European Union, Prefecture of Arta, business.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	IV
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	V
ABSTRACT	VI
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	VII
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	X
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	XI
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	XIII
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	XIV
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	XVII
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	1
Ο ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	1
1.1) ΈΝΝΟΙΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ.....	1
1.2) ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	3
1.3) Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	3
1.4) Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ «ΕΥΡΩΠΗ 2020» (2010 -2020).....	10
1.4.1) Απολογισμός της στρατηγικής «ΕΥΡΩΠΗ 2020» (2014)	12
1.5) ΟΙ ΔΕΚΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε. (2015-2019)	13
1.6) ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ (ΕΜΠΟΡΙΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ)	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ.....	18
ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ.....	18
2.1) ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.....	18
2.2) Ο ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ Ε.Ε. :	22
2.3) ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ	24
2.3.1) Τελωνειακές ενώσεις	25
2.3.2) Συμφωνίες Εταιρικής Σχέσης.....	27
2.3.3) Συμφωνίες Σύνδεσης (Σ.Σ.)	27
2.3.4) Συμφωνίες Ελευθέρων Συναλλαγών / ΣΕΣ	27
2.3.5) ΣΕΣ «πρώτης γενιάς»	28
2.3.6) ΣΕΣ «νέας γενιάς»	28
2.3.7) Συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ)	29
2.3.8) Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών	29
2.4) ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΞΑΓΩΓΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΗΣ Ε.Ε.	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ	36
ΘΕΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΞΑΓΩΓΩΝ.....	36

3.1) ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΕΟ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟ ΚΩΔΙΚΑ.....	36
3.2) ΟΙ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΤΟΜΕΙΣ.....	41
3.2.1) Πρόσωπο / Εξαγωγέας.....	42
3.2.2.) Προϊόν εξαγωγής / Εμπόρευμα.....	43
3.2.3) Ψηφιακή διαδικασία εξαγωγών και λειτουργικό πλαίσιο.....	46
3.2.4) Έλεγχος / Επιτήρηση.....	53
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ.....	55
Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ / ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΕΞΑΓΩΓΕΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ.....	55
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	55
4.1) ΈΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ.....	55
4.1.1) Κριτήρια / προϋποθέσεις.....	57
4.1.2) Οφέλη / Ενεργήματα.....	59
4.2) ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ (REX).....	61
4.3) ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΥ ΕΞΑΓΩΓΕΑ ΚΑΙ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΕΞΑΓΩΓΕΑ.....	63
4.4) ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΕΜΠΟΡΟΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....	65
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ.....	67
Η ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΡΤΑΣ.....	67
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	67
ΣΚΟΠΟΣ – ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	67
5.1) ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ –ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ.....	67
5.2) ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΡΤΑΣ.....	71
5.3) ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΡΤΑΣ.....	73
5.4) ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΑΓΩΓΩΝ Ν. ΑΡΤΑΣ.....	75
5.5) ΕΞΑΓΩΓΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ.....	77
5.6) ΕΞΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ.....	81
5.6.1) Νωπά σπαροκηπευτικά.....	81
5.6.2) Γαλακτοκομικά.....	85
5.7) ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΝΟΜΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε.....	87
5.8) ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ).....	92
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ.....	98
ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΡΤΑΣ.....	98
6.1) ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΈΡΕΥΝΑΣ.....	98
6.2) ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	98
6.3) ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ.....	98
6.4) ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ.....	98
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΛΗΣ Α.Ε.: Ο ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΗΣ ΕΞΑΓΩΓΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΡΑΒΙΕΡΑΣ (ΠΟΠ) ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ.....	99
6.4.1) Γενικά στοιχεία επιχείρησης.....	99
6.4.2) Ανταγωνισμός και συγκριτικό πλεονέκτημα.....	100
6.4.3) Εξαγωγική δραστηριότητα.....	102
6.4.4) SWOT ανάλυση.....	103
6.4.5) Χρηματοοικονομική ανάλυση της επιχείρησης με χρήση αριθμοδεικτών.....	105
6.4.6) Συμπεράσματα.....	112
ΣΥΝΟΨΗ.....	116

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ.....	118
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	119
Α)ΕΥΡΩΠΗ 2020	120
Β)ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ	122
Γ) ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	124
Δ) ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ.....	129
Ε) ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (2005 -2014).....	147
ΠΗΓΕΣ.....	167
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	167
ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ	169
ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ.....	174

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 2.1 Συνεργασίες «σταθμοί» της Ευρώπης	18,19,20
Πίνακας 2.2 Χρήση προτιμήσεων στις εξαγωγές από την Ε.Ε. προς εταίρους.....	30,31
Πίνακας 2.3 Περιπτώσεις Επιχειρήσεων.....	34,35
Πίνακας 3.1 Ηλεκτρονικά μηνύματα κατά την εξαγωγή.....	52,53
Πίνακας 5.1 Επικρατέστερες Αγροτικές Καλλιέργειες στον Ν. Άρτας.....	73,74
Πίνακας 5.2 Εκτροφές Ν. Άρτας.....	74
Πίνακας 5.3 Οι Εξαγωγές της περιοχής για το χρονικό διάστημα 2002 -2017.....	75,76
Πίνακας 5.4 Χώρες εξαγωγής προϊόντων Ν. Άρτας για το χρονικό διάστημα 2007 – 2017.....	78,79
Πίνακας 5.5 Διαχρονική εξέλιξη εξαγωγών Ν. Άρτας σε δέκα δημοφιλείς προορισμούς.....	80
Πίνακας 6.1 Γενικής και ειδικής ρευστότητας.....	106
Πίνακας 6.2 Δραστηριότητας(ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων, ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων ,ταχύτητας εξόφλησης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	107,108
Πίνακας 6.3 Διάρθρωσης & Βιωσιμότητας (5 δείκτες).....	108,109,110
Πίνακας 6.4 Δείκτες αποδοτικότητας (4).....	110,111
Πίνακας 6.5 Αριθμοδείκτης Οικονομικής Μόχλευσης.....	112

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1.1 Η διαδικασία μετασχηματισμού των προγραμμάτων.....	2
Διάγραμμα 1.2 Παγκόσμιο μερίδιο αγοράς(εξαγωγών) αγαθών της Ε.Ε. (% ,έτους 2016).....	7
Διάγραμμα 1.3 Κύριοι εμπορικοί εταίροι ως προς τις εμπορευματικές εξαγωγές, 2016(ποσοστό % των εξαγωγών σε χώρες εκτός της ΕΕ-28).....	8
Διάγραμμα 1.4 Ανάπτυξη των διεθνών εμπορευματικών συναλλαγών, ΕΕ-28, 2006-2016, (σε δισ. ευρώ).....	9
Διάγραμμα 3.1 Οι τέσσερις βασικοί τομείς.....	42
Διάγραμμα 4.1 Κριτήρια / Προϋποθέσεις απόκτησης ιδιότητας ΑΕΟ από εξαγωγική επιχείρηση.....	58
Διάγραμμα 5.1 Εξωτερικό εμπόριο της Ελλάδας (Εισαγωγές & εξαγωγές) ,πριν την ένταξη στην ΕΟΚ , για το χρονικό διάστημα 1955 -1979.....	68
Διάγραμμα 5.2 Εξωτερικό εμπόριο της Ελλάδας (Εισαγωγές & εξαγωγές) , για το χρονικό διάστημα 1992 -2003.....	69
Διάγραμμα 5.3 Καθαρές εξαγωγές των χωρών: Ελλάδα, Ισπανίας ,Πορτογαλίας ,και μ.ο. Ευρωπαϊκής Ένωσης ,ως ποσοστό του ΑΕΠ,για το χρονικό διάστημα 1970-2015.....	70
Διάγραμμα 5.4 Αναλογία μονάδων εκτροφής ζώων.....	75
Διάγραμμα 5.5 Διαγραμματική απεικόνιση των Εξαγωγών Ν. Άρτας σε αξία και ποσότητα.....	76,77
Διάγραμμα 5.6 Διαχρονική Τάση Εξαγωγών 2009-2017.....	77
Διάγραμμα 5.7 Αριθμός χωρών ανά έτος.....	79
Διάγραμμα 5.8 Αναλογία κατά νομό εγκεκριμένων εμπορών νωπών Οπωρ/κών.....	82

Διάγραμμα 5.9 Αριθμός αδειών εγκεκριμένων εξαγωγέων (κλάδος νωπών οπωροκηπευτικών) ανά νομό δραστηριοποίησης.....	83
Διάγραμμα 5.10 Εξαγωγές νωπών οπωροκηπευτικών.....	84
Διάγραμμα 5.11 Εξαγωγές ακτινιδίου.....	85
Διάγραμμα 5.12 Εξαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων.....	86
Διάγραμμα 5.13 Εξαγωγές γαλακτοκομικών Ν. Άρτας στον Καναδά.....	87
Διάγραμμα 5.14 Εξαγωγές γαλακτοκομικών Ν. Άρτας στην Νότια Κορέα.....	88
Διάγραμμα 5.15 Εξαγωγές ακτινιδίων Ν. Άρτας στην Κίνα.....	89
Διάγραμμα 5.16 Εξαγωγές εσπεριδοειδών Ν. Άρτας στην Ουκρανία.....	90
Διάγραμμα 6.1 Εξαγωγές ανά προορισμό σε αξία.....	102

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 2.1 Χάρτης εμπορικών συμφωνιών της Ε.Ε.....	23
Εικόνα 3.1 Ενωσιακος τελωνειακος κωδικας.....	40
Εικόνα 3.2 Πληροφοριακό σύστημα για τις εξαγωγές (icisnet).....	49
Εικόνα 3.3 Μορφή MRN.....	50
Εικόνα 4.1 Λογότυπο ΑΕΟ.....	59

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

AEOC	Authorized Economic Operator Customs Simplifications
AEOS	Authorized Economic Operator Safety and Security
ATR	Admission Temporaire Roulette
BENELUX	Belgium, Netherlands, Luxembourg
CETA	Canada Comprehensive Economic and Trade Agreement
CIF	Cost , Insurance and Freight
COM	Commission
DA	Delegated Act
DCFTA	Deep and Comprehensive Free Trade Areas
ECS	Export Control System
EFTA	European free trade association
EU	European Union
EUR	Euro
EURATOM	European Atomic Energy Community
EX	Export
FOB	Free On Board
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade
IA	Implementing Act
ICISNET	Integrated Customs Information System Security Network
ISO	International Organization for Standardization
MRN	Movement Reference Number
OEEC	Organization for European economic cooperation
REX	Registered Exporter System
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats
TDA	Transitional Delegated Act
UCC	Union Customs Code

ΑΑΔΕ	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
ΑΔΑ	Αριθμός Διαδικτυακής Ανάρτησης
ΑΕ	Ανώνυμη Εταιρία
ΑΕγχΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
ΑΚΕ	Αφρική, Καραϊβική ,Ειρηνικού
ΑΥΟ	Απόφαση Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών
ΓΣΔΕ	Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου
ΓΓΠΣ	Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων
ΔΟΥ	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
ΔΔΙ	Δικαιώματα Διανοητικής Ιδιοκτησίας
ΔΣ	Διοικητικό Συμβούλιο
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΖΕΣ	Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΚΑΕ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
ΕΚΑΧ	Ευρωπαϊκή Κοινοπραξία Άνθρακα & Χάλυβα
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΟΚ	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
ΕΟΦ	Εγκεκριμένος Οικονομικός Φορέας
ΕΣΥΕ	Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος
ΕΤΚ	Ευρωπαϊκός Τελωνειακός Κώδικας
ΕΦΚ	Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης
ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
ΙΕΕΣ	Ινστιτούτου Εξαγωγικών Ερευνών και Σπουδών
ΚΑΝ	Κανονισμός
ΚΕΠΕ	Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών

Κ-Μ	Κράτη -Μέλη
ΚΟΜΕΚΟΝ	Κοινή Αγορά Κεντρικής Αμερικής
μ.Χ.	μετά Χριστό
Μ.Ο	Μέσος Όρος
ΜΜΕ	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
ΟΝΕ	Οικονομική Νομισματική Ένωση
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΟΠΣΤ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Τελωνείων
π.Χ.	προ Χριστού
ΠΓΜΔ	Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας
ΠΟΕ	Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου
ΠΟΠ	Προστατευόμενη Ονομασίας Προέλευσης
Σ.Σ	Συμφωνίες Σύνδεσης
ΣΓΠ	Σύστημα Γενικευμένων προτιμήσεων
ΣΕΒΕ	Συνδέσμου Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος
ΣΕΕ	Σύστημα Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων
ΣΕΣ	Συμφωνίες Εταιρικής Σχέσης
ΣΕΣ	Συμφωνίες Ελεύθερων Συναλλαγών
ΣΛΕΕ	Συνθήκη Λειτουργίας Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΣΟΕΣ	Συμφωνίες Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης
ΥΧΕ	Υπερπόντιες χώρες και εδάφη
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως
ΦΠΑ	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα διπλωματική εργασία, αναλύεται ο στρατηγικός σχεδιασμός της Ευρωπαϊκής ένωσης για το εξαγωγικό εμπόριο. Επίσης παρουσιάζεται η εξαγωγική δραστηριότητα συγκεκριμένης περιοχής της Ελλάδας, του Νομού Άρτας της περιφέρειας Ηπείρου και διεξάγουμε μελέτη περίπτωσης μιας επιτυχημένης εξαγωγικής επιχείρησης, ώστε να αντλήσουμε συμπεράσματα σχετικά με την εναρμόνιση της δράσης της, σύμφωνα με τον σχεδιασμό της Ε.Ε. και το νέο κανονιστικό πλαίσιο, ώστε η επιχείρηση να εξασφαλίσει την βιωσιμότητά της.

Η εργασία αποτελείται από έξι κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο κάνουμε αναφορά στις έννοιες της στρατηγικής, του στρατηγικού σχεδιασμού και της εμπορικής πολιτικής της Ε.Ε. Παρουσιάζουμε τα βασικά σημεία της στρατηγικής, η οποία ονομάστηκε «Ευρώπη 2020» καθώς και τον Απολογισμό της στρατηγικής που διενεργήθηκε ώστε να επικαιροποιηθούν οι δράσεις. Επίσης παρουσιάζουμε τις δέκα πιο σημαντικές προτεραιότητες που έχει θέσει η ΕΕ καθώς και την επικαιροποιημένη στρατηγική (Εμπόριο για όλους).

Καθώς το εξαγωγικό εμπόριο διέπεται από πλήθος εμπορικών & οικονομικών συμφωνιών μεταξύ της ΕΕ και των τρίτων χωρών, στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι εμπορικές συνεργασίες, οι βασικές αρχές και η ταξινόμησή τους. Στο τέλος του κεφαλαίου αναφερόμαστε στην αξιολόγηση της εφαρμογής των συμφωνιών που επιχείρησε να κάνει η Ε.Ε.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται αφενός το νέο θεσμικό πλαίσιο για τις εξαγωγές και αφετέρου το νέο λειτουργικό πλαίσιο όπως αυτό διαμορφώθηκε, με σκοπό να εξυπηρετήσει τους στόχους της στρατηγικής και τις προτεραιότητες που έχει θέσει η Ευρώπη.

Επειδή το νέο πλαίσιο δίνει ιδιαίτερη σημασία στην αξιοπιστία της ευρωπαϊκής εξαγωγικής επιχείρησης / εξαγωγέα, το τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζει την έννοια του Εγκεκριμένου Οικονομικού Φορέα. Είναι ένας θεσμός που καθιερώθηκε με σκοπό να διευκολύνει τις εξαγωγικές επιχειρήσεις για την διακίνηση των προϊόντων τους προς τρίτες χώρες.

Το πέμπτο και έκτο κεφάλαιο περιλαμβάνουν την ερευνητική προσέγγιση της εργασίας. Αντίστοιχα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα για την εξαγωγική δραστηριότητα του Άρτας και τα ευρήματα από την περιπτωσιολογική μελέτη μιας επιτυχημένης βιομηχανίας η οποία παράγει και εξάγει γαλακτοκομικά προϊόντα. Καταλήγουμε σε συμπεράσματα για την αξιοποίηση των ευρωπαϊκών εμπορικών συμφωνιών και την

πορεία της επιχείρησης βάσει της εναρμόνισης της στρατηγικής της με τα νέα δεδομένα που θέτει το θεσμικό πλαίσιο της Ε.Ε.

Τέλος η εργασία ολοκληρώνεται με προτάσεις για περαιτέρω έρευνα στον τομέα της εξαγωγικής δράσης .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.

1.1) Έννοιες Στρατηγικής και Στρατηγικού Σχεδιασμού.

Η στρατηγική είναι η κατεύθυνση¹ και το εύρος δραστηριοτήτων μιας οντότητας σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα ,η οποία της εξασφαλίζει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, μέσα από την διάταξη των πόρων της σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, έχοντας ως στόχο να ανταποκριθεί στις εκάστοτε ανάγκες και να ικανοποιήσει τους βασικούς ενδιαφερόμενους. Είναι η γενική πορεία δράσης για την επίτευξη των στόχων της ,όπου όλες οι αποφάσεις που λαμβάνονται κινούνται σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο. Η πολιτική ,ως έννοια, προσδιορίζει αυτό το πλαίσιο. Ένα σύνολο από κανόνες και ορισμένα κριτήρια, που μπορούν να εφαρμοστούν και σχετίζονται με κάποιες συγκεκριμένες λειτουργίες ή δραστηριότητες .Δηλαδή καθορίζει τα όρια μέσα στα οποία λαμβάνεται μια απόφαση ,εξασφαλίζοντας την συνέπεια των στόχων και συμβάλλοντας στην επίτευξή τους (Βασιλείου & Ηρειώτης ,2008,σελ.291-292).

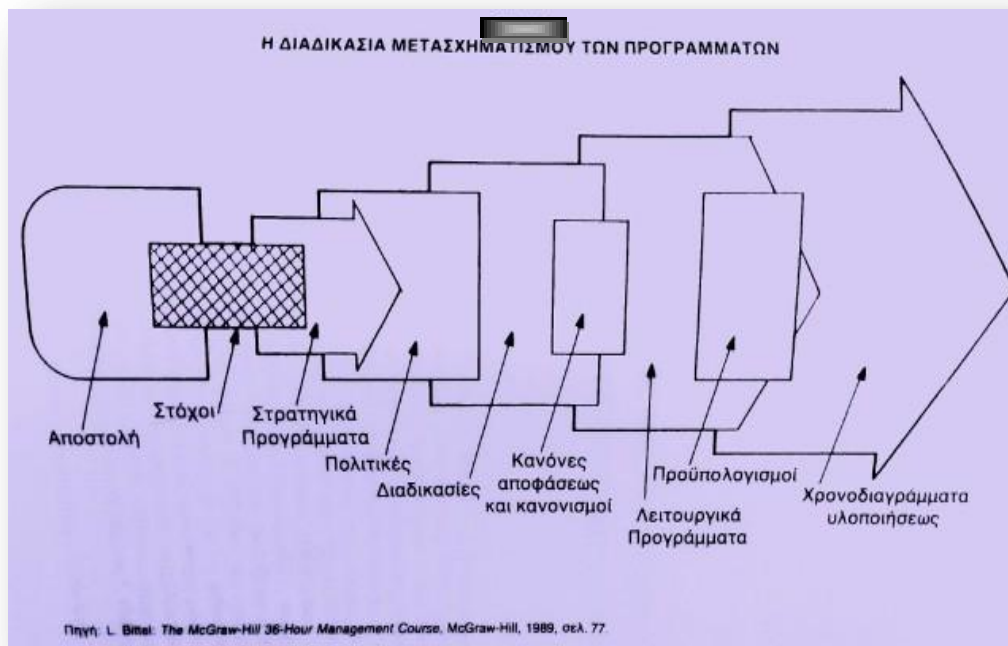
Δεν θα πρέπει να συγχέουμε την στρατηγική με τον σχεδιασμό της στρατηγικής(ή στρατηγικό προγραμματισμό).Ο σχεδιασμός αναλύει και εφαρμόζει την στρατηγική (Παπαδάκης,2002). Είναι αντιληπτό ότι για την επιχείρηση ή τον οργανισμό ή την επιχειρησιακή ομάδα που επιθυμεί να αναπτυχθεί και να ευημερήσει στο μέλλον υπάρχει επιτακτική ανάγκη για σχεδιασμό κάποιας στρατηγικής .Τα κυριότερα σημεία του Στρατηγικού Προγραμματισμού (ή Στρατηγικού Σχεδιασμού)² συνίσταται στο να εξακριβωθεί, καταρχήν ,πως θα εξελιχτούν μελλοντικά διάφορες μεταβλητές όπως για παράδειγμα οι απαιτήσεις και οι όροι συνεργασίας των διαφόρων εμπλεκόμενων ομάδων , έπειτα στον καθορισμό και την διατύπωση των στόχων , στην επιλογή των τρόπων δράσης (με κατανομή πόρων στα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν) και τέλος στην περιγραφή των μέσων / ενεργειών / τεχνικών που θα ωθήσουν στο επιθυμητό αποτέλεσμα (Πεχλιβανίδης ,1994,σελ.9-10).

¹ Από τον ορισμό που έχει δοθεί από τους *Johnson et al.(2005)* , όπως αναφέρουν οι : Ηρειώτης Ν, & Βασιλείου Δ.,2015.

² Στην αγγλική ορολογία χρησιμοποιείται ο όρος *strategic Planning*.

Το επόμενο βήμα ,λοιπόν , από την επιλογή της στρατηγικής είναι η μεθόδευση για να εφαρμοστεί. Αυτό γίνεται μέσω σταδιακού μετασχηματισμού του στρατηγικού προγράμματος από περιγραφικό (γενικό) σε λεπτομερειακά εξειδικευμένο. Οι πολιτικές ή κατευθυντήριες οδηγίες ,δεν είναι τίποτε άλλο από πάγιες βασικές αποφάσεις που αφορούν τις λειτουργίες μιας οντότητας³ ,στο σύνολό τους και θέτουν πρότυπα συμπεριφοράς για την διαμόρφωση του προγράμματος δράσης⁴. Καταρτίζονται οδηγίες με χειρισμούς τεχνικών διαδικασιών και χρονικές προθεσμίες. Ο μετασχηματισμός αυτός , λοιπόν, συμπεραίνουμε ότι βασίζεται στην ύπαρξη οδηγιών και κανόνων αποφάσεων (rules) που αναλαμβάνουν να κάνουν το στρατηγικό πρόγραμμα ,συγκεκριμένη δράση (Πεχλιβανίδης,1994,σελ.42).Το παρακάτω διάγραμμα 1.1 παρουσιάζει όσα προαναφέραμε για τον μετασχηματισμό των στρατηγικών προγραμμάτων .

Διάγραμμα 1.1: Η διαδικασία μετασχηματισμού των προγραμμάτων

Πηγή: Πεχλιβανίδης Π.,(1994), Στρατηγικός Προγραμματισμός και Στρατηγικό Μάνατζμεντ των επιχειρήσεων,Αθήνα,Σταμούλης,σελ.43

Η στρατηγική και η πολιτική που θα ακολουθήσει μια οντότητα (είτε αυτή είναι επιχειρηματική οντότητα, είτε είναι ένας οργανισμός κ.τ.λ.) αναπτύσσονται αφού έχουν

³ Στην προκειμένη περίπτωση η οντότητα που πραγματεύεται η συγκεκριμένη μελέτη είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση .

⁴ «Συνήθως υπάρχουν –στις επιχειρήσεις –πάγιες πολιτικές, με γραπτές ή όχι οδηγίες για αντικείμενα όπως η πολιτική επί των εξαγωγών » .(Πεχλιβανίδης ,1994,σελ.38-39).

προηγουμένως καθοριστεί : ο προορισμός ,η αποστολή και οι στόχοι (Βασιλείου & Ηρειώτης ,2008,σελ.291-292).

1.2) Ορισμός Εμπορικής πολιτικής

Σύμφωνα με τους Mankiw & Taylor (2010,σελ.383) *'' Η εμπορική πολιτική (trade policy) είναι κυβερνητική πολιτική που επηρεάζει άμεσα την ποσότητα των αγαθών και υπηρεσιών που εισάγει ή εξάγει μια χώρα και παίρνει διάφορες μορφές .Μια γνωστή πολιτική εμπορίου είναι ο δασμός (tariff),δηλαδή ο φόρος στα εισαγόμενα αγαθά. Μία άλλη πολιτική είναι οι ποσοστώσεις(import quota)δηλαδή ένα όριο στην ποσότητα ενός αγαθού που εισάγεται. Οι πολιτικές πρακτικές εξωτερικού εμπορίου είναι κοινές σε όλο τον κόσμο παρόλο που μερικές φορές είναι συγκαλυμμένες .Για παράδειγμα ,πριν από το 2000 υπήρχε μια συμφωνία μεταξύ της Ιαπωνίας και της Ε.Ε., ότι η Ιαπωνία θα μείωνε εθελοντικά τις πωλήσεις ιαπωνικών αυτοκινήτων στο Ηνωμένο Βασίλειο , τη Γαλλία την Ιταλία, την Πορτογαλία και την Ισπανία με ένα μέγιστο όριο 1,1εκατομύριο (εκτός από τα αυτοκίνητα που παράγονταν σε εργοστάσια που ανήκαν σε ιαπωνικές επιχειρήσεις αλλά βρισκόνταν εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης) .Οι αποκαλούμενοι «εθελοντικοί περιορισμοί εξαγωγών» δεν είναι στην πραγματικότητα και τόσο εθελοντικοί ,εφόσον στην ουσία αποτελούν μια μορφή ποσοστώσης '' .*

Το ενωσιακό δίκαιο και οι διάφορες συμφωνίες που συνάπτει η Ε.Ε. συνθέτουν την εμπορική πολιτική της .Στις Γενικές Διατάξεις Εφαρμογής του Κοινοτικού Τελωνειακού Κώδικα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ⁵ορίζονται ως μέτρα εμπορικής πολιτικής *«τα μη δασμολογικά μέτρα που θεσπίστηκαν, στο πλαίσιο της κοινής εμπορικής πολιτικής ,από τις κοινοτικές διατάξεις που εφαρμόζονται στις εισαγωγές και στις εξαγωγές εμπορευμάτων, όπως τα μέτρα επιτήρησης ή διασφάλισης ,οι ποσοτικοί περιορισμοί ή τα όρια και οι απαγορεύσεις εισαγωγής ή εξαγωγής »*(Κονιστής, 2010,σελ.447).

1.3) Η εμπορική πολιτική και η εξαγωγική δράση της Ευρώπης

Η ευρωπαϊκή ιδέα ,έκανε την παρουσία της για πρώτη φορά ,με την « πανευρωπαϊκή κίνηση» του Κούντενχόβεν-Καλλέργη το 1923 και αργότερα με το σχέδιο για « Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία » του Γάλλου Υπ. Εξωτερικών Αριστείδη Μπριάν το

⁵ Κανονισμός ΕΟΚ. 2454/1993 ,Κεφάλαιο 1 ,άρθρο 1 ,ο οποίος τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό Ε.Ε αριθμ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, (L 269/ 10.10.2013)

1930. Η ουσιαστική , όμως , ανάγκη για την δημιουργία μιας ευρωπαϊκής ένωσης ⁶ εμφανίστηκε αμέσως μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο με πρώτο στόχο την διασφάλιση της ειρήνης(κοινωνικοπολιτικές ανάγκες) στην Ευρωπαϊκή ήπειρο και δεύτερο στόχο την οικονομική της ανάκαμψη, μετά την καταστροφή που υπέστησαν οι χώρες της. Επεβλήθη ,λοιπόν, ως οικονομική και πολιτική αναγκαιότητα. Η οικονομική ανάκαμψη ,επρόκειτο να προέλθει ,μεταξύ άλλων, μέσα από την αλληλέγγυα ανάπτυξη τόσο του Διεθνούς όσο και του εσωτερικού εμπορίου ,με δημιουργία περισσότερο στενών σχέσεων μεταξύ των κρατών που την απαρτίζουν⁷ αλλά και με υπογραφή διεθνών συμφωνιών συνεργασίας (Κοτσίρης,2012).Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο ακρογωνιαίος λίθος της εμπορικής πολιτικής της Ε.Ε. είναι το πολυμερές σύστημα ⁸ .Οι διάφορες διεθνείς συμφωνίες που συνάπτονται αποτελούν την νομική βάση για τα μέσα και τις δράσεις της Ε.Ε αναφορικά με την εμπορική πολιτική που ακολουθεί(για παράδειγμα: δασμοί ή μέτρα αντιντάμπινγκ) (Μούσης,2015).

Στο άρθρο110 της ιδρυτικής συνθήκης της ΕΟΚ⁹ δηλώνεται ότι σκοπός είναι η συμβολή στο κοινό συμφέρον, στην αρμονική ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου και κατάργηση περιορισμών και τελωνειακών φραγμών (Μούσης,2015,σελ.519-520).Η κοινή συνισταμένη στην στοχοθεσία της Ε.Ε. είναι η εφαρμογή κοινών πολιτικών από τα συμμετέχοντα κράτη ώστε να προσεγγίσει την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση σε κάθε επίπεδο(γεωγραφική, οικονομική και πολιτική).Η κοινή πολιτική και νομοθεσία, αποτελούν δεσμούς που επηρεάζουν την ζωή , την απασχόληση και τις οικονομικές δραστηριότητες των πολιτών των κρατών-μελών¹⁰.

Η άποψη που κυριαρχεί στον επιστημονικό χώρο (και ενισχύεται από την εντυπωσιακή εξαγωγική δράση ενός πολύ μεγάλου αριθμού χωρών) υποστηρίζει ότι η ενίσχυση του εξαγωγικού τομέα της οικονομίας και η φιλελευθεροποίησή του ,έχει πολλαπλασιαστική επίδραση και στους υπόλοιπους κλάδους μιας οικονομίας ,έχοντας ως αποτέλεσμα την επιτάχυνση της διαδικασίας ανάπτυξης¹¹ (Βάμβουκας 1997,σελ.185).Δεν θα πρέπει βέβαια ,κανείς να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι όσα περισσότερα εξάγει μία χώρα τόσο καλύτερα για την οικονομική της ευημερία. Είναι απαραίτητο να λαμβάνεται

⁶ με μακροπρόθεσμο στόχο την δημιουργία Ενωμένης Ευρώπης σε πολιτικό και οικονομικό επίπεδο.

⁷ Άρθρο 2 της Συνθήκης ΕΟΚ

⁸ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/january/tradoc_154141.pdf., ημερομηνία προσπέλασης 29-01-2018

⁹ Άρθρο 206 , ΣΛΕΕ

¹⁰ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:http://europedia.moussis.eu/books/Book_2/1/index.tkl?term, ημερομηνία προσπέλασης 09-01-2018

¹¹ Ελληνική οικονομία :πολιτική για την ανάπτυξη και την εξυγίανση των δημόσιων Οικονομικών ,Κεφάλαιο 10: εξαγωγές μοχλός οικονομικής ανάπτυξης,

υπόψη ότι οι εξαγωγές σημαίνουν έμμεση μεταβίβαση πόρων στην αλλοδαπή άρα έχει μεγάλη σημασία να συνεξετάζονται οι όροι με τους οποίους γίνονται οι εισαγωγές και οι εξαγωγές (Κώττης 1985,σελ.123).

Πράγματι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει κατορθώσει να πετύχει (σε όλα τα χρόνια της ύπαρξής της)εντυπωσιακή αύξηση των ενδοκοινοτικών συναλλαγών και έγινε η πρώτη δύναμη παγκοσμίως στις εξαγωγές (Μούσης 2015,σελ.519-520).

Τα κράτη –μέλη, δεν έχουν ανεξάρτητη πολιτική επί των εξαγωγών(και γενικότερα εμπορικής πολιτικής). Ποιός θεσπίζει τα μέτρα που λαμβάνονται ; Αρμοδιότητα για αυτό έχει μόνον η Ε.Ε. μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ενώ η ευρωπαϊκή επιτροπή (ΣΛΕΕ,άρθρο3,παραγραφος 1),εξουσιοδοτείται από το Κοινοβούλιο ώστε να διαπραγματευτεί και να υπογράψει οποιαδήποτε συμφωνία εμπορικής φύσεως ανάλογα με τον τομέα (αλιεία, ,ενέργεια, μεταφορές ,γεωργία κτλ)¹² .Η εμπορική πολιτική¹³ της Ε. Ένωσης ,με βασικούς στόχους την εξασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού ,πρόσβασης σε ά ύλες καθώς και ίσες τιμές , περιλαμβάνει :Καθορισμό ή τροποποίηση δασμολογικών συντελεστών , Εμπορικές συμφωνίες για τα αγαθά και τις υπηρεσίες , Δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας , Ξένες άμεσες επενδύσεις , Πολιτικές επιδοτήσεων και ντάμπινγκ (ΣΛΕΕ, άρθρο 207) , Πολιτική επί των εξαγωγών(Μούσης 2015,σελ.520). Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι εξαγωγές των κρατών-μελών προς τις τρίτες χώρες δεν υπάγονται σε ποσοτικούς περιορισμούς εκτός ορισμένων εξαιρέσεων όπως πετρελαιοειδή , φυσικό αέριο και ενεργειακά προϊόντα γενικότερα (Κανονισμός Ε.Ε.,L372,3918/91, 31.12.1991) .Λαμβάνονται όμως συγκεκριμένα μέτρα (κανόνες διασφάλισης) σε εξαιρετικές περιπτώσεις .Βασικά παραδείγματα αποτελούν η περίπτωση έλλειψης ενός προϊόντος ή η περίπτωση προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας .

Πώς προωθεί όμως το εξαγωγικό εμπόριο η Ευρωπαϊκή Ένωση; η στρατηγική της ευρωπαϊκής ένωσης για την πρόσβαση και προώθηση στις τρίτες χώρες περιλαμβάνει ενέργειες όπως : Να εντοπίσει τους εμπορικούς φραγμούς σε τρίτες χώρες ,να δημιουργήσει βάσεις δεδομένων που θα περιέχουν αυτές τις πληροφορίες ,ώστε να τις παρέχει στους ενδιαφερόμενους , να διεξάγει μελέτες, σχετικά με τις διεθνείς εμπορικές συμφωνίες , να ενημερώνει για τα νομικά και οικονομικά ζητήματα που προκύπτουν από την άρση των εμπορικών φραγμών. Όλα τα παραπάνω καλύπτονται από κονδύλια του προϋπολογισμού της Ε.Ε., καθώς μέσω αυτού συνεισφέρει οικονομικά στα Κ-Μ.Επίσης

¹² Γνωμοδοτικό και συμβουλευτικό ρόλο έχει και η Επιτροπή Εμπορικής Πολιτικής (πρώην άρθρου 133 και νυν άρθρο 207 παρ.3 ΣΛΕΕ.)

¹³ Βάση της αποτελεί το Κοινό Τελωνειακό Δασμολόγιο

χρηματοδοτούνται πεδία συνεργασίας όπως η ενίσχυση των διμερών συναλλαγών, προώθηση επενδύσεων, υποστήριξη προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης . Αναφέρουμε επιγραμματικά ορισμένους τομείς ,οι οποίοι θεωρούνται ιδιαίτερα ευαίσθητοι και έχουν υπάρξει ειδικοί διακανονισμοί. Στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας και ειδών ένδυσης –για παράδειγμα-μέσα από μια γενικότερη στρατηγική προώθησης των εξαγωγών η Ε.Ε. συγκέντρωσε τις δυνάμεις της για το άνοιγμα σε νέες αγορές και προσπάθεια να καταπολεμηθεί το φαινόμενο των παραποιημένων προϊόντων ένδυσης που αποτελεί σύγχρονη μάστιγα για το νόμιμο εμπόριο .Στον τομέα της Ναυπηγικής βιομηχανίας έχει απευθυνθεί στον ΠΟΕ¹⁴ λόγω αθέμιτων εμπορικών πρακτικών. Στον νευραλγικό Γεωργικό τομέα το πρόβλημα ήταν οι εθνικές ,περιοριστικές πολιτικές .Συμφωνήθηκε να μετατραπούν σε δασμούς τα διάφορα περιοριστικά μέτρα. Επίσης συμπληρωματικοί μηχανισμοί καθιερώθηκαν για ορισμένα είδη όπως :οπωροκηπευτικά ,σιτηρά , ρύζι , οίνος .Στα πλαίσια της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής μειώθηκαν κατά πολύ οι επιδοτούμενες εξαγωγές γεωργικών προϊόντων καθώς και οι επιστροφές κατά την εξαγωγή .Κύριος στόχος είναι ο προσανατολισμός σε μια ευρωπαϊκή γεωργία πιο ανταγωνιστική. Ειδικότερα συντονίζονται κοινές δράσεις –για τις ευρωπαϊκές εξαγωγές –με διεθνείς εκθέσεις και σεμινάρια σε συνεργασία με τους εθνικούς φορείς των κρατών/μελών (δημόσιους και ιδιωτικούς) και διττό στόχο: α) συντονισμό δράσεων και β) επικέντρωση σε συγκεκριμένες αγορές σε χώρες «στόχους» που δραστηριοποιείται η Ε.Ε.(Μούσης 2015).

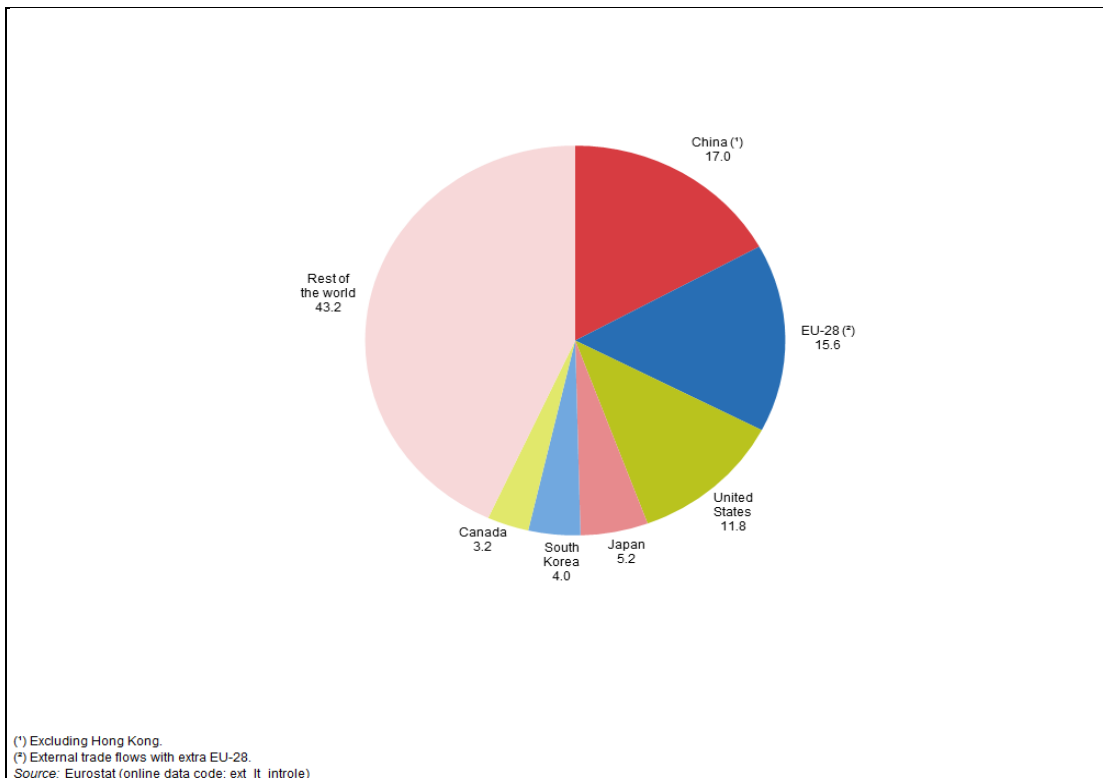
Ποια είναι η θέση της Ευρώπης στον εξαγωγικό τομέα ως αποτέλεσμα των δράσεών της ; Στην ροή της ιστορίας, η στρατηγική που έχει ακολουθήσει μέχρι τώρα ,την έχει καταστήσει ,τον μεγαλύτερο εξαγωγέα(και εισαγωγέα)¹⁵ ,παγκοσμίως ,σε αγαθά και υπηρεσίες. Το 60% του εμπορίου αφορά ενδοκοινοτικές συναλλαγές¹⁶ και το 40% εμπόριο με τρίτες χώρες(Μούσης 2015) .Επίσης είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος για 80 χώρες και ο β΄ σημαντικότερος για άλλες 40.

Διάγραμμα 1.2 : Παγκόσμιο μερίδιο αγοράς(εξαγωγών) αγαθών της Ε.Ε.(% ,έτους 2016).

¹⁴ Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου

¹⁵ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/january/tradoc_154141.pdf. Ημερομηνία προσπέλασης 29-01-2018

¹⁶ Ενιαία Αγορά

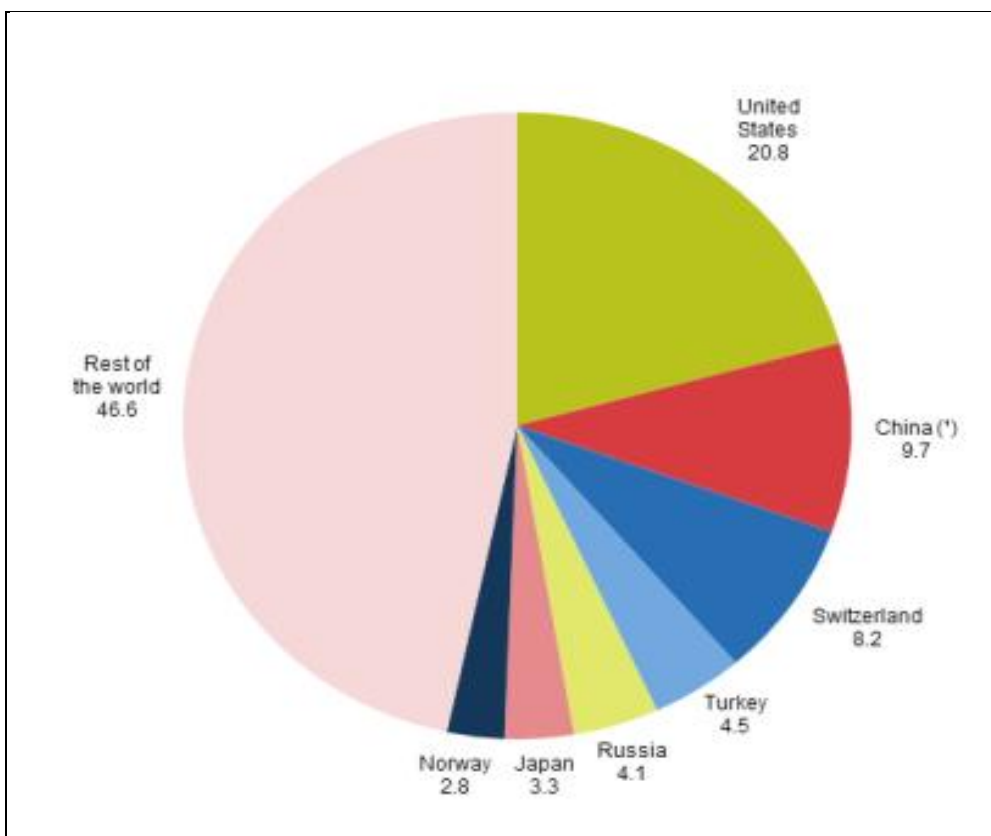
Πηγή: ανάκτηση από <https://ec.europa.eu/eurostat/>, ημερομηνία προσπέλασης 25-01-2018

Από τις αρχές του αιώνα μέχρι σήμερα έχει φθάσει σε τέτοιο επίπεδο ώστε το παγκόσμιο μερίδιο εξαγωγών της Ε.Ε να αντιπροσωπεύει το 15,6 % του συνόλου, όπως βλέπουμε στο παραπάνω διάγραμμα¹⁷. Επιπρόσθετα η Ε.Ε. αποτελεί τον μεγαλύτερο εξαγωγέα υπηρεσιών στον κόσμο, παρόλα αυτά η αξία των συναλλαγών για τα εμπορεύματα υπερβαίνει κατά τρεις φορές περίπου την αξία των συναλλαγών που αφορούν υπηρεσίες (Μούσης 2015). Από το 2006 και μετά, οι τρεις χώρες που πρωταγωνιστούν παγκοσμίως στον τομέα του διεθνούς εμπορίου με την σειρά (1^η, 2^η και 3^η Θέση) να εναλλάσσεται από έτος σε έτος (εκτοπίζοντας την Ιαπωνία στην τέταρτη θέση) είναι¹⁸ η Ε.Ε., η Κίνα και οι ΗΠΑ. Ποιοι είναι οι κυριότεροι προορισμοί των εμπορευμάτων της Ε.Ε. (σε ποιες χώρες εξάγει κυρίως την τελευταίας δεκαετία);

Διάγραμμα 1.3: Κύριοι εμπορικοί εταίροι ως προς τις εμπορευματικές εξαγωγές, 2016 (ποσοστό % των εξαγωγών σε χώρες εκτός της ΕΕ-28)

¹⁷ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/images/f/f4/Shares_in_the_world_market_for_exports_of_goods%2C_2016_%28%25_share_of_world_exports%29_YB17.png, ημερομηνία προσπέλασης 12-02-2018.

¹⁸ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/International_trade_in_goods/el&oldid=355671. Άρθρο «Διεθνείς Εμπορευματικές συναλλαγές», ημερομηνία προσπέλασης 25/01/2018

Πηγή: Eurostat 2017, ημερομηνία προσπέλασης 25-01-2018

Παρατηρούμε στο διάγραμμα 1.3 πως το μεγαλύτερο μέρος των εμπορευματικών εξαγωγών (53,4%) έχει προορισμούς στις παρακάτω χώρες : Η.Π.Αμερικής (20.8 % το 2016) , Κίνα (9,7 % το 2016),Ελβετία (8,2% το 2016),Τουρκία (4,5% το 2016) και ακολουθούν η Ρωσία , η Ιαπωνία και η Νορβηγία.

Η πορεία ανάπτυξης των εξαγωγών¹⁹ με τον υπόλοιπο κόσμο για την δεκαετία 2006 - 2016 φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα 1.4 (σε σύγκριση με τις εισαγωγές της Ε.Ε.).

Διάγραμμα 1.4 : Ανάπτυξη των διεθνών εμπορευματικών συναλλαγών, ΕΕ-28, 2006-2016, (σε δισ. ευρώ)

¹⁹ Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/International_trade_in_goods/el, ημερομηνία προσπέλασης 25-01-2018, (Άρθρο «Διεθνείς εμπορευματικές συναλλαγές», κατηγορία :statistical article/el)

Πηγή: Eurostat 2017, ημερομηνία προσπέλασης 25-01-2018

Παρατηρούμε μια πτώση των εξαγωγών το 2008 και 2009, ως αποτέλεσμα της γενικότερης παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Η Ευρώπη παρόλα αυτά, αντέδρασε σχετικά γρήγορα με τις στρατηγικές που παρουσιάζονται παρακάτω. Έτσι βλέπουμε ότι από το 2010 και μετά αυξάνονται οι εξαγωγές κατά 58,7 %, μέσα σε τέσσερα χρόνια με αποκορύφωση το 2013 (έτος ένταξης της Κροατίας και 7^η διεύρυνση της Ευρώπης από την ίδρυσή της). Το εμπορικό ισοζύγιο γίνεται θετικό για πρώτη φορά το 2013 αλλά η υψηλότερη επίδοση εξαγωγών εμφανίζεται το 2015.

Τα στατιστικά στοιχεία από τις συναλλαγές, δείχνουν ανοδική πορεία των εξαγωγών, συνεχίζοντας την δυναμική ανάπτυξης των τελευταίων ετών. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αναφέρει σε πρόσφατο Οικονομικό Δελτίο²⁰ ότι: «Οι εξαγωγές της ζώνης του ευρώ συνεχίζουν να αυξάνονται με εύρωστο ρυθμό..... Οι εξαγωγές προς χώρες εκτός της ΕΕ, ιδίως προς την Κίνα και την υπόλοιπη Ασία, είναι ο βασικός παράγοντας στήριξης αυτής της δυναμικής. Οι άνω του μέσου όρου νέες παραγγελίες στη μεταποίηση και

²⁰ Οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις. Συνοπτική παρουσίαση. (Τελευταία ημερομηνία για τα στατιστικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στο παρόν τεύχος: 13 Δεκεμβρίου 2017), ΕΚΤ, Οικονομικό Δελτίο, Τεύχος 8 / 2017, σελ. 21-22.

οι δείκτες κλίματος της εξαγωγικής αγοράς δείχνουν ότι η έντονη αύξηση των εξαγωγών θα συνεχιστεί τους προσεχείς μήνες, καθώς και ότι η θετική δυναμική στους τομείς των ενδιάμεσων και των κεφαλαιακών αγαθών ...σχετίζεται ενδεχομένως με την ανάκαμψη των παγκόσμιων επενδύσεων. Η αύξηση των τελευταίων μπορεί να συμβάλει στη στήριξη των εξαγωγών μεσοπρόθεσμα.».

Η Ευρωπαϊκή Ένωση(ξεπερνώντας πολλά προβλήματα που παρουσιάζονται κατά καιρούς) φαίνεται να πέτυχε ως εγχείρημα και αυτό αντικατοπτρίζεται από την εξαιρετικά μεγάλη αύξηση του διεθνούς και ενδοκοινοτικού εμπορίου της. Η Ευρώπη ,βέβαια ,ήδη από την ίδρυσή της αποτέλεσε την σοβαρότερη απειλή για τις εξαγωγές των τρίτων χωρών και τις παρακίνησε στην υπογραφή αντίστοιχων συνθηκών²¹ (Κώττης 1985).

1.4) Η στρατηγική «ΕΥΡΩΠΗ 2020»²² (2010 -2020)

Όπως προαναφέραμε παρουσιάστηκε μεγάλη πτώση των εξαγωγών την περίοδο 2008,2009. Αυτό όμως είναι το αποτέλεσμα που προέκυψε από την ύπαρξη άλλων διαθρωτικών προβλημάτων ,τα οποία στην ουσία εξουδετέρωσαν προόδους προηγούμενων ετών, καθώς δεν υπήρχε υγιές κλίμα για την στήριξη του επιχειρηματικού εξαγωγικού τομέα . Τονίζοντας τις ελλείψεις και τα προβληματικά σημεία στα οποία έπρεπε να εστιάσουν οι βασικές πολιτικές της Ε.Ε. (για αντιμετώπιση της συνολικής χρηματοπιστωτικής κρίσης εκείνης της περιόδου και έξοδο από αυτήν) ,ανακοινώθηκε το 2010 ο σχεδιασμός την νέας Στρατηγικής με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εφαρμογής ,για μια «έξυπνη , διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» (βλ. παράρτημα Α) .Αναφέρουμε μερικά από τα προβλήματα²³ που αφορούσαν όλους τους επιμέρους τομείς(λαμβάνοντας υπόψη ότι η Κοινή Αγορά σχεδιάστηκε και λειτούργησε πριν την εμφάνιση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής ,πριν την είσοδο του διαδικτύου στην ζωή μας ,πριν την εμφάνιση των νέων μορφών εμπορίου) :

- ✚ Χαμηλά επίπεδα παραγωγικότητας
- ✚ Ρυθμοί ανάπτυξης πολύ χαμηλοί
- ✚ Συρρίκνωση του ΑΕΠ και απώλεια πλούτου των κρατών –μελών

²¹Για παράδειγμα: Κοινή Αγορά Κεντρικής Αμερικής ,ΚΟΜΕΚΟΝ

²² Ανακοίνωση της επιτροπής «ΕΥΡΩΠΗ 2020», Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Ευρωπαϊκή Επιτροπή ,Βρυξέλλες 3.3.2010 ,COM(2010)2020 τελικό

²³ Σύμφωνα πάντα με τον απολογισμό της Ευρωπαϊκής επιτροπής

- ✚ Απώλεια θέσεων εργασίας & αύξηση ανεργίας
- ✚ Έλλειψη επαρκούς επιχειρηματικότητας
- ✚ Ανεπάρκεια εκπαίδευσης και κατάρτισης
- ✚ Δημόσιος τομέας που δυσλειτουργεί
- ✚ Έλλειψη πρόσβασης επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση
- ✚ Ανισορροπίες των οικονομιών των Κ-Μ.(μεγάλες οικονομικές αποκλίσεις)
- ✚ Κατασπατάληση πόρων
- ✚ Μεγάλες κοινωνικές αλλαγές που επηρεάζουν το παραγωγικό μοντέλο των χωρών παγκοσμίως (νέα διαφοροποιημένα πρότυπα κατανάλωσης , τεχνολογία στην καθημερινότητα του πολίτη ,νέες μορφές σε αγροτικό & αστικό τρόπο ζωής ,μεταναστευτικές ροές ,γήρανση του πληθυσμού)

Θεμελιώδης στόχος της στρατηγικής είναι η οικονομική ανάπτυξη , επιχειρώντας βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με αποτελεσματική χρήση πόρων (με ένα νέο αναπτυξιακό μοντέλο) μέσω πέντε επιμέρους αλληλένδετων (ποσοτικοποιημένων) στόχων για :1)ανάπτυξη και έρευνα 2)απασχόληση 3)κλιματική αλλαγή & ενέργεια 4) εκπαίδευση 5)καταπολέμηση της φτώχειας & κοινωνικού αποκλεισμού. Για να υλοποιηθεί η στρατηγική ,απαιτήθηκε μία σειρά Δράσεων σε διάφορους τομείς της Κοινής Αγοράς .Ξεκίνησαν έτσι Νομοθετικές μεταρρυθμίσεις ,αύξηση επενδύσεων σε υποδομές , ενεργοποίηση εποπτικών μηχανισμών και ενέργειες για συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των Κ-Μ²⁴ .Επιπρόσθετα αναγνωρίζεται από την Ε.Ε. ,ότι ένα μέρος της ανάπτυξης θα προέλθει από τις αναδυόμενες οικονομίες εφόσον εισάγουν προϊόντα και υπηρεσίες ,όπου το συγκριτικό πλεονέκτημα κατέχει η Ευρώπη. Η εμπορική πολιτική της Ε.Ε. θα δώσει βαρύτητα στην ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για διμερείς και πολυμερείς εμπορικές συμφωνίες ,αξιοποίηση των υφιστάμενων συμφωνιών ιδιαίτερα για την άρση των φραγμών μη δασμολογικού χαρακτήρα , το άνοιγμα του εμπορίου σε μελλοντικούς τομείς (π.χ. «πράσινες» Τεχνολογίες , διεθνής τυποποίηση) και αλλαγή ρυθμιστικού πλαισίου με εστιασμένη εποπτεία σε κάθε Κ-Μ..Η Αρχιτεκτονική της στρατηγικής (βλ. παράρτημα Α),απαιτεί ενσωμάτωση των στόχων της Ε.Ε. και του θεσμικού πλαισίου σε εθνικό επίπεδο ,με διαρθρωτικές εθνικές μεταρρυθμίσεις σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρώπης .

²⁴ Έκθεση ανά χώρα & ευρωπαϊκό εξάμηνο.

1.4.1) Απολογισμός της στρατηγικής «ΕΥΡΩΠΗ 2020» (2014)²⁵

Ο απολογισμός της στρατηγικής ,που διενεργήθηκε ενδιάμεσα, είχε ως στόχο να ελεγχθεί η πορεία προς τις δυναμικές αλλαγές και τα επίπεδα προόδου. Επίσης να ληφθούν περαιτέρω μέτρα σε ενδιάμεσο στάδιο , ώστε η οικονομική ανάκαμψη να μην έχει πρόσκαιρο χαρακτήρα. Τα αποτελέσματα έδειξαν σταδιακή βελτίωση του οικονομικού κλίματος με ανάπτυξη του ΑΕΠ (1,3% περίπου κάθε έτος),αύξηση της οικονομικής παραγωγής στην Ε.Ε. αλλά μεγάλη απώλεια σε τεχνογνωσία, θέσεις εργασίας και επιχειρήσεις ,μεγάλες δημοσιονομικές ανισορροπίες των κρατών και ανομοιογένεια. Επίσης τα διαρθρωτικά προβλήματα που οδήγησαν στην κατάρρευση των προηγούμενων ετών, δεν πρέπει να παγιωθούν. Συνειδητοποιήθηκε ότι πίσω από τους δείκτες και τους αριθμούς (που μπορεί να δείχνουν βελτίωση),πρέπει να προωθηθούν οι ουσιαστικοί παράγοντες ανάπτυξης της Ευρώπης ,ώστε να πετύχει τους μακροπρόθεσμους στόχους .

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρει ρητά στον Απολογισμό της τα εξής : *«Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας στον κόσμο και η πρώτη παγκόσμια δύναμη στο εμπόριο αγαθών. Είναι επίσης ο μεγαλύτερος φορέας παγκοσμίως όσον αφορά συναλλαγές σε υπηρεσίες, τομέα στον οποίο έχει ακόμη υψηλό δυναμικό ανάπτυξης. Εκτιμάται ότι τα επόμενα 10-15 έτη, το 90% της παγκόσμιας ανάπτυξης θα επιτευχθεί εκτός της ΕΕ, και συνεπώς η ΕΕ έχει κάθε συμφέρον να εξασφαλίσει ότι οι επιχειρήσεις της θα παραμείνουν πολύ ανταγωνιστικές και θα είναι σε θέση να έχουν πρόσβαση σε νέες αγορές επωφελούμενες από αυτές τις πηγές ανάπτυξης. Η παγκοσμιοποίηση δεν συνίσταται απλώς στη διευκόλυνση του εμπορίου και των συναλλαγών. Πρόκειται για τη σύνδεση των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας και την παροχή προϊόντων, υπηρεσιών και τεχνολογιών που καμία μεμονωμένη χώρα δεν θα ήταν σε θέση να παράγει μόνη της. Πρόκειται επίσης για τη δημιουργία των προϋποθέσεων για μια ισόρροπη εταιρική σχέση μεταξύ των χωρών και την αρμονική ανάπτυξή τους, αρχίζοντας από τις χώρες που περιβάλλουν την Ευρώπη. Η ικανότητα της ΕΕ να είναι ανταγωνιστική σε διεθνές επίπεδο ξεκινά από το εσωτερικό της. Η ΕΕ αντλεί σημαντικά οφέλη από την ενσωμάτωσή της στην παγκόσμια οικονομία, που στηρίζεται στη δική της εσωτερική αγορά: τα δύο τρίτα του εμπορίου αγαθών της ΕΕ διεξάγεται εντός των συνόρων της ΕΕ. Η παγκόσμια επιτυχία των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στο διεθνές εμπόριο*

²⁵ Ανακοίνωση της επιτροπής προς το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, το συμβούλιο, την ευρωπαϊκή οικονομική και κοινωνική επιτροπή και την επιτροπή των περιφερειών, Απολογισμός της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για μια έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη /* COM/2014/0130 final */,ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52014DC0130> , ημερομηνία προσπέλασης 12-02-2018.

αντικατοπτρίζει, επομένως, όχι μόνο τα δυνατά τους σημεία σε εθνικό επίπεδο αλλά επίσης, μέσω των διασυνοριακών αλυσίδων αξίας, τη συμμετοχή προμηθευτών που είναι εγκατεστημένοι σε άλλες χώρες της ΕΕ, οι οποίοι συντελούν σημαντικά στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Επιπλέον, τα στοιχεία δείχνουν ότι οι ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στις διεθνείς αγορές αναπτύσσονται ταχύτερα και είναι πιο καινοτόμες από εκείνες που περιορίζουν τις δραστηριότητές τους σε τοπικές αγορές.»²⁶.

1.5) Οι δέκα προτεραιότητες της Ε.Ε. (2015-2019)

Οι προτεραιότητες καθορίζονται με στρατηγικό σχεδιασμό και προγραμματισμό πενταετίας²⁷ ανάλογα με τους τομείς που εστιάζει κάθε φορά η συνολική Στρατηγική. Ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές και διατυπώνονται από τον πρόεδρο της Επιτροπής. Πώς υλοποιείται η Στρατηγική; Καταρτίζεται ένα ετήσιο σχέδιο δράσης (στο πλαίσιο του προγράμματος εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής) που περιγράφει πως μετουσιώνονται οι προτεραιότητες σε προγράμματα δράσεων²⁸. Καταρτίζονται σχέδια διαχείρισης, από τις υπηρεσίες της επιτροπής καθώς και δείκτες παρακολούθησης και αναφοράς. Στην περίπτωση ύπαρξης πρωτοβουλίας γίνεται εκτίμηση των πιθανών συνεπειών. Εάν εγκριθεί η πρωτοβουλία γίνεται επικαιροποίηση των δράσεων. Στο τέλος κάθε έτους υποβάλλονται εκθέσεις για τις αποδόσεις σε σχέση με τους στόχους²⁹.

Μετά τον απολογισμό της στρατηγικής, οι προτεραιότητες που τέθηκαν αναφέρονται σε :

1. απασχόληση, ανάπτυξη & τόνωση των επενδύσεων .
2. ψηφιακή ενιαία αγορά με αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων που προσφέρει το διαδίκτυο
3. Δράση για το κλίμα και Ενεργειακή Ένωση
4. Δικαιότερη εσωτερική αγορά ,
5. δικαιότερη και σταθερότερη ΟΝΕ,

²⁶ Απολογισμός της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για μια έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη /* COM/2014/0130 final */,σελ. 7

²⁷ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: https://ec.europa.eu/commission/priorities_el, « 10 προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την περίοδο 2015-19» ,ημερομηνία προσπέλασης 12-02-2018

²⁸βλ. διάγραμμα 1.1

²⁹ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: http://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-and-goals/how-priorities-are-set_el , ημερομηνία προσπέλασης 14-02-2018.

6. Συστήματα δικαιοσύνης των Κ-Μ, με έμφαση στα ανθρώπινα δικαιώματα και συνεργασία μεταξύ τους
7. Μετανάστευση
8. Αξιοποίηση των εργαλείων εξωτερικής δράσης ώστε να γίνει ισχυρότερη η Ευρώπη
9. Δημοκρατική αλλαγή
10. Προοδευτική εμπορική πολιτική ,στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης, και ανοικτό εμπόριο .

1.6) Επικαιροποιημένη στρατηγική (ΕΜΠΟΡΙΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ) ³⁰

Η Ε.Ε., βγαίνοντας από την περίοδο ύφεσης, επιχειρεί να εφαρμόσει μια νέα επικαιροποιημένη στρατηγική στον τομέα της εμπορικής πολιτικής ,μέσω της δημιουργίας ενός νέου αναπτυξιακού μοντέλου .Την στρατηγική αυτή ονομάζει «Εμπόριο για όλους» .Θεμελιώδεις στόχους αποτελούν:

- Η τόνωση της απασχόλησης
- Η τόνωση της ανάπτυξης
- Η τόνωση των επενδύσεων

Το εμπόριο αποτελεί το μέσο προς την τόνωση της οικονομίας σε συνδυασμό με ένα διαρθρωτικό μεταρρυθμιστικό πλαίσιο, σε συνεργασία με τα κράτη-μέλη ,χωρίς να επιβαρύνει τους κρατικούς προϋπολογισμούς τους ,με οφέλη για τις επιχειρήσεις ,τους εργαζόμενους και τους καταναλωτές .Στηρίζεται σε τρεις πυλώνες :

Πυλώνας 1^{ος} :αποτελεσματικότητα και υπευθυνότητα ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση των ενδιαφερομένων στις ανοικτές αγορές και αρωγή προσαρμογής σε αυτές ,με ειδική μέριμνα για τις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Πυλώνας 2^{ος} :Διαφάνεια των διαπραγματεύσεων της Ε.Ε. με εμπορικούς εταίρους με δημοσίευση των κυρίων κειμένων.

Πυλώνας 3^{ος} :Διασφάλιση ότι θα προβάλλονται όχι μόνον τα συμφέροντα αλλά και οι αξίες της Ένωσης .

Η νέα προσέγγιση της εμπορικής πολιτικής περιλαμβάνει της αξιοποίηση όλων των εμπορικών συμφωνιών που έχει συνάψει μέχρι τώρα η Ε.Ε, αλλά και των μελλοντικών που βρίσκονται σε στάδια διαπραγματεύσεων,(όπως δηλώθηκε και στη στρατηγική «ΕΥΡΩΠΗ

³⁰ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://trade.ec.europa.eu/doclib/ docs/2016/ january / tradoc/154141.pdf> ,ημερομηνία προσπέλασης 29-01-2018

2020») με γνώμονα την προώθηση βασικών αξιών όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, το δίκαιο και ηθικό εμπόριο, η βιώσιμη ανάπτυξη, η καταπολέμηση της διαφθοράς.

Καθώς η Ε.Ε. αναζητά μέσα σταθεροποίησης, το εμπόριο και η ενίσχυση των δεσμών θα αποτελέσουν μοχλό για οικονομική ανάκαμψη. Οι εξαγωγές (πωλήσεις σε τρίτες χώρες) είναι πηγή για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Υπολογίζεται ότι πάνω από 30εκ. θέσεις εργασίας στηρίζονται στο εξαγωγικό εμπόριο³¹. Η αναλογία είναι μία στις επτά θέσεις και συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τις εξαγωγές.

Μεγάλος αριθμός της κατηγορίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στηρίζεται στις εξαγωγές. Πάνω από 600.000 ΜΜΕ ασκούν εξαγωγική δραστηριότητα στην Ε.Ε. με τρίτες χώρες (το 1/3 των εξαγωγών αντιπροσωπεύεται από αυτές). Το παραπάνω τις καθιστά πιο ανταγωνιστικές. Επίσης πολλές ΜΜΕ λειτουργούν ως προμηθευτές μεγάλων επιχειρήσεων και δραστηριοποιούνται στις έμμεσες εξαγωγές. Επιπρόσθετα οι εξαγωγές παίζουν σημαντικό ρόλο σε ορισμένους κλάδους που βρίσκονται σε στάδιο μεταρρυθμίσεων όπως για παράδειγμα τα γεωργικά προϊόντα διατροφής. Θα πρέπει να γίνει κατανοητή η μεγάλη σημασία της Παγκόσμιας Αλυσίδας Αξίας, καθώς η κάθε δραστηριότητα μπορεί να συνδέεται με την επόμενη (εξαρτήματα, συναρμολόγηση, διανομή, συντήρηση), ακόμη κι αν λαμβάνει χώρα σε διαφορετικές Ηπείρους.

Συγκεκριμένα τονίζεται η αναγκαιότητα :

- Διευκόλυνσης του ψηφιακού εμπορίου καθώς τα σύγχρονα επιχειρηματικά μοντέλα απαιτούν ψηφιοποίηση και ελεύθερη ροή όλων των δεδομένων³²
- Ανταλλαγής πληροφοριών και προστασίας προσωπικών δεδομένων
- Προώθησης του τομέα των υπηρεσιών
- Κινητικότητας των επαγγελματιών (διευκολύνει τις εξαγωγικές επιχειρήσεις καθώς καλύπτει ανάγκες σε εξειδικευμένες θέσεις που υπάρχουν ελλείψεις γνώσεων)
- Προστασίας της καινοτομίας και της έρευνας³³.
- Διευκόλυνσης στην πρόσβαση των α' υλών και στην ενέργεια³⁴

³¹ Πριν 15 χρόνια ήταν κατά 2/3 λιγότερες.

³² Στατιστικά, χρηματοοικονομικά, επιστημονικά στοιχεία

³³ Με ιδιαίτερη βαρύτητα στην προστασία των Δ.Δ. Ιδιοκτησίας.

³⁴ Η ευρωπαϊκή επιτροπή έχει ανακοινώσει το 2015 την «Στρατηγική πλαίσιο για μια ανθεκτική Ενεργειακή Ένωση με μακρόπνοη πολιτική για την κλιματική αλλαγή», ανακτήθηκε, από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex%3A52015DC0080>, ημερομηνία προσπέλασης 02-02-2018

- Αντιμετώπιση του κανονιστικού κατακερματισμού .
- Γρήγορης διεκπεραίωσης των τελωνειακών διαδικασιών και μηχανισμού προστασίας του παγκόσμιου εμπορίου³⁵
- Συνεργασίας για την αντιμετώπιση του “επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού” με την δημιουργία Κοινής Φορολογικής Βάσης.
- Ενίσχυση της Διαφάνειας ώστε να βελτιώνεται και η νομοθεσία και καταπολέμηση των φαινομένων της διαφθοράς
- Ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών για την ασφάλεια των προϊόντων και την προστασία της υγείας
- Βιώσιμη ανάπτυξη³⁶ και υψηλά κοινωνικά και περιβαλλοντικά πρότυπα. Επιχειρεί η Ε.Ε. να διευκολύνει το εμπόριο πράσινων τεχνολογιών ζωτικής σημασίας(ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ,κλιματική αλλαγή ,διαχείριση αποβλήτων, ατμοσφαιρική ρύπανση).
- Μεταρρύθμιση του παγκόσμιου καθεστώτος επενδύσεων³⁷ υπογραμμίζοντας το ρυθμιστικό δικαίωμα του κράτους και στοχεύοντας στην δημιουργία μόνιμου διεθνούς δικαστηρίου για τις επενδύσεις .
- Στήριξη των φτωχών / αναπτυσσόμενων χωρών αξιοποιώντας το εμπόριο χωρίς αποκλεισμούς .³⁸
- Καινοτόμα εργαλεία και νομοθετικές αλλαγές για υπεύθυνη διαχείριση των αλυσίδων εφοδιασμού.
- Προώθηση του συστήματος δίκαιου & ηθικού εμπορίου ώστε να εμφανίζονται ευκαιρίες για εμπόριο των μικρών παραγωγών προς τρίτες χώρες (συλλογή δεδομένων της αγοράς για την προσφορά και ζήτηση ,παρακολούθηση εξέλιξης αγορών ,πληροφόρηση σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές των Κ-Μ.)
- Στην ενωσιακή πολιτική ελέγχου των εξαγωγών θα ενσωματωθούν θέματα που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα.(στα πλαίσια των διμερών ΣΕΣ εάν παρουσιαστούν φαινόμενα παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων,

³⁵ Ένας από τους αποτελεσματικούς μηχανισμούς είναι για παράδειγμα η Αμοιβαία διοικητική συνδρομή ,όπου γίνεται ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών των υπηρεσιών ελέγχου μεταξύ των χωρών και συνεργασία στην πρόληψη και καταστολή παράνομου εμπορίου .

³⁶ Η ατζέντα 2030 προωθεί την βιώσιμη ανάπτυξη και θα συμπεριλάβει μέτρα σε παγκόσμιο επίπεδο , ώστε να ενσωματωθεί στην εμπορική και επενδυτική πολιτική.

³⁷ Τα Κ-Μ της Ευρώπης έχουν συνάψει 1400 διμερείς επενδυτικές συμφωνίες ,τις πέντε τελευταίες δεκαετίες

³⁸ Έχουν συναφθεί επιτυχημένες Συμφωνίες Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης (ΣΟΕΣ) με Αφρική κυρίως ή χώρες του Ειρηνικού και Καραϊβικής.

χάνουν οι χώρες το ευνοϊκό καθεστώς των προτιμήσεων).Επίσης ο έλεγχος των εξαγωγών αφορά και τα προϊόντα διττής χρήσης ³⁹.

- Απλοποίηση των τελωνειακών διαδικασιών
- Αναβάθμιση του ρόλου του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου για καλύτερα εστιασμένα και στοχοθετημένα αποτελέσματα.
- Ενίσχυση των οικονομικών σχέσεων με τις γειτονικές χώρες της Ε.Ε. με στόχο την σταθερότητα ,την ευημερία και το αμοιβαίο συμφέρον.

³⁹ Ιδιαίτερη μνεία γίνεται για τα αντικείμενα που χρησιμοποιούνται για απάνθρωπη μεταχείριση όπως βασανιστήρια ή θανατική ποινή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ

2.1)Εμπορικές συνεργασίες της Ευρώπης

Είναι κοινά αποδεκτό ότι η οικονομική αλληλεξάρτηση μεταξύ των χωρών οδηγεί σε αποφάσεις και ενέργειες ιστορικής σημασίας καθώς το διεθνές εμπόριο αποτελεί βασική πηγή εσόδων, για κάθε χώρα ,από την αρχαιότητα μέχρι και σήμερα(Κώττης 1985 σελ.26-27). Στον πίνακα⁴⁰ που ακολουθεί παρουσιάζονται συνοπτικά ορισμένοι από τους σημαντικότερους «σταθμούς» ,οι οποίοι αποτελούν ορόσημο στην πορεία διαμόρφωσης του Ευρωπαϊκού οικοδομήματος μέσα στον παγκόσμιο χώρο και αναφέρεται σε συνεργασίες που διαμόρφωσαν το διεθνές εμπορικό σκηνικό .

Πίνακας 2.1: Συνεργασίες «σταθμοί» της Ευρώπης .

ΕΤΟΣ	
1944	Συνθήκη BENELUX ⁴¹
1947	GATT- Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου ⁴² με συμμετοχή 23 χωρών.
1948	Οργανισμός Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας ⁴³ με συμμετοχή 18 χωρών. (Στόχοι: οργάνωση, ανάπτυξη, διεύρυνση εμπορίου με μείωση των δασμών μεταξύ των κρατών-μελών)
1950	<ul style="list-style-type: none">• Πρώτη εισήγηση για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση από την Γαλλία• Διακήρυξη με στόχους: την διασφάλιση της ειρήνης ,αλληλέγγυα ,με κοινή διαχείριση Άνθρακα και Χάλυβα για οικονομική ανάκαμψη
1951-1952	<ul style="list-style-type: none">• Παρίσι :Υπογραφή της ΕΚΑΧ (συνθήκη Ευρωπαϊκής Κοινοπραξίας Άνθρακα & Χάλυβα)

⁴⁰ Τα στοιχεία του πίνακα προέρχονται από επεξεργασία πηγών: 1)Γιώτη Παπαδάκη 2010, 2) Κώττης 1985 3) ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση :<http://tovima.gr/relatedarticlew/article/?aid=86841>, Φράγκος Σ. ,1997, Άρθρο ,Τίτλος : «Από την Ρώμη στο Μαστριχτ, Τέσσερις δεκαετίες μετά την υπογραφή της συνθήκης ίδρυσης της ΕΟΚ η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση βρίσκεται προ των πυλών», .Ημερομηνία προσπέλασης 05/01/2018

⁴¹Τελωνειακή Ένωση μεταξύ των κρατών: Βέλγιο , Ολλανδία , Λουξεμβούργο

⁴² ‘ ‘ General Agreement on Tariffs and Trade ‘ ‘ (Για σταδιακή μείωση δασμών και παρεμπόδιση ποσοτώσεων)

⁴³ OEEC-Organization for European economic cooperation

	<ul style="list-style-type: none"> • Συμμετέχουν έξι χώρες : Γερμανία, Γαλλία ,Ιταλία και χώρες BENELUX (Βέλγιο , Ολλανδία , Λουξεμβούργο). • Στόχοι: Ανασυγκρότηση της βιομηχανίας για ανόρθωση των οικονομιών και κατάργηση εμποδίων στην μεταξύ τους εμπορική διακίνηση σιδηρομεταλλευμάτων, σιδήρου ,άνθρακα, χάλυβα.
1957-1958	<ul style="list-style-type: none"> • Ρώμη (25 Μαρτίου1957):Συνθήκη Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας & Συνθήκη Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας⁴⁴(ΕΟΚ-ΕΚΑΕ) • Έναρξη ισχύος 01/01/1958- Συμμετέχουν οι έξι χώρες . • Στόχοι: α)Κοινή Αγορά ⁴⁵(Τελωνειακή Ένωση & ελεύθερη διακίνηση προσώπων, αγαθών, υπηρεσιών, κεφαλαίων / Κοινό Δασμολόγιο)/βελτίωση βιοτικού επιπέδου β)υιοθέτηση κοινής πολιτικής γ)ανάπτυξη πυρηνικής βιομηχανίας μέσω της ΕΚΑΕ.
1960	<ul style="list-style-type: none"> • Ίδρυση Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (αντικατάσταση του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας με προσθήκη 4 χωρών⁴⁶) • Στόχοι: παροχή βοήθειας υποανάπτυκτων χωρών για διεύρυνση του παγκόσμιου εμπορίου και προώθηση οικονομικής ανάπτυξης κι ευημερίας των αναπτυσσόμενων χωρών.
1960-1961	<ul style="list-style-type: none"> • Συνθήκη Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών⁴⁷ (ΕΖΕΣ):Βρετανία, Σουηδία, Νορβηγία, Δανία, Ελβετία, Αυστρία, Πορτογαλία ⁴⁸
1962	<ul style="list-style-type: none"> • 14 Μαρτίου 1962:Υπογραφή Συμφωνίας Σύνδεσης Ελλάδας-ΕΟΚ(ΟΧΙ ΕΝΤΑΞΗ) σύμφωνα με το άρθρο 238/ • Τελωνειακή Ένωση και Συμφωνία για τις Ελληνικές Εξαγωγές/εισαγωγές .
1963	<ul style="list-style-type: none"> • Υπογραφή Συμφωνίας Σύνδεσης ΤΟΥΡΚΙΑΣ-ΕΟΚ
1972-1973	<p>(1^η Διεύρυνση)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ένταξη Δανίας ,Μεγάλη Βρετανίας, Ιρλανδίας/Διεύρυνση ΕΟΚ σε εννέα κράτη-μέλη • Σύσταση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (δεσμευτικές οι αποφάσεις του για τα Κ-Μ)

⁴⁴ Euratom (επίκεντρο αποτελεί η αγορά ατομικής ενέργειας)

⁴⁵ Σταδιακή κατάργηση δασμών και ποσοτικών περιορισμών σε χρονικό διάστημα 10-12 έτη.

⁴⁶ Ιαπωνία, Αυστραλία , ΗΠΑ, Καναδάς .

⁴⁷ EFTA-European free trade association

⁴⁸ Οι εξωτερικές επτά σε αντιδιαστολή με τις εσωτερικές έξι της ΕΟΚ

	<ul style="list-style-type: none"> • Σύσταση Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Ευρωπαϊκής Πολιτικής Επιτροπής
1981	<p>(2^Η Διεύρυνση)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ (10 χώρες)
1986	<p>(3^Η Διεύρυνση)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ένταξη της Ισπανίας και Πορτογαλίας (12 χώρες)
1992	<ul style="list-style-type: none"> • Συνθήκη ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ⁴⁹ • Κατάργηση τελωνειακών συνόρων και Ενιαία Αγορά στις εμπορευματικές συναλλαγές⁵⁰ • Ελεύθερο εμπόριο υπηρεσιών
1993	<ul style="list-style-type: none"> • Λευκή Βίβλος (Στρατηγική για την Ανάπτυξη, Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση)
1994-1995	<p>(4^Η Διεύρυνση)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ένταξη της Αυστρίας ,Φινλανδίας και Σουηδίας (15 χώρες) • ΠΟΕ(αντικατάσταση του GATT)
1997-1999	<ul style="list-style-type: none"> • Συνθήκη Άμστερνταμ⁵¹
2001	<ul style="list-style-type: none"> • Συνθήκη Νίκαιας⁵²
2002	<ul style="list-style-type: none"> • Ένταξη Ελλάδας στην Ευρωζώνη(ONE)
2004	<p>(5^Η Διεύρυνση)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ένταξη της Εσθονίας ,Λετονίας ,Λιθουανίας ,Κύπρου, Μάλτας ,Σλοβενίας ,Σλοβακίας ,Πολωνίας, Ουγγαρίας ,Τσεχίας (25 χώρες)
2007	<p>(6^Η Διεύρυνση)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ένταξη της Ρουμανίας και Βουλγαρίας (27 χώρες)
2007-2009	<ul style="list-style-type: none"> • Συνθήκη ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ⁵³
2013	<p>(7^Η Διεύρυνση)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ένταξη της Κροατίας (28 χώρες)

Πηγή : επεξεργασία πηγών από Γιώτη Παπαδάκη 2010 ; Κώττης 1985 .Επίσης στοιχεία που ανακτήθηκαν από την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://tovima.gr/relatedarticlew/article/?aid=86841>, ημερομηνία προσπέλασης 05/01/2018.

Η Ευρώπη λοιπόν, χρησιμοποιώντας ως εργαλείο, ένα ευρύ πεδίο συμφωνιών για το εμπόριο⁵⁴, έδωσε (και εξακολουθεί να δίνει) ευκαιρίες σε πλήθος επιχειρήσεων

⁴⁹ Η ΕΟΚ μετονομάζεται σε Ευρωπαϊκή Κοινότητα

⁵⁰ <http://tovima.gr/relatedarticlew/article/?aid=86841>

⁵¹ Δίδεται βαρύτητα στην προστασία δεδομένων

⁵² Θεσμικές αλλαγές

⁵³ Τροποποίηση ιδρυτικής Συνθήκης και καθιέρωση νέας ορολογίας Ενιαίας Ευρωπαϊκής Ένωσης

να εξάγουν/εισάγουν αγαθά και υπηρεσίες ,με άρση των φραγμών για την διευκόλυνση των συναλλαγών τους ώστε να αυξήσουν τα οφέλη τους μέσα από την συνεχή διεθνή δραστηριοποίηση ,δημιουργώντας συμβατικούς δεσμούς με διάφορους οργανισμούς ή χώρες .Οι Φραγμοί⁵⁵ στο εμπόριο μπορεί να εμφανίζονται ως :

- ✚ δασμοί - τελωνειακές επιβαρύνσεις στα εισαγόμενα προϊόντα
- ✚ τεχνικοί φραγμοί δηλαδή διαφορετικοί όροι που ισχύουν για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες
- ✚ μη δασμολογικοί φραγμοί .Είναι περιορισμοί που ανακύπτουν από συγκεκριμένες απαιτήσεις της αγοράς.

Σε άλλο επίσης σύγγραμμα αναφέρονται ως μέτρα περιορισμού του διεθνούς εμπορίου οι παρεμβατικές ενέργειες μιας κυβέρνησης ,με δασμούς ,ποσοτικούς περιορισμούς ,άμεσες ή έμμεσες κρατικές επιδοτήσεις ,λήψη διοικητικών μέτρων που δυσχεραίνουν τις εξαγωγές και εισαγωγές εμπορευμάτων. Γενικότερα ,τα κράτη, από πολύ παλιά προσπάθησαν να αντιμετωπίσουν τα παραπάνω προβλήματα (εμπόδια) .Οι διάφορες μορφές οικονομικής ενοποίησης -μέσω σύναψης συμφωνιών-επιδίωκαν να ελαχιστοποιήσουν τους φραγμούς και να μεγιστοποιήσουν τα οφέλη του εμπορίου , να προωθήσουν την ανάπτυξη και να διευρύνουν την εθνική τους αγορά (Κώττης 1985,σελ.71-99).

Τα οφέλη ⁵⁶των εμπορικών ανταλλαγών , είναι πολλαπλά και συνίσταται στο ότι ανοίγουν νέες αγορές για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της ΕΕ , εμφανίζονται επενδυτικές ευκαιρίες ,έχουμε εξάλειψη των τελωνειακών δασμών και το εμπόριο γίνεται πιο γρήγορα με τη διευκόλυνση της τελωνειακής διαδικασίας .Ως προς τους καταναλωτές επισημαίνονται τρία βασικά οφέλη από το εμπόριο, εκ των οποίων δύο άμεσα και ένα έμμεσα τα οποία συμβάλλουν προς όφελος των ευρωπαϊών καταναλωτών και της ευημερίας τους:

⁵⁴ Στον εμπορικό τομέα η Ε.Ε. προχώρησε από νωρίς στην σύναψη συμφωνιών με τρίτες χώρες, που αφορούσαν ειδικότερα στον τομέα των δασμών και του εμπορίου. Επιπλέον η Κοινότητα υπέγραψε μία σειρά συμφωνιών που αφορούσαν στις πρώτες ύλες καθώς και στην προστασία των βιομηχανικών προϊόντων αλλά και την προστασία του περιβάλλοντος ,της άγριας φύσης και των άγριων ζώων, κτλ.

⁵⁵ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:<http://www.consilium.europa.eu/el/policies/trade-policy/trade-agreements/>. Ημερομηνία προσπέλασης 15-02-2018

⁵⁶ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.consilium.europa.eu/el/policies/trade-policy/trade-agreements/> ,ημερομηνία προσπέλασης 08-02-2018 .

- ✓ Μείωση των τιμών για το ίδιο φάσμα προϊόντων (άμεση).
- ✓ Αύξηση της ποικιλίας προϊόντων (άμεση).
- ✓ Αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης (έμμεση).

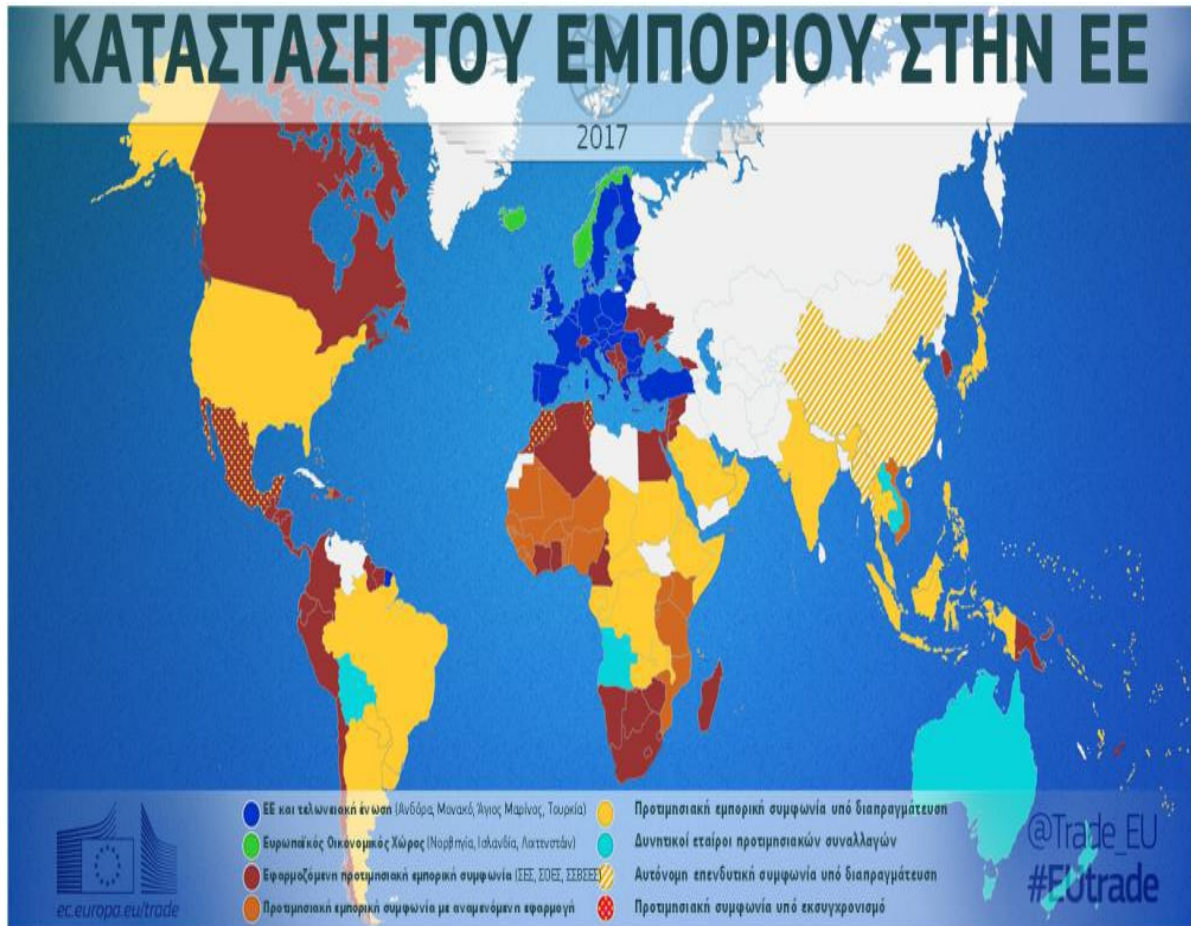
Ο αυξημένος ανταγωνισμός που προκαλείται από τις συμφωνίες μειώνει την τιμή των αγαθών, καθώς οι νέες και μεγαλύτερες εισαγωγές ενθαρρύνουν τις επιχειρήσεις της ΕΕ να προσαρμόσουν την πολιτική τιμών τους και να καταστήσουν την παραγωγή τους πιο αποτελεσματική και συνεπώς λιγότερο δαπανηρή. Για παράδειγμα, μπορούν να επενδύσουν περισσότερο στην έρευνα και την ανάπτυξη. Ως εκ τούτου, η δημιουργία συμφωνιών μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών, ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να αυξήσει την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών. Επίσης, οι Συμφωνίες για ελεύθερο εμπόριο μπορούν να συμβάλουν στη διάλυση των μονοπωλίων, οδηγώντας επίσης σε μείωση των τιμών των προϊόντων. Επιπρόσθετα η μεγαλύτερη ποικιλία προϊόντων που διατίθενται στην ΕΕ οφείλεται στην αύξηση των εμπορικών ροών. Αυτό το όφελος από το εμπόριο παρέχει στους καταναλωτές την ευκαιρία να επιλέξουν από ένα μεγαλύτερο σύνολο ποσοτικών και ποιοτικών παραγόντων για το ίδιο είδος αγαθών. Για το λόγο αυτό, το οικονομικό όφελος για τον μέσο καταναλωτή στην ΕΕ είναι της τάξης των 600 ευρώ κάθε χρόνο.

Ακόμη και οι ΣΕΣ που βρίσκονται υπό διαπραγμάτευση μπορούν, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, να αυξήσουν το ΑΕγχΠ της ΕΕ περισσότερο από 2%, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 250 δισ. Ευρώ ετησίως. Μια τέτοια ώθηση στην ανάπτυξη οφείλεται κυρίως στην αυξημένη αναζήτηση καινοτομίας λόγω του μεγαλύτερου οικονομικού ανταγωνισμού. Η διαδικασία καινοτομίας επιταχύνεται, με μεγαλύτερες επενδύσεις σε κεφάλαια και στην ενέργεια και ανάπτυξη, καθώς και αυξημένη διάδοση της τεχνολογίας (ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση : <https://epthinktank.eu/2017/10/27/benefits-of-eu-international-trade-agreements/>, άρθρο , Christian Salm & Marine Charlotte André ,‘Benefits of EU international trade agreements, Οκτώβριος 27, 2017. Ημερομηνία προσπέλασης 24/02/2018)

2.2) Ο Εμπορικός Χάρτης της Ε.Ε. :

Ας δούμε στην ακόλουθη εικόνα ⁵⁷ τους συμβατικούς δεσμούς στους οποίους αναφερόμαστε δηλαδή τις συμφωνίες συνεργασίας τις οποίες έχει συνάψει ⁵⁸ , η Ευρωπαϊκή Ένωση:

Εικόνα 2.1 : Χάρτης εμπορικών συμφωνιών της Ε.Ε.

Πηγή: Ευρωπαϊκό Συμβούλιο(2016),ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.consilium.europa.eu/el/infographics/eu-trade-map/> ,ημερομηνία προσπέλασης 15-02-2018

Μέχρι τώρα η ΕΕ ,έχει συμφωνίες με πάνω από 120 χώρες .Για ζητήματα όπως το διεθνές εμπόριο (εισαγωγές /εξαγωγές) ,διαπραγματεύεται με αποκλειστική αρμοδιότητα και ενεργεί στο όνομα των Κ-Μ ,χωρίς την συμμετοχή τους (άρθρο 3 , παράγραφος 1,ΣΛΕΕ) .Εξαίρεση αποτελούν θέματα όπως οι μεταφορές ή το περιβάλλον όπου μπορούν να έχουν συμμετοχή και τα Κ-Μ (Μουσης 2015,σελ.518).

⁵⁷ έκθεση της επιτροπής προς το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, το συμβούλιο, την ευρωπαϊκή οικονομική και κοινωνική επιτροπή και την επιτροπή των περιφερειών για την υλοποίηση των Συμφωνιών Ελεύθερων Συναλλαγών 1 Ιανουαρίου 2016 – 31 Δεκεμβρίου 2016 {SWD(2017) 364 final}, Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση :http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/EL/COM_2017-654-F1_EL-MAIN-PART-1.PDF, ημερομηνία προσπέλασης 15-02-2018.

⁵⁸ μέχρι την συγγραφή της παρούσης

2.3) Βασικές αρχές και ταξινόμηση συμφωνιών

Οι εμπορικές συμφωνίες της Ε.Ε.⁵⁹ είναι στην ουσία νομικές πράξεις που καλύπτουν ευρύ φάσμα δράσεων σε πολλούς τομείς , από την βιομηχανία και τις υπηρεσίες μέχρι τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας . Είναι ιδιαίτερα περίπλοκες και τηρούνται ορισμένες θεμελιώδεις αρχές⁶⁰ των εμπορικών συναλλαγών :

-Αρχή της Απαγόρευσης των διακρίσεων .Η βασική αυτή εμπορική αρχή έχει να κάνει με δύο στοιχεία:

Του πλέον ευνοούμενου κράτους καθώς οι χώρες δεν επιτρέπεται να αντιμετωπίζουν διαφορετικά τους εμπορικούς εταίρους τους

Της εθνικής μεταχείρισης των προϊόντων καθώς θα πρέπει να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης τόσο τα προϊόντα που παράγει όσο και εκείνα που εισάγει από άλλη χώρα/εταίρο.

-Αρχή της προβλεψιμότητας⁶¹ .Αφορά την προβλεψιμότητα που προσφέρει στις επιχειρήσεις η υπόσχεση για μείωση φραγμού στο εμπόριο ,γεγονός που ενθαρρύνει τις επενδύσεις, τον ανταγωνισμό και δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας.

-Προστασία του Ανοικτού και Θεμιτού ανταγωνισμού .Σε ορισμένες περιπτώσεις δύναται να επιβάλλονται διάφορα μέτρα προστασίας ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα αθέμιτου ανταγωνισμού.(π.χ. δασμοί).

-Ενθάρρυνση της ανάπτυξης και της οικονομικής μεταρρύθμισης⁶²

Προσφέροντας ευκαιρίες για τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες και δίνοντάς τους περισσότερο χρόνο προσαρμογής, μεγαλύτερη ευελιξία και ειδικά προνόμια.

Ανάλογα με το περιεχόμενο τους ,οι Διεθνείς Εμπορικές συμφωνίες ταξινομούνται ως εξής⁶³ :

⁵⁹ <http://www.consilium.europa.eu/el/policies/trade-policy/trade-agreements/>

⁶⁰ Σύμφωνα με τις αρχές του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ).

⁶¹ το πολυμερές εμπορικό σύστημα είναι μια προσπάθεια να γίνει σταθερό και προβλέψιμο το επιχειρηματικό περιβάλλον.

⁶² Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/fact2_e.htm . Ημερομηνία προσπέλασης 16-02-2018

⁶³ <http://www.consilium.europa.eu/el/policies/trade-policy/trade-agreements/>

- ✚ Συμφωνίες Σύνδεσης (Σ.Σ.)(Αυτή η κατηγορία ενισχύει και ευρύτερες πολιτικές συμφωνίες).
- ✚ Συμφωνίες Ελεύθερων Συναλλαγών(ΣΕΣ) (εδώ υπάγονται και οι Συμφωνίες Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης /ΣΟΕΣ).

Μια άλλη κατηγορία συμφωνιών αποτελούν οι λεγόμενες «μικτές » στις οποίες τα συμβαλλόμενα μέρη είναι Διεθνείς Οργανισμοί και Κράτη Μέλη⁶⁴.Επιπλέον η Ε.Ε. μπορεί να συνάπτει και άλλες συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας ,χωρίς να είναι απαραίτητα προτιμησιακές εμπορικές ,στα πλαίσια των γενικότερων συμφωνιών .

Μία διαφορετική ταξινόμηση⁶⁵,τις κατατάσσει σε τρεις κύριες κατηγορίες :

- ✚ Τελωνειακές ενώσεις
- ✚ Συμφωνίες σύνδεσης, συμφωνίες σταθεροποίησης, συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών και συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης και
- ✚ Συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας

2.3.1) Τελωνειακές ενώσεις⁶⁶

Πρωταρχική στρατηγική για την διευκόλυνση και ανάπτυξη του εμπορίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης , αποτέλεσε η καθιέρωση των Τελωνειακών Ενώσεων όσο η Ενιαία Ευρωπαϊκή αγορά, γινόταν γεωγραφικά «μεγαλύτερη» μέσα από την σταδιακή διεύρυνση των «ορίων» της(συνολικά 7 διευρύνσεις μέχρι σήμερα)⁶⁷ .

Η Τελωνειακή Ένωση ορίζεται ως « ένα στάδιο πολυεθνικής ολοκλήρωσης κατά το οποίο τα μέλη αναλαμβάνουν με Συνθήκη την υποχρέωση να μην επιβάλλουν στις μεταξύ των συναλλαγές κανένα τελωνειακό δασμό ή φόρο με ανάλογο αποτέλεσμα και κανένα ποσοτικό περιορισμό ,και την υποχρέωση να εφαρμόζουν ένα κοινό τελωνειακό δασμολόγιο⁶⁸ στις σχέσεις τους με τρίτα κράτη. Το κοινό τελωνειακό δασμολόγιο

⁶⁴ Φαρμάκη Α. ,Διδακτορική διατριβή , «Διεθνείς Συμφωνίες συναπτόμενες τόσο από την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και από τα Κράτη-μέλη της.(Μικτές διεθνείς συμφωνίες – συμφωνίες μικτού τύπου.») , 2012,Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

⁶⁵ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>. Ημερομηνία προσπέλασης 21/02/2018.

⁶⁶ EU & Customs union (Andorra, Monaco, San Marino, Turkey).Ο αντίστοιχος συμβολισμός στην εικόνα 2.1 είναι με Μπλε σκούρο χρώμα.

⁶⁷ Πρόκειται για πρώτη φορά ,να υπάρξει και Συρρίκνωση μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου, στο άμεσο μέλλον.

⁶⁸ Δασμολόγιο :Είναι ο Κανονισμός βάσει του οποίου ,όλα τα προϊόντα των διεθνών συναλλαγών (μη κοινοτικά) ,επιβαρύνονται με εισαγωγικούς δασμούς ανάλογα με την κλάση στην οποία ταξινομούνται σύμφωνα με το Εναρμονισμένο Σύστημα .Η δασμολογική κατάταξη έχει έξι ψηφία και ταξινομούνται ανάλογα με την α΄ ύλη.

συνεπάγεται όχι μόνο μια κοινή τελωνειακή πολιτική αλλά και μια κοινή πολιτική εξωτερικού εμπορίου...». Μέσα σε μία τελωνειακή ένωση καθιερώνεται ελεύθερη κυκλοφορία σε όλα τα προϊόντα, ανεξάρτητα από την προέλευσή τους, εφόσον βρίσκονται εντός του εδάφους των μελών που την απαρτίζουν και καταργούνται οι Τελωνειακοί έλεγχοι των εσωτερικών συνόρων (Μούσης 2015,σελ.71).

Αποτελεί ένα καθεστώς⁶⁹ πολύ πιο προχωρημένο από οποιαδήποτε συμφωνία άλλη παροχής προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης εμπορευμάτων . Στα πλαίσια της τελωνειακής ένωσης τα εμπορεύματα που κυκλοφορούν ελεύθερα στο έδαφος ενός μέρους της τελωνειακής ένωσης θεωρούνται επίσης ότι βρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία, όταν μεταφερθούν στο έδαφος του άλλου εταίρου της Συμφωνίας . Εμπορεύματα σε ελεύθερη κυκλοφορία είναι εκείνα που παράγονται ή μεταποιούνται στο έδαφος του ενός μέλους καθώς και όσα εισάγονται από τρίτες χώρες και έχουν καταβληθεί οι εισαγωγικοί δασμοί⁷⁰.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει συνάψει συμφωνίες Τελωνειακής Ένωσης με την Τουρκία ,το Μονακό , τον Άγιο Μαρίνο και την Ανδόρα. Οι συμφωνίες αυτές έχουν αρκετές διαφορές μεταξύ τους. Ας αναφέρουμε για παράδειγμα τι προβλέπει η τελωνειακή ένωση με την Τουρκία:

«Η τελωνειακή ένωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Τουρκία καλύπτει τα εμπορεύματα των κεφαλαίων 1–97 του Δασμολογίου⁷¹ με την εξαίρεση

- *των γεωργό-κτηνοτροφικών προϊόντων που καλύπτονται από το Παράρτημα I της Συνθήκης Ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα*
- *των προϊόντων που περιέχονται στη Συνθήκη για την Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης Άνθρακα και Χάλυβα (EKAX).*

Εφαρμόζεται σε όλα τα προϊόντα των κεφαλαίων αυτών που παρήχθησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή την Τουρκία και τα προϊόντα που προέρχονται από τρίτες χώρες και βρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία (δηλαδή, έχουν καταβληθεί οι εισαγωγικοί δασμοί) στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή την Τουρκία. Τα προϊόντα διακινούνται μεταξύ των δύο μερών χωρίς την καταβολή εισαγωγικών δασμών με την παρουσίαση του Πιστοποιητικού Κυκλοφορίας A. TR. Για τα γεωργό-κτηνοτροφικά προϊόντα που καλύπτονται από το Παράρτημα I της

⁶⁹ Υπουργείο οικονομικών κυπριακής δημοκρατίας ,Συνοπτικός οδηγός του τμήματος τελωνείων , Εξαγωγές ,2011.

⁷⁰ Π.χ. τηλεοράσεις που έχουν εισαχθεί από την Ιαπωνία στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έχουν καταβληθεί εισαγωγικοί δασμοί εκεί μπορούν να σταλούν στην Τουρκία χωρίς κανένα περιορισμό και χωρίς την καταβολή άλλων εισαγωγικών δασμών.

⁷¹ Αφορά σχεδόν όλα τα εμπορεύσιμα προϊόντα.

Συνθήκης ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Ευρωπαϊκή Ένωσης και τα προϊόντα που περιέχονται στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ευρωπαϊκή Ένωσης Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ) υπάρχουν ξεχωριστές προτιμησιακές συμφωνίες»⁷². Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι ακολούθησε μία –δίχως προηγούμενο- αύξηση των διεθνών ανταλλαγών στα μετέχοντα κράτη.

Ο στόχος των τελωνειακών ενώσεων των κρατών είναι η πλήρης απελευθέρωση του εμπορίου μεταξύ τους και η δημιουργία τους έχει θετική επίδραση στην ευημερία του κοινωνικού συνόλου⁷³.

2.3.2) Συμφωνίες Εταιρικής Σχέσης

Οι Συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας παρέχουν ένα γενικό πλαίσιο για τις διμερείς οικονομικές σχέσεις και αφήνουν τα τελωνειακά τέλη όπως είναι, χωρίς μειώσεις.

2.3.3) Συμφωνίες Σύνδεσης (Σ.Σ.)

Η συμφωνία σύνδεσης είναι μια διμερής συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και μιας τρίτης χώρας. Συνήθως γίνεται σύναψη Σ.Σ., στα πλαίσια της προσχώρησης στην ΕΕ καθώς χρησιμεύει ως βάση για την εφαρμογή της διαδικασίας προσχώρησης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Τουρκία, η οποία έχει σήμερα μια συμφωνία σύνδεσης. Οι συμφωνίες σύνδεσης που γίνονται μεταξύ των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων και της ΕΕ με τα Κ-Μέλη της, ονομάζονται «συμφωνίες σταθεροποίησης και σύνδεσης»⁷⁴. Επίσης η Μολδαβία, η Γεωργία και η Ουκρανία έχουν υπογράψει Σ.Σ., με στόχο, σε βάθος χρόνου, την πολιτική σύνδεση και την οικονομική ολοκλήρωση⁷⁵.

2.3.4) Συμφωνίες Ελευθέρων Συναλλαγών / ΣΕΣ

Πρόκειται για αμοιβαίο άνοιγμα αγορών, με προτιμησιακή μεταχείριση στα προϊόντα των μερών της Συμφωνίας.

⁷²Υπουργείο οικονομικών κυπριακής δημοκρατίας, Συνοπτικός οδηγός του τμήματος τελωνείων, Εξαγωγές, 2011.

⁷³ Sodersten, 1985, pp.20 & pp.275, Swinbank and Ritson, 1988, pp.98-112

⁷⁴ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/policy/glossary/terms/association-agreement_en, ημερομηνία προσπέλασης 15-02-2018

⁷⁵ Έκθεση της επιτροπής προς το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, το συμβούλιο, την ευρωπαϊκή οικονομική και κοινωνική επιτροπή και την επιτροπή των περιφερειών για την υλοποίηση των Συμφωνιών Ελεύθερων Συναλλαγών 1 Ιανουαρίου 2016 – 31 Δεκεμβρίου 2016 {SWD(2017) 364 final}

Η Ε.Ε. έχει συνάψει τον μεγαλύτερο αριθμό ΣΕΣ ανά τον κόσμο και οι ευκαιρίες που δίδονται στις επιχειρήσεις ,για να εξάγουν προϊόντα με μειωμένους δασμούς ,είναι πάρα πολλές. Με βάση την επικαιροποιημένη στρατηγική δίδεται βαρύτητα ,στο πλαίσιο της εφαρμογής των ΣΕΣ ,στην βιώσιμη διαχείριση και διατήρηση των φυσικών πόρων(αλιεία , γλωρίδα και πανίδα , ξυλεία , νερό , έδαφος)⁷⁶.Οι ΣΕΣ πρέπει να παρέχουν ουσιαστική εξάλειψη των φραγμών του εμπορίου , με αμοιβαιότητα, λαμβάνοντας όμως υπόψη τις ιδιαίτερες οικονομικές συνθήκες των μελών της . Η στρατηγικός σχεδιασμός της ευρωπαϊκής ατζέντας επιχειρεί να συνάψει Συμφωνίες Ελεύθερων Συναλλαγών⁷⁷(ή ΣΕΣ) σε όλες τις Ηπείρους.

Η Έκθεση⁷⁸ της ευρωπαϊκής επιτροπής για την υλοποίηση των ΣΕΣ στα πλαίσια της νέας στρατηγικής , παρουσιάζει την παρακάτω διάκριση (βλ. Παράρτημα Β):

- ΣΕΣ «πρώτης γενιάς»
- ΣΕΣ «νέας γενιάς»⁷⁹
- συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ)
- σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών (DCFTA)

2.3.5)ΣΕΣ «πρώτης γενιάς»

Πρόκειται για τις κλασικές συμφωνίες που έχουν συναφθεί εδώ και πολλά χρόνια με κύριο χαρακτηριστικό τους την ανομοιογένεια. Κατά βάση αφορούσαν τα εμπορικά αγαθά μόνον ,αν και ορισμένες κατηγορίες προϊόντων προστέθηκαν αργότερα. Οι περισσότερες από αυτές χρήζουν επικαιροποίησης και αναβάθμισης , ώστε να καλύπτουν τα νέα δεδομένα του εμπορίου⁸⁰.

2.3.6)ΣΕΣ «νέας γενιάς»

Ανταποκρινόμενη στη σημερινή μεγαλύτερη διεθνή οικονομική πολυπλοκότητα και στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης , η ΕΕ έχει περάσει από τις κλασικές ΣΕΣ που επικεντρώνονται σε δασμολογικές περικοπές και εμπόριο αγαθών σε μια νέα γενιά ΣΕΣ.

⁷⁶ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση : [http:// trade.ec.europa.eu/ doclib/docs/ 2016/ january tradoc_ 154141.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/january/tradoc_154141.pdf). Ημερομηνία προσπέλασης 29-01-2018.

⁷⁷ Σε συνεργασία με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου

⁷⁸ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/EL/COM-2017-654-F1-EL-MAIN-PART-1.PDF>

⁷⁹ Από τις σημαντικότερες ΣΕΣ υπήρξαν αυτές με την Ν. Κορέα , την κεντρική Αμερική και με Κολομβία/Περου . Είναι οι συμφωνίες μετά το 2006

⁸⁰ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση :http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-4486_el.htm , ημερομηνία προσπέλασης 16-02-2018 .

Στόχος τους είναι να ανοίξουν νέες αγορές και να συμπεριλάβουν αρχικά υπηρεσίες, δημόσιες συμβάσεις, επενδύσεις και κανονιστική συνεργασία. Επιπλέον, στόχος τους είναι να προωθήσουν την αειφόρο ανάπτυξη.

2.3.7) Συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ)

Είναι «εξατομικευμένες» συμφωνίες για να ταιριάζουν σε συγκεκριμένες συνθήκες, στα πλαίσια της πολιτικής ενίσχυσης στην ανάπτυξη. Υπερβαίνουν τις συμβατικές συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών, εστιάζοντας στην ανάπτυξη υπανάπτυκτων χωρών (ΑΚΕ και ΥΚΕ)⁸¹, λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικοοικονομικές τους συνθήκες και συμπεριλαμβάνοντας τη συνεργασία και τη συνδρομή για να βοηθήσουν τις χώρες να επωφεληθούν από τις συμφωνίες για προώθηση της ανάπτυξης, να ανοίξουν οι αγορές της ΕΕ, παρέχοντας παράλληλα προστασία σε διάφορους ευαίσθητους τομείς με κέντρο ενδιαφέροντος την αειφόρο ανάπτυξη (παρέχουν δυνατότητες ευρείας εμπορικής συνεργασίας σε τομείς όπως τα υγειονομικά και άλλα πρότυπα)⁸². Οι ΣΟΕΣ δίνουν ελεύθερη πρόσβαση στην αγορά της ΕΕ και έχουν επίσης ευέλικτες συνθήκες για τους «κανόνες καταγωγής». Προωθούν τις επενδύσεις και τις αλυσίδες αξίας⁸³.

2.3.8) Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών

Στην Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών έχουμε την κατάργηση στα τέλη εισαγωγής και άλλων τελωνειακών εμποδίων μεταξύ των εταίρων. Υπάρχει ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων που παράγουν οι χώρες –μέλη αλλά διατηρούν το δικό τους εξωτερικό δασμολόγιο καθώς και την τελωνειακή πολιτική τους στις εμπορικές συναλλαγές με τις τρίτες χώρες (Μούσης 2015).

Ένα νέο είδος συμφωνίας αποτελούν οι «σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελευθέρων συναλλαγών». Επιδιώκουν⁸⁴:

- ✚ άνοιγμα της αγοράς (στην περίπτωση των ανατολικών χωρών με μια περισσότερο ευνοϊκή αντιμετώπιση)

⁸¹ Αφρική, Καραϊβική, Ειρηνικού & Υπερπόντιες χώρες και εδάφη.

⁸² Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση :<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/economic-partnerships/>, ημερομηνία προσπέλασης 22/02/2018.

⁸³ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/october/tradoc_156340.pdf, ημερομηνία προσπέλασης 22/02/2018.

⁸⁴ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/EL/COM-2017-654-F1-EL-MAIN-PART-1.PDF>

- ✚ ρύθμιση της νομοθεσίας για το εμπόριο μεταξύ των χωρών της συμφωνίας (κανονιστική προσέγγιση)

Αποτελούν οικονομικό πυλώνα για τις Σ.Σ. και ενισχύουν τις οικονομικές και εμπορικές σχέσεις μέσω του νομοθετικού πλαισίου. Στόχος τους είναι ο εκσυγχρονισμός και η βαθιά αναδιάρθρωση του εμπορίου και των επενδύσεων με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ώστε κάποια στιγμή να ενσωματωθούν στην Ε.Ε. Θα πρέπει να τις διαχωρίσουμε από τις «ζώνες ελεύθερου εμπορίου»⁸⁵ όπου εισάγονται χωρίς δασμούς ,πρώτες ύλες και ημι -κατεργασμένα προϊόντα ,τα οποία αφού χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή ,εξάγονται ελεύθερα.(Κώττης 1985, σελ.99).

2.4) Αξιολόγηση⁸⁶ της εφαρμογής των συμφωνιών επί του εξαγωγικού εμπορίου της Ε.Ε.

Η στρατηγική της Ε.Ε. τόνισε την αναγκαιότητα της αξιοποίησης των συμφωνιών εμπορίου ώστε να επιτευχθούν τα μέγιστα οφέλη από αυτές . Καθιερώθηκε για πρώτη φορά η υποβολή ετήσιων εκθέσεων, σύμφωνα με όσα ορίζει ο δεύτερος πυλώνας ,για την Διαφάνεια(βλ. Κεφάλαιο 1) .Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 2.2 ,τα αποτελέσματα παρουσιάζονται ως επιτυχημένα , για τις εξαγωγές ,καθώς φαίνεται να αυξάνεται το ποσοστό αξιοποίησης /χρήσης των προτιμήσεων (δασμολογικών) που παρέχει μία Συμφωνία.

Πίνακας 2.2: Χρήση προτιμήσεων στις εξαγωγές από την ΕΕ προς Εταίρους .

Χώρα εισαγωγής	2013	2014	2015	2016
Αλβανία		73%	76%	80%
Χιλή	78%	78%	76%	74%
Κολομβία		56%	63%	71%
Κόστα Ρίκα		18%		38%
Αίγυπτος			78%	85%
ΠΓΔΜ		90%		90%
Ισραήλ				89%
Κοσσυφοπέδιο				44%
Λίβανος	49%	74%	74%	
Μεξικό		68%		
Μαυροβούνιο	86%	86%	85%	85%
Μαρόκο				52%
Νικαράγουα	0%	12%	22%	
Περού		42%		
Σερβία	89%	90%	89%	90%

⁸⁵ Free trade zone

⁸⁶ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/EL/COM-2017-654-F1-EL-MAIN-PART-1.PDF>

Νότια Κορέα	65%	65%	68%	71%
Ελβετία	80%	80%	78%	79%
Τουρκία				95%

Πηγή: Έκθεση της Επιτροπής, (σελ.44)

Ενδεικτικά αναλύοντας τα στοιχεία για ορισμένες από τις σημαντικότερες ΣΕΣ βλέπουμε ότι :Οι εξαγωγές με την Κορέα αυξήθηκαν σημαντικά ,από το 2011 και μετά (όταν συνάφθηκε η ΣΕΣ).Μέχρι το 2016 υπήρξε άνοδος .Βέβαια το 2016 παρατηρήθηκε μείωση σε συγκεκριμένους εξαγωγικούς κλάδους όπως τα μηχανήματα, & συσκευές (κατά 8,2%) και εξοπλισμό μεταφορών(κατά 6,4%).Ωστόσο ο κύριο τομέας εξαγωγικού ενδιαφέροντος για την συγκεκριμένη χώρα αποτέλεσε η αυτοκινητοβιομηχανία καθώς οι εξαγωγές της Ε.Ε. αυξήθηκαν κατά 244%,από την υπογραφή της συμφωνίας και μετά .Επίσης αυξήθηκε το ποσοστό χρησιμοποίησεων για τα γεωργικά προϊόντα(86%) και ζωικών προϊόντων / ζώντα ζώα (93%). Παρόλα ταύτα παρουσιάζονται διάφορα προβλήματα ,κατά την εφαρμογή της ΣΕΣ που αφορούν τις εξαγωγές όπως τα υγειονομικά και φυτουγειονομικά ζητήματα Γεωγραφικές ενδείξεις , και διαφάνεια στις περιπτώσεις δημοσίων συμβάσεων .

Στην περίπτωση της ΣΕΣ με Κολομβία και Περού⁸⁷ ,οι εξαγωγές ,ναι μεν αυξήθηκαν στην αρχή αλλά μειώθηκε κατά πολύ η ζήτηση το 2016 με αποτέλεσμα την πτώση των εξαγωγών ,αθροιστικά, .Ο κλάδος που παρουσίασε προτίμηση είναι τα γεωργικά προϊόντα .Η Ε.Ε. δεν φαίνεται να αξιοποιεί μέχρι τώρα, πλήρως , την συγκεκριμένη ΣΕΣ .Επίσης ενώ η ΕΕ χρησιμοποιεί τις Δασμολογικές ποσοτώσεις⁸⁸ της ,συνολικά ,ωστόσο το ποσοστό χρησιμοποίησης για τις εξαγωγές τυροκομικών προϊόντων είναι μόνον 7,9% και 4,3% σε Κολομβία & Περού αντίστοιχα, ενώ για τα είδη ζαχαροπλαστικής μόνον 3,8%.Στον αντίποδα , οι εξαγωγείς από την Κολομβία και το Περού φαίνεται να πραγματοποιούν εξαγωγές σε προϊόντα που υπάγονται σε προτιμησιακούς δασμούς ,κατά 95 %.Τα προβλήματα που συνήθως παρουσιάζονται σχετίζονται με :

- υγειονομικά και φυτουγειονομικά ζητήματα, κυρίως για θέματα περιβαλλοντικά που χρήζουν αντιμετώπισης⁸⁹ .
- διακρίσεις στο νομοθετικό πλαίσιο των αλκοολούχων ποτών⁹⁰(το 2016 οι εξαγωγές ανήλθαν σε 43,7 εκατομμύρια ευρώ).

⁸⁷ Από το 2013 και μετά

⁸⁸ Τα προϊόντα που έχουν ποσόστωση ,επιβαρύνονται με χαμηλούς εισαγωγικούς δασμούς ,μέχρι την συμφωνηθείσα ποσότητα. Για ποσότητες πέρα από την συμφωνηθείσα επανέρχεται ο υψηλότερος δασμός .

⁸⁹ Ιδιαίτερα για τα είδη, άγριας χλωρίδας και πανίδας που είναι υπό εξαφάνιση.

⁹⁰ Εκδόθηκε νέος νόμος που ισχύει από 1/1/2017.

- θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων (στο σκέλος της εργασίας)

Οι εξαγωγές της ΕΕ με την Κεντρική Αμερική παρουσίασαν αύξηση κατά 22%, αλλά η αξιοποίηση των ποσοτώσεων σε εξαγωγίμα προϊόντα ,παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα⁹¹. Τα προβλήματα που παρουσιάζονται έχουν να κάνουν κυρίως με φορολογικές διακρίσεις (για τα προϊόντα ζυθοποιίας), τεχνικούς κανονισμούς και γεωγραφικές ενδείξεις.

Η ΕΕ είναι ο κύριος εμπορικός εταίρος για την Ουκρανία ,Μολδαβία και Γεωργία έχοντας συνάψει εμπορικές συμφωνίες⁹² "σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών". Ενώ οι εξαγωγές της Ε.Ε. αυξήθηκαν ,οι ευκαιρίες που παρουσιάστηκαν από τις Ποσοτώσεις δεν αξιοποιήθηκαν πλήρως καθώς απαιτείται αλλαγή κανονιστικού πλαισίου ώστε να αντιμετωπιστούν ζητήματα όπως

1. Υγειονομικά και φυτουγειονομικά μέτρα
2. Μεταρρυθμίσεις που αφορούν Δημόσιες συμβάσεις
3. Προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των ευρωπαϊκών προϊόντων & Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας
4. Εμπορικοί φραγμοί
5. Τεχνικοί φραγμοί (π.χ. ευθυγράμμιση τυποποίησης ,εποπτεία στην αγορά για εφαρμογή προτύπων)
6. Προώθηση της Αλυσίδας Αξίας

Όσον αφορά τις εμπορικές ροές μεταξύ της Ε.Ε. και των χωρών που καλύπτονται από εταιρικές σχέσεις ΣΟΕΣ ,πρέπει να αναφέρουμε ότι μία από τις επιτυχίες της Ε.Ε. αποτελεί και η ΣΟΕΣ (CETA)με τον Καναδά όπου κάθε μέρος συμφωνήθηκε να μειώνει ή καταργεί τους δασμούς σε αγαθά καταγωγής του άλλους μέρους . Περιλαμβάνει αυστηρές δεσμεύσεις για τις γεωγραφικές ενδείξεις (περίπου 140 για τρόφιμα και ποτά)και τις δημόσιες προμήθειες ενώ δημιουργεί πολλές ευκαιρίες για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις .Οι διαπραγματεύσεις άρχισαν το 2009 και ολοκληρώθηκαν το 2014(Απόφαση ΕΕ, 2017/38, του Συμβουλίου της 28ης Οκτωβρίου 2016).

Η πρόοδος όμως των εξαγωγών ,σε γενικά πλαίσια ,στις ΣΟΕΣ που ισχύουν , παρουσιάζει ανομοιογένεια καθώς είτε δεν εφαρμόζονται οι ΣΟΕΣ (από ορισμένες χώρες)⁹³ , είτε παρουσιάζονται αυξομειώσεις των τιμών σε βασικά προϊόντα ,με αποτέλεσμα να

⁹¹ Ο Παναμάς αποτελεί τον σημαντικότερο εταίρο στις εξαγωγές υπηρεσιών με ποσοστό 53% με δεύτερη την Κόστα Ρίκα με 21%.

⁹² Ουκρανία από 01/01/2016 ενώ με την Γεωργία & Μολδαβία από 01/09/2014.

⁹³ Καμερούν ,Φίτζι

επηρεάζουν τις εξαγωγές⁹⁴. Η Ε.Ε. προωθεί μηχανισμούς μεταρρυθμίσεων σε θεσμικό επίπεδο, στήριξη των επενδύσεων, χρηματοδότηση όπου είναι απαραίτητο και τεχνική συνδρομή μέσω «Εθνικών σχεδίων υλοποίησης των ΣΟΕΣ», ώστε να στηριχθεί και το επιχειρηματικό περιβάλλον.

Οι εξαγωγές και εισαγωγές, με τις χώρες εταίρους των ΣΕΣ «πρώτης γενιάς», αυξήθηκαν σε όλες τις περιπτώσεις, από την εφαρμογή τους. Κατά 96% αυξήθηκαν οι εμπορευματικές ροές προς την Ελβετία, κατά 170% οι εξαγωγές προς την Χιλή και 196% οι εξαγωγές προς την Τουρκία. Για τις χώρες της Μεσογείου⁹⁵, (με εξαίρεση το Ισραήλ), μπορούμε να πούμε ότι δεν αξιοποιούνται πλήρως οι δυνατότητες που δίνουν οι συμφωνίες⁹⁶. Μπορεί το εξαγωγικό εμπόριο να έχει αυξηθεί σημαντικά παρόλα αυτά, παρουσιάζονται, εξωγενείς παράγοντες, οι οποίοι επηρεάζουν όχι μόνον τις ευάλωτες οικονομίες αλλά και την παγκόσμια αγορά (πολιτική αστάθεια, προσφυγική κρίση).

Σε γενικές γραμμές οι ενωσιακές εξαγωγές, που έχουν υπερβεί τις αρχικές προσδοκίες, αφορούν γεωργικά προϊόντα και μηχανοκίνητα οχήματα προς τις χώρες που υπέγραψαν ΣΕΣ νέας γενιάς χωρίς όμως να έχουν χρησιμοποιήσει όλες τις δυνατότητες που προσφέρονται για τα προϊόντα δασμολογικών προτιμήσεων. Αυτό οφείλεται σε τρεις λόγους κυρίως: πρώτον στην ελλιπή ενημέρωση των ενωσιακών επιχειρήσεων δεύτερον στην δυσχέρεια κατανόησης του κανονιστικού πλαισίου για τα προϊόντα και τρίτον γραφειοκρατία που επιβραδύνει τις διαδικασίες έκδοσης των εγγράφων που απαιτούνται για την υπαγωγή στο προτιμησιακό καθεστώς. Με αυτά τα δεδομένα, η ΕΕ πρέπει να εκμεταλλευτεί τις εμπορικές ευκαιρίες πέρα από τα σύνορά της προκειμένου να επιτύχει υψηλότερα επίπεδα ανάπτυξης⁹⁷.

Στο σχήμα που ακολουθεί παρουσιάζονται περιπτώσεις ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, οι οποίες αξιοποιώντας τις δυνατότητες που δίνουν οι εκάστοτε συμφωνίες της Ε.Ε. κατάφεραν να βελτιώσουν την εξαγωγική τους δράση.

⁹⁴ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/EL/COM-2017-654-F1-EL-MAIN-PART-1.PDF>

⁹⁵ Αλγερία, Μαρόκο, Τυνησία, Ισραήλ, Αίγυπτος κ.τ.λ.

⁹⁶ Οι Δασμολογικές ποσοστώσεις για παράδειγμα.

⁹⁷ <https://epthinktank.eu/2017/10/27/benefits-of-eu-international-trade-agreements/>

Πίνακας 2.3 : Περιπτώσεις επιχειρήσεων

Οι εξαγωγές βοηθούν Αυστριακό κατασκευαστή εξοπλισμού αναρρίχησης να φτάσει στην κορυφή Με την κατάργηση των δασμών, η συμφωνία εμπορικών συναλλαγών ΕΕ - Κορέας βοήθησε την εταιρεία *AustriAlpin* να ξεκινήσει επιχειρηματική δραστηριότητα στη Νότια Κορέα και να ενισχύσει τη θέση της στην Ασία και στις παγκόσμιες αγορές. Ο κατασκευαστής εξοπλισμού αναρρίχησης σήμερα εξάγει περίπου το 80 % των προϊόντων του, γεγονός που οφείλεται κατά μεγάλο βαθμό στις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ. Ενώ η επιχείρηση απασχολεί λιγότερα από 100 άτομα, το 2015, η αξία των συνολικών πωλήσεων της *AustriAlpin* ανήλθε σε 8,5 εκατ. EUR, εκ των οποίων τα 7,1 εκατ. EUR προέρχονταν από τις εξαγωγές.

Γαλλική εταιρεία παραγωγής βιολογικών καλλυντικών έχει επιτυχία στη Νότια Κορέα Η εταιρεία *Laboratoire Soniam* παράγει εκχυλίσματα φυτών για τη βιομηχανία καλλυντικών. Η μικρή εταιρεία επωφελήθηκε από την εμπορική συμφωνία ΕΕ - Κορέας, καθώς οι μειωμένοι δασμοί τη βοήθησαν να προσφέρει τα προϊόντα της σε πιο ελκυστικές τιμές. Με την ώθηση που της παρείχε η πιστοποίηση βιολογικών προϊόντων *Ecocert* και η ετικέτα «*made in France*», η *Soniam* είδε τις εξαγωγές της προς την Κορέα να αυξάνονται κατά 20 % καθ' όλη τη διάρκεια του 2016.

Εξαγωγές παραδοσιακών ιταλικών ζυμαρικών στη Νότια Αφρική

Η *Pasta Astorino*, μια οικογενειακή επιχείρηση της Καλαβρίας, παράγει και πωλεί ζυμαρικά στην Ιταλία και στο εξωτερικό. Η εμπορική συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και της Νότιας Αφρικής τέθηκε σε ισχύ το 2000. Το γεγονός αυτό οδήγησε σε σημαντική αύξηση των ευρωπαϊκών εξαγωγών ζυμαρικών στη Νότια Αφρική, τόσο από την άποψη της αξίας (43 %) όσο και της ποσότητας (67 %).

Χάρη στην εμπορική συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και της Νότιας Αφρικής, η *Pasta Astorino* ξεκίνησε την επιχειρηματική της δραστηριότητα στη Νότια Αφρική, όπου εξήγαγε έναν τόνο ζυμαρικών το 2015. Οι τοπικές επιχειρήσεις που προμηθεύουν την εταιρεία εννοήθηκαν επίσης από την εμπορική συμφωνία της ΕΕ.

Βελγικό καφεκοπτείο δημιουργεί εταιρικές σχέσεις σε πλανητική κλίμακα

Το βελγικό καφεκοπτείο OR, με έτος ίδρυσης το 2001, έχει επεκταθεί σε διεθνείς αγορές, με την πεποίθηση ότι οι καλύτεροι κόκκοι καφέ προέρχονται απευθείας από τους γεωργούς.

Οι εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ με χώρες της Κεντρικής και Νότιας Αμερικής έχουν διευκολύνει τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να προμηθεύονται καφέ από την εν λόγω περιοχή. Επιπλέον, επιβάλλοντας στους εξαγωγείς από τις εν λόγω χώρες να ικανοποιούν τα πρότυπα της ΕΕ όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας και την προστασία του περιβάλλοντος, οι συμφωνίες έχουν επίσης ωφελήσει τον τοπικό πληθυσμό.

Λουξεμβουργιανή μύρα σε μπαρ της Κολομβίας

Η εμπορική συμφωνία της ΕΕ με την Κολομβία και το Περού βοήθησε τη ζυθοποιία του Λουξεμβούργου «Brasserie nationale», γνωστή για τη μύρα Bofferding, ν' αρχίσει εξαγωγές στην Κολομβία, μια αγορά 100 φορές μεγαλύτερη από εκείνη του Λουξεμβούργου. Χάρη στη συμφωνία, η εταιρεία ασχολείται άμεσα με όλες τις εξαγωγικές απαιτήσεις, χωρίς να χρειάζεται να προσφέρει σε εμπειρογνώμονες ή να διαπραγματευθεί με μεσάζοντες, όταν διαβιβάζει εμπορευματοκιβώτια στην Κολομβία. Οι ισχυρές εξαγωγές στην Κολομβία τόνωσαν την ανάπτυξη της ζυθοποιίας η οποία τώρα εξάγει, συνολικά, 34000 εκατόλιτρα μύρας ετησίως.

Αυστριακό κρασί μεθάει τις Άνδεις

Η οινοποιία Rainer Wess βρίσκεται στην κοιλάδα Wachau στην Αυστρία. Ασχολείται με την οινοπαραγωγή από το 2003 και εξάγει το 65 % της παραγωγής της σε περισσότερες από είκοσι χώρες.

Η εμπορική συμφωνία της ΕΕ με την Κολομβία και το Περού παρέιχε στην εταιρεία τη δυνατότητα να επωφεληθεί από τους χαμηλότερους τελωνειακούς δασμούς και τη μείωση του διοικητικού φόρτου. Το κρασί της είναι πλέον όλο και πιο δημοφιλές σε ορισμένα από τα καλύτερα εστιατόρια στη Λίμα, πρωτεύουσα του Περού.

Πηγή: Έκθεση της επιτροπής (σελ.8-10)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΘΕΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΞΑΓΩΓΩΝ

3.1) Νομοθετικό & Λειτουργικό πλαίσιο για τις εξαγωγές σύμφωνα με τον Νέο Ενωσιακό Τελωνειακό Κώδικα.

Ως γενικός οικονομικός όρος η «εξαγωγή» είναι η διαδικασία μεταφοράς εγχώριων προϊόντων, εμπορευμάτων και ανθρώπων προς μια ξένη χώρα όπου τα προϊόντα θα επεξεργαστούν, θα χρησιμοποιηθούν, θα πωληθούν ή θα επανεξαχθούν⁹⁸. Ομοίως ως εξαγωγική διαδικασία ή εξαγωγή ορίζεται η αποστολή αγαθών ή υπηρεσιών πέραν των εθνικών συνόρων με σκοπό την πώληση και την πραγματοποίηση συναλλάγματος⁹⁹.

Στο νομοθετικό πλέγμα της Ε.Ε η «εξαγωγή», σύμφωνα με ισχύοντα Ενωσιακό Τελωνειακό Κώδικα αποτελεί ένα «τελωνειακό καθεστώς» στο οποίο υπάγονται τα ενωσιακά εμπορεύματα¹⁰⁰ που πρόκειται να εξαχθούν από το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης(Κανονισμός ΕΕ 952/2013 , παράγραφος 16 , Άρθρο 5, & Άρθρο 269). Καθώς η Ένωση βασίζεται σε τελωνειακή ένωση, όσον αφορά τις εξαγωγές θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το καθεστώς εξαγωγής των εμπορευμάτων χρησιμοποιείται όταν πρέπει αυτά να μεταφερθούν σε κράτος που δεν αποτελεί Τελωνειακό έδαφος την Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά *«Ορισμένες διατάξεις της τελωνειακής νομοθεσίας μπορούν επίσης να εφαρμόζονται εκτός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης, δυνάμει νομοθεσίας που διέπει ειδικούς τομείς ή βάσει διεθνών συμβάσεων»¹⁰¹* .

Εδώ θα πρέπει να διευκρινίσουμε δύο σημεία βασικά για την εξαγωγική διαδικασία:

1. Τι χαρακτηρίζεται ως ενωσιακό εμπόρευμα: Είναι *«τα εμπορεύματα που υπάγονται σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες κατηγορίες: α) εμπορεύματα που παράγονται εξ ολοκλήρου στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, χωρίς να ενσωματώνονται σε αυτά*

⁹⁸ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.euretirio.com/exagoges/> , Ημερομηνία προσπέλασης 27-02-2018

⁹⁹ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.businessdictionary.com/definition/export.html> , Ημερομηνία προσπέλασης 27-02-2018

¹⁰⁰ παλαιότερα χρησιμοποιήθηκε ο όρος κοινοτικά εμπορεύματα

¹⁰¹ (Κανονισμός 2013R0952 — EL — 30.10.2013 — 000.001 — σελ.17). Τα κείμενα των κανονισμών είναι δημοσιευμένα στην επίσημη εφημερίδα της Ε.Ε .

εμπορεύματα που εισάγονται από χώρες ή εδάφη εκτός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης, β) εμπορεύματα που έχουν εισαχθεί στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης από χώρες ή εδάφη εκτός του εν λόγω εδάφους και τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία, γ) εμπορεύματα που παράγονται ή παράγονται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, είτε αποκλειστικά από εμπορεύματα που αναφέρονται στο στοιχείο β) είτε από εμπορεύματα που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β)»(Κανονισμός ΕΕ. 952/2013, παραγρ.23, άρθρο 5).

2. Το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης : «1.Το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης περιλαμβάνει τα ακόλουθα εδάφη, συμπεριλαμβανομένων των χωρικών υδάτων, των εσωτερικών υδάτων και του εναέριου χώρου τους:

- το έδαφος του Βασιλείου του Βελγίου,
- το έδαφος της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας,
- το έδαφος της Τσεχικής Δημοκρατίας,
- το έδαφος του Βασιλείου της Δανίας, πλην των Φερόων Νήσων και της Γροιλανδίας,
- το έδαφος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, πλην της νήσου Ελιγολάνδης και του Büsingen (συνθήκη της 23ης Νοεμβρίου 1964 μεταξύ της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας),
- το έδαφος της Δημοκρατίας της Εσθονίας,
- το έδαφος της Ιρλανδίας,
- το έδαφος της Ελληνικής Δημοκρατίας,
- το έδαφος του Βασιλείου της Ισπανίας, εκτός από τη Θέουτα και τη Μελίλια,
- το έδαφος της Γαλλικής Δημοκρατίας, εκτός από τις γαλλικές υπερπόντιες χώρες και εδάφη στις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του τέταρτου μέρους της ΣΛΕΕ, EL 10.10.2013 Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 269/11
- το έδαφος της Δημοκρατίας της Κροατίας,
- το έδαφος της Ιταλικής Δημοκρατίας, εκτός από τους δήμους Livigno και Campione d'Italia και τα εθνικά ύδατα της λίμνης Λουγκάνο που βρίσκονται μεταξύ της όχθης και των πολιτικών συνόρων της περιοχής μεταξύ Ponte Tresa και Porto Ceresio,

- το έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της πράξης προσχώρησης του 2003,
- το έδαφος της Δημοκρατίας της Λεττονίας,
- το έδαφος της Δημοκρατίας της Λιθουανίας,
- το έδαφος του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου,
- το έδαφος της Ουγγαρίας,
- το έδαφος της Μάλτας,
- το ευρωπαϊκό έδαφος του Βασιλείου των Κάτω Χωρών,
- το έδαφος της Δημοκρατίας της Αυστρίας,
- το έδαφος της Δημοκρατίας της Πολωνίας,
- το έδαφος της Πορτογαλικής Δημοκρατίας,
- το έδαφος της Ρουμανίας,
- το έδαφος της Δημοκρατίας της Σλοβενίας,
- το έδαφος της Σλοβακικής Δημοκρατίας,
- το έδαφος της Δημοκρατίας της Φινλανδίας,
- το έδαφος του Βασιλείου της Σουηδίας, και
- το έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας, των νήσων της Μάγχης και της νήσου του Μαν.

3. Τα ακόλουθα εδάφη, συμπεριλαμβανομένων των χωρικών υδάτων, των εσωτερικών υδάτων και του εναέριου χώρου τους, που βρίσκονται εκτός του εδάφους των κρατών μελών, θεωρούνται, λόγω των συμβάσεων και συνθηκών που ισχύουν γι' αυτά, μέρος του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης:

α) ΓΑΛΛΙΑ Το έδαφος του Μονακό, όπως καθορίζεται από την τελωνειακή σύμβαση που υπογράφηκε στο Παρίσι στις 18 Μαΐου 1963 (*Journal Officiel de la République française - Επίσημη Εφημερίδα της Γαλλικής Δημοκρατίας*) της 27ης Σεπτεμβρίου 1963, σ. 8679),

β) ΚΥΠΡΟΣ Το έδαφος της περιοχής των κυρίαρχων βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου, στο Ακρωτήριο και τη Δεκέλεια, όπως ορίζεται από τη Συνθήκη Εγκαθιδρύσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας, που υπεγράφη στη Λευκωσία στις 16 Αυγούστου 1960 (*United Kingdom*

Treaty Series αριθ. 4 (1961) Cmnd. 1252» (Κανονισμός ΕΕ.952/2013 , παραγρ.23, άρθρο 4).

Εξαιτίας των εξαιρέσεων σε ορισμένα τμήματα των εδαφών ,τα αποστελλόμενα σε αυτά εμπορεύματα, θεωρούνται ότι εξάγονται ,καθώς ισχύουν οι διατάξεις που ισχύουν για τρίτες χώρες .Ο χαρακτηρισμός και η καταγωγή λοιπόν είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για να εξαχθεί εκτός Ε.Ε. ένα προϊόν ,και να υπαχθεί ,ενδεχομένως σε ευνοϊκή μεταχείριση βάσει των εμπορικών συμφωνιών που έχει συνάψει η Ε.Ε. .

Ο νέος κανονισμός(UCC-UNION CUSTOMS CODE) αντικαθιστά τον προηγούμενο κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2913/1992(τον κατ' εφαρμογή κανονισμό 2454/93 ,της 2ας Ιουλίου 1993)ο οποίος έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, συγκέντρωσε την διάσπαρτη νομοθεσία που ίσχυε μέχρι τότε σχετικά με το διεθνές εμπόριο ,τις διαδικασίες τους όρους και τις διατυπώσεις συναλλαγών γενικότερα της Ευρωπαϊκής κοινότητας με τις τρίτες χώρες .Επομένως οποιαδήποτε χώρα ή εδαφική περιοχή δεν είναι εντός του Τελωνειακού εδάφους της Ένωσης αποκαλείται Τρίτη χώρα και για να πωληθεί οποιοδήποτε προϊόν προς αυτή ,θα πρέπει να ακολουθήσει την επικαιροποιημένη νομοθεσία ειδάλλως δεν θα επιτραπεί η έξοδος από την Ευρώπη ,άρα δεν θα επιτραπεί η εξαγωγή .

Η βασική νομοθεσία η οποία διέπει το καθεστώς της εξαγωγής των εμπορευμάτων από το έδαφος της Ευρώπης (& τις συναλλαγές γενικότερα) αποτελείται από την ακόλουθη Δέσμη νομοθετημάτων(κύριος νόμος και παράγωγες νομοθετικές πράξεις) όπως απεικονίζει χαρακτηριστικά η εικόνα 3.1 , και εφαρμόζονται συνδυαστικά:

1. Κανονισμός της ΕΕ. 952/2013¹⁰²(του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με ημερομηνία πρώτης εφαρμογή τους από 1η Μαΐου 2016)
2. Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός 2015/2446 της Επιτροπής της 28ης Ιουλίου 2015, (DA-Delegated Act)¹⁰³
3. Εκτελεστικός κανονισμός 2015/2447 της Επιτροπής της 24ης Νοεμβρίου 2015 (IA-Implementing Act)

¹⁰² (L 269/ 10.10.2013)

¹⁰³ (L343/29-12-2015)

Εικόνα 3.1: Ενωσιακός τελωνειακός κώδικας

Πηγή :Επεξεργασία στοιχείων από ηλεκτρονική διεύθυνση : <http://eur-lex.europa.eu/> , ημερομηνία προσπέλασης 23-12-2017.

Ορίστηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση ένα μεταβατικό στάδιο για την πλήρη εφαρμογή τους (με χρονικό ορίζοντα 2016-2020) ώστε όλες οι χώρες να υλοποιήσουν τα μηχανογραφικά τους συστήματα καθώς η εν λόγω νομοθεσία δεν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς αυτά¹⁰⁴. Συγκλίνει, λοιπόν, προς τις άμεσες αναγκαιότητες της στρατηγικής που αναλύθηκε στο πρώτο κεφάλαιο για τη ψηφιακή ενιαία αγορά μέσα από την ηλεκτρονική επεξεργασία των δεδομένων. Έτσι το πλέγμα νόμων συμπληρώνεται με τροποποιήσεις βάσει του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2016/341 της 17ης Δεκεμβρίου 2015, που περιέχει κανόνες μετάβασης για τη συμπλήρωση του κανονισμού 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (TDA-Transitional Delegated Act)¹⁰⁵ και τον κανονισμό 989/2017 (τροπολογία, τμήμα 5.2.3) με τις πρόσφατες τροποποιήσεις.

¹⁰⁴ Μέχρι το τέλος του 2020 μπορούν να χρησιμοποιούνται και άλλα μη ψηφιακά μέσα.

¹⁰⁵ (L69/15-3-2016)

Επιπλέον το κανονιστικό πλαίσιο εμπλουτίζεται με πλήθος ειδικότερων διατάξεων¹⁰⁶ οι οποίες ρυθμίζουν συγκεκριμένα τις διαδικασίες και διατυπώσεις των εξαγωγών ώστε να μην μπορεί να διακινηθεί εμπόρευμα χωρίς την πλήρη επίβλεψη και τους νέους όρους που διαμορφώνονται ενόψει της παγκοσμιοποίησης .

Η βασική αρχή στην οποία στηρίζεται το νομοθετικό σχήμα , είναι να γίνονται όλες οι διαδικασίες εμπορίου , χωρίς χαρτιά. Μόνον με ψηφιακά δεδομένα και μετάδοση της πληροφορίας με δια-λειτουργική μηχανογράφηση . Έχει ως στόχο τον εκσυγχρονισμό και τις δομικές αλλαγές στο παγκόσμιο εμπόριο , ενδυναμώνοντας τους φορείς που εμπλέκονται άμεσα σε αυτό(όπως για παράδειγμα τις τελωνειακές διοικήσεις και τους οικονομικούς φορείς).Ενισχύει την ανταγωνιστικότητα με διαφάνεια ,με σύγχρονες απλοποιημένες διαδικασίες για την διευκόλυνση του εμπορίου, εξοικονομώντας πολύτιμο χρόνο και χρήμα ,εξασφαλίζοντας ασφάλεια και προστασία των πολιτών της Ε.Ε¹⁰⁷ και εξυπηρετώντας την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων .
Οι ηλεκτρονικές συναλλαγές γίνονται υποχρεωτικές σε όλα τα στάδια.

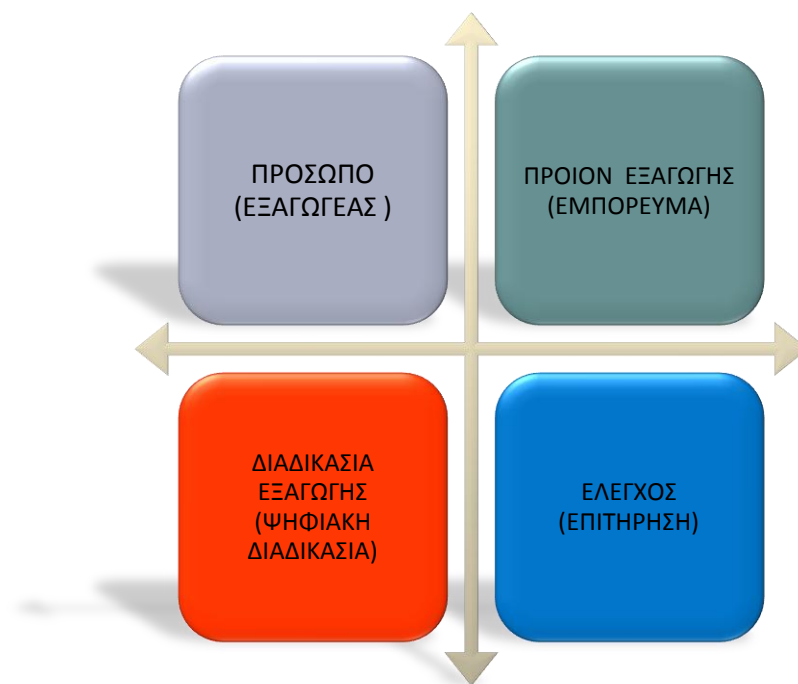
3.2) Οι τέσσερις τομείς

Το νέο ενωσιακό θεσμικό πλαίσιο για τις εξαγωγές ,επιχειρώντας να εξυπηρετήσει την στρατηγική της ευρωπαϊκής ένωσης ,κυρίως εστιάζει σε τέσσερις βασικούς τομείς ,(διάγραμμα 3.1) προσπαθώντας να εξασφαλίσει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα λειτουργεί ως μία ενιαία τελωνειακή οντότητα και όχι ως 28 διαφορετικές διοικήσεις ,στις διαδικασίες που απαιτούνται ,ώστε ένα προϊόν να μπορεί να γίνει αντικείμενο πώλησης εκτός των συνόρων:

¹⁰⁶ Για παράδειγμα ο κανονισμός για τα εμπορικά σήματα 2015/2424,Διασυννοριακού ΦΠΑ , Εκτελεστική απόφαση της επιτροπής 578/2016 με το Πρόγραμμα εργασιών (work program) .

¹⁰⁷ Δημόσια υγεία, περιβάλλον,

Διάγραμμα 3.1: Οι τέσσερις βασικοί τομείς

Πηγή: ίδια επεξεργασία από Ενωσιακό Τελωνειακό Κώδικα

3.2.1) Πρόσωπο / Εξαγωγέας

Στο νέο εκσυγχρονισμένο κανονιστικό τελωνειακό πλαίσιο, οριοθετείται για πρώτη φορά η έννοια του «εξαγωγέα»¹⁰⁸. Του προσώπου, δηλαδή, που είναι κύριος του εμπορεύματος που πρόκειται να εξαχθεί. Γεγονός που έχει άμεση σχέση με την μετέπειτα αντιμετώπιση του εξαγωγέα (φορολογικά και διαδικαστικά). Σύμφωνα με το άρθρο 1,παρ.19 του Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού 2446/2015 ορίζεται ως : « εξαγωγέας» το πρόσωπο που πληροί τις εξής προϋποθέσεις¹⁰⁹:

A) Για εξαγωγές εμπορικού χαρακτήρα:

- Είναι εγκατεστημένο μέσα στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διαθέτει σύμβαση πώληση με παραλήπτη εγκατεστημένο σε Τρίτη χώρα και έχει την πλήρη εξουσία λήψης απόφασης, για την μεταφορά των εμπορευμάτων που πωλούνται εκτός της Ε.Ε.

¹⁰⁸ Δεν γινόταν τόσο εξαντλητικός προσδιορισμός στον παλαιότερο Κοινοτικό Τελωνειακό Κώδικα 2454/1993 ή σε άλλο αντίστοιχο νομικό πλαίσιο.

¹⁰⁹ «ECS _ Εξαγωγή ή έξοδος Εμπορευμάτων από το Τελωνειακό έδαφος της Ένωσης στο πλαίσιο του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα - Αντικατάσταση της αριθμ. Δ19Α 5013811 ΕΞ 2014/03.06.2014» .ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10348453&adreseelID=10001983>, ημερομηνία προσπέλασης 05-03-2018.

- ➡ Είναι εγκατεστημένο μέσα στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχει την πλήρη εξουσία λήψης απόφασης , για την μεταφορά των εμπορευμάτων που πωλούνται εκτός της Ε.Ε.(χωρίς να υπάρχει απαραίτητα σύμβαση πώλησης)

Εδώ θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι , υπερισχύει το πρόσωπο που διαθέτει σύμβαση πώλησης των εμπορευμάτων .

Β) Για εξαγωγές μη εμπορικού χαρακτήρα:

Θεωρούνται οι ιδιώτες (φυσικά πρόσωπα) που μεταφέρουν ,τα εμπορεύματα προς εξαγωγή, στις προσωπικές αποσκευές τους , είναι μη υποκείμενα σε ΦΠΑ και ενεργούν με την συγκεκριμένη ιδιότητα .

Ιδιαίτερα ουσιαστική για το εμπόριο ,είναι η σημασία της εγκατάστασης του εξαγωγέα στο έδαφος της Ε.Ε. Εάν δεν είναι εγκατεστημένος στη Ε.Ε. δεν μπορεί να έχει την ιδιότητα του εξαγωγέα.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 ,παρ.31,32 του Καν.952/2013, νοείται ως : *«πρόσωπο εγκατεστημένο εντός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης»:* α) εάν πρόκειται για φυσικό πρόσωπο, κάθε πρόσωπο που έχει τη συνήθη κατοικία του στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, β) εφόσον πρόκειται για νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων, κάθε πρόσωπο που έχει στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης την καταστατική του έδρα, την κεντρική του διοίκηση ή μόνιμη επιχειρηματική εγκατάσταση·» και ως :

«μόνιμη επιχειρηματική εγκατάσταση»: σταθερός τόπος επιχειρηματικής δραστηριότητας στον οποίο βρίσκονται σε μόνιμη βάση οι αναγκαίοι ανθρώπινοι και τεχνικοί πόροι και μέσω του οποίου πραγματοποιούνται εν όλω ή εν μέρει οι σχετικές με τα τελωνεία πράξεις ενός προσώπου».

Σε περίπτωση που δεν είναι εγκατεστημένος και επιθυμεί να ασκήσει εξαγωγική δραστηριότητα τότε μπορεί μόνον με Έμμεση αντιπροσώπευση όπου ο Αντιπρόσωπος είναι εγκατεστημένος στο τελωνειακό έδαφος της Ευρώπης και γίνεται δικαιούχος καθώς του έχουν μεταβιβαστεί τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις για να κάνει την εξαγωγή .Επίσης θα πρέπει να οριστεί και φορολογικός αντιπρόσωπος¹¹⁰ (για σκοπούς ΦΠΑ και φορολογίας εισοδήματος) και μάλιστα φέρει ευθύνη αλληλέγγυα και εις ολόκληρο .

3.2.2.) Προϊόν εξαγωγής / Εμπόρευμα

¹¹⁰ Καταθέτει το πληρεξούσιο στην Αρμόδια Φορολογική Αρχή(Δ.Ο.Υ.)

Στα πλαίσια της ενιαίας και ίσης μεταχείρισης των εμπορευμάτων των Κ.-Μ. ,που πρόκειται να γίνουν αντικείμενο εξαγωγής ή εισαγωγής (για παράδειγμα πρώτων υλών που θα χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή προϊόντων της Ε.Ε.) , καθιερώνονται με λεπτομέρεια κανόνες που ορίζουν μια βασική ιδιότητα των προϊόντων. Πρόκειται για την καταγωγή τους ή αλλιώς την οικονομική ταυτότητά τους ως ενωσιακό εμπόρευμα (στο διεθνές εμπόριο), διαδικασία η οποία είναι σημαντική καθώς αυτή καθορίζει τους λοιπούς κανόνες αντιμετώπισης του εξαγωγίμου εμπορεύματος ,ιδιαίτερα εάν πρόκειται να εξάγουμε σε ομάδες χωρών που έχουν υπογράψει διεθνείς συμφωνίες με την Ευρώπη .Είναι ουσιαστικά η «εθνικότητα» του προϊόντος ¹¹¹.

Γενικότερα στις διατάξεις γίνεται διαχωρισμός σε κανόνες μη προτιμησιακής καταγωγής ¹¹² και κανόνες προτιμησιακής καταγωγής ¹¹³ .Στην μη Προτιμησιακή καταγωγή έχουμε την χρήση του όρου σε περίπτωση που εφαρμόζονται διάφορα μέτρα εμπορικής πολιτικής ,όπως για παράδειγμα ποσοτικοί περιορισμοί , αντισταθμιστικοί δασμοί, ειδικοί δασμοί κλπ (Εγκύκλιος ΑΑΔΕ,ΔΔΘΕΚΑ Β 1040687 ΕΞ2018 , ΑΔΑ:ΩΡ8Τ46ΜΠ3Ζ - Υ4Ξ, Αθήνα, 12-03-2018). Όταν έχουμε Προτιμησιακή Δασμολογική μεταχείριση τότε τα προϊόντα που εξάγει η Ευρωπαϊκή Ένωση ,εισάγονται στην Τρίτη χώρα με μηδενικό ή χαμηλό δασμολογικό συντελεστή και ομοίως τα προϊόντα που εισάγονται από την συμβαλλόμενη χώρα προς την Ε.Ε. έχουν την ίδια αντιμετώπιση δασμολογικά .Άρα αυτομάτως αποτελεί κίνητρο για τους Εξαγωγείς των Κ.-Μ. της Ε.Ε να προσανατολίσουν την στρατηγική της επιχείρησής τους με άνοιγμα αγορών προς τις συγκεκριμένες τρίτες χώρες ή να εισάγουν τις πρώτες ύλες τους με χαμηλότερο κόστος .

Θα πρέπει να διευκρινίσουμε επίσης, πως στις περιπτώσεις όπου η Ε.Ε. έχει συνάψει με ορισμένες χώρες «Τελωνειακή Ένωση», τότε η διακίνηση των εμπορευμάτων δεν στηρίζεται στους κανόνες καταγωγής αλλά στην αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των προϊόντων (Εγχειρίδιο Ενημέρωσης Εισαγωγέων – Εξαγωγέων, με Απαλλαγές από Επιβαρύνσεις, Υπουργείο Οικονομικών, Αθήνα ,2016).

Η πιστοποίηση της καταγωγή ενός εμπορεύματος ,για να εξαχθεί από την Ε.Ε. προς Τρίτη χώρα (ειδικά στα πλαίσια μιας εμπορικής συμφωνίας)¹¹⁴ γίνεται με την έκδοση της

¹¹¹ Βήτος Γεώργιος , 2013, «Διαγωνισμός εκτελωνιστών 2013-Θέματα Τελωνειακής Νομοθεσίας – Δασμολογικής Νομοθεσίας –νομοθεσίας εκτελωνιστών», Αθήνα .

¹¹² όπου το νομικό πλαίσιο αποτελούν τα άρθρα 59-63 του Καν. 952/2013 , τα άρθρα 31-36 του Καν. 2446/2015 και τα άρθρα 57-59 του Καν. 2447/2015

¹¹³ όπου το νομικό πλαίσιο αποτελούν τα άρθρα 64-68 του Καν. 952/2013 ,τα άρθρα 37-70 του Καν. 2446/2015 , και τα άρθρα 60-126 του Καν. 2447/2015.

¹¹⁴ Για τις ανάγκες του Συστήματος Γενικευμένων προτιμήσεων. Το ΣΓΠ θεσπίστηκε από την κοινότητα και αφορά χορήγηση δασμολογικών προτιμήσεων σε αναπτυσσόμενες χώρες με στόχο την ανάπτυξη μέσω της παροχής κινήτρων για τις εξαγωγές .(Μούσης 2015,σελ.544)

Βεβαίωσης Καταγωγής και του νέου Συστήματος Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων¹¹⁵ (Registered Exporter System) που θα αναλύσουμε στο επόμενο κεφάλαιο¹¹⁶. Οι προϋποθέσεις για να λάβει ένα προϊόν τα αποδεικτικά καταγωγής κατά την εξαγωγή του, στα πλαίσια μιας εμπορικής συμφωνίας, είναι ότι πρέπει το εξαγόμενο εμπόρευμα να καλύπτεται από την προτιμησιακή συμφωνία που έχει συνάψει η Ε.Ε. και επιπλέον να πληρούνται οι κανόνες καταγωγής(γενικοί και ειδικοί) συμβαλλόμενου μέρους. Ως προϊόν, λοιπόν, που κατάγεται από συμβαλλόμενο μέρος μιας εμπορικής συμφωνίας θεωρείται εκείνο που ακολουθεί τους παρακάτω γενικούς κανόνες¹¹⁷ και αφορούν όλες ανεξαιρέτως τις συμφωνίες:

- ✚ Είναι εξ ολοκλήρου παραγόμενο εμπόρευμα. Αυτό σημαίνει ότι έχει παραχθεί σε μία και μόνον χώρα (έδαφος της χώρας). Ο κανόνας εφαρμόζεται τόσο στην μη προτιμησιακή όσο και στην προτιμησιακή καταγωγή(Κανονισμός 2015/2446 άρθρα 31,41 & 44).
- ✚ επαρκής επεξεργασία. Θα πρέπει να έχει γίνει η τελευταία ουσιαστική και επαρκής επεξεργασία /μεταποίηση του προϊόντος στην συγκεκριμένη χώρα. Για την μη προτιμησιακή καταγωγή θα πρέπει να είναι οικονομικά δικαιολογημένη η μεταποίηση και να έχουν γίνει οι ελάχιστες εργασίες του άρθρου 34 του εν λόγω Κανονισμού. Στην προτιμησιακή καταγωγή, συνήθως οι εξαγωγείς χρησιμοποιούν την μέθοδο του μέσου όρου, ώστε να διαπιστωθεί η μέγιστη περιεκτικότητα σε μη καταγόμενη ύλη.(Κανονισμός 2015/2446 άρθρα 32 και άρθρ.45,46).
- ✚ διμερής σόρευση. Με βάση τον ορισμό του άρθρ.37(Κανονισμός 2015/2447, περίπτωση 6) είναι το «*σύστημα που επιτρέπει να θεωρούνται ως ύλες καταγωγής δικαιούχου χώρας προϊόντα τα οποία είναι καταγωγής Ένωσης, όταν υποβάλλονται σε περαιτέρω μεταποίηση ή ενσωματώνονται σε ένα προϊόν σε αυτή τη δικαιούχο χώρα*»

Ενώ επιπρόσθετα μπορεί να συμπεριλαμβάνονται όροι/κανόνες για :

¹¹⁵ Κοινοτική Βάση Δεδομένων

¹¹⁶ Μέχρι την πλήρη εφαρμογή του νέου Συστήματος REX,παράλληλα με την Βεβαίωση Καταγωγής χρησιμοποιούνται ως αποδεικτικά καταγωγής επιπρόσθετα : το πιστοποιητικό καταγωγής τύπου Α, η Δήλωση Τιμολογίου που συντάσσει κάθε εξαγωγέας της δικαιούχου χώρας (που υπάγεται στην προτιμησιακή συμφωνία για αποστολές των οποίων η αξία δεν υπερβαίνει τις 6.000 Ευρώ, και το πιστοποιητικό κυκλοφορίας EURO.1 ή η Δήλωση Τιμολογίου, από ενωσιακό εξαγωγέα, εάν έχουμε διμερής σόρευση.

¹¹⁷ Αναφέρουμε τους κανόνες για να αποδειχθεί η καταγωγή από Ευρωπαϊκή Ένωση

- ✚ περιφερειακή σώρευση. Είναι η περίπτωση κατά την οποία μπορώ να έχω σώρευση καταγωγής σε περισσότερες από μία χώρες ,εφόσον έχει συμφωνηθεί στην συγκεκριμένη περιφερειακή ομάδα χωρών. Και τέλος
- ✚ «διευρυμένη σώρευση: σύστημα βάσει του οποίου, εφόσον το επιτρέψει η Επιτροπή μετά από αίτηση δικαιούχου χώρας, ορισμένες ύλες καταγωγής χώρας με την οποία η Ένωση έχει συνάψει συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών σύμφωνα με το άρθρο XXIV της ισχύουσας Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (ΓΣΔΕ), θεωρούνται ύλες καταγωγής της εν λόγω δικαιούχου χώρας, όταν υποβάλλονται σε περαιτέρω μεταποίηση ή ενσωματώνονται σε ένα προϊόν που κατασκευάζεται σε αυτή τη χώρα.»(Κανονισμός 2015/2447, άρθρ.37,περιπτ.9)

Βέβαια η κάθε συμφωνία μπορεί να ακολουθεί ένα πρωτόκολλο κανόνων για κάθε προϊόν ξεχωριστά πέρα από τις γενικές αρχές .

Ουσιαστικά η βασική μεταρρύθμιση που εισάγει το νέο θεσμικό πλαίσιο ,αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο πιστοποιεί ο εξαγωγέας την καταγωγή του προϊόντος που θα εξαχθεί. Καταργεί σταδιακά όλα τα έγγραφα που μέχρι τώρα χρειαζόταν και απλοποιεί την διαδικασία επιτρέποντας στον ίδιο τον εξαγωγέα με δύο κινήσεις να πιστοποιήσει την καταγωγή του εξαγόμενου εμπορεύματος (μείωση της γραφειοκρατίας).Στηρίζεται στην θεμελιώδη αρχή ότι ο εξαγωγέας είναι εκείνος που γνωρίζει την καταγωγή του προϊόντος του (ανάληψη πλήρους ευθύνης). Άρα μπορεί να χορηγήσει απευθείας «Βεβαίωση Καταγωγής» υπό την προϋπόθεση ότι είναι εγγεγραμμένος στην Βάση Δεδομένων REX¹¹⁸ για την περίπτωση της προτιμησιακής καταγωγής .Σε αντίθετη περίπτωση ,για την απόδειξη της μη προτιμησιακής καταγωγής εμπορεύματος ,εφόσον το απαιτεί η συναλλαγή ,εκδίδεται αντίστοιχο αποδεικτικό καταγωγής (π.χ. Δήλωση Τιμολογίου)ανάλογα με τις προδιαγραφές/απαιτήσεις της χώρας προορισμού¹¹⁹(Καν.952/2013 , άρθρο 61).

3.2.3) Ψηφιακή διαδικασία εξαγωγών και λειτουργικό πλαίσιο

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εδώ και μία δεκαετία περίπου , στα πλαίσια της Απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15^{ης} Ιανουαρίου 2008

¹¹⁸ Για εμπορεύματα που η αξία τους ξεπερνά το 6000 ευρώ.

¹¹⁹ ΑΔΑ:Ω63ΘΗ-ΟΤΔ, ΔΔΘΤΟΚ Β'1082376 ΕΞ2016/ 31-05-2016 ,Υπουργείο Οικονομικών, «Οδηγίες αναφορικά με την καταγωγή των εμπορευμάτων. Ενωσιακός Τελωνειακός Κώδικας (UCC)- Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (Ε.Ε) 2015/2447 και εκτελεστικός κανονισμός (Ε.Ε) 2015/2447 της επιτροπής, σχετικά με την θέσπιση και τις διατάξεις του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα.».

(70/2008/ΕΚ- L023/26-1-2008) για ένα ψηφιακό περιβάλλον, χωρίς χαρτί, για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, προχώρησε στην σταδιακή ανάπτυξη ηλεκτρονικών συστημάτων που υποστηρίζουν τις ηλεκτρονικές τελωνειακές διαδικασίες οι οποίες σταδιακά αντικαθιστούν όλες τις γραπτές διαδικασίες για τις εξαγωγές. Ως δράση της μακροπρόθεσμης στρατηγικής της Ε.Ε. για το ψηφιακό εμπόριο και την απλοποίηση των διαδικασιών, τα εν λόγω συστήματα στοχεύουν:

- ✚ να εξυπηρετήσουν τα δημοσιονομικά συμφέροντα των Κρατών -Μελών,
- ✚ να προστατεύσουν τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και την πολιτιστική κληρονομιά,
- ✚ να καταστήσουν τις διαδικασίες για τον τελωνισμό των εμπορευμάτων αποδοτικότερες,
- ✚ να μειωθεί το διοικητικό κόστος,
- ✚ να καταπολεμήσουν την απάτη και το οργανωμένο έγκλημα
- ✚ να βελτιωθούν οι συνθήκες ασφάλειας των εμπορευμάτων και να αυξηθεί η προστασία του διεθνούς εμπορίου,
- ✚ να ενισχύσουν την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος γενικότερα και
- ✚ να επιτρέπουν την απρόσκοπτη ανταλλαγή πληροφοριών μέσω της ροής των δεδομένων μεταξύ των χωρών εξαγωγής και εισαγωγής και των οικονομικών φορέων..

Απαραίτητη προϋπόθεση βέβαια, για τα παραπάνω αποτέλεσε η εναρμόνιση των κανόνων σε όλα τα κράτη –μέλη και η ενσωμάτωση τους στο Εθνικό Δίκαιο έτσι ώστε με μία κοινή ηλεκτρονική πλατφόρμα, τα κράτη – μέλη να προσαρμοστούν στα νέα ψηφιακά δεδομένα ξεπερνώντας τα εμπόδια που οφείλονται σε διοικητική ή διαχειριστική ανομοιομορφία.

Με γνώμονα όσα προαναφέραμε καθιερώθηκε σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης το νέο λειτουργικό πλαίσιο των εξαγωγών. Η έννοια, του λειτουργικού πλαισίου περί εξαγωγών περιλαμβάνει αφενός την εφαρμογή του ενωσιακού θεσμικού πλαισίου για τις εξαγωγές (νομική βάση) και αφετέρου την καθιέρωση ενός περιβάλλοντος όπου όλες οι συναλλαγές & διατυπώσεις των εμπλεκόμενων φορέων διενεργούνται & παρακολουθούνται ηλεκτρονικά μέσω μιας διαδικτυακής πύλης (portal) με πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων και ανταλλαγή πληροφοριών. Τα δύο αυτά μέρη, στην σημερινή εποχή της παγκοσμιοποίησης, είναι αλληλένδετα μεταξύ τους με κύριο στόχο: την εξυπηρέτηση

& την διευκόλυνση του διεθνούς εμπορίου μέσω της εναρμόνισης των εθνικών δράσεων των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να επιτευχθεί ο απώτερος σκοπός της πλήρους σύγκλισης ώστε αυτή να λειτουργεί ως ενιαία οντότητα¹²⁰.

Οι διατάξεις του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα (UCC, DA και IA) κατά το μεγαλύτερο μέρος τους προβλέπουν την υποβολή ηλεκτρονικών εγγράφων (διασαφήσεων) και την ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ τελωνειακών αρχών και μεταξύ οικονομικών φορέων και τελωνειακών αρχών. Μέχρι την ολοκλήρωση όμως της παραγωγικής λειτουργίας όλων των μηχανογραφικών συστημάτων -καθώς υπάρχουν αρκετές καθυστερήσεις από τα εθνικά συστήματα των Κρατών-Μελών- η οποία αναμένεται να πραγματοποιηθεί σταδιακά έως το 2020, η εφαρμογή του Εκτελεστικού και του Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού της Επιτροπής θα πρέπει να γίνεται σε άμεση συσχέτιση με τις αντίστοιχες μεταβατικές διατάξεις του Καν. 341/2016¹²¹.

Η ριζική μεταρρύθμιση είναι ότι καθιερώθηκε η υποχρεωτική ηλεκτρονική /διαδικτυακή υποβολή όλων -σχεδόν- των δικαιολογητικών εγγράφων της εξαγωγής¹²². Καταργείται με αυτό τον τρόπο η δια ζώσης παρουσία του επιχειρηματικού φορέα για τις διατυπώσεις της εξαγωγής. Ολοκληρώνει δηλαδή την εξαγωγή των προϊόντων του από το περιβάλλον της επιχείρησής του εξοικονομώντας πολύτιμο χρόνο. Η ευθύνη του κρατικού φορέα έχει να κάνει πλέον με την επιτήρηση/ εποπτεία όλης της διαδικασίας ανταλλάσσοντας πληροφορίες με την μορφή μηνυμάτων μέσω του δια-λειτουργικού συστήματος (ΦΕΚ1698 /B/14-08-2015). Η ευθύνη του εξαγωγέα αφορά στην διατήρηση αρχείου με τα έγγραφα της κάθε εξαγωγής, στον χώρο που εκείνος θα δηλώσει με ειδικό έντυπο Δήλωσης, για δέκα χρόνια. Εξαιρέση αποτελούν τα προτιμησιακά πιστοποιητικά και οι άδειες διέλευσης των μεταφορικών μέσων καθώς προβλέπεται από το Πρωτόκολλο Καταγωγής της κάθε εφαρμοζόμενης Προτιμησιακής Συμφωνίας, ότι θα πρέπει τα πιστοποιητικά να εκδίδονται μόνον μετά από γραπτή αίτηση που υποβάλλεται από τον εξαγωγέα¹²³ και θεωρούνται σε ειδική θέση από το αρμόδια Κρατική Αρχή του κράτους εξαγωγής των προϊόντων.

Ας δούμε, ως παράδειγμα, σε εθνικό επίπεδο την εφαρμογή του ηλεκτρονικού περιβάλλοντος εξαγωγών για να κατανοήσουμε τον τρόπο με τον οποίο αυτό λειτουργεί

¹²⁰ Απόφαση ΔΤΔ Α 1068392 ΕΞ2016, ΑΔΑ:ΩΨΜ6Η-ΔΡΧ, ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10348438&adreseID=10026938>, ημερομηνία προσπέλασης 06-03-2018

¹²¹ Απόφαση ΔΤΔ Α 1055689 ΕΞ 2016, ΑΔΑ: 7Θ8ΗΗ-ΧΒΔ, ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση : <https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10348438&adreseID=10026938>, ημερομηνία προσπέλασης 06-03-2018:

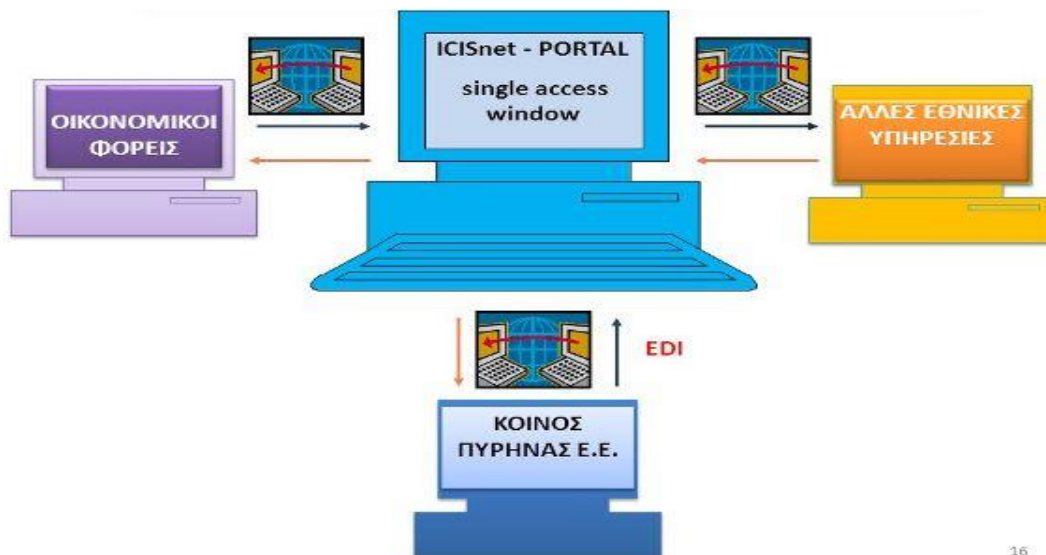
¹²² με έναρξη εφαρμογής το 2015.

¹²³ Δεν έχει αλλάξει η διαδικασία ακόμη.

στην πράξη. Τον Απρίλιο του 2012 καθιερώθηκε ¹²⁴ στον τομέα των διαδικασιών εξαγωγής ο συνδυασμός εφαρμογής του ενωσιακού νομικού πλαισίου του Συστήματος Ελέγχου Εξαγωγών (Export Control System – ECS) και της παραγωγικής λειτουργίας του εθνικού μας πληροφοριακού συστήματος ¹²⁵ ICISnet.

Στο πεδίο, λοιπόν, της λειτουργικότητας έχουμε την καθιέρωση Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών αναβαθμίζοντας τα μηχανογραφικά συστήματα. Αυτό είναι συνέπεια των γενικότερων επιδιώξεων για την Διευκόλυνση του Εμπορίου ως ενωσιακή και εθνική Στρατηγική για την απλούστευση, εναρμόνιση, αυτοματοποίηση των διαδικασιών που εφαρμόζονται στο διεθνές εμπόριο και την επιτήρηση. Επισημαίνουμε ότι στόχος όλου αυτού του Στρατηγικού σχεδιασμού είναι η υλοποίηση του Single Window, ενός νέου περιβάλλοντος για όλους τους φορείς που εμπλέκονται με το Διεθνές εμπόριο ώστε να εξασφαλίζει την επιτυχία στην υλοποίηση του κομβικού αυτού εθνικού έργου με απώτερο σκοπό την εξάλειψη αναποτελεσματικών διαδικασιών σε όλα τα επίπεδα των εμπορικών συναλλαγών, τη μείωση του κόστους και βελτίωση της αποτελεσματικότητας στον διασυνοριακό έλεγχο ¹²⁶. Στην παρακάτω εικόνα 3.2, απεικονίζεται η διασύνδεση των εμπλεκόμενων μερών:

Εικόνα 3.2 :Πληροφοριακό σύστημα για τις εξαγωγές (icisnet)

¹²⁴ Διαταγή του Υπ.Οικονομικών :Δ19Α 5012006 ΕΞ2012/12-3-12 ΔΥΟ «Οδηγίες για την εφαρμογή του Συστήματος Ελέγχου Εξαγωγών (ECS) στο πλαίσιο της παραγωγικής λειτουργίας του υποσυστήματος εξαγωγών του Ολοκληρωμένου Πληροφορικού Συστήματος Τελωνείων – ICISnet».

¹²⁵ Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήμα Τελωνείων (ICISnet). (Integrated Customs Information System network)

¹²⁶ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <https://portal.gsis.gr/portal/page/portal/ICISnet/services?serid=10560178&adreseid=10001980> .ημερομηνία προσπέλασης 05-03-2018.

Πηγή :ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://slideplayer.gr/slide/1890260/>.
Ημερομηνία προσπέλασης 08-03-2018 ,“Υλοποίηση ηλεκτρονικού Τελωνείου-Πληροφοριακό σύστημα ICISNET” Υπουργείο Οικονομικών¹²⁷.

Το λειτουργικό πλαίσιο απαιτεί στενή συνεργασία της εξαγωγικής επιχείρησης και των άλλων φορέων που εμπλέκονται στην αλυσίδα διακίνησης των προϊόντων (εξαγωγέας ,αντιπρόσωπος, μεταφορέας ,κρατικοί φορείς) .Ειδικότερα :

ΒΗΜΑ 1^ο :

Η εξαγωγική επιχείρηση¹²⁸ από τη ηλεκτρονική εφαρμογή εξωτερικών χρηστών (i-trader) συμπληρώνει ηλεκτρονικά το σχετικό έντυπο¹²⁹ με όλα τα στοιχεία της εξαγωγής¹³⁰ και λαμβάνει αυτόματα από το σύστημα Αριθμό Αναφοράς Κίνησης (Movement Reference Number-MRN)¹³¹.Ο Αριθμός αυτός είναι η ταυτότητα της εξαγωγής, είναι μοναδικός και αναγνωρίζεται από όλες τις χώρες της Ε.Ε. Η μορφή του MRN είναι η ακόλουθη¹³² :

Εικόνα 3.3: Μορφή MRN

Πηγή: ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση :<https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10348438&adreseID=10026938>,προσπελάστηκε στις 08-03-2018

Αποτελείται από 18 ψηφία και παρέχει τις παρακάτω πληροφορίες :
ψηφία 1ο και 2ο : το έτος που διενεργείται η εξαγωγή(2011) ,ψηφία 3ο και 4ο : η χώρα που κάνει την εξαγωγή (GR), ψηφία 5ο και 6ο : τύπος παραστατικού (EXPORT:EX:Εξαγωγή), ψηφία 7ο, 8ο, 9ο και 10ο: Κωδικός της τελωνειακής αρχής που λαμβάνει χώρα

¹²⁷ Δημοσίευση από Amphiarus Mallas

¹²⁸ Μετά από την πιστοποίηση στο taxisnet

¹²⁹ Ενιαίο Διοικητικό έγγραφο

¹³⁰ Ο εξαγωγέας έχει την δυνατότητα να ενημερωθεί ηλεκτρονικά για όλη την πορεία του εμπορεύματός του.

¹³¹ Ενημερώνεται με κωδικοποιημένο μήνυμα (π.χ.ΙΕ515)

¹³² Νέο ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα τελωνείων(ICISNET)-Εφαρμογή Εξωτερικών Χρηστών(i-Trader).Οδηγίες Συμπλήρωσης διασάφησης εξαγωγής Οδηγίες χρήσης e-Υπηρεσιών , Γενική Δ/ση Τελωνείων & Ε.Φ.Κ., Αθήνα 2012.

η διαδικασία (1102)¹³³,ψηφία 11ο, 12ο, 13ο, 14ο, 15ο, 16ο και 17ο: αύξων αριθμός της εξαγωγής (0000060) και ψηφίο 18ο: αρίθμηση για σκοπούς ελέγχου (1) .Εάν ο εξαγωγέας (ή ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος) δεν έχει συμπληρώσει σωστά όλα τα υποχρεωτικά πεδία σε κάθε ενότητα (βασικά στοιχεία , Είδη , Θέσεις Διασάφησης ,Συναλλασσόμενοι , Πρόσθετα στοιχεία) δεν λαμβάνει MRN αλλά ενημερώνεται για τα λάθη του (με ηλεκτρονικό μήνυμα)και εφόσον τα διορθώσει υποβάλλει εκ νέου το ηλεκτρονικό έντυπο από την κεντρική σελίδα εξαγωγών .Μετά την λήψη MRN περνάμε στο δεύτερο στάδιο.

ΒΗΜΑ 2^ο

Εάν ζητηθεί από το Τελωνείο τότε υποβάλει ηλεκτρονικά όλα τα υποστηρικτικά έγγραφα¹³⁴(τιμολόγιο, φορτωτική, πιστοποιητικά κ.τ.λ.), πριν την ολοκλήρωση της εξαγωγής και πάλι από τον χώρο της επιχείρησής του . Ιδιαίτερα επισημαίνουμε τα σημεία στο ηλεκτρονικό Διοικητικό έντυπο εξαγωγής (Διασάφηση) όπου ζητούνται να συσχετιστούν τα έγγραφα που υποστηρίζουν και συνδέονται με την εξαγωγή. Εδώ ,λοιπόν, ο εξαγωγέας αναφέρει αναλυτικά¹³⁵ τα πιστοποιητικά, βεβαιώσεις , ειδικές άδειες που πιθανόν να απαιτούνται για να εξάγει το προϊόν του και δηλώνει ότι τα έχει στην διάθεσή του για κάθε πιθανό έλεγχο. Δεν χρειάζεται να χάσει χρόνο και να μεταβεί στις υπηρεσίες χρονοτριβώντας ,υπομένοντας τις συνθήκες γραφειοκρατίας που ίσχυαν μέχρι πρόσφατα. Αναλαμβάνει προσωπική ευθύνη για ότι δηλώνει επίσημα και ισοδυναμεί με δέσμευση για την τήρηση των υποχρεώσεων του και την ακρίβεια των στοιχείων του .

Σε καμία περίπτωση δεν αίρεται η δικαιοδοσία των αρχών να ζητήσουν τα πρωτότυπα έγγραφα σε περίπτωση ελέγχου. Επίσης υπάρχει πάντοτε το ενδεχόμενο (εάν δεν έχει γίνει όπως πρέπει η διαδικασία εξαγωγής ,με τις απαραίτητες άδειες / εγκρίσεις),η χώρα προορισμού – η αρμόδια αρχή - να επιστρέψει πίσω το εμπόρευμα χωρίς να αποδεχτεί την εξαγωγή .Σε κάθε περίπτωση όμως θα πρέπει να αναφερθεί ότι ο εξαγωγέας είναι υποχρεωμένος να δηλώσει ,εκ των προτέρων , σε ποιο σημείο βρίσκεται το εμπόρευμα¹³⁶ για διενέργεια ενδεχόμενου ελέγχου και σκοπούς επιτήρησης όπως ορίζει ο

¹³³ Στο συγκεκριμένο παράδειγμα είναι το τελωνείο Ελευσίνας

¹³⁴ «ECS - Ηλεκτρονική Υποβολή των Υποστηρικτικών εγγράφων της Διασάφησης Εξαγωγής »,ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <https://portal.ggps.gsis.portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10348438&adreseID=10026938>. Ημερομηνία προσέλασης 08-03-2018.

¹³⁵ Θέση 44-1.

¹³⁶ Είτε στον Τελωνειακό περίβολο είτε σε οποιοδήποτε άλλον χώρο έχει ζητηθεί με υποβολή αίτησης από τον εξαγωγέα και έχει δοθεί γραπτή έγκριση της τελωνειακής αρχής σε όλες τις περιπτώσεις. ΔΤΔΑ1068392ΕΞ2016, ΑΔΑ:ΩΨΜ6Η-ΔΡΧ,Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <https://portal>.

Καν.952/2013,ειδάλως δεν επιτρέπεται να γίνει η εξαγωγή .Εφόσον περάσει και το στάδιο αυτό εκδίδονται συνοδευτικά έγγραφα Εξαγωγής (ΣΕΕ) από την Τελωνιακή Αρχή , τα οποία απελευθερώνουν την διακίνηση και συνοδεύουν το προϊόν μέχρι τον προορισμό του(έξοδος από την Ε.Ε.).

ΒΗΜΑ 3^ο

Ανταλλάσσονται κωδικοποιημένα ηλεκτρονικά μηνύματα μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων (επιχείρηση & μεταφορέας , τελωνείο εξαγωγής , τελωνείο εξόδου της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και η εξαγωγή ολοκληρώνεται με την έξοδο των εμπορευμάτων από το έδαφος της Ε.Ε. Ο εξαγωγέας ενημερώνεται με ηλεκτρονικά μηνύματα. Η μορφή και το περιεχόμενο της πληροφορίας που περιέχουν τα μηνύματα εμφανίζεται στο παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 3.1: Ηλεκτρονικά μηνύματα κατά την εξαγωγή

ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ	ΚΩΔ. IE	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΑΝΑΦΟΡΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΑΠΟ	ΠΡΟΣ
Αρχική υποβολή της Δήλωσης εξαγωγής .	IE515	Export declaration	E_EXP_D AT	Διασάφηση εξαγωγής	Εξαγωγέας /trader	Τελωνείο εξαγωγής
Εάν γίνει Απόρριψη δήλωσης εξαγωγής	IE 516	Export declaration rejected	E_EXP_R EJ	Απόρριψη Διασάφηση εξαγωγής	Τελωνείο εξαγωγής	Εξαγωγέας/ trader
Εάν γίνει αποδεκτή η δήλωση εξαγωγής και λάβει MRN	IE528	Export MRN allocated	E_MRN_E XP	Αποδόθηκε MRN εξαγωγής	Τελωνείο εξαγωγής	Εξαγωγέας/ trader
Γνωστοποίηση ότι πρόκειται να αφιχθεί εξαγόμενο εμπόρευμα	IE501	AER	C_AER_S ND	Στοιχεία αναμενόμενης εξαγωγής	Τελωνείο εξαγωγής	Δηλωθέν τελωνείο εξόδου από το έδαφος της Ε.Ε.
Γνωστοποίηση ότι απελευθερώθηκε και κινείται προς Τελ. Εξόδου κράτους μέλους της Ε.Ε.	IE 529	Release for export	E_REL_E XP	Απελευθέρωση για εξαγωγή	Τελωνείο εξαγωγής	Εξαγωγέας/ trader
Γνωστοποίηση ότι έγινε έλεγχος εξόδου από το έδαφος της Ε.Ε.	IE518	Exit results	C_EXT_R ES	Αποτελέσματα εξόδου	Τελωνείο εξόδου	Τελωνείο Εξαγωγής
Γνωστοποίηση ότι το εμπόρευμα	IE 599	Export Notification	C_EXP_N OT	Γνωστοποίηση εξαγωγής	Τελωνείο Εξαγωγής	Εξαγωγέας / trader

ggps. gsis/ portal /page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10348438&adreseID=10026938, ημερομηνία προσπέλασης 06-03-2018.

Πηγή: ίδια επεξεργασία από ΔΤΔ Α 1068392 ΕΞ2016 (σελ.73-79) ,ανάκτηση από <https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?Serid=10348438&adreseID=10026938>, Ημερομηνία προσπέλασης 06-03-2018.

3.2.4) Έλεγχος / Επιτήρηση

Στον εκτελεστικό κανονισμό 2015/2447 της επιτροπής της 24ης Νοεμβρίου 2015 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού ,τονίζεται η αναγκαιότητα και η σημασία θέσπισης διαδικαστικών κανόνων “...για να εξασφαλιστεί η συλλογή δεδομένων επιτήρησης σχετικά με τις διασαφήσεις(ενιαίο διοικητικό έγγραφο) εξαγωγής που αντιπροσωπεύουν την Ένωση. Επιπλέον, είναι επίσης αναγκαίο να θεσπιστούν διαδικαστικοί κανόνες για την ορθή λειτουργία του ηλεκτρονικού συστήματος για την εν λόγω επιτήρηση. Είναι επίσης αναγκαίο να καθοριστούν διαδικαστικοί κανόνες για τη συλλογή των στοιχείων επιτήρησης, για όσο χρονικό διάστημα δεν αναβαθμίζεται το ηλεκτρονικό σύστημα που αφορά την εν λόγω επιτήρηση και τα εθνικά συστήματα εισαγωγών και εξαγωγών. Έτσι λοιπόν στο Άρθρο 56 καθορίζεται το Ηλεκτρονικό σύστημα για την επιτήρηση της εξαγωγής εμπορευμάτων..» άρθρο 16 παράγραφος 1 και άρθρο 56 παράγραφος 5 του κώδικα.

Με βάση την νέα φιλοσοφία της Ε.Ε. το εξαγωγικό εμπόριο βασίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών καθώς και στην ανάληψη ευθύνης για στοιχεία όπως οι προδιαγραφές , η ποιότητα , η τιμή των προϊόντων, νομιμότητα συσκευασίας ,ειδικές απαιτήσεις κ.τ.λ. . Οι έλεγχοι αλλάζουν μορφή και δίδεται βαρύτητα στην επιτήρηση(μέσω της ηλεκτρονικής-πλατφόρμας) και στους εκ των υστέρων ελέγχους έτσι ώστε να απλοποιούνται οι διαδικασίες και να διευκολύνεται η οικονομική δραστηριότητα¹³⁷. Οι βασικοί στόχοι σε κάθε περίπτωση είναι η ασφάλεια και προστασία ,καταπολέμηση των φαινομένων διαφθοράς ,προώθηση δίκαιου και ηθικού εμπορίου, και όλα όσα αναφέρονται σχετικά στην επικαιροποιημένη στρατηγική της Ε.Ε.

¹³⁷ Ανάκτηση από τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις <http://www.ektelonismos.com> ; <http://custom-brokers.blogspot.com> , ημερομηνία προσπέλασης 08/03/2018.

Το σύστημα ελέγχου εξαγωγών (ECS) του πληροφοριακού συστήματος ICISNET τέθηκε σε παραγωγική λειτουργία το 2012¹³⁸ και είναι ένα υποσύστημα που σχεδιάστηκε σε επίπεδο ευρωπαϊκής ένωσης. Ένα από τα οράματα του έργου ήταν η γνώση της εξέλιξης της εμπορικής συναλλαγής σε πραγματικό (on line) χρόνο ώστε να επιτηρείται και να ελέγχεται σε κάθε στάδιο τόσο το προϊόν όσο και ο οικονομικός φορέας¹³⁹ (εξαγωγέας στην συγκεκριμένη περίπτωση).

Εστιάζει στην διάκριση του είδους ελέγχου (φυσικός, εγγράφων, κατά την διαδικασία) με διαβαθμίσεις ανάλογα με την επικινδυνότητα (χαμηλή, μεσαία, υψηλή) της εξαγωγής. Σε περίπτωση που η διαβάθμιση (μέσω διενέργειας στατιστικής ανάλυσης κινδύνου) υποδεικνύει περαιτέρω έλεγχο κατά την εξαγωγή ενός φορτίου, προτεραιότητα στο να ελεγχθεί (ώστε να μην χάσει πολύτιμο χρόνο κατά την αναμονή) έχει ο εξαγωγέας που φέρει την ιδιότητα του Εγκεκριμένου Οικονομικού Φορέα¹⁴⁰ (Authorised Economic Operator) ¹⁴¹ που θα αναλύσουμε στο επόμενο κεφάλαιο.

Επιπρόσθετα να αναφέρουμε την καθιέρωση των εκ των υστέρων ελέγχων στις εξαγωγές, που αφορούν λογιστικούς ελέγχους στην εξαγωγική επιχείρηση και στα αρχεία που φυλάσσονται τα συνοδευτικά των εμπορευμάτων (άδειες, πιστοποιήσεις, εγκρίσεις, τιμολόγια κλπ.). Επειδή το καθεστώς της εξαγωγής απαλλάσσεται από την καταβολή ΦΠΑ και ΕΦΚ και ανάλογα με τα μέτρα εμπορικής πολιτικής -τόσο των τρίτων χωρών όσο και της Ε.Ε.- μπορεί να προκύψουν ζητήματα επιστροφών από επιδοτούμενα προϊόντα ή καταβολής εξαγωγικών δασμών, η συλλογή (και ανταλλαγή) πληροφοριών μπορεί να γίνει με αιτήματα αμοιβαίας συνδρομής στις διοικήσεις των άλλων Κρατών-Μελών μέσω του διαλειτουργικού πληροφοριακού συστήματος¹⁴².

¹³⁸ Απόφαση Δ19Α 5014667 ΕΞ2012, «Θέση σε παραγωγική λειτουργία του Συστήματος Ελέγχου Εξαγωγών ECS στο ICISNET». Υπ. Οικονομικών, 2012.

¹³⁹ ΓΓΠΣ, τμήμα Γ, & Γενική Δ/ση Τελωνείων και ΕΦΚ –Δ/ση υποστήριξης ΟΠΣΤ.

«Παρουσίαση από την Ομάδα έργου icisnet για το υποσύστημα εισαγωγών-εξαγωγών», 2012.

¹⁴⁰ Ο θεσμός του Ε.Ο.Φ.(ΑΕΟ) αναλύεται στο κεφάλαιο 4 και αναφέρεται σε προνομιακή ιδιότητα μιας επιχείρησης.

¹⁴¹ ECS – Εξαγωγή ή έξοδος Εμπορευμάτων από το Τελωνειακό έδαφος της Ένωσης στο πλαίσιο του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα –Αντικατάσταση της απόφασης Δ19Α 5013811 ΕΞ 2014/03.06.2014». Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10348438&adrese>ID=10026938>, ημερομηνία προσπέλασης 08-03-2018

¹⁴² «Οδηγός εκ των υστέρων ελέγχων», Ιούλιος 2015, Γενική δ/ση τελωνείων & εφκ, Ομάδα εργασίας για την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου των εκ των υστέρων ελέγχων. ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση :<https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10406971&adrese>ID=10001983>, ημερομηνία προσπέλασης 08-03-2018

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ / ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΕΞΑΓΩΓΕΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ.

Εισαγωγή

Στα πλαίσια της προώθησης του εξαγωγικού εμπορίου η απλοποίηση των διαδικασιών και η τήρηση προτύπων ασφάλειας είναι από τα σημαντικότερα κομμάτια για την διευκόλυνση της εμπορικής επιχείρησης και του παγκόσμιου εμπορίου .Η απλοποίηση, στην συγκεκριμένη περίπτωση, αφορά κυρίως τα εμπορικά έγγραφα που απαιτούνται ώστε να εξαχθεί ένα προϊόν σε τρίτες χώρες με τις οποίες η Ε.Ε. έχει συνάψει ειδικές συμφωνίες¹⁴³. Η ασφάλεια και προστασία ,από την άλλη, αποτελεί μέρος της ευρωπαϊκής στρατηγικής και βασική αναγκαιότητα .Προκειμένου λοιπόν οι επιχειρήσεις να συνδράμουν αλλά και να αποκομίσουν όφελος ταυτόχρονα, καθιερώθηκε ο θεσμός του Εγκεκριμένου Οικονομικού Φορέα.

4.1) Έννοια του εγκεκριμένου οικονομικού φορέα

Η έννοια του εγκεκριμένου οικονομικού φορέα (Authorized Economic Operator)¹⁴⁴ θεσμοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2008 ,έχοντας ως νομική βάση τον προηγούμενο Κοινοτικό Τελωνειακό Κώδικα και τις εφαρμοστικές διατάξεις του 2953/92 και 2454/93. Ωστόσο ο θεσμός υπέστη τροποποιήσεις και βελτιώσεις ,φτάνοντας σήμερα στην νέα του μορφή ,σύμφωνα με τις νομικές εξελίξεις της νομοθετικής δέσμης του Ενωσιακού Τελωνειακού κώδικα προσεγγίζοντας τις νέες απαιτήσεις του παγκόσμιου εμπορίου .Το πρόγραμμα εφαρμογής του ΑΕΟ ,από τα κράτη μέλη της Ε.Ε., είναι ανοικτό ,αφορά όλες τις επιχειρήσεις είτε είναι μικρές ,μεσαίες ή μεγάλες ,έχει παγκόσμια εφαρμογή και θέτει ως βασικούς στόχους την διευκόλυνση του νόμιμου εμπορίου και την ενίσχυση της ασφάλειας στην διεθνή εφοδιαστική αλυσίδα(«ΑΕΟ-Εγκεκριμένου οικονομικοί φορείς , Κατευθυντήριες οδηγίες Ευρωπαϊκής Επιτροπής», Βρυξέλλες 11

¹⁴³ Εξαγωγές σε Προτιμησιακές χώρες

¹⁴⁴ Εφεξής ΑΕΟ

Μαρτίου 2016, TAXUD/B2/047/2011 –Rev.6 ,ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:<https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10370859&adreseID=10001980>,ημερομηνία προσπέλασης 12-03-2018).

Ως Εγκεκριμένος οικονομικός φορέας ορίζεται εκείνος ο οποίος α) είναι αξιόπιστος επιχειρηματικός εταίρος και β) απολαμβάνει συγκεκριμένα οφέλη εξαιτίας της παραπάνω αξιοπιστίας του¹⁴⁵(ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10539121&adreseID=10001983>, ημερομηνία προσπέλασης 12-03-2018). Εδώ θα πρέπει να επισημάνουμε ότι ο «οικονομικός φορέας» που μπορεί να λάβει την ιδιότητα του εγκεκριμένου μπορεί να συνδέεται είτε άμεσα είτε έμμεσα με την οικονομική δραστηριότητα ,υπό την προϋπόθεση ότι καλύπτεται από την τελωνειακή νομοθεσία της ευρωπαϊκής ένωσης και εμπλέκεται στην εφοδιαστική αλυσίδα. Για παράδειγμα μπορεί να λάβει άδεια ΑΕΟ ένας κατασκευαστής προϊόντων (τα οποία εξάγονται)έστω και εάν τις διατυπώσεις εξαγωγής τις κάνει ένα άλλο πρόσωπο.

Οι κατηγορίες προσώπων¹⁴⁶,γενικότερα, που μπορούν να αποκτήσουν ιδιότητα ΑΕΟ και συνδέονται (άμεσα ή έμμεσα) ,είναι¹⁴⁷:

- ☐ Ο εξαγωγέας, με την έννοια που ορίστηκε στο κεφάλαιο 3 της παρούσης και σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο.
- ☐ Ο κατασκευαστής των προϊόντων που εξάγονται.
- ☐ Ο πράκτορας μεταφορών ο οποίος μεταφέρει τα εμπορεύματα για λογαριασμό του εξαγωγέα(συμμετέχει στο διεθνές εμπόριο)
- ☐ Ο Μεταφορέας εμπορευμάτων που έχει συνάψει σύμβαση.
- ☐ Οι Διαχειριστές αποθηκευτικών εγκαταστάσεων(εγκαταστάσεις προσωρινής αποθήκευσης)
- ☐ Ο Τελωνειακός αντιπρόσωπος/εκτελωνιστής που ενεργεί για λογαριασμό άλλου εξαγωγέα

¹⁴⁵ Ανάλογα με τον τύπο της άδειας που έχει λάβει όπως παρουσιάζονται παρακάτω.

¹⁴⁶ Φυσικά ,νομικά πρόσωπα καθώς και ενώσεις προσώπων με δικαιοπρακτική ικανότητα σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ενωσιακού Τελων. Κώδικα.

¹⁴⁷«ΑΕΟ-Εγκεκριμένοι οικονομικοί φορείς, Κατευθυντήριες οδηγίες Ευρωπαϊκής Επιτροπής», , Βρυξέλλες 11Μαρτίου 2016,

▣ Ο Εισαγωγέας

▣ Άλλοι φορείς (για παράδειγμα επιχειρήσεις εμπορευματοκιβωτίων ή επιχειρήσεις φορτοεκφορτώσεων).

Για τους σκοπούς της παρούσας μελέτης θα ασχοληθούμε με την περίπτωση του εξαγωγέα

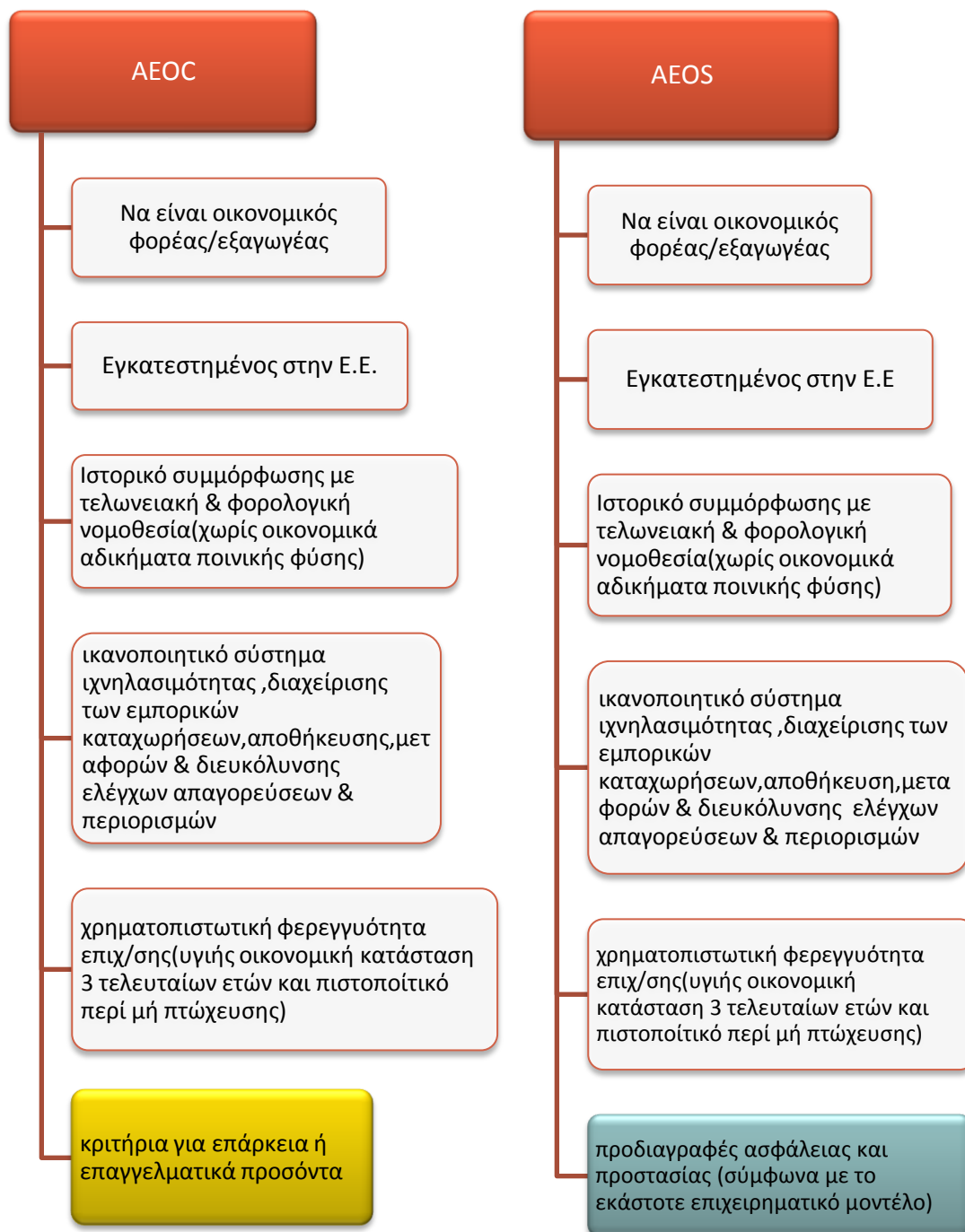
4.1.1) Κριτήρια / προϋποθέσεις

Η πιστοποίηση μιας εξαγωγικής επιχείρησης ως Εγκεκριμένο οικονομικό φορέα, αποτελεί μία δική της στρατηγική απόφαση (πρωτοβουλία) και δεν έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα. Της παρέχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, έναντι των άλλων εξαγωγικών επιχειρήσεων σε διεθνές επίπεδο. Θα πρέπει να πληροί συγκεκριμένα κριτήρια φερεγγυότητας, για να της δοθεί η προνομιακή αυτή μεταχείριση ενώ τα οφέλη που απολαμβάνει εξαρτώνται από τον τύπο της άδειας που έχει λάβει (μπορεί να είναι κάτοχος και των δύο αδειών ταυτόχρονα). Υπάρχουν δύο τύποι αδειών AEO:

1) AEOC/ Authorized Economic Operator Customs Simplifications/Τελωνειακών απλουστεύσεων	Η άδεια δίνει την δυνατότητα να γίνονται απλοποιημένες διαδικασίες τελωνειακές κατά την εξαγωγή προϊόντων, ώστε με λιγότερο κόπο και εξοικονόμηση χρόνου να διευκολύνεται η εξαγωγική δραστηριότητα της επιχείρησης.
2) AEOS / Authorized Economic Operator Safety and Security/Ασφάλειας και προστασίας	Η άδεια παρέχει στον κάτοχό της διευκολύνσεις ώστε να υπόκεινται σε λιγότερους ελέγχους ασφάλειας και προστασίας κατά την εξαγωγή των προϊόντων.

Τα κριτήρια που θα πρέπει να πληρούνται από την επιχείρηση παρουσιάζονται στο ακόλουθο διάγραμμα :

Διάγραμμα 4.1 : Κριτήρια / Προϋποθέσεις απόκτησης ιδιότητας ΑΕΟ από εξαγωγική επιχείρηση

Πηγές: Επεξεργασία στοιχείων από την ηλεκτρονική διεύθυνση :[https://portal.ggps;gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/ services?serid=10539121 & addresseeID=10001983](https://portal.ggps;gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10539121&addresseeID=10001983) προσπελάστηκε στις 12-03-2018 και από την ηλεκτρονική

διεύθυνση [https://portal.gsis.gr/portal/page/portal/ICISnet/services? serid= 10370859 & adreseID=10001980](https://portal.gsis.gr/portal/page/portal/ICISnet/services?serid=10370859&adreseID=10001980) , προσπελάστηκε στις 12-03-2018

4.1.2) Οφέλη / Ευεργετήματα

Την ιδιότητα ΑΕΟ , λαμβάνει αποκλειστικά και μόνον το πρόσωπο που αιτείται, εφόσον γίνει σχολαστικός έλεγχος όλων των κριτηρίων και είναι ο αποκλειστικός δικαιούχος των πλεονεκτημάτων/ευεργετημάτων , ανάλογα με το είδος της άδειας που κατέχει .Οι εταιρίες που κατέχουν την ιδιότητα ,χρησιμοποιούν το παρακάτω λογότυπο:

Εικόνα 4.1: Λογότυπο ΑΕΟ

Πηγή: Ευρωπαϊκή επιτροπή

Τα οφέλη¹⁴⁸ μπορεί να είναι άμεσα όταν σχετίζονται απευθείας με την εξαγωγική διαδικασία ή έμμεσα όταν αφορά άλλες πτυχές.
149

A) Άμεσα¹⁵⁰

¹⁴⁸ «ΑΕΟ-Εγκεκριμένοι οικονομικοί φορείς, Κατευθυντήριες οδηγίες Ευρωπαϊκής Επιτροπής» , Βρυξέλλες 11 Μαρτίου 2016

¹⁴⁹ Το λογότυπο ΑΕΟ ,σελ.34, «ΑΕΟ-Εγκεκριμένοι οικονομικοί φορείς, Κατευθυντήριες οδηγίες Ευρωπαϊκής Επιτροπής»

- ☐ Η επιχείρηση έχει πρόσβαση στις απλουστευμένες διαδικασίες έκδοσης παραστατικών , για παράδειγμα δεν χρειάζεται κάθε φορά να αποδεικνύει την καταγωγή των προϊόντων που θα εξάγει (UCC, παρ.5, άρθρο 38).
- ☐ Γίνεται έγκαιρη γνωστοποίηση (πριν από την έναρξη της εξαγωγικής διαδικασίας) υπαγωγής σε έλεγχο (κυρίως ασφάλειας και προστασίας). Έτσι η επιχείρηση προγραμματίζει καλύτερα τις δραστηριότητές της ,ελαχιστοποιούνται οι καθυστερήσεις και βελτιστοποιούνται οι εφοδιαστικές υπηρεσίες .
- ☐ Δίνεται η δυνατότητα στην επιχείρηση να επιλέξει τον τόπο όπου θα εναποθέτει τα εμπορεύματα σε περίπτωση ελέγχων κατά την εξαγωγή
- ☐ Επειδή έχει αποδείξει, την φερεγγυότητά της υπόκειται σε λιγότερους ελέγχους (ETK παραγρ.6, άρθρο 38).Αυτό συμβαίνει διότι ουσιαστικά καθίσταται «λιγότερο επικίνδυνη» για παράνομες ενέργειες κατά του διεθνούς εμπορίου.
- ☐ Οι κρατικοί φορείς δίδουν προτεραιότητα κατά τους ελέγχους. Άρα οι διαδικασίες εξαγωγής διεκπεραιώνεται πιο γρήγορα.

B) Έμμεσα

Προσδίδονται βασικά πλεονεκτήματα στην εξαγωγική επιχείρηση:

- ☐ Αναγνωρίζεται ως ασφαλής επιχειρηματικός εταίρος στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα. Η επιχείρηση επομένως αυξάνει το κύρος της διεθνώς.
- ☐ Βελτιώνεται η συνεργασία της επιχείρησης με τους κρατικούς φορείς
- ☐ Αυξάνεται η αποδοτικότητα και η ανταγωνιστικότητά της
- ☐ Βελτιώνεται η λειτουργία όλων των τμημάτων της
- ☐ Υπάρχει διαφάνεια και καλύτερος προγραμματισμός δράσης
- ☐ Υπάρχει μεγαλύτερη ασφάλεια του ανθρώπινου δυναμικού κατά την άσκηση των καθηκόντων τους
- ☐ Ασφάλεια στην μεταφορά των προϊόντων
- ☐ Περιορισμός απωλειών

¹⁵⁰ Οφέλη Εγκεκριμένων Οικονομικών Φορέων ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση : <https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10370859&adreseID=10001980>, ημερομηνία προσπέλασης στις 12-03-2018

- ☐ Αυξάνεται η πίστη των πελατών
- ☐ Εξυπηρετεί ταχύτερα τους πελάτες της
- ☐ Γίνεται καλύτερη διαχείριση των αποθεμάτων της
- ☐ μειώνεται το διοικητικό κόστος

Η ευρωπαϊκή ένωση ,στα πλαίσια της συνεργασίας με τρίτες χώρες, έχει δημιουργήσει σχέσεις αμοιβαίας αναγνώρισης (συνάπτοντας συμφωνίες) ¹⁵¹ για τις εξαγωγικές επιχειρήσεις που διαθέτουν άδεια ΑΕΟ. Αυτό σημαίνει ότι κάθε εταίρος της συμφωνίας αναγνωρίζει ως ισότιμη, την επιχείρηση που κατέχει άδεια ΑΕΟ ,τις παρέχει ισοδύναμα οφέλη και διευκολύνσεις όπως ακριβώς χορηγεί και στις δικές του επιχειρήσεις που έχουν ΑΕΟ εφόσον αναγνωρίζεται διεθνώς η φερεγγυότητα της επιχείρησης («το πρόγραμμα εγκεκριμένου οικονομικού φορέα της ευρωπαϊκής ένωσης», ΑΑΔΕ, ΑΕΟ-Διευκόλυνση εμπορίου, ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση : <https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10370859&adreseID=10001980>), ημερομηνία προσπέλασης 12-03-2018).

4.2) Σύστημα Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων (REX¹⁵²)

Το Σύστημα Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων -ΣΕΕ- είναι μια βάση δεδομένων που δημιούργησε η ευρωπαϊκή επιτροπή (θεσμοθετείται με την νέα νομοθετική δέσμη UCC)με έναρξη εφαρμογής το 2017.Έχει άμεση σχέση με τους 4 τομείς που αναφέραμε στο Κεφάλαιο 3 (εξαγωγέας ,καταγωγή, ψηφιακή διαδικασία, επιτήρηση) καθώς επιτρέπει στον εγγεγραμμένο εξαγωγέα (πρόσωπο) ,μέσω της εγγραφής του στην ηλεκτρονική πλατφόρμα(ψηφιακή διαδικασία) , να πιστοποιεί ο ίδιος την καταγωγή του προϊόντος που θα εξάγει (καταγωγή) και να απλοποιούνται οι διατυπώσεις εξαγωγής χωρίς να χρειάζεται η μετάβαση του εξαγωγέα ,κάθε φορά, στους κρατικούς φορείς για έλεγχο προϋποθέσεων έκδοσης των σχετικών πιστοποιητικών (επιτήρηση) (ΑΔΑ:6ΡΗΨΗ-ΡΝΝ¹⁵³ .Ανακτήθηκε την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://et.diavgeia.gov.gr> ημερομηνία προσπέλασης 03-04-2018) .

Η καθιέρωσή του είναι ιδιαίτερα σημαντική, τόσο στις εξαγωγές προϊόντων σε χώρες που εντάσσονται στο Σύστημα Γενικευμένων Προτιμήσεων -ΣΓΠ- όσο και σε

¹⁵¹Με τις εξής χώρες : ΗΠΑ , κίνα, Ελβετία, Νορβηγία, Ανδόρα, Ιαπωνία.

¹⁵² Registered exporter

¹⁵³ «Παροχή οδηγιών σχετικά με την υπ' αριθμ. ΔΔΘΤΟΚ Β 1176336 ΕΞ2016/01-12-2016 ΑΥΟ-Σύστημα Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων REX» -ΦΕΚ4119/Β/21-12-2016.

άλλες χώρες που έχουν συνάψει ειδικές συμφωνίες (π.χ. ΣΟΕΣ, ΣΕΣ). Ο Μούσης Ν.(2015 ,σελ.544-545) αναφέρει ότι το ΣΓΠ¹⁵⁴ ,αποτελεί μέρος της εξωτερικής εμπορικής πολιτικής της ευρωπαϊκής ένωσης με στόχο την ανάπτυξη και την ενίσχυση του εμπορίου. Βοηθά τις αναπτυσσόμενες χώρες ώστε να αναπτύξουν το εξωτερικό τους εμπόριο και να δημιουργήσουν έσοδα, μέσα από δασμολογικές προτιμήσεις ,με σημαντική μείωση ή κατάργηση δασμών. Η ευρωπαϊκή επιτροπή καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του. Αποτελείται από :

- i. το γενικό καθεστώς γενικευμένων προτιμήσεων που ισχύει για όλες τις δικαιούχες χώρες που είναι χαρακτηρισμένες από την Παγκόσμια Τράπεζα ως χαμηλού εισοδήματος
- ii. ένα ειδικό καθεστώς με κίνητρα για χώρες που στοχεύουν στην βιώσιμη ανάπτυξη
- iii. ένα ειδικό καθεστώς για στήριξη των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών που θεωρούνται ευάλωτες

Όταν μία επιχείρηση επιλέξει να εξάγει ένα προϊόν σε χώρα που έχει προτιμησιακό καθεστώς (ή καλύπτεται από αντίστοιχη άλλη εμπορική συμφωνία) απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η πιστοποίηση ,μέσω βεβαίωσης, της καταγωγής του εμπορεύματος .Στο Σύστημα REX έχουν την δυνατότητα να καταχωρηθούν όλοι οι εξαγωγείς που εξουσιοδοτούνται να εκδίδουν βεβαίωση καταγωγής εξαγωγίμου προϊόντος . Αποτελεί ουσιαστικά ένα Ευρωπαϊκό Μητρώο Εξαγωγέων με διεθνή αναγνώριση. Σύμφωνα με την «Παροχή οδηγιών σχετικά με την υπ' αριθμ. ΔΔΘΤΟΚ Β 1176336 ΕΞ2016/01-12-2016 ΑΥΟ-Σύστημα Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων REX - ΦΕΚ4119/Β/21-12-2016» (ΑΔΑ:6ΡΗΨΗ-ΡΝΝ) οι οικονομικοί φορείς που «..είναι απαραίτητο..» να κάνουν εγγραφή στο Σύστημα είναι:

- 1) Παραγωγοί ή έμποροι της Ευρωπαϊκής ένωσης(και των χωρών : Νορβηγίας και Ελβετίας) οι οποίοι εξάγουν πρώτες ύλες καταγωγής Ε.Ε., σε χώρα που εντάσσεται στο ΣΓΠ και εφαρμόζει το REX, ώστε να τις ενσωματώσει σε τελικό προϊόν ,προκειμένου να εφαρμόσουν την διμερή σώρευση.

¹⁵⁴ Στοχεύει στην ανάπτυξη του εμπορίου και συμφωνήθηκε για πρώτη φορά στην Συνδιάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών το 1968.

- 2) Οικονομικοί φορείς χώρων που εντάσσονται στο ΣΓΠ και κάνουν εξαγωγές προϊόντων αξίας μεγαλύτερες των 6000 ευρώ
- 3) Παραγωγοί ή έμποροι της Ευρωπαϊκής ένωσης που πρόκειται να εξάγουν σε χώρες¹⁵⁵ με προτιμησιακό καθεστώς (βάση εμπορικών συμφωνιών) και η συμφωνία αυτή προβλέπει την εφαρμογή του συστήματος.

Θα πρέπει βεβαίως να συμμορφώνονται με ειδικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις ειδάλλως χάνουν την ιδιότητα του εγγεγραμμένου (ΦΕΚ 4119/Β/21-12-2016):

- Τα εξαγόμενα εμπορεύματα(προτιμησιακής μεταχείρισης) να πληρούν τα κριτήρια που έχει θέσει η χώρα προορισμού
- Να τηρούνται όλα τα αρχεία (λογιστικά , παραγωγής , προμήθειας, αρχεία βεβαιώσεων , αποθεμάτων κλπ) ώστε σε κάθε περίπτωση να μπορεί να διενεργηθεί έλεγχος και διασταύρωση στοιχείων
- Τα στοιχεία των πρώτων υλών(έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία) που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή ή την κατασκευή των προϊόντων να είναι διαθέσιμα
- Έγκαιρη ενημέρωση των κρατικών αρχών , εάν η πρόθεση της εξαγωγικής επιχείρησης είναι να μην εξάγει πλέον σε χώρες που εντάσσονται στο Σ.Γ.Π. ή σε χώρα –εταίρο άλλης διεθνούς συμφωνίας που χαίρει προτιμησιακής αντιμετώπισης ή οποιαδήποτε μεταβολή σε στοιχεία του προϊόντος ή της ίδιας της επιχείρησης .

4.3) Διάκριση μεταξύ Εγγεγραμμένου Εξαγωγέα και Εγκεκριμένου Εξαγωγέα

Δεν θα πρέπει να συγχέουμε τις δύο παραπάνω έννοιες καθώς το Σύστημα REX δεν αντικαθιστά το καθεστώς του εγκεκριμένου εξαγωγέα (ΦΕΚ4119/Β/21-12-2016 & ΑΔΑ:6ΡΗΨΗ-ΡΝΝ):

- ▣ Εγγεγραμμένος εξαγωγέας είναι ο φορέας που αποκτά την ιδιότητα αυτή με την εγγραφή του στο Σύστημα Εγγεγραμμένων εξαγωγέων (REX) ώστε να μπορεί να

¹⁵⁵ Η λίστα των χωρών που θέτουν σε εφαρμογή το Σύστημα Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων αναρτάται επίσημα στην ηλεκτρονική διεύθυνση της ευρωπαϊκής επιτροπής [http:// ec.europa.eu / taxation_customs /registered-exporter-system_en](http://ec.europa.eu/taxation_customs/registered-exporter-system_en)

εκδίδει «βεβαίωση καταγωγής» για σκοπούς απλοποίησης των διαδικασιών εξαγωγής , εμπορεύματος που πρόκειται να εξαχθεί σε δικαιούχες χώρες με προτιμησιακές συμφωνίες .Ταυτόχρονα επικαιροποιεί τα δεδομένα του και διευκολύνει (κατά κάποιο τρόπο) τον έλεγχο της εμπορικής συναλλαγής από τους αρμόδιους φορείς .

▣ Ο Εγκεκριμένος εξαγωγέας(σύμφωνα με την ειδική διάταξη του υπουργείου οικονομικών Δ17Γ 5005477ΕΞ2012/03-02-2012 Α.Υ.Ο.,ΦΕΚ 588/Β/05-03-2012) αποκτώντας την ειδική αυτή άδεια α) μπορεί να αποδείξει την καταγωγή των προϊόντων του ,με σχετική δήλωση επί του τιμολογίου ή σε οποιοδήποτε εμπορικό έγγραφο χωρίς να χρειάζεται πιστοποιητικό /βεβαίωση καταγωγής και ανεξαρτήτως αξίας του εξαγόμενου προϊόντος ή β) μπορεί να χορηγήσει αποδεικτικό ελεύθερης κυκλοφορίας των εξαγόμενων προϊόντων ,όταν εξάγονται σε χώρες που έχουν συναφθεί συμφωνίες Τελωνειακής Συνεργασίας .

Η κάθε Εμπορική Προτιμησιακή Συμφωνία ,έχει συγκεκριμένους όρους στο νομικό πλαίσιο που την διέπει , οι οποίοι προσδιορίζουν εάν ο εξαγωγέας επιβάλλεται να είναι εγγεγραμμένος , εγκεκριμένος ή και τα δύο. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν:

- ✓ η συνολική οικονομική και εμπορική συμφωνία της Ε.Ε. με τον Καναδά ¹⁵⁶ (ΣΟΕΣ) όπου για τις εξαγωγές εμπορευμάτων θα πρέπει οι κοινοτικοί εξαγωγείς να είναι εγγεγραμμένοι στο σύστημα REX.Με την αναφερόμενη συμφωνία το κάθε συμβαλλόμενο μέλος καταργεί ή μειώνει τους δασμούς εισαγωγής σε προϊόντα καταγωγής του άλλου εταίρου. Αυτό γίνεται με την δήλωση καταγωγής ¹⁵⁷ .
- ✓ η συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Νότια Κορέα όπου απαιτείται Δήλωση καταγωγής από τον «εγκεκριμένο εξαγωγέα» ¹⁵⁸ χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η αξία του τιμολογίου .

¹⁵⁶ CETA:EU-Canada Comprehensive Economic and Trade Agreement .Υπεγράφη στις 30 Οκτωβρίου 2016 . <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/26989>.

¹⁵⁷ Απόφαση ΑΑΔΕ ,ΑΔΑ:62ΜΗΗ-ΙΘΣ,Αθήνα 15- 03-2017 «Ανακοίνωση - Πρόσκληση προς τους κοινοτικούς εξαγωγείς για εγγραφή στο Σύστημα Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων REX στο πλαίσιο της συνολικής οικονομικής και εμπορικής συμφωνίας (ΣΟΕΣ) μεταξύ του Καναδά, αφενός και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφετέρου ενόψει της επικείμενης εφαρμογής της»

¹⁵⁸ Άρθρο 17 της Συμφωνίας ,ΕΕ L127/14-05-2011, ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ:L:2011:127:TOC>, ημερομηνία προσπέλασης 12-04-2018

- ✓ η Τελωνειακή Συμφωνία της Ε.Ε. με την Τουρκία όπου απαιτείται πιστοποιητικό ελεύθερης κυκλοφορίας από τον «εγκεκριμένο εξαγωγέα».

4.4) Εγκεκριμένος έμπορος στον τομέα των αγροτικών προϊόντων

Στα πλαίσια των μεταρρυθμίσεων που επιφέρει η στρατηγική της ΕΕ για το διεθνές εμπόριο, και ειδικότερα στην προσπάθεια διευκόλυνσης των εξαγωγών στα αγροτικά προϊόντα, απλοποίησης διαδικασιών, μείωσης φραγμών της επιχειρηματικότητας και επιβραβεύοντας την εμπορία ανταγωνιστικών/ποιοτικών προϊόντων, σε κάθε Κ-Μ της Ευρώπης, θεσμοθετείται η έννοια του Εγκεκριμένου Εμπόρου Νωπών, μεταποιημένων οπωροκηπευτικών αλλά και φυτουγειονομικών προϊόντων (Εκτελεστικός κανονισμός ΕΕ αριθμ.543/2011 της Επιτροπής της 7^{ης} Ιουνίου 2011 για την θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού ΕΚ αριθ1234/2007 του Συμβουλίου όσον αφορά τους τομείς των οπωροκηπευτικών και των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών).

Έμπορος νωπών οπωροκηπευτικών θεωρείται το πρόσωπο που έχει στην κατοχή του και εμπορεύεται νωπά οπωροκηπευτικά. Σε περίπτωση που επιθυμεί να τα τυποποιήσει και συσκευάσει ώστε να εξαχθούν (σε τρίτες χώρες ή να τα πωλήσει ενδοκοινοτικά) μπορεί να αποκτήσει την άδεια του «Εγκεκριμένου εμπόρου Νωπών οπωροκηπευτικών» εάν πληροί τις προϋποθέσεις¹⁵⁹. Η ισχύς είναι τριετής, και μόνον για τις γραμμές παραγωγής που έχουν πάρει έγκριση προϊόντων και εγκαταστάσεων,(Απόφαση ΑΑΔΕ, ΔΤΔ Γ1016093ΕΞ2017 «Κοινοποίηση λεπτομερειών για την εφαρμογή σχετικής νομοθεσίας αναφορικά με τον θεσμό του εγκεκριμένου εμπόρου στον τομέα των νωπών οπωροκηπευτικών», ΑΔΑ:6Θ38Η-4ΗΑ, Αθήνα 01-02-2017).Επίσης καθιερώνεται και ο «Εγκεκριμένος Έμπορος μεταποιημένων οπωροκηπευτικών» σύμφωνα με τα πρότυπα που ισχύουν και για τον έμπορο Νωπών οπωροκηπευτικών, ο οποίος έχει απαλλαγή από οποιαδήποτε απόδειξη/πιστοποίηση ποιοτικού ελέγχου των προϊόντων του, διότι θεωρείται πλέον (μετά την απόκτηση της ιδιότητας) ως αξιόπιστος εξαγωγέας (Ν4314/2014, παρ.2,άρθρο 109).

Όπως αναφέραμε παραπάνω τα οφέλη που αποκομίζει ο έμπορος /εξαγωγέας, όταν λαμβάνει την ιδιότητα του «Εγκεκριμένου» είναι πάρα πολλά (άμεσα και έμμεσα) καθώς

¹⁵⁹ Οι γενικότερες προϋποθέσεις αναφέρθηκαν παραπάνω στον διάγραμμα 4.1, ενώ οι ειδικότερες προδιαγραφές ορίζονται με διευκρινιστικές εγκυκλίους για το κάθε προϊόν ξεχωριστά.

αποτελεί την «σφραγίδα» ποιότητάς του ,δίδει προστιθέμενη αξία στο αγροτικό προϊόν και αυξάνει την φήμη της εξαγωγικής επιχείρησης τόσο για τις αγορές της Ευρώπης όσο και για τις αγορές των Τρίτων χωρών¹⁶⁰. Όσον αφορά την Ελλάδα και ενσωματώνοντας το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο στο εθνικό δίκαιο ,στις 24-12-2013 το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και τροφίμων ανακοινώνει την εγγραφή των πρώτων 21 ελληνικών εγκεκριμένων εμπόρων τονίζοντας ότι : *“Ο θεσμός του εγκεκριμένου εμπόρου αποτελεί σημαντικό «εργαλείο» για την ενδυνάμωση της εξωστρέφειας της εμπορίας των ποιοτικών αγροτικών μας προϊόντων. Ο νέος αυτός θεσμός έχει άμεσα οφέλη για τους επιχειρηματίες, που προέρχονται από τη δραστική μείωση των διοικητικών και οικονομικών βαρών και του χρόνου διεκπεραίωσης εξαγωγής και αποστολής των προϊόντων τους. Και αυτό διότι απαλλάσσεται από τη συνεχή έκδοση πιστοποιητικών συμμόρφωσης, μέσω του δικαιώματος χρήσης του μοναδικού αριθμού μητρώου εγκεκριμένου εμπόρου και του σχετικού λογότυπου της Ε.Ε, στη σήμανση κάθε συσκευασίας των προϊόντων του. Δίνει όμως και έμμεσα εμπορικά οφέλη που προέρχονται από τις ίδιες τις αγορές, με την αύξηση της αξίας σε «φήμη και πελατεία» και στο brand name ενός εγκεκριμένου εμπόρου. Εξάλλου, με την επένδυση στην τυποποίηση και μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων, το ποιοτικό ελληνικό προϊόν αποκτά "διαβατήριο" για όλα τα μήκη και πλάτη του κόσμου, κερδίζοντας καλύτερη διεισδυτικότητα στις πιο απαιτητικές και ακριβές αγορές»¹⁶¹.*

¹⁶⁰ Άρθρο« Έρχονται οι έμποροι με ISO», Κ.Ν. 02-12-2013 ,ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=150564> , ημερομηνία προσπέλασης 12-04-2018

¹⁶¹ Η ανακοίνωση έγινε από τον Υπουργό κ.Αθανάσιο Τσαυταρη. Άρθρο με τίτλο «Ένταξη 21 ελληνικών επιχειρήσεων στο θεσμό του Εγκεκριμένου Εμπόρου για τις εξαγωγές». Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.epixeiro.gr/article/30343>, ημερομηνία προσπέλασης 12-04-2018

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Η ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΡΤΑΣ

Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο κάνουμε μια σύντομη αναφορά στην ελληνική πραγματικότητα, και διεξάγουμε εμπειρική έρευνα για τις εξαγωγές σε τρίτες χώρες, από συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή της Ελλάδας. Πρόκειται για τον Ν. Άρτας της Περιφέρειας Ηπείρου, συλλέγοντας στοιχεία (κυρίως) των τελευταίων δέκα ετών.

Σκοπός – μεθοδολογία

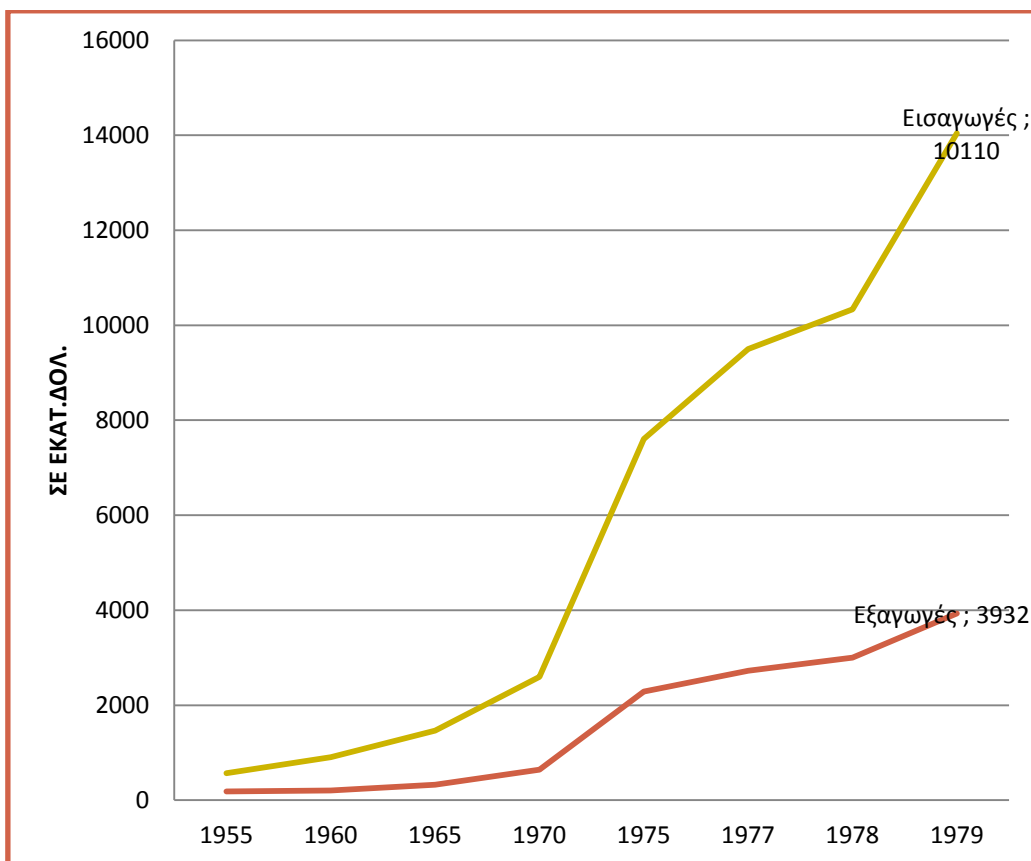
Σκοπός της έρευνας είναι η παρουσίαση του γενικότερου εξαγωγικού περιβάλλοντος από τις επιχειρήσεις της Άρτας, που δραστηριοποιούνται στον διεθνή χώρο ώστε να καταλήξουμε σε συμπεράσματα για την αξιοποίηση των οικονομικών και εμπορικών Συμφωνιών της Ε.Ε., για το άνοιγμα των αγορών στα εξαγωγίμα προϊόντα της περιοχής, την διαχρονική πορεία των εξαγωγών, με χρήση της περιγραφικής στατιστικής, καθώς και την εξέλιξή τους ανάλογα με τον προορισμό. Τα ποσοτικά στοιχεία έχουν ληφθεί από την Ελληνική Στατιστική Αρχή καθώς και από τις Τελωνειακές Αρχές οι οποίες αποτελούν την άμεση πηγή πληροφόρησης¹⁶² για το διεθνές εμπόριο των επιχειρήσεων. Επίσης προσπαθούμε να παρουσιάσουμε τα σημαντικότερα προβλήματα και να οδηγηθούμε σε προτάσεις λύσεων για την ανάπτυξη της εξαγωγικής δράσης των επιχειρήσεων του νομού.

5.1) Το εξωτερικό Εμπόριο της Ελλάδας –Συνοπτική παρουσίαση

¹⁶² Σύμφωνα με την Ελληνική στατιστική Αρχή, τα στοιχεία των εξαγωγών καταρτίζονται ως εξής :α)για τις ενδοκοινοτικές αποστολές από τα στοιχεία που υποβάλλουν οι ίδιες οι εξαγωγικές επιχειρήσεις στην intastat ενώ β)για τις εξαγωγές με τρίτες χώρες βάσει των στοιχείων των Τελωνειακών αρχών(ΕΛ.ΣΤΑΤ, Δελτίο τύπου 31-07-2017, «Στατιστικές διεθνούς εμπορίου αγαθών κατά επιχειρηματικά χαρακτηριστικά, έτος 2015»)

Επιχειρώντας να παρουσιάσουμε συνοπτικά την εξέλιξη του εξωτερικού εμπορίου της Ελλάδας σε διαφορετικές χρονικές και ιστορικές περιόδους ,θεωρούμε ως «κομβικό σημείο» την υπογραφή της συμφωνίας ένταξης στην Ε.Ο.Κ..Στο παρακάτω γράφημα παρουσιάζεται το εμπορικό ισοζύγιο πριν την υπογραφή της συμφωνίας :

Διάγραμμα 5.1¹⁶³ :Εξωτερικό εμπόριο της Ελλάδας (Εισαγωγές & εξαγωγές) ,πριν την ένταξη στην ΕΟΚ , για το χρονικό διάστημα 1955 -1979.

Πηγή :Επεξεργασία στοιχείων από Κώττη 1985,σελ. 31

Είναι εμφανές ότι πριν την ένταξη ,το εξωτερικό εμπόριο παρουσιάζει μια αύξηση και των εισαγωγών και των εξαγωγών αλλά υπήρξε δραματική αύξηση του εισαγωγικού τομέα με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται πολύ μεγάλη διεύρυνση του ελλείμματος στο εμπορικό ισοζύγιο(Κώττης 1985,σελ.30-31).

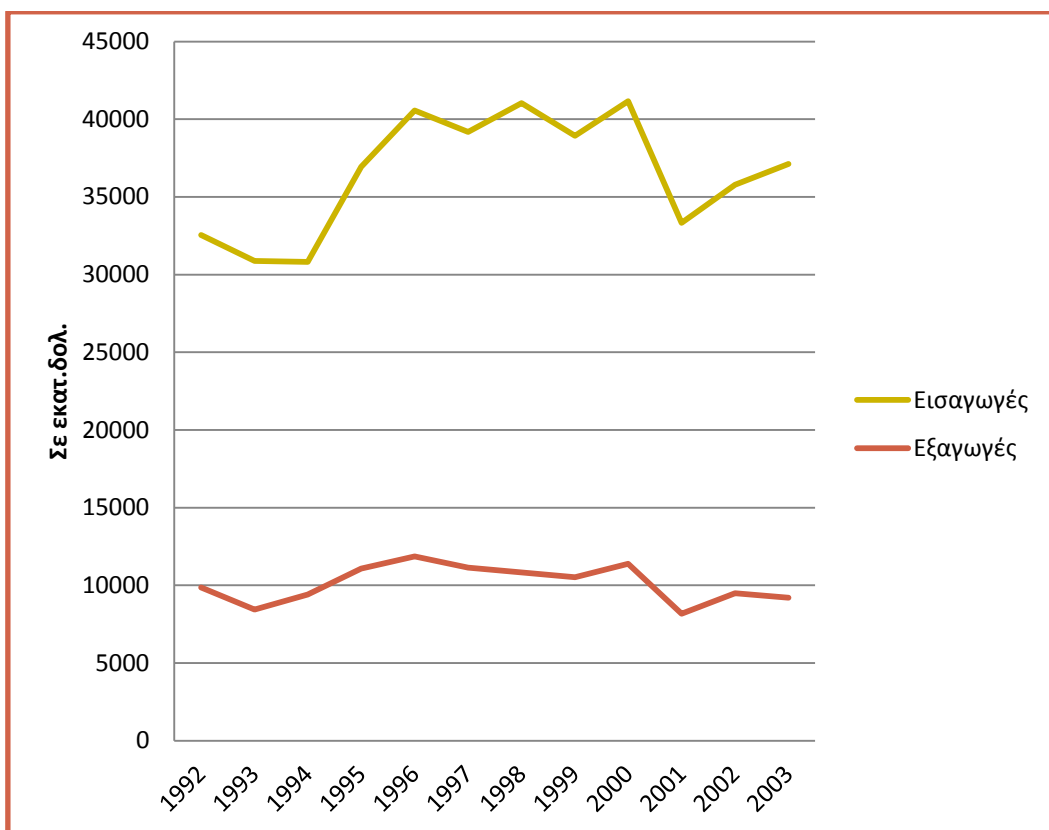
Όπως αναφέρει ο Βάμβουκας Γ.(1997,σελ.147) ,η Ελλάδα ίσως απέκτησε μία μοναδικότητα διεθνώς καθώς από το 1980 και μετά η κρίση στα δημόσια οικονομικά

¹⁶³ Οι εισαγωγές παρουσιάζονται σε τιμές c.i.f. & οι εξαγωγές σε τιμές f.o.b.

συνοδεύτηκε και από την κρίση της ανταγωνιστικότητας του εθνικού της συστήματός ,με αποδυνάμωση των ρυθμών ανάπτυξης και εκτόπιση των ελληνικών προϊόντων με συρρίκνωση της παραγωγικής βάσης καθώς η διεθνής πρακτική διδάσκει ότι η μάχη στον ανταγωνισμό δίνεται σε επίπεδο προϊόντων. Το 1980 λοιπόν βιώνει μία περίοδο όπου το βασικό χαρακτηριστικό είναι η στασιμότητα (Βαγιάνος κ.α. ,2017,σελ.4).

«Σημαντικούς «σταθμούς» αποτέλεσαν η Ενιαία Αγορά με την υπογραφή της συνθήκης ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ(1992) καθώς και η ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωζώνη(2002).Η πορεία του εμπορικού ισοζυγίου του ενδιάμεσου διαστήματος παρουσιάζεται στο ακόλουθο διάγραμμα:

Διάγραμμα 5.2 :Εξωτερικό εμπόριο της Ελλάδας (Εισαγωγές & εξαγωγές) , για το χρονικό διάστημα 1992 -2003.

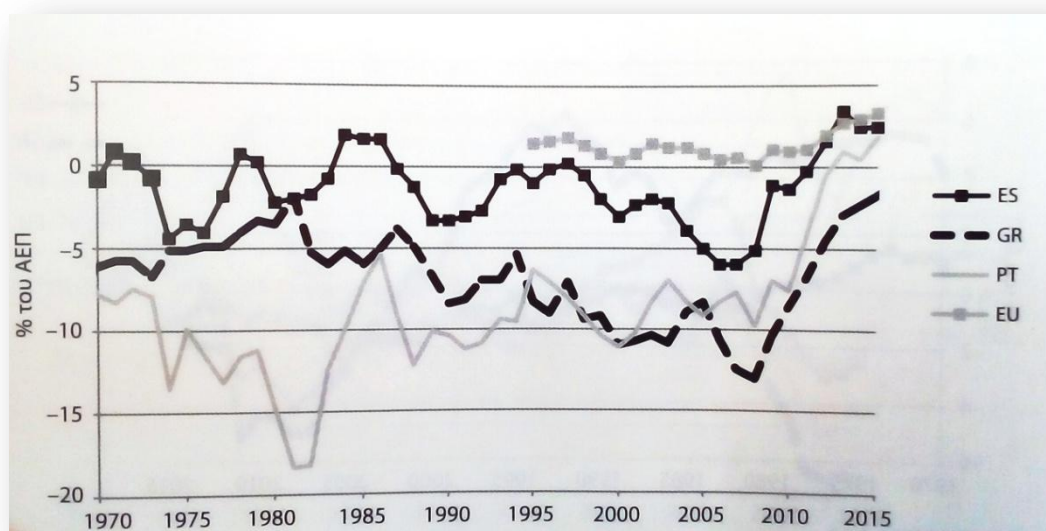
Πηγή :επεξεργασία στοιχείων από ΕΣΥΕ

Βλέπουμε ότι αποτελεί γενικό «κανόνα» το συνεχώς αυξανόμενο εμπορικό έλλειμμα, με μικρές μόνο παρεκκλίσεις το 1996 και το 2000 , με τις εξαγωγές να παραμένουν σε εξαιρετικά χαμηλό επίπεδο ενώ αντίθετα εισάγουμε και καταναλώνουμε πολύ περισσότερα προϊόντα από ότι παράγουμε και εξάγουμε .

Η Ελλάδα , φαίνεται ότι δεν εξαργύρωσε , τα οφέλη τόσο της ενιαίας αγοράς όσο και της ζώνης κοινού νομίσματος ,ώστε να αυξήσει τις εξαγωγές της αξιοποιώντας την κατάργηση των εμπορικών φραγμών, το μειωμένο κόστος συναλλαγών, την μείωση διάκρισης των τιμών , την ελεύθερη μετακίνηση κεφαλαίων ,εργασίας ,αγαθών και υπηρεσιών, το κοινό εξωτερικό δασμολόγιο έναντι των τρίτων χωρών και την δυνατότητα για επέκταση στις διεθνείς αγορές (Mankiw & Taylor 2010,σελ.521-536).

Σε μία συνολική θεώρηση, όπως φαίνεται στο ακόλουθο Διάγραμμα 5,3 (σε συγκριτικές μελέτες με άλλες χώρες της ευρωζώνης¹⁶⁴ ,που επλήγησαν σε μεγαλύτερο βαθμό από την μετέπειτα παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση), παρουσιάζονται οι καθαρές εξαγωγές¹⁶⁵ ,ως ποσοστό του ΑΕΠ για το χρονικό διάστημα από το 1970-2014, και εμφανίζονται αρνητικές (Βαγιάνος κ.α.,2017σελ.21) :

Διάγραμμα 5.3:Καθαρές εξαγωγές¹⁶⁶ των χωρών: Ελλάδας, Ισπανίας ,Πορτογαλίας ,και μ.ο. Ευρωπαϊκής Ένωσης ,ως ποσοστό του ΑΕΠ, για το χρονικό διάστημα 1970-2015.

Πηγή: Βαγιάνος κ.α., 2017,σελ.21

Στο χρονικό διάστημα 1995-2007 ,το ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον αποδεικνύεται ότι δεν μπόρεσε να λειτουργήσει καθώς δεν υπήρχε το κατάλληλο νομικό και θεσμικό πλαίσιο ,ώστε να ευνοείται η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας . Οι

¹⁶⁴Συγκριτικά στοιχεία με Ισπανία , Πορτογαλία και μέσος όρος της Ευρωπαϊκής ένωσης.

¹⁶⁵ Οι Καθαρές εξαγωγές υπολογίζονται ως η αξία των εξαγωγών μιας χώρας μείον την αξία των εισαγωγών της

¹⁶⁶ Αγαθά και υπηρεσίες .

εταιρικές επενδύσεις βρίσκονται σε πολύ χαμηλό επίπεδο και οι επιχειρήσεις συναντούν πολλά εμπόδια ,στην προσπάθειά τους να εισέλθουν σε νέες αγορές ,αυξάνοντας το κόστος παραγωγής και μειώνοντας την παραγωγικότητα. Επιπρόσθετα ρυθμιστικά εμπόδια, « αναγκάζουν » τις ελληνικές επιχειρήσεις να παραμείνουν μικρές με αποτέλεσμα την μειωμένη εξαγωγική ικανότητα .Το 2008 ,στους επιμέρους πυλώνες του Δείκτη Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας¹⁶⁷ οι οποίοι αναφέρονται στις «εξελιγμένες επιχειρηματικές μεθόδους» καθώς και την καινοτομία , η Ελλάδα κατατάσσεται στην τελευταία θέση των μελών του ΟΟΣΑ. Από το 2010 και μετά , με την είσοδο στο μνημόνιο και την έναρξη των μεταρρυθμίσεων γίνονται προσπάθειες βελτίωσης τόσο του ανταγωνιστικού κλίματος όσο και της εξαγωγικής δράσης των επιχειρήσεων. Μεταξύ άλλων τα βασικότερα προβλήματα που καλείται η ελληνική επιχείρηση να αντιμετωπίσει αφορούν:1) μειωμένη έως ανύπαρκτη πρόσβαση σε χρηματοδότηση 2)αστάθεια φορολογικού πλαισίου καθώς και υψηλή φορολογία 3)αναποτελεσματική γραφειοκρατία 4) αυξημένα λειτουργικά έξοδα 5)ασταθές θεσμικό περιβάλλον. Επιπρόσθετα παρουσιάζεται σημαντική χρονική υστέρηση στην εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και απαιτείται αρκετό χρονικό διάστημα μέχρι να αποτυπωθούν τα αποτελέσματα στην επιχειρηματική εξαγωγική δραστηριότητα. (Βαγιάνος κ.α., 2017,σελ.35,σελ.132-137).

Παρόλα όμως τα προβλήματα , θα πρέπει να αναφέρουμε οτι εξαιρετικά σημαντική εμφανίζεται η διεύρυνση στους εξαγωγικούς προορισμούς όπου διοχετεύονται τα ελληνικά προϊόντα (των μεταποιητικών κυρίως κλάδων) καθώς το 2015 ανέρχονται σε 184 χώρες ,έναντι παλαιότερων ετών όπου το 36 % των εξαγωγών διοχετεύονταν μόνον σε πέντε προορισμούς εκ των οποίων οι τρεις ήταν Ιταλία, Γερμανία, Κύπρος (ενδοκοινοτική πώληση) και οι υπόλοιποι δύο ήταν η Τουρκία και η ΗΠΑ .Η Έντονη διεύρυνση παρουσιάστηκε από το 2009 μέχρι το 2015 (Τσακανίκας κ.α., 2017,σελ.75-76, Μελέτη IOBE)

5.2) Γενικά στοιχεία του Νομού Άρτας

¹⁶⁷ ο Δείκτης παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας (Global Competitive Index-GCI) προκύπτει από την σύνθεση 12 επιμέρους πυλώνων(θεσμοί , υποδομές , μακροοικονομικό περιβάλλον , υγεία –εκπαίδευση πρωτοβάθμια, κατάρτιση -ανώτερη εκπαίδευση, αποτελεσματικότητα στην αγορά αγαθών ,αποτελεσματικότητα της αγοράς εργασίας ,ανάπτυξη χρηματαγορών, τεχνολογική ετοιμότητα ,μέγεθος αγοράς επιχειρηματική ωρίμανση και καινοτομία) και παρουσιάζεται από το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ(World Economic Forum-WEF).

Ο νομός Άρτας είναι ένας από τους τέσσερις νομούς του Γεωγραφικού διαμερίσματος της Ηπείρου ,με έκταση 1612 τετραγωνικά χιλιόμετρα¹⁶⁸ και συνολικό πληθυσμό 67.877 κατοίκους (με την τελευταία απογραφή του 2011). Από γεωμορφολογικής πλευράς , χωρίζεται σε τρία διαμερίσματα: σε πεδινό (18,6% του συνολικού εδάφους) ,ημιορεινό (11%) και ορεινό(70,4 %) .Αναλυτικά:

- Η πεδινή έκταση περιλαμβάνει 396.000 στρέμματα όπου καλλιεργούνται μόνον τα 185.000 ,που αντιστοιχούν στο 47 % περίπου.
- Η ημιορεινή έκταση περιλαμβάνει 176.000 στρέμματα όπου καλλιεργούνται 45.000 ,όπου αντιστοιχούν στο 26 %
- Η ορεινή έκταση περιλαμβάνει 1.090.000 και καλλιεργούνται τα 105.000 στρέμματα ,ήτοι το 0,1 %

Κάνοντας μία ιστορική αναδρομή ,θα δούμε ότι η περιοχή αποτελεί κέντρο εμπορίου ήδη από το 7^ο αιώνα π.Χ. ,χρονολογία που θεωρείται ότι ιδρύθηκε η Αμβρακία από τους Κορίνθιους ,με εξαγωγές κυρίως στην Κάτω Ιταλία και προώθηση εμπορευμάτων στην ενδοχώρα. Με την πάροδο των αιώνων εμφανίζεται ως κέντρο διαμετακομιστικού εμπορίου προς την κεντρική Ευρώπη με αποτέλεσμα την σημαντική οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, ιδιαίτερα λόγω της προνομακίας της θέσης¹⁶⁹ , με επέκταση των εμπορικών δραστηριοτήτων κυρίως από τον 13^ο μέχρι και τον 19ο αιώνα μ.Χ.(Κωτσάκης,Κ., «Η ιστορία της Άρτας», ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.taxydromosartas.gr/index.php/en/apopseis/item/1357-i-istoria-tis-artas> , Ημερομηνία προσπέλασης 16/04/2018).

Ένα ιστορικής σημασίας γεγονός του 20^{ου} αιώνα ,που αποδεικνύει πόσο σημαντικό ρόλο μπορεί να παίξουν οι διεθνείς συμφωνίες στις εξαγωγές μιας «μικρής» περιοχής της Δυτικής Ελλάδας ,αποτελεί η υπογραφή συμφωνίας μεταξύ της Ελλάδας¹⁷⁰

¹⁶⁸ Κατατάσσεται στην 41 θέση σε σύνολο 51 πανελλαδικά.

¹⁶⁹ Ένα σημαντικό λιμάνι της Άρτας στον Αμβρακικό κόλπο , ήταν στην περιοχή της Κόπραινας . «Το λιμάνι αυτό αναφέρεται ήδη από την βυζαντινή εποχή και αποτέλεσε κέντρο μεγάλης εμπορικής κίνησης μέχρι τις αρχές του 20ου αιώνα.» ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://arta.artinoi.gr/periballon.shtml>,ημερομηνία προσπέλασης 15/04/2018.

¹⁷⁰Επί Κυβερνήσεως του Κωνσταντίνου Γ. Καραμανλή(1974 - 1977),σε μία προσπάθεια αξιοποίησης των πηγών ενέργειας και ανοίγματος των αγορών προς τις χώρες του Ανατολικού μπλόκ,(Σκιαθήτη Παναγιώτα, 2013, «Οι κυβερνήσεις 1975-2012»,Δημητρόπουλος, Α.(Διδάσκων,) Εργασία Συνταγματικού Δικαίου, Σχολή Νομικών & Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Νομικής. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/LAW169/%CE%93%CE%95%CE%9D%CE%99%CE%9A%CE%97%20%CE%98%CE%95%CE%A9%CE%A1%CE%99%CE%91%K%CF%85%CE%B2%CE%B5%CF%81%CE%BD%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82%201975-2012%28%CE%9D%CE%91%CE%9213065%29%20-%20%CE%A3%CE%BA%CE%B9%CE%B1%CE%B8%CE%AF%CF%84%>

και της πρώην Σοβιετικής Ένωσης το 1975 ,για την κατασκευή του υδροηλεκτρικού έργου Πουρναρίου στον ποταμό Άραχθο. Το έργο κατασκευάστηκε σε 5,5 χρόνια με έναρξη λειτουργίας το 1981 ,από τους Σοβιετικούς ,έδωσε μεγάλη οικονομική ώθηση στην περιοχή και το κόστος κατασκευής καλύφθηκε εξ' ολοκλήρου από τις εξαγωγές εσπεριδοειδών της Άρτας προς την Σοβιετική Ένωση (Αρθρο,2016, «ROMIANEWS:Άρτα και Τζουμέρκα. Από την ομάδα της ταξιδιωτικής εκπομπής Tripsforall. Απολαύστε το video.» .Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: www.romiazirou.blogspot.gr .Ημερομηνία προσπέλασης 16-04-2018)

5.3) Παραγωγική δραστηριότητα του Νομού Άρτας

Επιχειρώντας να δούμε τι ακριβώς παράγουν οι κάτοικοι της περιοχής ,βλέπουμε στον πίνακα 5.1 , ότι κυριαρχεί η καλλιέργεια αγροτικών προϊόντων (λόγω της γεωμορφολογίας του εδάφους)με τα μεγαλύτερα ποσοστά να καταλαμβάνουν οι ελαιώνες (26,9%),τα εσπεριδοειδή(25,5%) ενώ μη αμελητέο μερίδιο έχει η παραγωγή ζωοτροφών(18,2%) καθώς και άλλα δενδρώδη (11%).Ταυτόχρονα διαπιστώνουμε ότι το 40% των παραγωγών(το ανθρώπινο δυναμικό δηλαδή που καλείται να παράγει το εξαγόμενο προϊόν)ασχολείται με τα εσπεριδοειδή τους ελαιώνες το 23.3% ,ενώ έπονται με 12.3% και 9.7% όσοι ασχολούνται με δενδρώδη και ζωοτροφές.

Πίνακας 5.1 : Επικρατέστερες Αγροτικές Καλλιέργειες στον Ν. Άρτας

Καλλιέργεια	Νέοι Παραγωγοί με κύριο επάγγελμα αγρότη			Σύνολο Παραγωγών		
	Πλήθος Παραγωγών	Πλήθος Αγροτεμαχίων	Συνολική Εκταση Καλλιεργήσιμων Εκτάσεων (εκτ.)	Πλήθος Παραγωγών	Πλήθος Αγροτεμαχίων	Συνολική Εκταση Καλλιεργήσιμων Εκτάσεων (εκτ.)
Ελαιώνες πιστοποιημένης ελαιοκαλλιέργειας	147	541	210,22	3772	10176	3676,29
Ζωοτροφές	159	573	446,26	1572	3666	2486,39
Λοιπά εσπεριδοειδη	116	289	124,19	3306	5976	2143,77
Λοιπές καλλιέργειες-	128	292	136,98	1994	3733	1507,28

CE% B7%20%CE% A0%CE%B1%CE% BD%CE%B1%CE% B3%CE%B9%CF%8E%CF% 84% CE%B1. pdf , ημερομηνία προσπέλασης 10-05-2018).

<u>Δενδρώδεις</u>						
<u>Εσπεριδοειδή προς μεταποίηση</u>	71	120	44,51	2681	4315	1350,84
<u>Εκτάσεις σε καλή γεωργική κατάσταση που προσμετρούνται στα εκτατικά δικαιώματα</u>	86	158	84,76	1327	2188	965,77
<u>Αραβόσιτος Ποτιστικός</u>	83	207	180,18	826	1431	918,87
<u>Λοιπά Σιτηρά</u>	42	90	47,91	447	870	392,54
<u>Καρποί με κέλυφος</u>	27	48	17,21	276	400	132,68
<u>Ρύζι</u>	0	0	0,00	2	22	82,40
Σύνολο	859	2318	1292,22	16203	32777	13656,83

Πηγή: ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%BF:Services_icons_registry.png. ημερομηνία προσπέλασης 14/05/2018

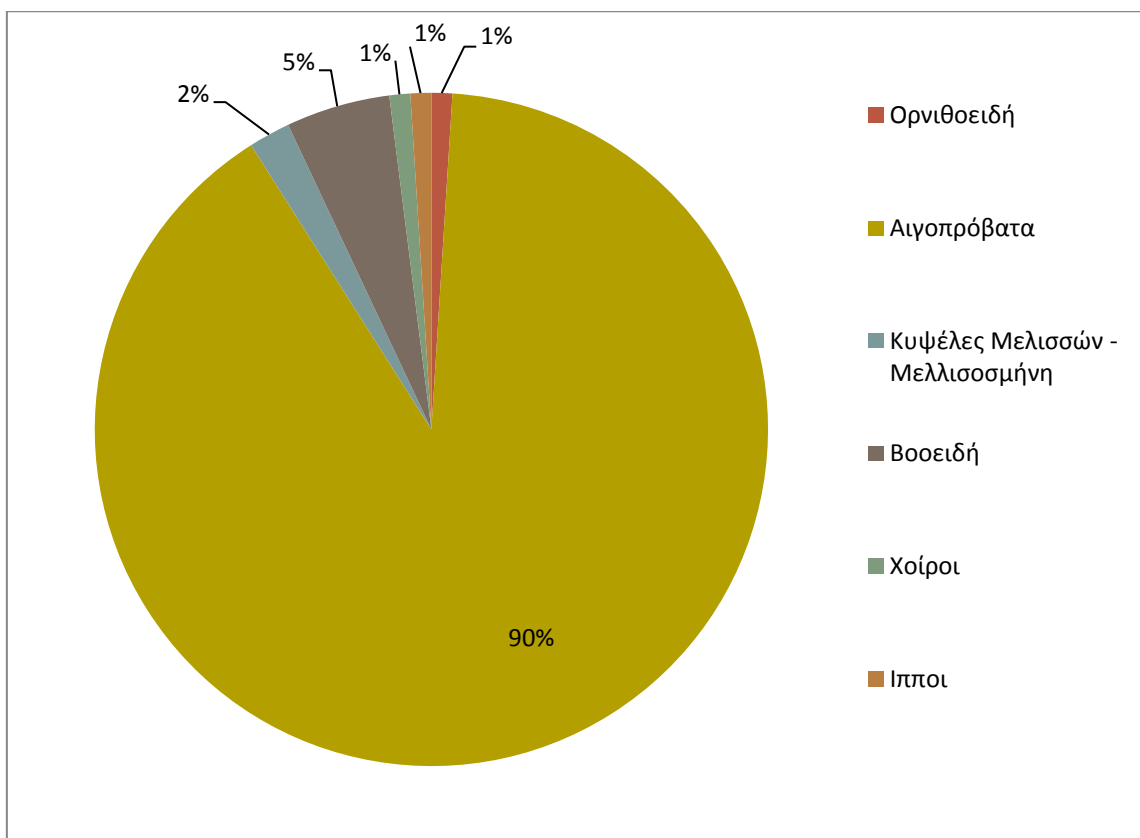
Στον Πίνακα 5.2 και διάγραμμα 5.4 απεικονίζεται η παραγωγή σε ζώντα ζώα . Βλέπουμε ότι υπάρχει μεγάλη αναλογία εκτροφής ιδιαίτερα σε αιγοπρόβατα (90%) με αποτέλεσμα να παράγονται τυροκομικά και γαλακτοκομικά στην περιοχή, από επιχειρήσεις με σημαντική εξαγωγική δραστηριότητα .

Πίνακας 5.2: Εκτροφές Ν. Άρτας

Εκτροφή	Νέοι Παραγωγοί με κύριο επάγγελμα αγρότη			Σύνολο Παραγωγών		
	Πλήθος Παραγωγών	Πλήθος Μονάδων	Πλήθος Ζώων	Πλήθος Παραγωγών	Πλήθος Μονάδων	Πλήθος Ζώων
<u>Ορνιθοειδή</u>	3	3	66000	10	14	274000
<u>Αιγοπρόβατα</u>	225	226	28335	2321	2324	163710
<u>Κυψέλες Μελισσών - Μελισσομήνη</u>	14	14	3076	65	66	15121
<u>Βοοειδή</u>	25	25	1211	133	134	4872
<u>Χοίροι</u>	0	0	0	8	8	3626
<u>Ίπποι</u>	3	3	4	20	20	74
Σύνολο	270	271	98626	2557	2566	461403

Πηγή: ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%BF:Services_icons_registry.png. Ημερομηνία προσπέλασης 14/05/2018

Διάγραμμα 5.4 : Αναλογία μονάδων εκτροφής ζώντων ζώων.

Πηγή: Ιδία επεξεργασία από στοιχεία <http://www.gaiapedia.gr>

5.4) Ποσοτικά στοιχεία εξαγωγών Ν. Άρτας

Στον πίνακα 5.3 που ακολουθεί παρουσιάζονται οι εξαγωγές (με απόλυτους αριθμούς) για τα έτη 2002-2017 καθώς και ο αριθμός των πράξεων ανά έτος.

Πίνακας 5.3 :Οι Εξαγωγές της περιοχής για το χρονικό διάστημα 2002 -2017 .

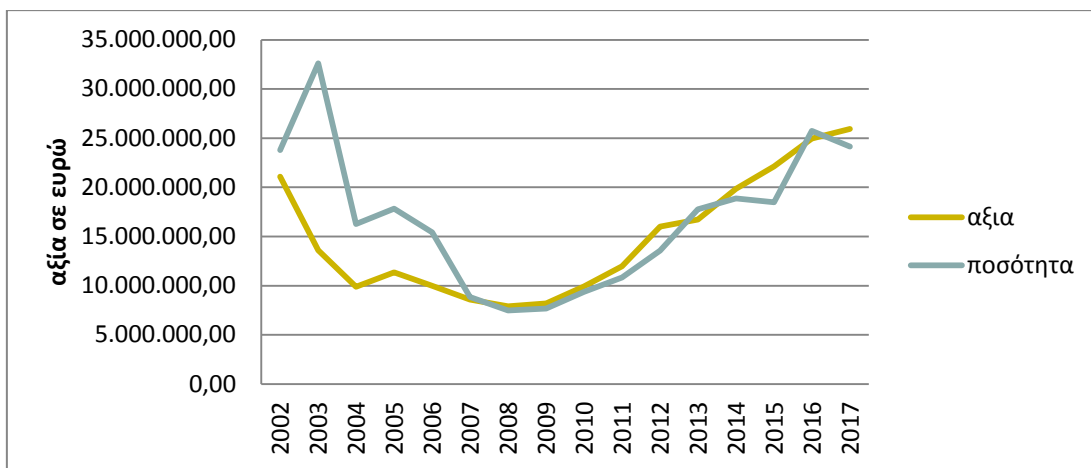
Έτος	Αριθμός εξαγωγών	Αξία (σε ευρώ)	Ποσότητα
------	------------------	----------------	----------

2002	1397	21.075.492,97	23.796.048,90
2003	1870	13.589.723,78	32.617.751,96
2004	1005	9.891.624,18	16.267.587,00
2005	1077	11.354.360,41	17.814.156,22
2006	933	9.969.815,56	15.422.424,92
2007	581	8.569.690,64	8.851.538,10
2008	458	7.896.655,60	7.492.336,46
2009	504	8.204.550,65	7.658.119,29
2010	614	9.934.804,46	9.381.216,10
2011	739	11.966.743,58	10.820.850,66
2012	960	16.016.400,68	13.571.518,71
2013	1311	16.735.163,71	17.761.582,98
2014	1402	19.849.255,10	18.873.984,28
2015	1445	22.129.698,52	18.485.447,58
2016	1944	24.952.813,37	25.735.855,43
2017	1799	25.924.145,43	24.140.707,17

Πηγή: Ιδία επεξεργασία από στοιχεία του Τελωνείου Άρτας και της ΕΣΥΕ

Όπως παρατηρούμε στην διαγραμματική του απεικόνιση , παρουσιάζεται μεγάλη πτώση των εξαγωγών (σε αξία και σε ποσότητα) από το 2005 η οποία διατηρείται μέχρι και το 2009. Πρόκειται για την περίοδο που αρχίζει να γίνεται αντιληπτή η οικονομική κρίση ,έως και την κορύφωσή της .Από το 2010 όμως και έπειτα ,φαίνεται ότι η τοπική επιχειρηματική αγορά αντιδρά και επιχειρεί άνοιγμα προς τις διεθνείς αγορές .Αυξάνει σταδιακά τον αριθμό των εξαγωγών της ,αυξάνει τον αριθμό των χωρών που προσανατολίζονται οι εξαγωγές της (αυτό αποδεικνύεται και από τον Πίνακα 5.4 όπου φαίνονται αναλυτικά οι χώρες προσανατολισμού) με αποτέλεσμα το 2017 η αξία εξαγωγών να προσεγγίζει τα 26 εκατ. ευρώ ,για πρώτη φορά στα τελευταία 16 χρόνια.

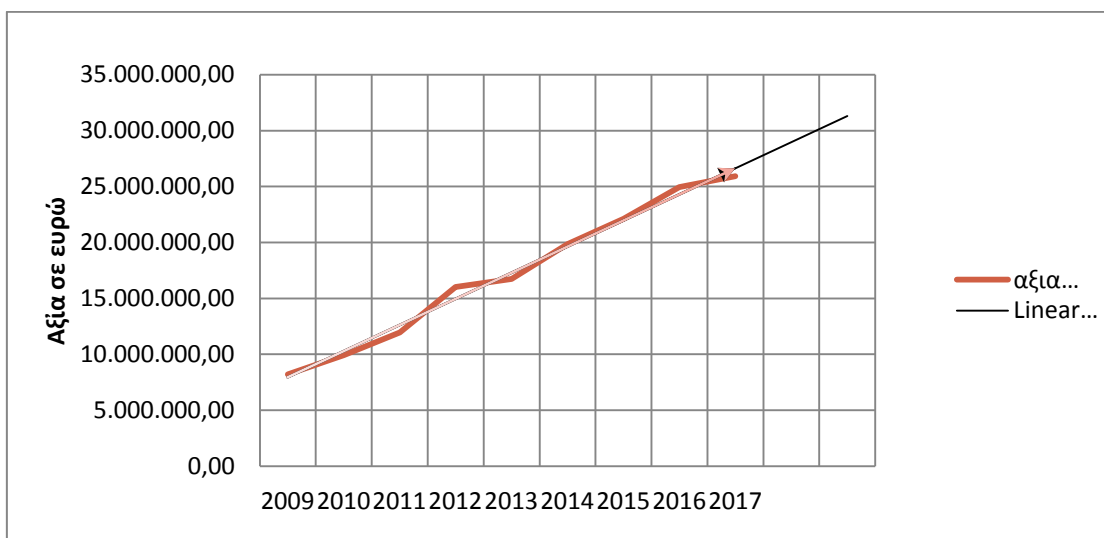
Διάγραμμα 5.5 : διαγραμματική απεικόνιση των Εξαγωγών Ν. Άρτας σε αξία και ποσότητα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία από στοιχεία του Τελωνείου Άρτας

Στο ακόλουθο διάγραμμα 5.6 ,παρουσιάζεται διαχρονικά η τάση των εξαγωγών ,η οποία είναι θετική.

Διάγραμμα 5.6 :Διαχρονική Τάση Εξαγωγών 2009-2017

Πηγή: Ιδία επεξεργασία από στοιχεία του Τελωνείου Άρτας

5.5) Εξαγωγικοί προορισμοί

Στον ακόλουθο πίνακα 5.4 , απεικονίζονται οι 59 χώρες στις οποίες έχουν γίνει εξαγωγές από την Άρτα ,κατά τα έτη από το 2007 μέχρι και το 2017.

Πίνακας 5.4 :Χώρες εξαγωγής προϊόντων Ν.Αρτας για το χρονικό διάστημα 2007 - 2017

Α/Α	ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΕΤΟΣ 2007	ΕΤΟΣ 2008	ΕΤΟΣ 2009	ΕΤΟΣ 2010	ΕΤΟΣ 2011	ΕΤΟΣ 2012	ΕΤΟΣ 2013	ΕΤΟΣ 2014	ΕΤΟΣ 2015	ΕΤΟΣ 2016	ΕΤΟΣ 2017
1	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	EG	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013				2017
2	ΑΛΒΑΝΙΑ	AL	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
3	ΑΜΕΡΙΚΗ	US	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
4	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	AU	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
5	ΒΟΣΝΙΑ-ΕΡΖ	BA	2007	2008	2009	2010		2012	2013	2014	2015	2016	2017
6	ΒΡΑΖΙΛΙΑ	BR	2007										
7	ΗΝ.ΑΡ. ΕΜΠ.	AE	2007	2008	2009		2011					2016	2017
8	ΙΑΠΩΝΙΑ	JP	2007										
9	ΙΣΡΑΗΛ	IL	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013		2015	2016	2017
10	ΚΑΝΑΔΑΣ	CA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
11	ΚΟΣΣΥΦΟΠΕ ΔΙΟ	XK	2007	2008		2010	2011	2012	2013	2014	2015		2017
12	ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ	BY	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
13	ΛΙΒΑΝΟΣ	LB	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
14	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	MD	2007			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
15	ΠΓΜΑ	MK	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
16	ΡΩΣΙΑ	RU	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
17	ΣΕΡΒΙΑ	XS	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
18	ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ	SG	2007	2008	2009	2010	2011			2014		2016	
19	ΣΥΡΙΑ	SY	2007	2008		2010					2015		
20	ΤΑΙΒΑΝ	TW	2007	2008	2009	2010							
21	ΤΟΥΡΚΙΑ	TR	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
22	ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ	KR		2008	2009		2011	2012				2016	2017
23	ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	HK		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
24	ΣΑΟΥΔ.ΑΡΑΒΙΑ	SA		2008				2012	2013	2014	2015	2016	2017
25	ΚΡΟΑΤΙΑ	HR		2008	2009			2012	2013				
26	ΙΝΔΙΑ	IN			2009	2010	2011				2015	2016	2017
27	ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ	NZ			2009								
28	ΙΡΑΝ	IR			2009							2016	2017
29	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	UA			2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
30	ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	ME				2010	2011		2013	2014	2015	2016	2017
31	ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ	KZ				2010			2013	2014	2015	2016	2017
32	ΕΛΒΕΤΙΑ	CH				2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
33	ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ	ID				2010	2011		2013			2016	2017
34	ΚΑΜΕΡΟΥΝ	CM				2010							
35	ΒΙΕΤΝΑΜ	VN				2010							
36	ΓΕΩΡΓΙΑ	GE					2011	2012			2015		
37	ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ	UZ					2011	2012	2013	2014	2015	2016	
38	ΒΟΡΕΙΑ ΚΟΡΕΑ	KP					2011						
39	ΠΑΚΙΣΤΑΝ	PK						2012	2013		2015		2017
40	ΙΟΥΡΔΑΝΙΑ	JO						2012	2013	2014	2015	2016	2017
41	ΜΠ. ΦΑΣΟ	BF						2012					
42	ΚΑΤΑΡ	QA						2012		2014	2015		
43	ΑΡΜΕΝΙΑ	AM						2012		2014	2015	2016	
44	ΙΡΑΚ	IQ						2012	2013	2014	2015	2016	2017
45	ΚΙΝΑ	CN						2012	2013	2014	2015	2016	2017
46	ΚΟΣΤΑΡΙΚΑ	CR						2012					
47	ΛΙΒΥΗ	LY						2012					
48	ΜΑΛΔΙΣΙΑ	MY						2012		2014			
49	ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	AF							2013				
50	ΑΡΜΕΝΙΑ	AM							2013	2014	2015	2016	
51	ΝΟΤΙΑ ΑΦΡΙΚΗ	ZA							2013			2016	2017

52	ΧΙΑΗ	CL							2013	2014				
53	ΓΚΑΝΑ	GH								2014				
54	ΤΥΝΗΣΙΑ	TN								2015	2016			
55	ΣΕΝΕΓΑΛΗ	SN								2015				
56	ΓΚΑΜΠΟΝ	GA									2016			
57	ΚΟΥΒΕΙΤ	KW									2016	2017		
58	ΑΛΓΕΡΙΑ	DZ										2017		
59	ΣΟΥΔΑΝ	SD										2017		
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΩΝ			21	22	23	27	26	33	31	30	33	33	34

Πηγή: Ιδία επεξεργασία από στοιχεία Τελωνειακών Αρχών

Παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο άνοιγμα σε τρίτες χώρες, για πώληση προϊόντων σε διεθνείς αγορές έχει γίνει κατά το έτος 2012 όπου εξάγονται σε 33 χώρες προϊόντα (αύξηση κατά 27% από το προηγούμενο έτος) καθώς και το 2010, με αύξηση των χωρών εξαγωγής από 23 το 2009, σε 27 χώρες δηλαδή ποσοστιαία μεταβολή 17,4%. Απεικονίζεται καλύτερα στο διάγραμμα 5.7:

Διάγραμμα 5.7 : Αριθμός χωρών ανά έτος

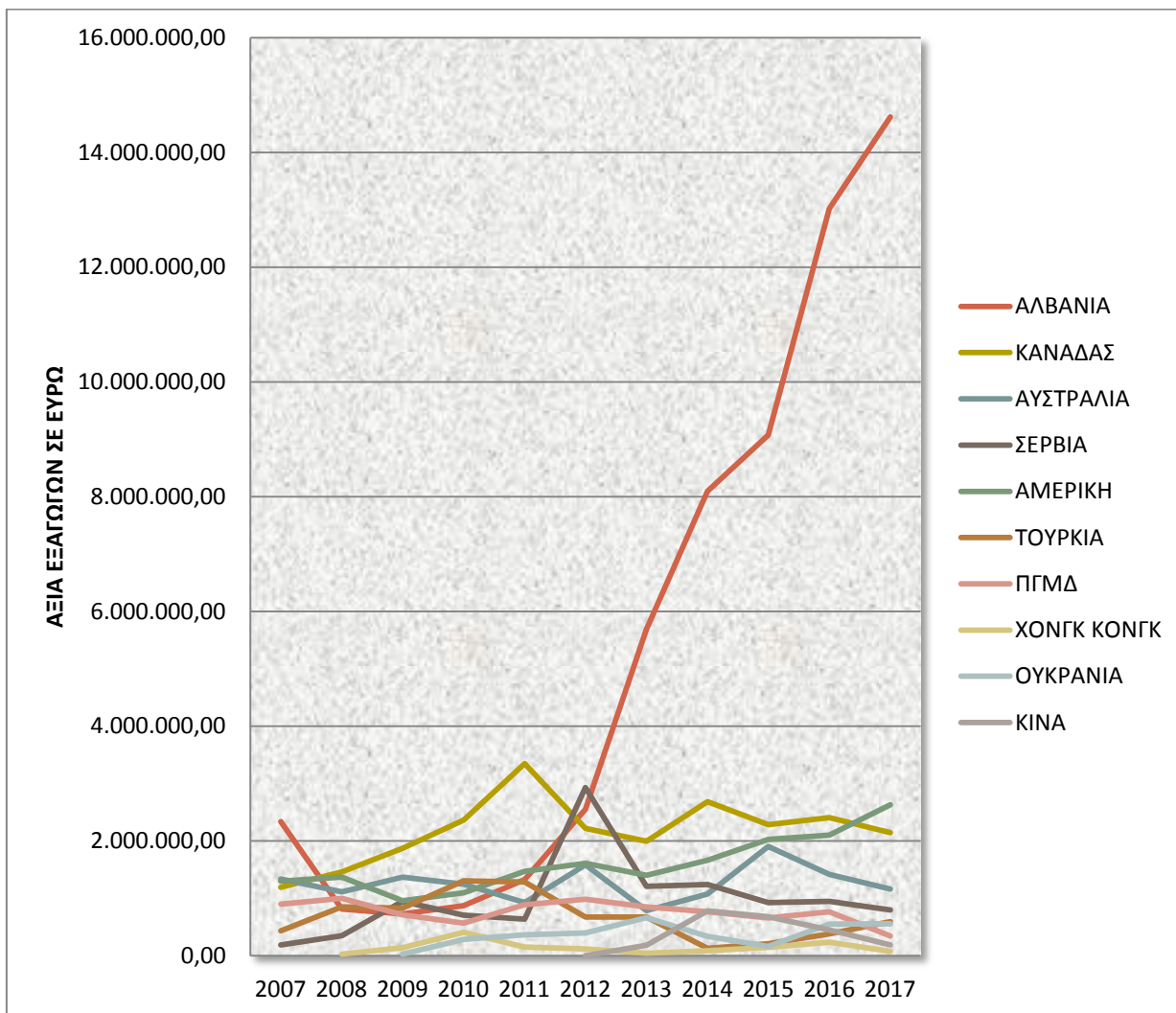

Πηγή: Ιδία επεξεργασία από στοιχεία Τελωνειακών Αρχών

Γενικότερα η Ήπειρος από το 2012 -2016 παρουσίασε αύξηση στις εξαγωγές προϊόντων της κατά 24 % , ιδιαίτερα εάν λάβουμε υπόψη την δύσκολη περίοδο της οικονομικής κρίσης, με τον κλάδο των τροφίμων να βρίσκεται στην πρώτη θέση προτίμησης .Κύριος προορισμός των προϊόντων αποτελεί η Αλβανία με ποσοστό εξαγωγών 22%.(ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: [79](https://www.epiruspost.gr/oikonomia/epixeiriseis/59297-aktinografia-stis-eksagoges-tis-ipeirou-ta-top-proionta-kai-oi-proorismoι, ημερομηνία προσπέλασης 15-04-2018).</p>
</div>
<div data-bbox=)

Σε μία προσπάθεια διαχρονικής παρουσίαση των εξαγωγών της Άρτας , σε αξία, για δέκα ενδεικτικούς δημοφιλείς προορισμούς (ως δημοφιλέστερες επιλέγουμε εκείνες τις χώρες όπου αποτελούν σταθερούς προορισμούς προτίμησης) ,παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα 5.5 η πρώτη χώρα προτίμησης .

Πίνακας 5.5 :Διαχρονική εξέλιξη εξαγωγών Ν. Άρτας σε δέκα δημοφιλείς προορισμούς

Πηγή: Ιδία επεξεργασία από στοιχεία των Τελωνειακών αρχών.

Παρατηρούμε ότι στην πρώτη θέση βρίσκεται η Αλβανία όπου έχουμε και τις περισσότερες εξαγωγές σε αξία ενώ το είδος που εξάγεται σε μεγάλη κλίμακα προς την γείτονα χώρα, είναι τα Ζώντα ζώα (χοιρίδια) και Δενδρύλλια .Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι το άνοιγμα προς την συγκεκριμένη αγορά , για τη κατηγορία των χοιριδίων , έγινε μετά την παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση ,και μάλιστα από το 2011 και μετά. Ακολουθεί ο Καναδάς με κύρια προτίμηση στα γαλακτοκομικά

προϊόντα(τυριά),ενώ για τις υπόλοιπες χώρες όπου παρατηρείται έντονη μεταβλητότητα, τα προϊόντα προτίμησης έχουν ως εξής :

- ✚ Αυστραλία – γαλακτοκομικά (τυριά)
- ✚ Σερβία – Νωπά οπωροκηπευτικά
- ✚ Αμερική – γαλακτοκομικά
- ✚ Τουρκία – Δενδρύλλια
- ✚ ΠΓΜΔ - Νωπά οπωροκηπευτικά
- ✚ Χονκ-κόνγκ – γαλακτοκομικά και ψάρια
- ✚ Ουκρανία - Νωπά οπωροκηπευτικά
- ✚ Κίνα - Νωπά οπωροκηπευτικά

5.6) Εξαγωγικές επιχειρήσεις στον Νομό

Από τα πρόσφατα στοιχεία του εμπορικού επιμελητηρίου Άρτας προκύπτει ότι οι εξαγωγικές επιχειρήσεις του Νομού δραστηριοποιούνται κυρίως στις εξαγωγές Νωπών Οπωροκηπευτικών (14επιχειρήσεις), τα φυτώρια με εξαγωγές δενδρυλλίων(5),ακολουθούν τα τυροκομικά (3) και το εμπόριο πουλερικών & κρεάτων(3).Επίσης στην κατηγορία των Ποτών (1),παραγωγή και εμφιάλωση νερού (1), στον τομέα της ιχθυοκαλλιέργειας με ψάρια επεξεργασμένα & νωπά (1) και τέλος μία επιχείρηση μεταποίησης & κατασκευής βιομηχανικών προϊόντων (σκυροδέματος).Θα δούμε στην συνέχεια τα δύο προϊόντα με την μεγαλύτερη προτίμηση από τις τρίτες χώρες ,τα Νωπά Οπωροκηπευτικά και τα Γαλακτοκομικά.

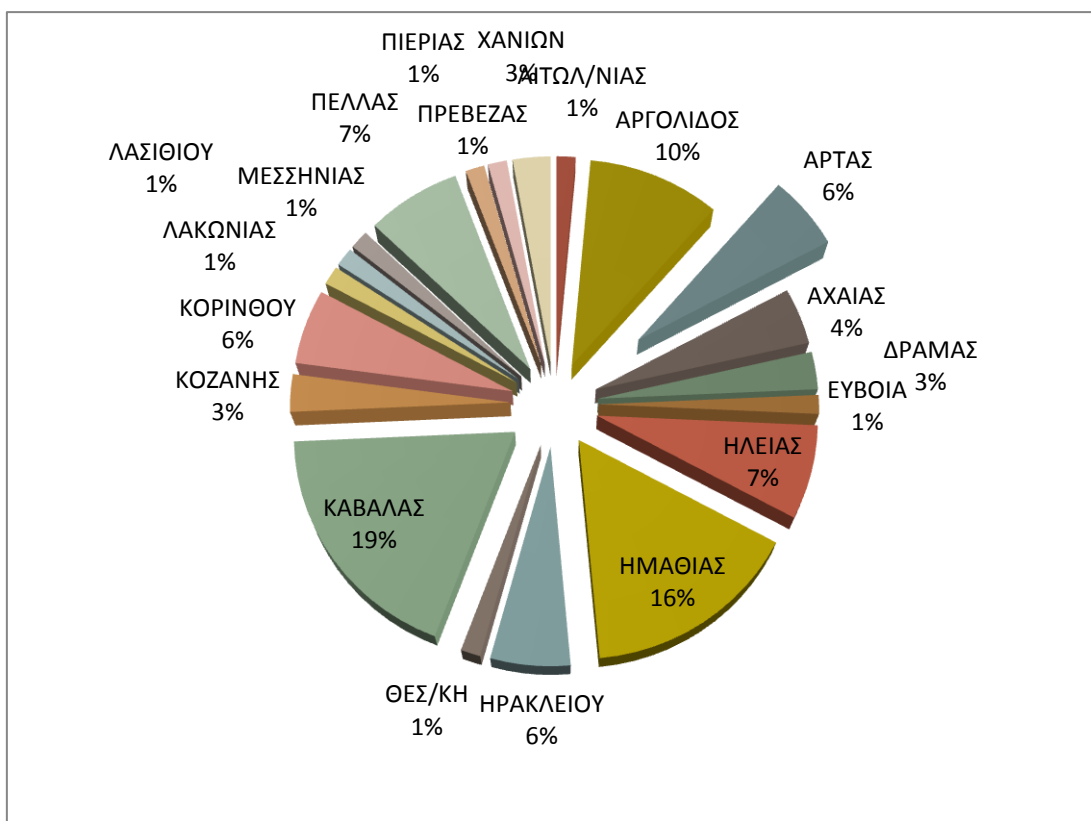
5.6.1) Νωπά οπωροκηπευτικά

Ο κύριος όγκος των επιχειρήσεων εξάγει αγροτικά προϊόντα (νωπά Οπωροκηπευτικά-Εσπεριδοειδή). Τα νωπά οπωροκηπευτικά και ιδιαίτερα τα εσπεριδοειδή ,αποτελούσαν και αποτελούν για τον Ν. Άρτας ένα τομέα με μεγάλη βαρύτητα και , κατεξοχήν, εξαγωγικό προσανατολισμό. Με βάση την Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ε.Ε. ο κλάδος αποκτά πλέον ανταγωνιστικότητα και δυναμική. Η Νέα Μεταρρυθμιστική ΚΑΠ στέφεται προς την απλοποίηση και τον εκσυγχρονισμό¹⁷¹ με σταδιακή κατάργηση των ποσοστώσεων και ενίσχυση του παραγωγού και όχι του προϊόντος .Βασική παράμετρος είναι η μη επιβάρυνση του προϋπολογισμού του κάθε Κ-Μ ,δίνοντας την δυνατότητα μεταφοράς

¹⁷¹ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: https://ec.europa.eu/agriculture/cap-for-our-roots/cap-reform/index_en.htm., ημερομηνία προσπέλασης 30-01-2018

κονδυλίων. Ο παραγωγός θα πρέπει να τηρεί αυστηρά πρότυπα για την ασφάλεια, την υγεία, την προστασία του περιβάλλοντος, την ποιότητα των προϊόντων του και την διαχείριση των φυσικών πόρων¹⁷². Βέβαια ένα μεγάλο πρόβλημα στην περιοχή, αποτελεί ο μικρός κλήρος και η κατάτμηση καλλιεργήσιμων εκτάσεων καθώς αυξάνεται το κόστος παραγωγής και συγκομιδής για τον παραγωγό, γεγονός που έχει επίπτωση τόσο στην ποιότητα όσο και στην ποσότητα και την τιμή του προϊόντος. Σε όλη την Ελλάδα δραστηριοποιούνται 70 επιχειρήσεις¹⁷³ ως Εγκεκριμένοι Έμποροι Νωπών Οπωροκηπευτικών¹⁷⁴. Αξιοσημείωτο είναι πως από τις 14 επιχειρήσεις του Νομού, με νωπά οπωροκηπευτικά, μόνον 4 έχουν εγκριθεί ως Εγκεκριμένοι, γεγονός που σημαίνει ότι μόνο οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις πληρούν τις προδιαγραφές για την Αδειοδότηση, άρα και να τύχουν των ευεργετημάτων που αναφέρθηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο.

Διάγραμμα 5.8 :Αναλογία κατά νομό εγκεκριμένων εμπόρων νωπών Οπωρ/κών .

¹⁷² Δίνεται βαρύτητα στην ευθύνη του παραγωγού.

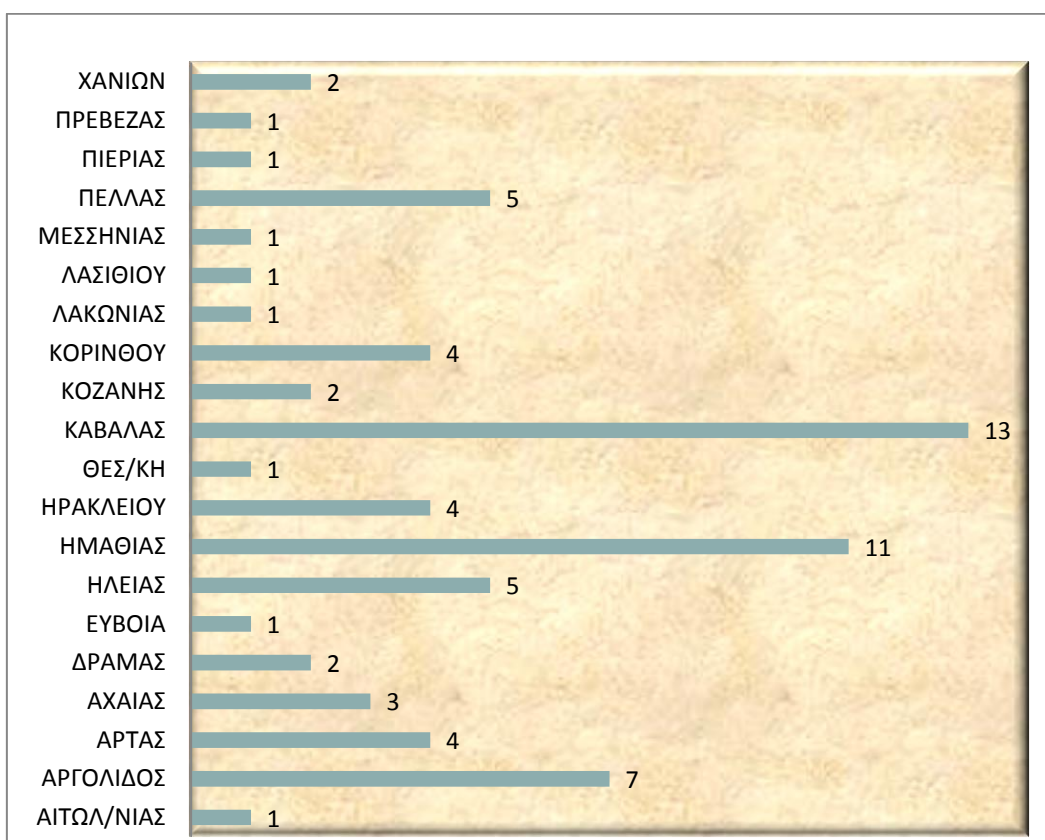
¹⁷³ Θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι και στο Μητρώο Εμπόρων Νωπών Οπωροκηπευτικών (Μ.Ε.Ν.Ο.)

¹⁷⁴ Τα στοιχεία του διαγράμματος αναφέρονται σε 70 Κωδικούς Εγκεκριμ. Εμπόρων που είναι επίσημα καταχωρημένοι και συμπεριλαμβάνουμε τις περιπτώσεις όπου μια επιχείρηση κατέχει Άδεια Εγκεκριμένου Εμπόρου και σε άλλον Νομό με διαφορετικές Εγκεκριμένες γραμμές παραγωγής και διαφορετικές Εγκεκριμένες Εγκαταστάσεις .

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Υπ. Οικονομικών

Ειδικότερα για τα ακτινίδια και τα εσπεριδοειδή (που εντάσσονται στον κλάδο των Νωπών Οπωροκηπευτικών και εξάγει η περιοχή) η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θεσμοθετήσει ειδικές προδιαγραφές εμπορίας με ιδιαίτερα αυστηρούς ελέγχους συμμόρφωσης¹⁷⁵ και έχουν ενσωματωθεί στις εθνικές διατάξεις(ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/oro-rokipeytika/287-nora-oro-rokipeytika>, ημερομηνία προσπέλασης 18-07-2018). Στο ακόλουθο διάγραμμα 5.9 παρουσιάζεται ο αριθμός Εγκεκριμένων Εξαγωγέων¹⁷⁶ του κλάδου σε όλη την ελληνική επικράτεια.

Διάγραμμα 5.9:αριθμός αδειών εγκεκριμένων εξαγωγέων (κλάδος νωπών οπωροκηπευτικών) ανά νομό δραστηριοποίησης

¹⁷⁵ Κανονισμ. της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Αριθμ. 543/2011

¹⁷⁶ Πληρούν τις προδιαγραφές βάσει του ΦΕΚ 1380/Β/06-06-2013 , του υπουργείου αγροτικής ανάπτυξης & τροφίμων ,σχετικά με το θεσμό του εγκεκριμένου εμπόρου στον τομέα των νωπών οπωροκηπευτικών

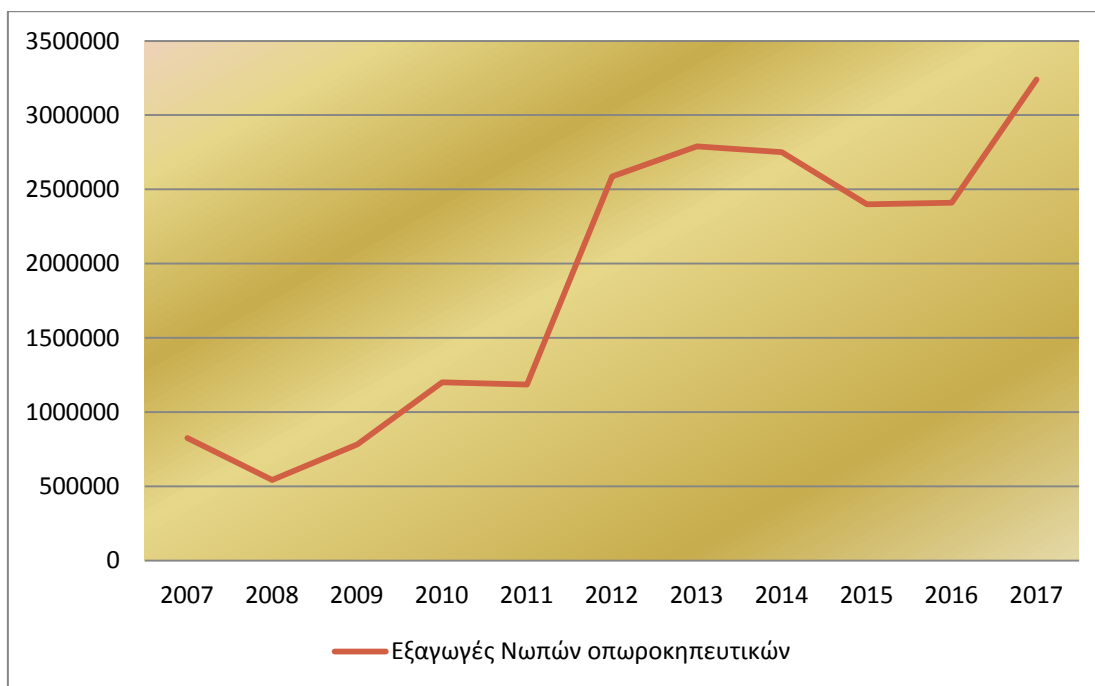
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Υπ. Οικονομικών

Η Άρτα κατέχει την 5^η θέση με τέσσερις Εγκεκριμένους εξαγωγείς και τα προϊόντα για τα οποία έχουν «εγκεκριμένες γραμμές παραγωγής» είναι όπως αναφέραμε παραπάνω, κατά βάση τα ακτινίδια και τα εσπεριδοειδή. Στην πρώτη ,δεύτερη , Τρίτη και Τέταρτη θέση έρχονται ο Νομός Καβάλας ,Ν. Ημαθίας , ο Ν. Αργολίδος ,Ν. Ηλείας και Ν. Πελλας αντίστοιχα με 13,11,7 και 5 Άδειες Εγκεκριμένων Εξαγωγέων .

Ο κλάδος σε πανελλαδική κλίμακα εμφανίζει, κατά το πρώτο πεντάμηνο του 2018, ανοδική δυναμική εξαγωγών. Ιδιαίτερα τα ακτινίδια σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στοιχεία του 2017 , παρουσίασαν ποσοστιαία θετική μεταβολή 76,1 % σε αξία , τα πορτοκάλια 22,7% και τα μανταρίνια 58,1%.Οι προοπτικές παρουσιάζονται εξαιρετικά θετικές με ανοδικές τάσεις τόσο σε αξία όσο και σε ποσότητα (ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:<http://www.yraithros.gr/auxitiki-porei-exagogon-froutonlaxanikon-1o-5mino-2018/> , ημερομηνία προσπέλασης 18-07-2018).

Οι εξαγωγές του νομού Άρτας για Νωπά οπωροκηπευτικά (Πορτοκάλια ,μανταρίνια ,ακτινίδια) παρουσιάζονται παρακάτω:

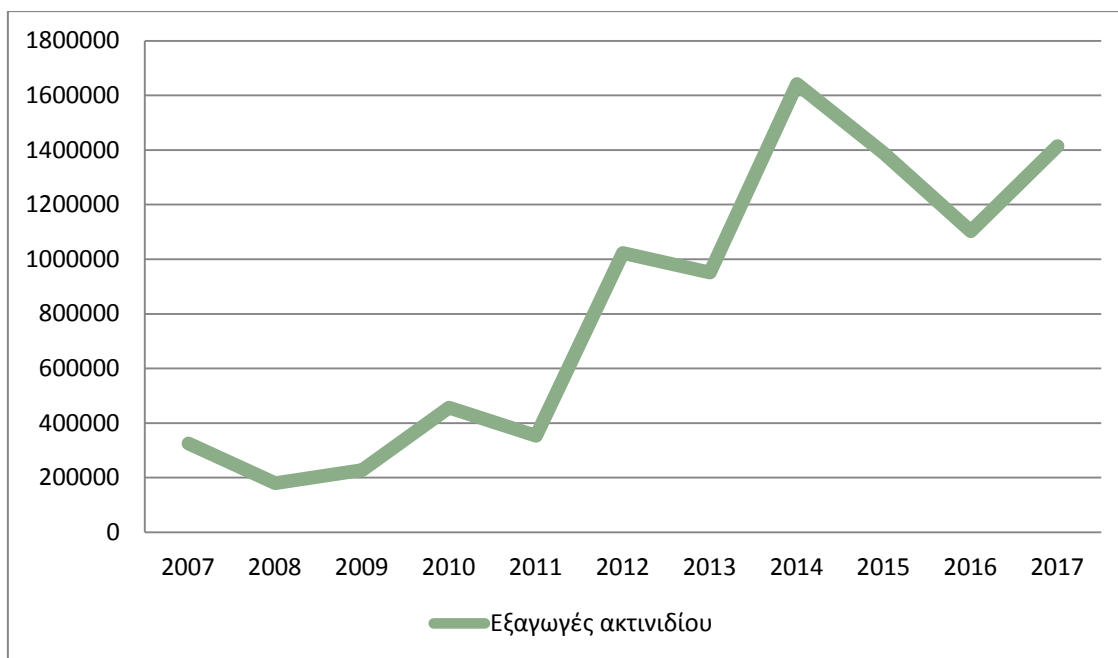
Διάγραμμα 5.10: εξαγωγές νωπών οπωροκηπευτικών

Πηγή: στοιχεία τελωνειακών αρχών.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις εξαγωγές έχει το ακτινίδιο .Όπως βλέπουμε παρακάτω υπάρχει ανοδική τάση ενώ ως καλύτερη χρονιά εξαγωγών (σε αξία) υπήρξε το 2014.

Διάγραμμα 5.11:εξαγωγές ακτινιδίου

Πηγή: στοιχεία τελωνειακών αρχών.

Οι χώρες στις οποίες αποτελούν τις παραδοσιακές αγορές για τα εσπεριδοειδή και ιδιαίτερα για το Ακτινίδιο ,είναι η Ουκρανία, Λευκορωσία , η Τουρκία, ΠΓΜΔ, Βοσνία/Ερζεγοβίνη , Σερβία , Αλβανία ,Μολδαβία ,Λίβανος .Από το 2012 έγινε προσπάθεια ανοίγματος της αγοράς σε Κίνα ,Σαουδική Αραβία ,Καζακστάν , Ιορδανία ενώ την τελευταία τριετία στην Ινδία , Κουβέιτ ,Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Νότια Αφρική.

5.6.2) Γαλακτοκομικά

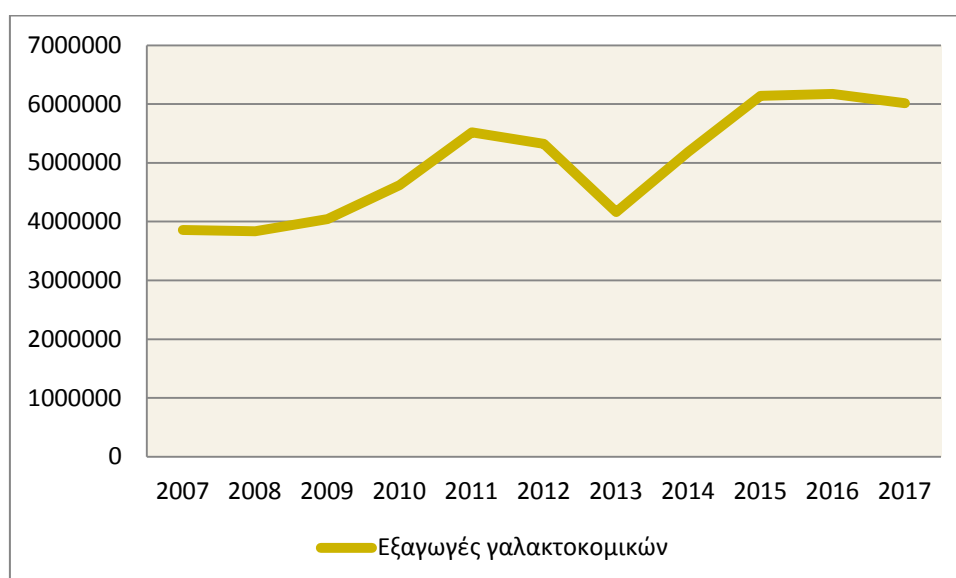
Ο κλάδος των γαλακτοκομικών προϊόντων ,αποτελεί έναν από τους εξαιρετικά δυναμικούς εξαγωγικούς κλάδους στην Ελλάδα και ιδιαίτερα στην κατηγορία της φέτας, ως πρώτη στην προτίμηση ,και μερίδιο στις συνολικές εξαγωγές τυριών που προσεγγίζει το 80 % . Οι ελληνικές εξαγωγές τυροκομικών¹⁷⁷ κατά το έτος 2017 έφτασαν σε αξία τα 427,5 εκατ. ευρώ (εκ των οποίων 343,9 εκατ. ευρώ από την Φέτα),σημειώνοντας θετική μεταβολή κατά 6,4 % από το 2016. Οι εξαγωγές μέσα στην πενταετία 2013 -2017

¹⁷⁷ Με στοιχεία του Ινστιτούτου Εξαγωγικών Ερευνών και Σπουδών(ΙΕΕΣ) του Συνδέσμου Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος

παρουσιάζουν αύξηση κατά 43,9 % .Θα πρέπει να επισημάνουμε εδώ ότι το 89% την ελληνικής φέτας πωλείται στην ενδοκοινοτική αγορά ,εμφανίζουν όμως ενδιαφέρον νέες αγορές τρίτων χωρών τόσο στην Αμερική και στην Μέση Ανατολή όσο και στις Ασιατικές χώρες καθώς και Λατινική Αμερική(Ρούστας Γ.,2018, άρθρο, «Πετάει η εξαγωγή της φέτας :αναγκαία η συνεχής έρευνα της διεθνούς αγοράς και οι εκτιμήσεις για τις τάσεις και προτιμήσεις του καταναλωτικού κοινού»,. Ανάκτηση από την ηλεκτρονική διεύθυνση www.eleftheria.gr , ημερομηνία προσπέλασης 19-07-2018).Τα γαλακτοκομικά γενικότερα σε όλη την Περιφέρεια Ηπείρου αποτελούν το δεύτερο «καλό» χαρτί στις εξαγωγές ¹⁷⁸ με ποσοστό 25 %(ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:<https://www.epiruspost.gr/oikonomia/epixeiriseis/59297-aktinografia-stis-eksagoges-tis-ipeirou-ta-top-proionta-kai-oi-proorismoι>,ημερομηνία προσπέλασης 15-04-2018).

Λαμβάνοντας υπόψη το μεγάλο ποσοστό εκτροφής αιγοπροβάτων(90%) στον Νομό Άρτας ,αντιλαμβάνεται κανείς την σημασία που έχει για την οικονομία της περιοχής , η παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων .Την παραγωγή τυριών και εξαγωγική δράση έχουν αναλάβει τρεις (3)βιομηχανίες γαλακτοκομικών εκ των οποίων μόνον δύο έχουν λάβει άδεια εγκεκριμένου εμπόρου ενώ στο σύστημα REX,είναι εγγεγραμμένες και οι δύο. Στο ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζονται οι εξαγωγές γαλακτοκομικών του Νομού, διαχρονικά:

Διάγραμμα 5.12 :εξαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων

¹⁷⁸ Την πρώτη καταλαμβάνει η κατηγορία των ψαριών με ποσοστό 42 %.

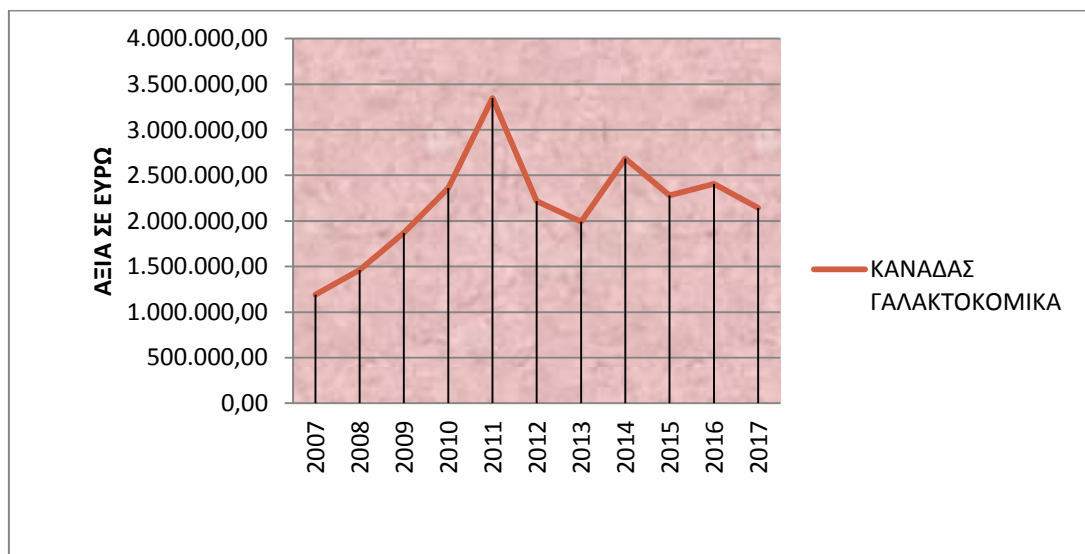
Πηγή :Στοιχεία Τελωνειακών Αρχών.

Το 2015 και 2016 αποτέλεσαν χρονιές με τις περισσότερες πωλήσεις σε διεθνείς αγορές ενώ από το 2017 παρουσιάζεται ελαφρώς πτωτική πορεία .Οι χώρες στις οποίες εξάγουν κυρίως είναι η Αμερική ,η Αυστραλία , ο Καναδάς , η Αλβανία , ενώ από το 2011 και μετά έγινε ένα σημαντικό άνοιγμα αγοράς προς Ελβετία , Χόνκ -Κόνγκ ,Νότια Κορέα και την τελευταία τριετία προς Σαουδική Αραβία ,Ιορδανία , Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και Νότια Αφρική .

5.7) Εξαγωγές νομού και εμπορικές συμφωνίες της Ε.Ε.

Ας δούμε ενδεικτικά ορισμένες χώρες , με τις οποίες η Ευρώπη έχει συνάψει οικονομικές και εμπορικές συμφωνίες για διεθνές εμπόριο .Ο Καναδάς για παράδειγμα αποτελεί παραδοσιακά καλή αγορά για την περιοχή .Βλέπουμε στο παρακάτω διάγραμμα τις εξαγωγές γαλακτοκομικών της Άρτας στον Καναδά, διαχρονικά :

Διάγραμμα 5.13 : Εξαγωγές γαλακτοκομικών Ν. Άρτας στον Καναδά

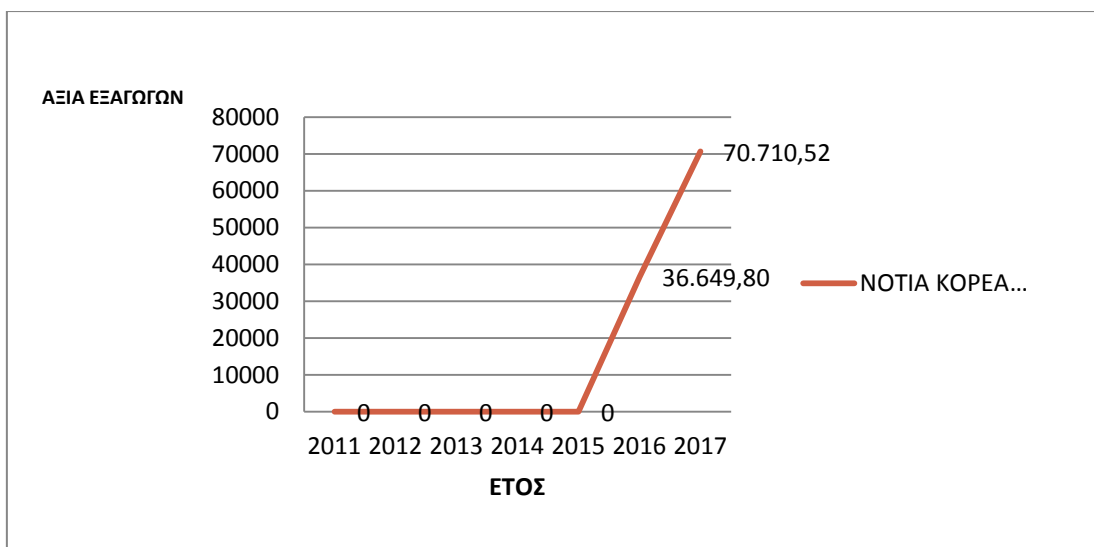
Πηγή : Τελωνειακές Αρχές .

Το 2011 και το 2014 ήταν τα έτη με τις περισσότερες εξαγωγές ενώ από το 2016 και μετά παρουσιάζουν πτωτική τάση. Σημαντικό παράγοντα για αυτό δείχνει να αποτελεί το γεγονός της νέα Συμφωνίας Οικονομικής και Εταιρικής σχέσης της Ε.Ε. με τον Καναδά το 2017 ,όπου ναι μεν καταργούνται (ή μειώνονται) σταδιακά οι δασμοί στις εισαγωγές των μερών αλλά πλέον απαιτείται κάθε προϊόν να πληροί τους κανόνες καταγωγής με συγκεκριμένες διαδικασίες ,και εγγραφή στο ηλεκτρονικό σύστημα REX. Όμως ,ένα από

τα βασικά προβλήματα ,που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις (όχι μόνον στην Άρτα αλλά και σε όλη την Ελλάδα) αποτελεί η προμήθεια γάλακτος και η πιστοποίηση προέλευσης ώστε να μπορέσει το τελικό εξαγόμενο προϊόν να γίνει δεκτό στην Τρίτη χώρα, εκδίδοντας βεβαίωση καταγωγής ,και να μπορέσει να αξιοποιήσει την εκάστοτε ευρωπαϊκή /οικονομική συμφωνία της Ε.Ε. ώστε να χρησιμοποιήσει τα τυχόν ευεργετήματα . Το ζήτημα είναι η αδειοδότηση των κτηνοτροφικών μονάδων ,καθώς δεν υπάρχει ολοκληρωμένο και σταθερό εθνικό θεσμικό πλαίσιο και επιπλέον η διαδικασία καθίσταται χρονοβόρα και ασαφής. Αυτό όμως έχει επιπτώσεις στις εξαγωγές καθώς απαιτείται πλέον, απόδειξη καταγωγής /προέλευσης του γάλακτος. Οι ευρωπαϊκοί κανονισμοί ορίζουν ως υποχρεωτική και πιστοποιημένη την λεπτομερή προέλευση της πρώτης ύλης και του τελικού προϊόντος (Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση : [http:// www.agrocapital.gr/Category/News/Article/27191/b-apostoloy-yprochrewtikianagrafi -tis-chwras-armexis-toy-galaktos](http://www.agrocapital.gr/Category/News/Article/27191/b-apostoloy-yprochrewtikianagrafi-tis-chwras-armexis-toy-galaktos) , ημερομηνία προσπέλασης 18-07-2018) .

Η συμφωνία «Νέας γενιάς» της Ε.Ε. με την Νότια Κορέα ,τον Ιούλιο του 2011,είχε σαν αποτέλεσμα την προώθηση των προϊόντων ,με προτίμηση στα γαλακτοκομικά .Οι επαγγελματικοί φορείς της Άρτας, αξιοποιώντας τα προγράμματα προώθησης της Ε.Ε¹⁷⁹., δειξόσαν αρκετά δυναμικά ,όπως δείχνει και το ακόλουθο διάγραμμα :

Διάγραμμα 5.14 : Εξαγωγές γαλακτοκομικών Ν. Άρτας στην Νότια Κορέα

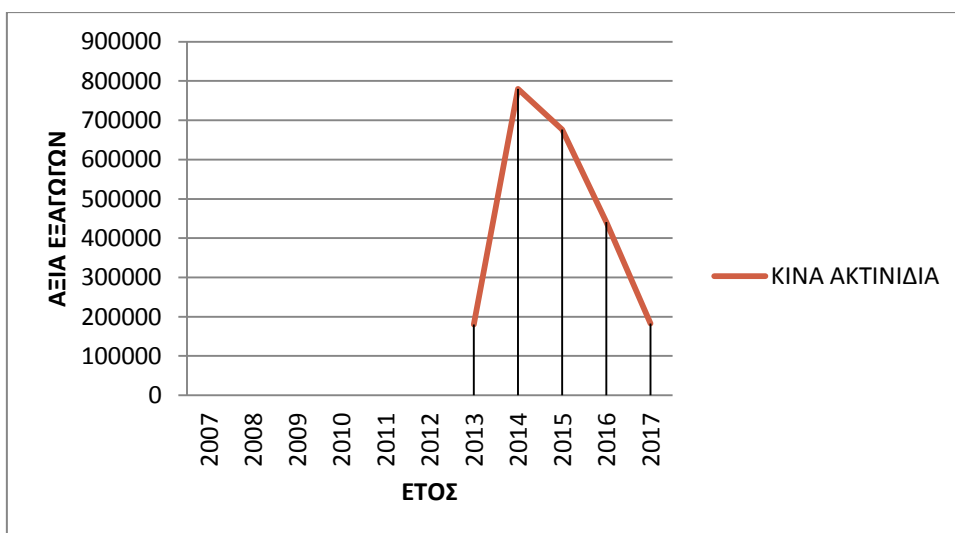
Πηγή : Στοιχεία Τελωνειακών αρχών.

¹⁷⁹ Επιμελητήριο Άρτας ,2016 ,άρθρο «Gateway to Korea: Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Προώθηση των Εξαγωγών στη Νότια Κορέα» , ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.visitarta.gr/arta/articles/article.jsp?context=103&categoryid=3061&articleid=16886>, προσπελάστηκε στις 02-03-2018.

Η αγορά έχει δυναμική και οι εξαγωγές ανοδική πορεία ,παρόλα αυτά δεν λείπουν οι καθυστερήσεις στην έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών καταγωγής καθώς απαιτείται η κατοχή άδειας «εγκεκριμένου εξαγωγέα» .Η χώρα έχει θεσπίσει νέο θεσμικό πλαίσιο¹⁸⁰ εξαιρετικά αυστηρό στις πιστοποιήσεις και ιδιαίτερα στα βιολογικά προϊόντα.

Η πρώτη Συμφωνία Εμπορίου και Συνεργασίας Ε.Ε. με την Κίνα ξεκίνησε από το 1985,έκτοτε όμως έχει περάσει από πολλά στάδια εξέλιξης .Πρόκειται άλλωστε για δύο από τους σημαντικότερους εμπορικούς «παίκτες» παγκοσμίως¹⁸¹ .Οι εξαγωγές της Άρτας φαίνονται στο παρακάτω Διάγραμμα:

Διάγραμμα 5.15: Εξαγωγές ακτινιδίων Ν. Άρτας στην Κίνα

Το 2014 είναι η χρονιά με τις περισσότερες εξαγωγές ακτινιδίου στην Κίνα και έκτοτε έχει πτωτική πορεία. Παρότι η Κίνα θεωρείται αγορά με μεγάλες δυνατότητες και πανελλαδικά παρουσιάζει σημαντική αύξηση η εξαγωγική δραστηριότητα¹⁸² ,εντούτοις το πρωτόκολλο συνεργασίας¹⁸³ για τα ελληνικά ακτινίδια που υπεγράφη ,καθόρισε ιδιαίτερα αυστηρούς φυτοϋγειονομικούς όρους και απαιτούνται πλέον εξειδικευμένοι επίσημοι έλεγχοι.

¹⁸⁰ Από το 2014.

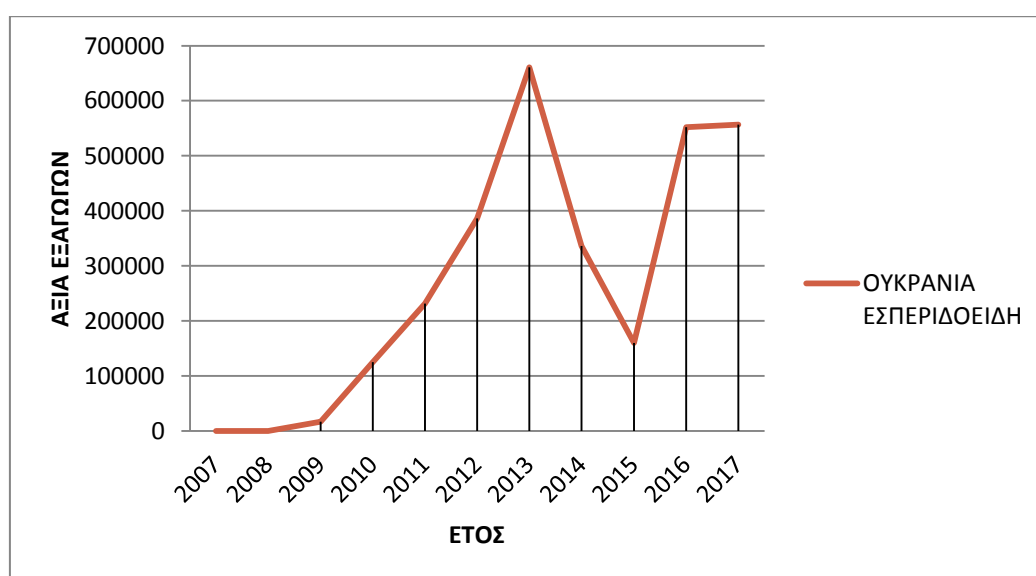
¹⁸¹ Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.liberal.gr/>, ημερομηνία προσπέλασης 15-06-2018.

¹⁸² Επιμελητήριο Άρτας ,2015, άρθρο «Εξαγωγές ελληνικών ακτινιδίων στην Κίνα - Εκδήλωση Ενδιαφέροντος ελληνικών επιχειρήσεων για την ένταξη νέων νομών στους ήδη εγκεκριμένους από τους οποίους μπορούν να γίνουν εξαγωγές ακτινιδίων προς την Κίνα». Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση [://www.visitarta.gr/arta/articles/article.jsp?jsessionid=2687371085CA73C8430FD970594F8DBC?context=103&categoryid=74&articleid=13628](http://www.visitarta.gr/arta/articles/article.jsp?jsessionid=2687371085CA73C8430FD970594F8DBC?context=103&categoryid=74&articleid=13628) , ημερομηνία προσπέλασης 02-03-2018

¹⁸³ Έχει συνταχθεί και υπογραφεί από την Ελληνική Δ/νση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής - Τμήμα Φυτοϋγειονομικού ελέγχου με την αντίστοιχη διεύθυνση φυτοϋγειονομικού ελέγχου της Κίνας (Νόμος 4073/2012 – ΦΕΚ Α/87).

Η Σφαιρική και σε βάθος Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών συμφωνία Ε.Ε. με την Ουκρανία με προσωρινή εφαρμογή από το 2016 και πλήρη εφαρμογή το 2017, αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο και άνοιξε νέες προοπτικές για τις εξαγωγικές επιχειρήσεις, κυρίως για τα γεωργικά προϊόντα, δεδομένου ότι για την εξαγωγή αγροτικών προϊόντων απαιτείται μόνον η δήλωση καταγωγής επί του τιμολογίου ή πιστοποιητικό κυκλοφορίας χωρίς να απαιτείται ο εξαγωγέας να έχει λάβει « άδεια εγκεκριμένου». Παρακάτω φαίνεται η πορεία των εξαγωγών της Άρτας προς την Ουκρανία:

Διάγραμμα 5.16 : Εξαγωγές εσπεριδοειδών Ν. Άρτας στην Ουκρανία

Πηγή : Τελωνειακές Αρχές .

Από το 2009 έως το 2013 οι εξαγωγές εμφανίζουν μεγάλη άνοδο γεγονός που σημαίνει ότι υπάρχει ζήτηση από την ουκρανική αγορά για τα προϊόντα. Η πτώση των εξαγωγών από το 2014 και το 2015 δείχνει να οφείλεται στην γενικότερη οικονομική και πολιτική ανισοροπία που επικράτησε στην χώρα. Μετά την υπογραφή της συμφωνίας, εμφανίζουν και πάλι αυξητικές τάσεις. Σε επίσημη δήλωση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοινώνει ότι η αύξηση των εμπορευματικών συναλλαγών, έφτασε το 23% το α΄ εξάμηνο της εφαρμογής της¹⁸⁴.

Η νέα συμφωνία της Ε.Ε. με την Ιαπωνία ανοίγει τον δρόμο για εξαγωγή Τυριών (φέτας) με σημαντικό πλεονέκτημα για τις επιχειρήσεις την χρήση του Όρου

¹⁸⁴ « Άνοιγμα του εμπορίου για την Ουκρανία: Κοινή δήλωση της επιτρόπου κ. Malmström και της υφυπουργού κ. Mykolska», Ευρωπαϊκή Επιτροπή – Δήλωση, Βρυξέλλες, 29 Σεπτεμβρίου 2017, STATEMENT/17/3482

«Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης »,που θα το διαφοροποιεί από τα λευκά τυριά άλλων χωρών. Μέχρι τώρα δεν έχουν γίνει εξαγωγές προϊόντων της Άρτας στην Ιαπωνία(με εξαίρεση το 2007 που έγινε μία μικρή προσπάθεια ,χωρίς όμως να συνεχιστεί τα επόμενα χρόνια). Εδώ όμως ο επιχειρηματικός κλάδος θα πρέπει να λάβει υπόψη την ιδιαίτερη κουλτούρα της χώρας , τις αυστηρές προδιαγραφές του ιαπωνικού τελωνειακού κώδικα , καθώς και το πρόσθετο κόστος διείσδυσης στην αγορά για την προώθηση της φέτας .Ο στρατηγικός σχεδιασμός της επιχείρησης πρέπει να είναι προσεκτικός ώστε να μπορεί να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις της ιαπωνικής αγοράς (Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση :<https://banks.com.gr/anoigei-iaponiki-agora-gia-tous-eksagogeis-fetas/>, ημερομηνία προσπέλασης 18-07-2018).

Σε μία συνολική θεώρηση βλέπουμε ότι οι εξαγωγικές επιχειρήσεις της Άρτας ,μέχρι το 2009,αξιοποιούσαν μόνον τις συμφωνίες Εταιρικής σχέσης «πρώτης γενιάς» και μάλιστα με προτίμηση στις αγορές των γειτονικών χωρών όπως η Αλβανία , η Τουρκία ,η Αίγυπτος .Με την Παγκόσμια Οικονομική κρίση ,και τις δυσμενείς συνθήκες που δημιουργήθηκαν ,αναγκάστηκαν –τόσο οι κρατικοί φορείς όσο και οι ίδιες οι εξαγωγικές επιχειρήσεις – να στραφούν σε νέες διεθνείς αγορές ,σε μια προσπάθεια να αξιοποιήσουν τα οφέλη από τις νέες Συμφωνίες της Ε.Ε., ώστε να μπορέσουν να επιβιώσουν. Αυτό έγινε από το 2011 και μετά. Έχουν γίνει σημαντικά βήματα προόδου ,παρόλα ταύτα υπάρχει πλήθος συμφωνιών και πλήθος αγορών όπου δεν έχουν επιχειρήσει καθόλου να προσεγγίσουν ώστε να εξάγουν τα προϊόντα τους ,όπως για παράδειγμα οι χώρες της Κεντρικής και Νοτίου Αμερικής (ΣΕΣ, 2013),Κολομβία και Περού (ΣΕΣ , 2013), Υποπεριοχή της Ανατολικής και Μεσημβρινής Αφρικής (ΣΟΕΣ, 2012) κ.α. Ακόμη όμως και από τις ΣΕΣ «πρώτης γενιάς» δεν έχει γίνει αποτελεσματική χρήση όλων των δυνατοτήτων για να επωφεληθούν(όπως το Μεξικό με την ΣΕΣ του 2000 ή την Χιλή με την ΣΕΣ του 2000).Είναι χαρακτηριστικό ότι στην αγορά της Ελβετίας το πρώτο άνοιγμα για εξαγωγή έγινε από το 2010 και μετά με τα γαλακτοκομικά προϊόντα , ενώ η ΣΕΣ εφαρμόζεται από το 1972(Παράρτημα Β) .

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναλάβει την υποχρέωση να βοηθήσει τους ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς ,δίνοντας βαρύτητα στην κατηγορία των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων ώστε να αξιοποιήσουν προς όφελός τους τις συμφωνίες(Ανακοίνωση από Enterprise Europe Network ,15-06-2018,«Ερευνα σχετικά με τη χρήση των προτιμησιακών κανόνων καταγωγής στο πλαίσιο των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης», ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση :

<http://bsccyprus.org.cy/erevna-schetika-me-ti-chrisi-ton-protimisiakon-kanonon-katagogis-sto-plaisio-ton-symfonion-eleftheron-synallagon-tis-evropaikis-enosis/>, ημερομηνία προσπέλασης 21-07-2018)

5.8) Συμπεράσματα (προβλήματα και τρόποι αντιμετώπισης) .

Επιχειρώντας να καταλήξουμε σε συμπεράσματα για τα ουσιαστικά προβλήματα ,(που εμποδίζουν τις επιχειρήσεις να αναπτύξουν την διεθνή δραστηριότητα ,με βάση τις σύγχρονες συνθήκες της παγκοσμιοποίησης) ώστε να βρούμε και τις επιλογές λύσεων ,εστιάζουμε στα εξής :

- ✚ Μέχρι πρόσφατα υπήρχε έλλειψη κατάλληλου θεσμικού πλαισίου για τις πιστοποιήσεις επαγγελματιών και προϊόντων . Δεν υπήρχε ως αναγκαστικού χαρακτήρα μέτρο για παράδειγμα , η αδειοδοτημένη μονάδα εκτροφής ζώων , η πιστοποίηση ζυθοποιού ή το Μητρώο Αγροτών .Έλλειψη εξειδίκευσης άρα και πιστοποίησης επαγγελματιών γνώσεων, στα προϊόντα που παράγονται και πρόκειται να διατεθούν είτε στην εγχώρια είτε στην διεθνή αγορά για εξαγωγές σημαίνει και χαμηλής ποιότητας παραγόμενο προϊόν. Επειδή οι προδιαγραφές που πρέπει να πληρούνται σε όλα τα στάδια παραγωγής και εμπορίου είναι πολύ αυστηρές ,με βάση την νέα στρατηγική της Ε.Ε. και τους όρους των οικονομικών συμφωνιών ,θα χρειαστεί η σταθεροποίηση του εθνικού θεσμικού πλαισίου προς αυτή την κατεύθυνση .
- ✚ Βασική απαίτηση αποτελεί η ύπαρξη εργατικού δυναμικού με δεξιότητες και εξειδίκευση(πιστοποίηση απόκτησης).Θα πρέπει να γίνει μέρος της κουλτούρας ώστε να μην υποκαθιστά με ανειδίκευτο προσωπικό την τυχόν έλλειψη εξειδικευμένου. Εδώ θα πρέπει να υπενθυμίσουμε την προώθηση από την Ε.Ε. της κινητικότητας των επαγγελματιών που αναφέραμε σε προηγούμενο κεφάλαιο ,καθώς και τα χρηματοδοτούμενα προγράμματα της Ε.Ε. και πύλες ανταλλαγής για την κατάρτιση και τις δεξιότητες ¹⁸⁵(την ευθύνη υλοποίησης φέρει η επιχείρηση)
- ✚ Η έλλειψη υποδομών στην περιοχή αποτελεί ένα τεράστιο ζήτημα . Γεωγραφικές αποστάσεις μεγάλες και υψηλό κόστος μεταφορικών για διεθνείς συναλλαγές αλλά και πρόσβαση σε α΄ ύλες και ενέργεια. Μόλις την τελευταία διετία δόθηκε σε

¹⁸⁵ Έχουν συμφωνηθεί σε Συμφωνίες Ελεύθερων Συναλλαγών .Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/january/tradoc_154141.pdf..

χρήση ο οδικό άξονας (Ιωνία οδός) και μειώθηκε ο χρόνος της οδικής μεταφοράς εμπορευμάτων. Επιπλέον η έλλειψη εμπορευματικού σταθμού και τα υποβαθμισμένα αεροδρόμια της Ηπείρου, καθιστούν την αποστολή εμπορευμάτων σε μακρινές χώρες μία χρονοβόρα και με υψηλό κόστος διαδικασία. Αποτελεί αποτρεπτική παράμετρο καθώς πολλές επιχειρήσεις ,είτε στρέφονται στις γειτονικές χώρες ,είτε καθυστερούν ώστε να συγκεντρωθούν αρκετές παραγγελίες για τον ίδιο προορισμό προσπαθώντας να μειωθεί το μεταφορικό κόστος. Η αξιοποίηση των διαρθρωτικών ταμείων , η ιδιωτικοποίηση και ανάπτυξη των αεροδρομίων και λιμανιών της Ηπείρου ,μπορούν να αυξήσουν τις εξαγωγές και να βελτιώσουν την οικονομία στο σύνολό της .

- ✚ Αρκετοί παραγωγοί γεωργικής καλλιέργειας κατέχουν μικρές εκτάσεις καλλιεργήσιμες ,διασκορπισμένες , με αποτέλεσμα να μην μπορούν να οργανώσουν κατάλληλα μία μεγάλου μεγέθους , γεωργική εκμετάλλευση .Αυξάνεται έτσι το κόστος παραγωγής, το κόστος συγκομιδής ,τα λοιπά λειτουργικά έξοδα και καθίσταται χρονοβόρα η όλη διαδικασία .Προκύπτει το ερώτημα : εάν με το άνοιγμα σε νέες αγορές αυξηθούν οι παραγγελίες θα μπορέσει η περιοχή να ανταπεξέλθει ; Ένα μακροπρόθεσμο στρατηγικό πρόγραμμα αναδιασμού όλης της περιοχής ,θα μπορούσε να παίξει καθοριστικό ρόλο στην μείωση του κόστους ,την αύξηση της παραγωγής, βελτίωση των εξαγωγών και την οικονομική άνοδο της περιοχής.
- ✚ Οι ιδιαιτερότητα του κλίματος της περιοχής και η έλλειψη υποδομών αντιμετώπισης είναι ένα μεγάλο πρόβλημα για τη Άρτα και γενικότερα της Ηπείρου. Αυξημένες θερμοκρασίες το καλοκαίρι και ακραίες συνθήκες παγετού και πλημμυρικών φαινομένων έχουν ως αποτέλεσμα την καταστροφή προϊόντων .Άρα απαιτείται επενδυτική δράση προς αυτή την κατεύθυνση . Το διεθνές εμπόριο για μία γεωγραφική περιοχή μπορεί να είναι ιδιαίτερα ωφέλιμο για αυτήν ακόμη κι αν μία άλλη χώρα παράγει όλα τα προϊόντα περισσότερο αποδοτικά. Πώς μπορεί να επιτευχθεί αυτό ; εφαρμόζοντας της Αρχή του συγκριτικού πλεονεκτήματος σύμφωνα με την οποία κάθε χώρα ¹⁸⁶προσπαθεί να εξάγει τα αγαθά εκείνα στα οποία έχει συγκριτικό πλεονέκτημα σε σχέση με την παγκόσμια οικονομία.

¹⁸⁶ μπορούμε να το εξειδικεύσουμε στα όρια μιας γεωγραφικής περιοχής για παράδειγμα του Νομού Άρτας της Περιφέρειας Ηπείρου .

Λαμβάνοντας υπόψη ,βεβαίως ,ότι εάν γίνουν τεχνολογικές μεταβολές ή μεταβολές και ανακαλύψεις νέων παραγωγικών πόρων ενδέχεται να αλλάξουν τα αγαθά στα οποία παρουσιάζεται συγκριτικό πλεονέκτημα¹⁸⁷ . Η αξιοποίηση του συγκριτικού πλεονεκτήματος για τον Νομό Άρτας μπορεί να αφορά για παράδειγμα τα θετικά στοιχεία της ιδιαιτερότητας στις κλιματολογικές συνθήκες(αυξημένα ποσοστά υγρασίας , σύνθεση εδάφους)μπορεί να ευνοεί την παραγωγή ενός συγκεκριμένου προϊόντος .Ακόμη και η αλλαγή των κλιματολογικών συνθηκών όπως η αύξηση της μέσης θερμοκρασίας συνεπάγεται αλλαγή των προϊόντων που ευδοκιμούν ώστε να χρειαστεί ενδεχομένως να αλλάξουν τα προϊόντα που παράγονται.

- ✚ Υπάρχουν Διοικητικά προβλήματα με γραφειοκρατικές διαδικασίες περίπλοκες και χρονοβόρες .Χρειάζεται ουσιαστική μείωση της γραφειοκρατίας και βελτίωση των διαδικασιών του δημοσίου τομέα ώστε να λειτουργεί ως αρωγός στις νέες επενδυτικές προσπάθειες .Χαρακτηριστικό είναι το αντίστοιχο παράδειγμα της Πορτογαλίας η οποία μέσω ενός ηλεκτρονικού συστήματος, απλοποίησε τις διαδικασίες που απαιτούνται για την ίδρυση νέας επιχείρησης ώστε εκεί που άλλοτε χρειάζονταν 11 άδειες για την έναρξη λειτουργίας πλέον απαιτείται μόνον μία ,με μέσο χρόνο έκδοσης τα 47 λεπτά.¹⁸⁸
- ✚ Θα πρέπει να αξιοποιηθεί η δυνατότητα της Κατοχύρωσης Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας (Γεωγραφικές ενδείξεις σε προϊόντα , καινοτόμα προϊόντα με υψηλή ποιότητα, εμπορικά σήματα) καθώς η επικαιροποιημένη στρατηγική της Ε.Ε. δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα σε στοιχεία όπως η δημιουργικότητα , η έρευνα και ο σχεδιασμός .¹⁸⁹
- ✚ Υπάρχει ανεπαρκής προληπτικός και κατασταλτικός έλεγχος για την εφαρμογή της νομοθεσίας που αναφέραμε παραπάνω, με αποτέλεσμα τα φαινόμενα παραοικονομίας να είναι έντονα. Σε αυτό σημαντικό ρόλο παίζει η νομοθεσία καθώς υπάρχουν κενά νόμου για τον έλεγχο της πραγματικής αγροτικής παραγωγής ,των κατ' επάγγελμα αγροτών ,των κατ' επάγγελμα εμπόρων ,των κτηνοτρόφων .

¹⁸⁷ Κώττης 1985, «Ειδικά Οικονομικά Θέματα»

¹⁸⁸Μήτσος, Μ. ,Ιούλιος 2018 ,Άρθρο «Πώς η εξωστρέφεια έσωσε την Πορτογαλία»

Αθήνα, Διανέοσις - Οργανισμός έρευνας και ανάλυσης. Ανάκτηση από την ηλεκτρονική διεύθυνση https://www.dianeosis.org/2018/07/portugal_exports/, ημερομηνία προσπέλασης 15-07-2018.

¹⁸⁹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/january/tradoc_154141.pdf.

- ✚ Η εξασφάλιση ενεργειακού εφοδιασμού και καλύτερης χρήσης των φυσικών πόρων¹⁹⁰(ανταγωνιστική και οικονομικά προσιτή ενέργεια). Είναι επιβεβλημένη η παροχή επιλογών στα ενδιαφερόμενα μέρη ,ξεφεύγοντας από τα παρωχημένα επιχειρησιακά μοντέλα που επιμένουν σε παλαιές τεχνολογίες εύρεσης ενεργειακών πόρων. (την ευθύνη υλοποίησης φέρουν από κοινού: οι δημόσιοι φορείς και η επιχείρηση)
- ✚ Ενίσχυση της εξωστρέφειας. Δημιουργία συνθηκών για την διεύρυνση της εξαγωγικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων και δημιουργία φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος για τους εξαγωγείς με ευνοϊκότερο πλαίσιο λειτουργίας¹⁹¹ . (την ευθύνη υλοποίησης φέρουν: οι δημόσιοι φορείς)
- ✚ Διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις με Αλλαγή παραγωγικού προτύπου γενικότερα .Στροφή προς βιομηχανικούς κλάδους που παράγουν και εξάγουν ,με προσέλκυση νέων καινοτόμων ιδιωτικών επενδύσεων. Ο βιομηχανικός κλάδος στον Ν. Άρτας είναι σχεδόν ανύπαρκτος. Απαραίτητη προϋπόθεση για αυτό είναι η αλλαγή του θεσμικού πλαισίου ,στήριξη καινοτόμων επιχειρηματικών προγραμμάτων , δημιουργία βιομηχανικών πάρκων με βαρύτητα στην χωροταξική εγκατάσταση νέων επενδύσεων¹⁹².Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Εξαγωγικών Ερευνών και Σπουδών «*το αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας πρέπει να διαφοροποιηθεί με έμφαση στην παραγωγή και στην εξωστρέφεια, με απώτερο σκοπό τη μείωση του εμπορικού ελλείμματος σε συνδυασμό με την αύξηση εξαγωγών*»¹⁹³(την ευθύνη υλοποίησης φέρουν: οι δημόσιοι φορείς).
- ✚ Συντονισμός των εθνικών φορέων σε όλα τα επίπεδα ,τόσο μεταξύ τους όσο και με τους διεθνείς οργανισμούς .Πολλές φορές δεν γίνεται αντιληπτή η σχέση όλων των τομεακών πολιτικών ,με την επιχειρηματική εξαγωγική δράση. Αναφερόμαστε στην αλληλεξάρτηση με την εργασιακή πολιτική , την περιβαλλοντική ,κοινωνική πολιτική , θεσμικό πλαίσιο εκπαίδευσης ,διεθνείς δεσμεύσεις , εποπτικές δομές¹⁹⁴ .

¹⁹⁰ ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/? uri=celex% 3A52015DC0080](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex%3A52015DC0080), ημερομηνία προσπέλασης 02-02-2018

¹⁹¹ Λουφάκης Κ.,2017, «Άρθρο του Προέδρου του ΣΕΒΕ, για το νέο έτος και τις εξελίξεις στο διεθνές εμπόριο», Ινστιτούτο Εξαγωγικών Ερευνών και Σπουδών του Συνδέσμου Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος, Μηνιαία Αναφορά Εξαγωγών 33, Δεκέμβριος 2017,ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: https://mailchi.mp/5588d5456f8d/iees-newsletter_december-2017, ημερομηνία προσπέλασης 19/01/2018

¹⁹² Σκέρτσος,Α.2018, άρθρο «τα κλειδιά της ανάπτυξης», ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:<http://www.sev.org.gr> ,ημερομηνία προσπέλασης 17-01-2018

¹⁹³ https://mailchi.mp/5588d5456f8d/iees-newsletter_december-2017, (Λουφάκης Κ.,2017)

¹⁹⁴ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/EL/COM-2017-654-F1-EL-MAIN-PART-1.PDF>.,

- ✚ Το πρόβλημα του διεθνούς κανονιστικού κατακερματισμού ¹⁹⁵ το οποίο συνεπάγεται πρόσθετο κόστος για τις επιχειρήσεις (ιδιαίτερα τις ΜΜΕ). Λειτουργεί αποτρεπτικά για την είσοδο σε νέες αγορές καθώς δεν υπάρχει επαρκής πληροφόρηση . Η προσπάθεια ενίσχυσης της Διεθνούς κανονιστικής συνεργασίας κατά προτεραιότητα από την Ε.Ε., μέσω διαπραγματεύσεων και συμφωνιών ,ώστε να διευκολύνει την πρόσβαση σε αγορές των ΜΜΕ. ¹⁹⁶(την ευθύνη υλοποίησης φέρουν: οι δημόσιοι φορείς).
- ✚ Η Υψηλή φορολογία και το ασταθές φορολογικό θεσμικό πλαίσιο, ενισχύουν την αβεβαιότητα στις επιχειρήσεις , και σε συνδυασμό με την έλλειψη τραπεζικής χρηματοδότησης φρενάρουν οποιαδήποτε προσπάθεια για επένδυση . Άρα η επιχείρηση δεν μπορεί να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητά της καθώς δεν μπορεί να ακολουθήσει τις παγκόσμιες εξελίξεις στο διεθνές εμπόριο.
- ✚ Έλλειψη γνώσης της νομοθεσία .Τόσο περί διαδικασιών εξαγωγής με βάση την Νέα Τελωνειακή Νομοθεσία όσο και της νομοθεσίας για την αγροτική πολιτική ,την ασφάλεια και προστασία του καταναλωτή, προστασίας της ανθρώπινης υγείας, αυστηροί όροι προστασίας του περιβάλλοντος. Χρειάζεται αλλαγή του βαθμού προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων .Αναφερόμαστε στην ταχεία προσαρμογή της επιχείρησης και συμμόρφωση της με τους κανονισμούς που αφορούν το διεθνές εμπόριο καθώς και τις απαιτήσεις της αγοράς (την ευθύνη υλοποίησης φέρει η επιχείρηση).
- ✚ Ανεπαρκής πληροφόρησης του εκάστοτε επιχειρηματικού κλάδου για τα δυνητικά οφέλη και υποστήριξη για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που δίνουν οι Οικονομικές / εμπορικές ¹⁹⁷της Ε.Ε, αλλά και την μακροπρόθεσμη στρατηγική της ώστε οι επιχειρήσεις να προετοιμαστούν για τα νέα δεδομένα που διαμορφώνονται στις διεθνείς αγορές. Χρειάζεται υποστήριξη των επιχειρήσεων για καλύτερη εφαρμογή των Συμφωνιών που έχει συνάψει η Ευρώπη. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ως χαρακτηριστικό παράδειγμα τις χρονοβόρες και πολύπλοκες διαδικασίες για πιστοποιητικά καταγωγής των προϊόντων. Στην αναζήτηση των λόγων για τους οποίους οι επιχειρήσεις(ειδικά οι ΜΜΕ) δεν χρησιμοποιούν /

¹⁹⁵ Αφορά τις απαιτήσεις και τα πρότυπα ενός προϊόντος ,τα οποία διαφέρουν από χώρα σε χώρα ανά την υφήλιο .Ο παραγωγός/έξαγωγέας επιβαρύνεται με πρόσθετες δαπάνες προκειμένου να προσαρμόσει το προϊόν του.

¹⁹⁶ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/january/tradoc_154141.pdf.

¹⁹⁷ Στην ΣΕΣ μεταξύ Ευρώπης και Νότιας Κορέας ,μόνο το 40% των εξαγωγών αξιοποίησαν τις ευκαιρίες που έδωσε η Συμφωνία ,κατά τον πρώτο χρόνο εφαρμογής .

αξιοποιούν επαρκώς τις Συμφωνίες ,άρα και τις ευκαιρίες για προώθηση των προϊόντων τους σε νέες αγορές τρίτων χωρών ,η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ¹⁹⁸δίνει ως κύρια αιτία την έλλειψη ευαισθητοποίησης .Οι κρατικοί φορείς ,θα πρέπει να συνδράμουν ,πρωτίστως , για την παροχή πληροφοριών προς τους ενδιαφερόμενους .Συγκεκριμένα απαιτείται ενεργοποίηση επιχειρηματικών και μη επιχειρηματικών παραγόντων. Υπεύθυνοι είναι από κοινού τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και οι εμπλεκόμενοι φορείς των κρατών –μελών .

¹⁹⁸ «η Επιτροπή εντείνει τις προσπάθειές της για να καλυφθεί αυτό το κενό:

- Δόθηκαν αναλυτικές πληροφορίες για τη ΣΟΕΣ και την ΣΕΣ με το Βιετνάμ
- Προσδιορίστηκαν επιτυχημένα παραδείγματα εξαγωγών τα οποία δημοσιοποιήθηκαν στο διαδίκτυο και στα μέσα ενημέρωσης
- Καταρτίστηκαν σχέδια με σκοπό:
 - ο τη βελτίωση της παροχής πληροφοριών σχετικά με τις ΣΕΣ στην ενωσιακή βάση δεδομένων για την πρόσβαση στην αγορά και
 - ο την καλύτερη χρήση άλλων υφιστάμενων εργαλείων της Επιτροπής και άλλων δικτύων για τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τη ΣΕΣ.

Τα νέα ψηφιακά εργαλεία προβολής με στόχο τις ΜΜΕ θα τεθούν σε λειτουργία το 2017-2018.» (σελ.35),ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: [http:// ec.europa.eu/ transparency/ regdoc/rep/1/2017/EL/COM-2017-654-F1-EL-MAIN-PART-1.PDF](http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/EL/COM-2017-654-F1-EL-MAIN-PART-1.PDF)., ημερομηνία προσπέλασης 15-02-2018.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΡΤΑΣ

6.1) Μεθοδολογία Έρευνας

Στην παρούσα εργασία θα διενεργήσουμε μελέτη περίπτωσης (case study) συγκεκριμένης επιχείρησης που δραστηριοποιείται στον εξαγωγικό τομέα . Πρόκειται για διεξαγωγή ποιοτικής έρευνας ,θα λάβουμε όμως υπόψη και ποσοτικά δεδομένα σε συνδυασμό με τα ποιοτικά στοιχεία. Η μέθοδος άντλησης των πληροφοριών βασίζεται σε :

1)συλλογή πρωτόγεννων στοιχείων (ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις ανοιχτού τύπου για διεξαγωγή προσωπικής συνέντευξης σε στελέχη της επιχείρησης και επιτόπια έρευνα με την μέθοδο της παρατήρησης)

2)συλλογή δευτερογενών στοιχείων (χρηματοοικονομικά στοιχεία ,άρθρα από περιοδικά, διαδίκτυο, ενημερωτικά φυλλάδια ,παραστατικά κτλ.).

6.2) Σκοπός της έρευνας

Ο σκοπός της έρευνας είναι να κατανοήσουμε και να ερμηνεύσουμε τις ενέργειες εκείνες ,που οδηγούν μια επιχείρηση που δραστηριοποιείται στο εξαγωγικό εμπόριο, ,σε θετικά αποτελέσματα (ανάπτυξη και επιτυχία) ή σε αρνητικά αποτελέσματα αντικατοπτρίζονται στην συνολική οικονομική πορεία της επιχείρησης . Επιχειρούμε να αντλήσουμε συμπεράσματα για το πώς προσαρμόζει την διεθνή στρατηγική της στις αλλαγές απαιτήσεων και τα νέα πρότυπα , όπως αυτά διαμορφώνονται -μέσα από την ευρωπαϊκή στρατηγική- στην παγκόσμια εμπορική «αρένα» και πως ενεργεί μέσα από τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στον Νομό Άρτας .

6.3) Επιλογή Δείγματος

Η έρευνα αφορά την επιχειρηματική πραγματικότητα στον Νομό Άρτας και επιλέχτηκε μία επιτυχημένη στον κλάδο των γαλακτοκομικών επιχείρηση ,με κριτήριο την συνολική της εικόνα διαχρονικά ,περιπτώσεις βραβεύσεων των προϊόντων της.

6.4) Μελέτη Περίπτωσης

Βιομηχανία Γάλακτος Ηπείρου Καράλης Α.Ε.: Ο Πρωταθλητής εξαγωγής Κεφαλογραβιέρας¹⁹⁹ (ΠΟΠ) στο εξωτερικό.

6.4.1) Γενικά στοιχεία επιχείρησης

Η «Βιομηχανία Γάλακτος Ηπείρου Καράλης Α.Ε» είναι μια οικογενειακή επιχείρηση η οποία εδρεύει στον Ν. Άρτας και δραστηριοποιείται στον κλάδο της γαλακτοβιομηχανίας (τυροκομικά κυρίως) από το 1969,όπου και έστησε το τυροκομείο αρχικά στην περιοχή της Πρέβεζας .Η γνώση όμως στην παραγωγή τυριού αποκτήθηκε από τα παιδικά χρόνια του ιδιοκτήτη ,στο μικρό τυροκομείο που έστησε η οικογένεια ,το 1947,στο χωριό Βαθύπεδο του Νομού Ιωαννίνων²⁰⁰.

Ο όγκος επεξεργασίας γάλακτος (αιγοπρόβιου) είναι περίπου 80.000 σε ημερήσια βάση ,ενώ σε ετήσια βάση επεξεργάζεται πάνω από 15 εκατ. κιλά πρόβειου γάλακτος .Η προμήθεια της ά ύλης γίνεται κατά 60% από κτηνοτροφικές μονάδες της περιοχής της Ηπείρου ενώ κατά 40% από την Αιτωλοακαρνανία. Η παραγωγή τυριών σε ετήσια βάση ξεπερνά τα 3 εκατ. κιλά .Τα προϊόντα τα οποία παράγει είναι :

- η φέτα ΠΟΠ
- κεφαλογραβιέρα ΠΟΠ (με έναρξη παραγωγής από το 1970)
- κεφαλοτύρι
- γίδινο τυρί
- γαλοτύρι
- μυζήθρα
- πεκορίνο
- ανθότυρο
- βούτυρο,
- γιαούρτι

Η κρίσιμη και σημαντική απόφαση για την εταιρία ελήφθη το έτος 1998 όπου ξεκινώντας μια μεγάλη επιχειρηματική επένδυση , αγοράζει έκταση 5000 τ.μ. και δημιουργεί τις νέες υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις της βιομηχανίας στην περιοχή της Άρτας , αλλάζοντας και

¹⁹⁹Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία,2014, «Καράλης: πρωταθλητής στην παραγωγή-εξαγωγή κεφαλογραβιέρας» .Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.enet.gr/?i =news.el.article & id = 407799> ,ημερομηνία προσπέλασης 20-07-2018

²⁰⁰ Ανάκτηση από την ηλεκτρονική διεύθυνση : https://www.karalis.gr/index.php? option=com_content & view= article&id=28&Itemid=13&lang=en , ημερομηνία προσπέλασης 17-03-2018 ,

νομική μορφή (Α.Ε.)²⁰¹. Σήμερα απασχολεί 120 εργαζόμενους και την διοίκηση της επιχείρησης έχουν αναλάβει αποκλειστικά τα μέλη της οικογένειας .

Επίσης «σταθμό» αποτελεί η λήψη διοικητικής απόφασης και υλοποίηση νέας επένδυσης το 2017 ,με ποσό που αγγίζει τα 2,5 εκατ. ευρώ, για επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων και νέο εκσυγχρονισμένο μηχανολογικό εξοπλισμό (προσθήκη ψυκτικών θαλάμων και ωρίμανσης τυριών). Η υλοποίηση ξεκίνησε στα μέσα του 2017 και ολοκληρώθηκε το 2018. Προγραμματίστηκε να γίνει μέσω επενδυτικού προγράμματος αξιοποιώντας τον νέο αναπτυξιακό νόμο και την δημιουργία αφορολόγητου αποθεματικού . Παρόλα ταύτα και ενώ η επένδυση ολοκληρώθηκε από την επιχείρηση ,η μεγάλη χρονο-καθυστέρηση του προγράμματος του Αναπτυξιακού, έχει σαν αποτέλεσμα να μην έχουν λάβει την χρηματοδότηση ακόμη .

Η εταιρική αυτή στρατηγική κίνηση δείχνει και την ανάληψη δράσης για επίτευξη των δηλωμένων στόχων της οι οποίοι είναι:

- ➡ παραγωγικοί (Αύξηση της παραγωγικής της ικανότητας λόγω αύξησης της ζήτησης)
- ➡ Οικονομικοί(αύξηση των πωλήσεων, της κερδοφορίας και μεγιστοποίηση των πλούτου των μετόχων της)
- ➡ Κοινωνικοί (ενίσχυση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης τηρώντας υπεύθυνη στάση απέναντι στο περιβάλλον και τους καταναλωτές σύμφωνα με τα νέα πρότυπα που θέτει η διεθνής αγορά).

6.4.2)Ανταγωνισμός και συγκριτικό πλεονέκτημα

Ο κλάδος των τυροκομικών προϊόντων περιλαμβάνει πλήθος παραγωγικών επιχειρήσεων, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων είναι μικρού και μεσαίου μεγέθους(όπως και η επιχείρηση που εξετάζουμε ως ΜΜΕ)αλλά και ορισμένες μεγάλου μεγέθους με οργανωμένο δίκτυο διανομής (Ομίλοι). Αξιόλογος είναι ο αριθμός των εισαγωγικών επιχειρήσεων του κλάδου, οι περισσότερες εκ των οποίων δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο τομέα των ειδών διατροφής (εισχώρηση σε ποσοστό 34% με 35%). Υπάρχει έντονο το στοιχείο του ανταγωνισμού στον κλάδο .Η συνολική εγχώρια κατανάλωση τυροκομικών προϊόντων (σε ποσότητα) ακολουθεί ανοδική πορεία τα τελευταία έτη.

²⁰¹ Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα:<https://www.karalis.gr>, ημερομηνία προσπέλασης 17-03-2018.

Κυριότερες χώρες προέλευσης των τυριών είναι η Γερμανία και οι Κάτω Χώρες. Οι εξαγωγές τυροκομικών παρουσιάζουν αύξηση τα τελευταία χρόνια. Η εγχώρια ζήτηση καλύπτεται διαχρονικά από τις ελληνικές επιχειρήσεις. Τα τυροκομικά προϊόντα ανήκουν στα βασικά είδη διατροφής και είναι υψηλής διατροφικής αξίας. Τα τυριά παρουσιάζουν (στο σύνολό τους) σχετικά χαμηλή ελαστικότητα ζήτησης²⁰² (ως προς την τιμή και το διαθέσιμο εισόδημα). Σε μελέτη του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών που διενεργήθηκε το 2015 αναφέρεται ότι τα γαλακτοκομικά προβάλλονται ως ένας ιδιαίτερα δυναμικός εξαγωγικός τομέας, με γρήγορους ρυθμούς μεγέθυνσης, και αποτελεί κλάδο αιχμής με ισχυρό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σχέση με τις λοιπές χώρες της Ε.Ε. (Κωνσταντακοπούλου, Ι., 2015, «Ανάλυση του Ελληνικού εξωτερικού εμπορίου: κλαδική ανάλυση, συγκριτικά πλεονεκτήματα, εξαγωγές και οικονομική ανάπτυξη 2000-2014», Αθήνα, Μελέτη 74, ΚΕΠΕ,).

Η κατοχύρωση της φέτας αλλά και άλλων τυριών ως προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.), αποτελεί ένα συγκριτικό πλεονέκτημα για τις εγχώριες επιχειρήσεις άρα και για την συγκεκριμένη επιχείρηση. Κίνηση στρατηγικής σημασίας για την ΚΑΡΑΛΗΣ ΑΕ, αποτέλεσε η αύξηση της εξωστρέφειας και η διείσδυση σε νέες αγορές του εξωτερικού. Έχει δημιουργήσει «καλή φήμη» στην αγορά. Έγινε προσπάθεια επέκτασης των παραγωγικών γραμμών παλαιότερα, με χρήση ιδίων πόρων και ελεγχόμενο δανεισμό. Η επιχείρηση έχει αυξήσει την εξαγωγική της δραστηριότητα κάνοντας συστηματικές και στοχευόμενες ενέργειες marketing για την περαιτέρω προβολή των ελληνικών τυριών στο εξωτερικό. Η ανταγωνιστική στρατηγική που χρησιμοποιεί είναι αυτή της διαφοροποίησης, που αποτελεί και το ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα. Είναι η μοναδικότητα της γεύσης των τυριών και ιδιαίτερα της Κεφαλογραβιέρας, προσφέροντας προϊόν ιδιαίτερα ελκυστικό γαστρονομικά, σε όχι χαμηλή τιμή με ανώτερη ποιότητα γεύσης. Η ποιότητα είναι το «δυνατό χαρτί» της επιχείρησης. Επιμένει στην διατήρηση της παραδοσιακής τεχνικής παραγωγής και χρησιμοποιεί μόνον τρία υλικά: το γάλα, το αλάτι και την πυτιά χωρίς την χρήση συντηρητικών και χωρίς χρωστικές ουσίες. Η επιλογή της α΄ ύλης γίνεται με αυστηρά κριτήρια.

.Απόδειξη της άριστης ποιότητάς των προϊόντων της αποτελεί η συνεχόμενη βράβευση της επιχείρησης με 2 βραβεία ανώτερης γεύσης και 9 βραβεία ποιότητας & υψηλής διατροφικής αξίας. Επίσης μεγάλη σημασία δίνει και στην συσκευασία των προϊόντων

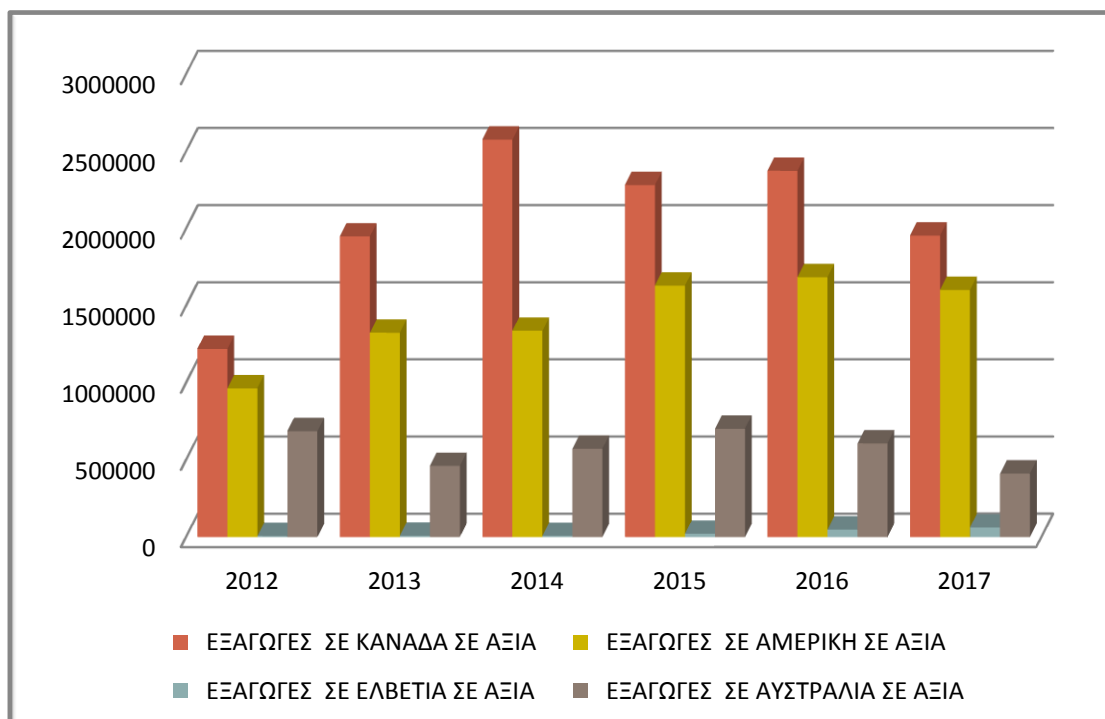
²⁰² ICAP GROUP, 2011 «40 κορυφαίοι κλάδοι της ελληνικής οικονομίας 2011», Αθήνα

της. Έχει καταφέρει να διατηρήσει ένα σταθερό και πιστό πελατολόγιο στο εξωτερικό καθώς οι εξαγωγές καλύπτουν το 40% των πωλήσεών της ενώ το υπόλοιπο 60 % διατίθεται στην εγχώρια αγορά.

6.4.3) Εξαγωγική δραστηριότητα

Η εξαγωγική δράση της εταιρίας, είχε ξεκινήσει το 1982 με πωλήσεις στις ΗΠΑ, κυρίως από το ενδιαφέρον της ομογένειας προς τα τυριά , ενώ αργότερα επιχείρησε άνοιγμα της αγοράς προς Καναδά και την Αυστραλία . Το 40% της ετήσιας παραγωγής εξάγεται. Από το 1990 αποστέλλει προϊόντα και σε χώρες Κ-Μ της Ε.Ε. (ενδοκοινοτικές πωλήσεις) ,κυρίως σε Γερμανία, Γαλλία, Αυστρία , Βέλγιο, Σουηδία .Συνολικά εξάγει σε 22 χώρες εκ των οποίων οι τρίτες χώρες που αποτελούν και σταθερούς προορισμούς των προϊόντων της είναι ο Καναδάς , η Αμερική , η Αυστραλία και η Ελβετία ,ενώ οι υπόλοιπες αφορούν ενδοκοινοτικές αποστολές .Βλέπουμε την εξέλιξη των εξαγωγών της εταιρίας για κάθε μία από τις αναφερόμενες τρίτες χώρες , για το χρονικό διάστημα 2012 – 2017, στο ακόλουθο διάγραμμα :

Διάγραμμα 6.1: Εξαγωγές ανά προορισμό σε αξία

Πηγή : Στοιχεία Τελωνειακών Αρχών.

Η πρώτη σε εξαγωγές για την επιχείρηση ,χώρα είναι ο Καναδάς ,όπου το 2014 έφτασε να εξάγει περίπου 378 τόνους τυροκομικών προϊόντων .Το 2017 παρουσιάζεται μείωση ,κυρίως εξαιτίας της νέας ΣΟΕΣ που υπέγραψε η Ε.Ε. και βάσει του νέου θεσμικού πλαισίου χρειάστηκε η επιχείρηση να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα .Με τα νέα δεδομένα η επιχείρηση έκανε άμεσα εγγραφή στο σύστημα Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων (REX) ,ώστε να ενταχθεί στις απλοποιημένες διατυπώσεις εξαγωγών και έκδοσης πιστοποιητικών καταγωγής προϊόντων.

Η αμέσως επόμενη χώρα όπου τα προϊόντα ,έχουν αυξημένη ζήτηση είναι η Αμερική με πωλήσεις που φθάνουν σε όγκο περίπου τους 250 τόνους, τα τελευταία δύο έτη. Σε μία προσπάθεια εξεύρεσης νέων αγορών , οι στόχοι εστιάζονται σε άνοιγμα προς Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα , Λατινική Αμερική , Σαουδική Αραβία και ίσως την Κίνα .Από αυτές πιο προσβάσιμη χώρα δείχνει να είναι η πρώτη ,καθώς τα διατροφικά τους πρότυπα είναι κοντά στα δικά μας .Επίσης εξαιτίας της ποικιλομορφίας του πληθυσμού η κουλτούρα τους είναι πιο ανοικτή στα δυτικά πρότυπα διατροφής. Δεν συμβαίνει το ίδιο με την Σαουδική Αραβία και την Κίνα όπου υπάρχει μικρή ζήτηση προς το παρόν, είναι όμως αγορές που ετοιμάζονται για τα επόμενα χρόνια ,καθώς θα αργήσουν να δεχτούν τα τυροκομικά προϊόντα στην διατροφική τους κουλτούρα. Κάτι ανάλογο ισχύει για την Νότια Κορέα και την Ιαπωνία.

Στους σημαντικούς παράγοντες λοιπόν, για την επιλογή των χωρών εξαγωγής η επιχείρηση θέτει την κουλτούρα ,τις μελλοντικές προοπτικές σε κάθε χώρα ξεχωριστά και την βοήθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει των συμφωνιών που έχουν γίνει .Επίσης το γενικότερο εμπορικό κλίμα και τον τρόπο με τον οποίο δραστηριοποιούνται οι εισαγωγείς .Η επιχείρηση επιλέγει πολύ προσεκτικά τους συνεργάτες της και αποφεύγει την «αποκλειστική συνεργασία» καθώς εμφανίζονται αρκετά συχνά περιπτώσεις έλλειψης αξιοπιστίας .Εδώ η πληροφόρηση μέσω της έρευνας αγοράς παίζει πολύ σημαντικό ρόλο ενώ η μέθοδος με την οποία προωθεί τα προϊόντα της περιλαμβάνει συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις και κυρίως γευστική δοκιμή των τυριών .

6.4.4) SWOT ²⁰³ ανάλυση

²⁰³ Strengths , Weaknesses , Opportunities and Threats

Στην συνέχεια με την ανάλυση SWOT επιχειρούμε να κατανοήσουμε τις δυνατότητες και τις αδυναμίες αλλά και να εντοπίσουμε τόσο τις ευκαιρίες όσο και τις απειλές που αντιμετωπίζει η εταιρία .

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

- + Εδραιωμένο εμπορικό σήμα
- + Η φήμη και πελατεία της εταιρίας
- + Πολυετή εμπειρία και καλή γνώση του αντικειμένου
- + Δυνατό πελατολόγιο στο εξωτερικό
- + Marketing και προώθηση των προϊόντων της
- + Οργάνωση και Μακροπρόθεσμη στρατηγική
- + Κατοχύρωση της ονομασίας ΠΟΠ
- + Υγιές οικονομικό περιβάλλον της επιχείρησης και γρήγορη ανταπόκριση στις οικονομικές της υποχρεώσεις
- + Υψηλή ποιότητα προϊόντων της
- + Άμεση αντίδραση και ταχεία προσαρμογή στις νέες απαιτήσεις των αγορών.
- + Μακροχρόνια ρευστότητα
- + Χαμηλή έως ανύπαρκτη δανειακή επιβάρυνση

ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

- + Η ύπαρξη αρκετών μη πιστοποιημένων παραγωγικών μονάδων ά ύλης και οι ελλειπείς ελεγκτικοί μηχανισμοί στην ποιότητα γάλακτος ,καθώς για την έκδοση βεβαιώσεων καταγωγής οι προϋποθέσεις γίνονται όλο και πιο αυστηρές .
- + Διατήρηση του ελέγχου, μόνον από τα μέλη της οικογένειας καθώς αναπτύσσεται η επιχείρηση με γοργούς ρυθμούς .
- + Επισφαλείς πελάτες
- + Χαμηλή βραχυχρόνια ρευστότητα (εμφάνισε το 2014) λόγω καθυστέρησης είσπραξης των απαιτήσεών της .

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- + Οι νέες συμφωνίες της Ε.Ε. δίνουν νέες ευκαιρίες για διεύρυνση των εξαγωγών της εταιρίας σε καινούριες αγορές για χώρες όπως για παράδειγμα Μέση Ανατολή ,Κεντρική & λατινική Αμερική, Νότια Κορέα , Κίνα κ.τ.λ.

- ✚ Η νέα επένδυση δίνει ευκαιρία για αύξηση της παραγωγής ώστε να ανταποκρίνεται στην αύξηση των παραγγελιών της τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.
- ✚ Η αγορά βιολογικών προϊόντων

ΑΠΕΙΛΕΣ

- ✚ Η ελληνοποίηση του γάλακτος που εισάγεται από άλλες χώρες και είναι χαμηλής ποιότητας καθώς και η ανεπάρκεια των ελεγκτικών μηχανισμών .
- ✚ Τα χύμα τυροκομικά προϊόντα ,χωρίς τυποποίηση και χωρίς πιστοποιήσεις που κυκλοφορούν στην εθνική αγορά
- ✚ Εύκολη είσοδος νέων επιχειρήσεων στον κλάδο καθώς και ο αυξημένος ανταγωνισμός
- ✚ Ο αθέμιτος ανταγωνισμός με το λευκό τυρί που το «βαπτίζουν» ελληνική φέτα και η ύπαρξη υποκατάστατων προϊόντων σε εγχώρια και διεθνή αγορά .
- ✚ Πιθανή δυσχέρεια εύρεσης α΄ ύλης λόγω συχνών ασθενειών
- ✚ Υψηλή φορολογία
- ✚ Ασταθές θεσμικό πλαίσιο
- ✚ Μείωση του καταναλωτικού εισοδήματος των νοικοκυριών μπορεί να οδηγήσει σε μείωση της ζήτησης .
- ✚ Έλλειψη χρηματοδότησης

6.4.5) Χρηματοοικονομική ανάλυση της επιχείρησης με χρήση αριθμοδεικτών²⁰⁴

Με στοιχεία που έχουμε πάρει από τους δημοσιευμένους ισολογισμούς της επιχείρησης ,για δέκα (10) έτη , συγκεκριμένα από τη χρήση 2005 έως και τη χρήση 2014, υπολογίζουμε αναλυτικά τους Αριθμοδείκτες γενικής και ειδικής ρευστότητας , δραστηριότητας ,διάρθρωσης, βιωσιμότητας και αποδοτικότητας , που παρουσιάζονται παρακάτω, επιχειρώντας να δούμε την οικονομική δυναμική στην επιχείρηση μέσα από την χρηματοοικονομική της εικόνα.

1)Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας εμφανίζουν την ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της σε περίπτωση που χρειαστεί να ρευστοποιηθούν στοιχεία της .

²⁰⁴ Βασιλείου & Ηρειώτης, 2015

Πίνακας 6.1: Γενικής και ειδικής ρευστότητας

ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	
Αριθμοδείκτης Γενικής = Ρευστότητας	$\frac{\text{Σύνολο κυκλοφορούντος Ενεργητικού} + \text{Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις} + \text{Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού}}$
ΕΤΟΣ	ΤΙΜΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ
2005	1,07(φορές)
2006	1,48(φορές)
2007	1,42(φορές)
2008	1,44(φορές)
2009	1,54(φορές)
2010	1,38(φορές)
2011	1,47(φορές)
2012	1,74(φορές)
2013	2,14(φορές)
2014	2,62(φορές)
Αριθμοδείκτης Ειδικής = Ρευστότητας	$\frac{\text{Σύνολο κυκλοφορούντος Ενεργητικού} - \text{Αποθέματ} + \text{Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις} + \text{Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού}}$
ΕΤΟΣ	ΤΙΜΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ
2005	0,42(φορές)
2006	0,56(φορές)
2007	0,64(φορές)
2008	0,85(φορές)
2009	1,01(φορές)
2010	0,78(φορές)
2011	0,74(φορές)
2012	0,89(φορές)
2013	1,48(φορές)
2014	1,44(φορές)

Πηγή : Ιδία επεξεργασία από τους ισολογισμούς της επιχείρησης

Για να θεωρήσουμε ότι υπάρχει καλή επίδοση των δεικτών θα πρέπει να παρουσιάζουν τιμές >2 και > 1,5 αντίστοιχα. Η γενική ρευστότητα παρουσιάζει τιμή >2 για τα έτη 2013 και 2014 ενώ η ειδική προσεγγίζει το 1,5 στο έτος 2013 και 2014.

2)Οι αριθμοδείκτες δραστηριότητας εμφανίζουν την αποτελεσματική ή μή διαχείριση των πόρων της επιχείρησης .

Πίνακας 6.2: Δραστηριότητας (ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων , ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων , ταχύτητας εξόφλησης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων)

Αριθμοδείκτης
 Ταχύτητας = $\frac{\text{ΚΑΘΑΡΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ}}{\text{Μέσος όρος Απαιτήσεων}}$ όπου
 Είσπραξης
 απαιτήσεων
 Μ.Ο.Απαιτήσεων = $(\text{Αρχικ.Απαιτ.} + \text{Τελικ. Απαιτ.}) / 2$

ΕΤΟΣ	ΤΙΜΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ
2005	3,26 (μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 3,25 =112 ημέρες)
2006	3,14 (μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 3,14 =116 ημέρες)
2007	2,81 (μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 2,81 =130 ημέρες)
2008	2,51 (μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 2,51 =145 ημέρες)
2009	2,38(μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 2,38 =153 ημέρες)
2010	2,49 (μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 2,49 =147 ημέρες)
2011	2,58(μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 2,58 =141 ημέρες)
2012	2,53(μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 2,53 = 145 ημέρες)
2013	2,36(μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 2,36 =155 ημέρες)
2014	2,1(μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 2,1 =174 ημέρες)

Αριθμοδείκτης
 Ταχύτητας = $\frac{\text{ΚΑΘΑΡΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ}}{\text{Μέσο απόθεμα προϊόντων}}$ όπου ,
 Κυκλοφορίας
 αποθεμάτων
 Μ.Ο.αποθεμάτων = $(\text{Αρχικό Αποθ.} + \text{Τελικό Απόθ }) / 2$

ΕΤΟΣ	ΤΙΜΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ
2005	2,44 (μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων= 365 / 2,44 =150 ημέρες)
2006	1,80 (μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 1,80 =203 ημέρες)
2007	1,90 (μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 1,90 =192 ημέρες)
2008	2,63 (μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 2,63 =139 ημέρες)
2009	3,81(μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 3,81 =96 ημέρες)
2010	3,63 (μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 3,63 =101 ημέρες)
2011	2,76(μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 2,76 =132 ημέρες)
2012	2,45(μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 2,45 = 149 ημέρες)
2013	3,40(μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 3,40 =107 ημέρες)
2014	3,10(μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 3,10 =118 ημέρες)

Αριθμοδείκτης
 Ταχύτητας = $\frac{\text{ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ}}{\text{Μέσο ύψος Βραχ.Υποχρ.}}$ η $\frac{\text{ΑΓΟΡΕΣ}}{\text{Μέσο ύψος Βραχ.Υποχρ.}}$
 Εξόφλησης
 Βραχ.υποχρ.

ΕΤΟΣ	ΤΙΜΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ
2005	1,34 (μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ= 365 / 1,34 =272 ημέρες)
2006	1,35 (μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 1,35 =270 ημέρες)
2007	1,51 (μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 1.51 =242 ημέρες)
2008	1,70 (μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 1,70 =214 ημέρες)
2009	2,05(μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 2,05 =178 ημέρες)
2010	2 (μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 2 =182,5 ημέρες)
2011	1,75(μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 1,75 =208,5 ημέρες)
2012	1,78 (μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 1,78 = 145 ημέρες)
2013	2,34 (μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 2,34 =156 ημέρες)
2014	2,31 (μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 2,31 =158 ημέρες)

Πηγή : Ιδία επεξεργασία από τους ισολογισμούς της επιχείρησης

Οι παραπάνω δείκτες δείχνουν κατά πόσο η επιχείρηση καθυστερεί ή όχι να εισπράξει τις απαιτήσεις της και κατά συνέπεια να εξοφλήσει τους προμηθευτές της .Παρατηρούμε ότι από το 2013 και 2014 υπάρχει επιβράδυνση στην έγκαιρη είσπραξη άρα και πληρωμή των υποχρεώσεών της .

3)με τους αριθμοδείκτες διάρθρωσης των κεφαλαίων και βιωσιμότητας μπορούμε να κάνουμε μία εκτίμηση της πορείας της εταιρίας σε μακροχρόνια διάσταση .

Πίνακας 6.3: Διάρθρωσης & Βιωσιμότητας (5 δείκτες)

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	
Αριθμοδείκτης ΙΔΙΩΝ ΚΕΦ. =	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
ΠΡΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
Συνολ.κεφάλαια	
χ 100 (αριθμοδείκτης ιδιοκτησίας)	
ΕΤΟΣ	ΤΙΜΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ
2005	19,50%

2006	23,30%
2007	21,70%
2008	25,30%
2009	35,70%
2010	30,60%
2011	34,50%
2012	44,60%
2013	57,10%
2014	62,70%

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ		ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	
Αριθμοδείκτης δανειακών κεφαλαίων =	$\frac{\text{ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}{\text{ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}$	Αριθμοδείκτης ΙΔΙΩΝ ΚΕΦ. ΠΡΟΣ Δανειακά κεφάλαια =	$\frac{\text{ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}{\text{ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}$
x 100 (Αριθμοδείκτης πίεσης ξένων κεφαλαίων)			
ΕΤΟΣ	ΤΙΜΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ	ΕΤΟΣ	ΤΙΜΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ
2005	80,50%	2005	0,24
2006	76,70%	2006	0,3
2007	78,20%	2007	0,28
2008	74,60%	2008	0,33
2009	64,30%	2009	0,55
2010	69,30%	2010	0,44
2011	65,50%	2011	0,52
2012	55,30%	2012	0,8
2013	42,90%	2013	0,75
2014	37,30%	2014	1,67

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ		ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	
Αριθμοδείκτης Κυκλοφ.ενεργητικού ΠΡΟΣ Συνολ.υποχρεώσεις =	$\frac{\text{ΚΥΚΛΟΦ.ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ}}{\text{ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}$	Αριθμοδείκτης ΠΑΓΙΩΝ ΠΡΟΣ ΜΑΚΡΟΠΡ. ΥΠΟΧΡ. =	$\frac{\text{ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ}}{\text{ΜΑΚΡΟΠΡΟΘ.ΥΠΟΧΡ.}}$
x 100			
ΕΤΟΣ	ΤΙΜΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ	ΕΤΟΣ	ΤΙΜΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ
2005	107,20%	2005	Δεν υπάρχουν μακροπρ.υποχρ.
2006	112,90%	2006	0,72
2007	107,80%	2007	0,83
2008	110,40%	2008	1,01
2009	120,03%	2009	1,6
2010	114,48%	2010	1,8
2011	127,31%	2011	1,94
2012	154,27%	2012	2,39

2013	201,36%	2013	5,81
2014	237,61%	2014	4,32

Πηγή : Ιδία επεξεργασία από τους ισολογισμούς της επιχείρησης

Βλέποντας πως κατανέμονται τα ίδια και τα ξένα κεφάλαια και που βασίζονται ενδεχόμενες επενδύσεις παγίων μπορούμε να κάνουμε εκτίμηση του επιπέδου ασφάλειας των μακροχρόνιων πιστωτών της και γενικά στην βιωσιμότητά της σε σχέση με το ρίσκο από δάνεια που μπορεί να έχει λάβει. Στην συγκεκριμένη επιχείρηση το επίπεδο ασφάλειας είναι αρκετά υψηλό και δείχνει ότι μπορεί να ανταποκρίνεται ικανοποιητικά στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της .

4) Οι αριθμοδείκτες απόδοσης παρουσιάζουν πόσο αποτελεσματικά διοικείται μια επιχειρηματική οντότητα και ουσιαστικά εάν οι αποφάσεις που λαμβάνονται φέρουν κερδοφορία.

Πίνακας 6.4: Δείκτες αποδοτικότητας (4)

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ		ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	
Αριθμοδείκτης Μικτού Περιθωρίου = Ή Μικτού Κέρδους	Μικτά κέρδη εκμ/σης -----X 100 καθαρές πωλήσεις	Αριθμοδείκτης Καθαρ. Περιθωρίου = Ή Καθαρού Κέρδους	καθαρά κέρδη εκμ/σης ----- X 100 καθαρές πωλήσεις
ΕΤΟΣ	ΤΙΜΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ	ΕΤΟΣ	ΤΙΜΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ
2005	2,56%	2005	Δεν δίνει ένδειξη λόγω αρνητικού προσήμου
2006	3,50%	2006	0,07%
2007	5,48%	2007	1,23%
2008	5,77%	2008	1,42%
2009	4,50%	2009	1,50%
2010	4,10%	2010	1,47%
2011	4,92%	2011	1,85%
2012	7,97%	2012	2,20%
2013	9,57%	2013	5,81%
2014	18,07%	2014	13,98%

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Αριθμοδείκτης	ΚΑΘ.ΚΕΡΔΗ ΕΚΜ/ΣΗΣ + ΧΡΗΜ/ΚΑ ΕΞΟΔΑ	
Αποδοτικότητας	=	χ 100
Απασχολ.κεφαλαίων	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΑΣΧΟΛ. ΚΕΦΑΛ.	

ΕΤΟΣ	ΤΙΜΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ
2005	0,48%
2006	1,94%
2007	3,10%
2008	3,77%
2009	2,87%
2010	2,24%
2011	2,47%
2012	3,81%
2013	7,60%
2014	14,75%

Λόγω της αύξησης του Μετοχικού κεφαλαίου κατά τα έτη 2006 , 2009 , 2012 , 2013 υπολογίζουμε το πραγματικό ύψος των συνολικών κεφαλαίων .Στην συγκεκριμένη περίπτωση γνωρίζουμε την μεταβολή του Μετοχικού κεφαλαίου και τον πραγματικό χρόνο αυτής υπολογίζουμε λοιπόν το:
πραγματικό ύψος ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ =αρχικό Ι.Κ + (μεταβ.Ι.Κ. * μήνες έως τέλος χρήσης) / 12

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Αριθμοδείκτης	ΚΑΘ.ΚΕΡΔΗ ΕΚΜ/ΣΗΣ	
Αποδοτικότητας	=	χ 100
Ιδίων κεφαλαίων	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	

ΕΤΟΣ	ΤΙΜΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ
2005	0,71%
2006	0,30%
2007	5,05%
2008	5,86%
2009	5,66%
2010	11,10%
2011	5,53%
2012	5,41%
2013	13,22%
2014	22,44%

Λόγω της αύξησης του Μετοχικού κεφαλαίου κατά τα έτη 2006 , 2009 , 2012 , 2013 υπολογίζουμε το πραγματικό ύψος ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ =αρχικό Ι.Κ + (μεταβ.Ι.Κ. * μήνες έως τέλος χρήσης) / 12

Πηγή : Ιδία επεξεργασία από τους ισολογισμούς της επιχείρησης

Από τους δείκτες φαίνεται πως η επιχείρηση βρίσκεται σε πολύ καλή θέση ,έχει αποτελεσματική πολιτική τιμών και καλύπτει τα έξοδά της έχοντας κερδοφορία. Το ποσοστό καθαρού κέρδους έφτασε 13,98 % το 2014 .

4) Αρκετά σημαντικός είναι και ο Δείκτης οικονομικής μόχλευσης που παρουσιάζεται παρακάτω, καθώς δείχνει πως επιδρούν τα ξένα κεφάλαια στα κέρδη της .

Πίνακας 6.5: Αριθμοδείκτης Οικονομικής Μόχλευσης

Έτος	Τιμή αριθμοδείκτη
2005	1,47
2006	0,15
2007	1,63
2008	1,55
2009	1,97
2010	4,9
2011	2,23
2012	1,41
2013	1,7
2014	1,52

Πηγή : Ιδία επεξεργασία από τους ισολογισμούς της επιχείρησης

Στο Παράρτημα Δ' , έχουμε τους αναλυτικούς υπολογισμούς όλων των στοιχείων των αριθμοδεικτών καθώς επίσης έχουμε υπολογίσει αναλυτικά και τους Πίνακες Τάσης και «κοινού Μεγέθους».

6.4.6) Συμπεράσματα.

Στην επιχείρηση επήλθε μεταβολή του Μετοχικού κεφαλαίου της ,από το 2005 έως το 2014 (σε 10 έτη),τέσσερις (4) φορές .Η ρευστότητα της επιχείρησης με βάση τους δείκτες ήταν αρκετά χαμηλή κατά το 2005,με αποτέλεσμα η επιχείρηση να προσφύγει σε δανεισμό από το 2006 και μετά. Βελτιώθηκε με την πάροδο των ετών και ιδιαίτερα την

τριετία(έτη 2012,2013,2014). Οι ημέρες παραμονής των απαιτήσεων ,της επιχείρησης (στην διάρκεια της 10ετίας)είναι λιγότερες από τις ημέρες παραμονής των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, άρα μπορεί να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις που έχει , με εξαίρεση το 2014 όπου μάλλον αντιμετώπισε πρόβλημα βραχυχρόνιας ρευστότητας .Πιθανόν να έχει γίνει αλλαγή πιστωτικής πολιτικής ή αύξηση επισφαλειών. Η μακροχρόνια ,βέβαια ,ρευστότητά της είναι πολύ υψηλή (62,7% ,έτος 2014)στον αριθμοδείκτη ιδιοκτησίας.

Καταρτίσαμε την κατάσταση «κοινού μεγέθους » και διαπιστώσαμε ότι η επιχείρηση έχει επενδύσει σε στοιχεία του Ενεργητικού από το 2007 και μετά ,ιδιαίτερα σε πάγια (κτίρια , μηχανήματα – τεχνικές εγκαταστάσεις) .Επίσης έχουμε αύξηση του ποσοστού των απαιτήσεων και αύξηση ποσοστού στους πελάτες .Παρατηρούμε ταυτόχρονα ότι έχουμε αύξηση του ποσοστού των πωλήσεων (κύκλου εργασιών) και μείωση του κόστους πωλήσεων. Μπορούμε για παράδειγμα να συμπεράνουμε ότι η αγορά νέων μηχανημάτων και τεχνολογικού εξοπλισμού είχε σαν αποτέλεσμα την μείωση του κόστους και την αύξηση της παραγωγής και των πωλήσεων.

Καταρτίσαμε την κατάσταση «αριθμοδεικτών τάσης »για δέκα έτη και βλέπουμε ότι υπάρχει θετική εξέλιξη των δεικτών στα καθαρά κέρδη χρήσης ,στον κύκλο εργασιών και τάση αύξησης των επιταγών σε καθυστέρηση ,γεγονός που σημαίνει ότι μπορεί να πουλάει περισσότερο εμπόρευμα αλλά καθυστερεί να εισπράξει τις απαιτήσεις της .Επίσης έχουμε μια τάση αύξησης στα Διαθέσιμα (ίσως για να μην αντιμετωπίσει αργότερα πρόβλημα ρευστότητας),επιτυγχάνοντας μεταξύ άλλων να μειώσει τις Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τις .Θετική είναι και η σχέση εξέλιξης των Ιδίων κεφαλαίων και του Πάγιου Ενεργητικού.

Υπάρχει αυξητική τάση στα καθαρά κέρδη της επιχείρησης . Παρουσίασε αύξηση των πωλήσεων της το 2016 (έναντι του 2015) κατά 27% (ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.inr.gr/?p=a3089> , ημερομηνία προσπέλασης 30/07/2018).Βλέπουμε ότι ο Δείκτης Αποδοτικότητας Απασχολούμενων κεφαλαίων αυξάνεται πάρα πολύ ,στην δεκαετία που εξετάζουμε. Επίσης ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων αυξάνεται και δείχνει την κερδοφόρα δυναμικότητα της επιχείρησης .Η επιχείρηση έχει προβεί σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου τέσσερις (4) φορές (2006,2009,2012,2013).Η διοίκηση χρησιμοποίησε επωφελώς τα ίδια κεφάλαια και τα ξένα κεφάλαια με αποτέλεσμα την κερδοφορία της .Αποτελεί επιτυχία της διοίκησης και δείχνει ορθή χρήση των κεφαλαίων. Την διαπίστωση αυτή ,επιβεβαιώνει ο

Αριθμοδείκτης οικονομικής μόχλευσης ,ο οποίος είναι μεγαλύτερος από την μονάδα ,με εξαίρεση το 2006 που η επιχείρηση έλαβε το μακροπρόθεσμο δάνειο και έκανε την πρώτη αύξηση μετοχικού κεφαλαίου.

Μελετώντας οι πιστωτές της εταιρίας τις οικονομικές καταστάσεις πρέπει να αισθάνονται αρκετά ασφαλείς τόσο σε βραχυπρόθεσμο όσο και σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, σύμφωνα με την εικόνα της επιχείρησης ,όπως αυτή διαμορφώνεται α) στους πίνακες κοινού μεγέθους β) στους πίνακες τάσεις και γ) στους αριθμοδείκτες .Ας δούμε για παράδειγμα τον αριθμοδείκτη πίεσης ξένων κεφαλαίων ,ο οποίος μετά την λήψη των δανείων (ομολογιακό και τραπεζικό) από το 2006 και για τα επόμενα έτη , μειώνεται αρκετά, ώστε οι πιστωτές να αισθάνονται προστατευμένοι. Επίσης υπάρχει αυξητική τάση στα καθαρά κέρδη χρήσης της επιχείρησης ,ακόμη και κατά την έναρξη της οικονομικής κρίσης . Πραγματοποιεί αποδοτική χρήση των κεφαλαίων της .Επίσης ο δείκτης αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων δείχνει την ευημερία της εταιρίας και ορθή χρήση των κεφαλαίων της άρα επιτυχία των αποφάσεων της διοίκησης.

Η επιχείρηση αξιοποιεί πλήρως το ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα .Η επιχειρησιακή της κουλτούρα στο εσωτερικό της περιβάλλον διέπεται από κουλτούρα ελέγχου ,και τα στελέχη βρίσκονται σε άμεση και συνεχή επαφή με τους εργαζόμενους ώστε να ευθυγραμμίζονται οι ενέργειες με την επίτευξη των στόχων .Υπάρχει καθοδήγηση ,επικοινωνία εσωτερική με φιλικό προς τους εργαζόμενους περιβάλλον. Κύρια χαρακτηριστικά της εσωτερικής οργάνωσης αποτελούν η ομαδική δουλειά (team work)και η υπευθυνότητα. Οι ιδιοκτήτες της επιχείρησης δουλεύουν μαζί με τους εργαζόμενους .Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι οι ίδιοι καθημερινά, φορώντας φόρμες εργασίας δεν διστάζουν να βοηθήσουν ακόμη και στην φορτο-εκφόρτωση των εμπορευμάτων στα φορτηγά. Η επίτευξη των στόχων έχει ως αποτέλεσμα την οικονομική ανταπόδοση στους εργαζόμενους.

Διατηρεί υψηλά πρότυπα εξυπηρέτησης πελατών. Οι εκάστοτε διοικητικές αποφάσεις ,λαμβάνονται με συστηματικό τρόπο ,βήμα - βήμα , ορθολογικά ,αναλυτικά αλλά και βάση της μακρόχρονης εμπειρίας .Η επιχείρηση είναι σε μεγάλο βαθμό εξωστρεφής ,γεγονός πολύ σημαντικό για την εξέλιξη και βιωσιμότητά της .Διατηρεί σημαντικό ποσοστό εξαγωγών και είναι κερδοφόρα. Αυτό αποδεικνύεται και από το οικονομικό της προφίλ .Φρόντισε από νωρίς να αξιοποιήσει τα πλεονεκτήματα του εγκεκριμένου εξαγωγέα ,αποκτώντας σύστημα ιχνηλασιμότητας για την διαχείριση των

εμπορικών συναλλαγών της και για την διευκόλυνση ελέγχων απαγορεύσεων & περιορισμών κατά την εξαγωγή των προϊόντων της .

Αξιοποιεί τις συμφωνίες της Ε.Ε. μεθοδικά εφόσον επιλέγει τις χώρες εξαγωγής μετά από πολύ προσεκτικό σχεδιασμό και έρευνα σε βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Εν κατακλείδι , προχωρά δυναμικά στον κλάδο με υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και δείχνει αποφασισμένη να διατηρήσει την θέση του «πρωταθλητή».

ΣΥΝΟΨΗ

Ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί η παγκόσμια οικονομία έχει πλέον αλλάξει. Οι αλλαγές αυτές απαιτούν μεταβολή στον τρόπο χάραξης της εμπορικής πολιτικής της Ε.Ε. αλλά και στον τρόπο με τον οποίο χαράζουν της στρατηγική τους οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο εξαγωγικό εμπόριο. Στο σημερινό οικονομικό σύστημα της ψηφιακής εποχής οι επιχειρήσεις πρέπει να εξετάσουν τον τρόπο με τον οποίο έρχονται σε επαφή με τις άλλες χώρες. Το παραδοσιακό μεταποιητικό εμπόριο αγαθών συνδέεται πλέον με την μεταφορά πληροφοριών, προσώπων και με το εμπόριο υπηρεσιών. Η παραγωγή συνδέεται με τις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας ,οι εξαγωγές έχουν σχέση αλληλεξάρτησης με την εισαγωγή α' υλών και ενέργειας ,γεγονός που απαιτεί μια προσέγγιση που απομακρύνεται από τα στενά εμποροκρατικά όρια και το τοπικό επίπεδο .

Με στόχο την βιώσιμη ανάπτυξη ,το εξαγωγικό εμπόριο πρέπει να συνάδει με τις αξίες του ευρωπαϊκού μοντέλου και η εμπορική πολιτική να δημιουργεί οικονομικές ευκαιρίες .Οι επιχειρήσεις του Ν. Άρτας και γενικότερα οι Ελληνικές επιχειρήσεις πρέπει να προσαρμοστούν σε αυτή την νέα πραγματικότητα και να αξιοποιήσουν κάθε δυνατότητα . Αυτό μπορεί να γίνει ευκολότερο όταν προηγηθούν και εθνικές –εσωτερικές μεταρρυθμίσεις σε κάθε κράτος –μέλος της Ε. Ένωσης .Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που επιχειρούνται αφορούν τα οφέλη που μπορούν να έχουν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη (καταπολέμηση της γραφειοκρατίας , νέες υποδομές ,πρόσβαση στην χρηματοδότηση , νέες επενδύσεις , πρόσβαση στην πληροφορία , εκπαίδευση και εξειδίκευση ,προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας).

Η αύξηση του ανοίγματος του εμπορίου οδηγεί σε υψηλότερο βαθμό ανταγωνισμού, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι επιχειρήσεις των κρατών μελών της ΕΕ και των επιχειρήσεων τρίτων χωρών ανταγωνίζονται μεταξύ τους. Εκτός από την περίπτωση προστατευτικών μέτρων, οι λιγότερο παραγωγικές εταιρείες εξέρχονται από την αγορά επειδή δεν μπορούν να επιβιώσουν²⁰⁵. Οι επιχειρήσεις , εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων , δεν αξιοποιούν όσο θα μπορούσαν ,όλες τις δυνατότητες που δίνουν οι συμφωνίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αποτέλεσμα να μην καρπώνονται όλα τα οφέλη που απορρέουν

²⁰⁵ <https://epthinktank.eu/2017/10/27/benefits-of-eu-international-trade-agreements/>.

από αυτές²⁰⁶. Θα πρέπει να λάβουν υπόψη τις προκλήσεις του σύγχρονου παγκόσμιου εμπορίου και τις απαιτήσεις που αυτό έχει. Σε αντίθετη περίπτωση δεν θα είναι βιώσιμες.

Η στρατηγική διεθνούς εμπορίου της Ευρώπης εστιάζει σε συγκεκριμένους τομείς και προσπαθεί να βοηθήσει τα Κράτη – Μέλη ,ώστε μέσα από την ριζική μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου και τις διαρθρωτικές αλλαγές να μην αποκλειστεί κανείς από την ανάπτυξη ,με απώτερο στόχο την επίτευξη της πλήρους σύγκλισης .Η ποικιλομορφία ,όμως , των οικονομιών και τα διαφορετικά επίπεδα προόδου αποτελούν εμπόδιο προς τις δυναμικές αλλαγές .Για να επιτευχθούν οι μακροπρόθεσμοι στόχοι, απαιτείται έλεγχος σε κάθε στάδιο διαρθρωτικής μεταρρύθμισης ώστε να επικαιροποιούνται οι δράσεις του κάθε κράτους μέλους ,να δραστηριοποιούνται οι φορείς και να ενημερώνονται οι επιχειρήσεις .

Οι προτεραιότητες της στρατηγικής της ευρωπαϊκής ένωσης για το εξαγωγικό εμπόριο ,αξιοποιώντας τις εμπορικές συμφωνίες, θα πρέπει να γίνουν και προτεραιότητες της στρατηγικής των επιχειρήσεων.

²⁰⁶ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/january/tradoc_154141.pdf.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Η παρούσα μελέτη επικεντρώθηκε στην στρατηγική της Ε.Ε. για το διεθνές εμπόριο και τις προτεραιότητες που έχει θέσει με στόχο την αξιοποίηση των εμπορικών της συμφωνιών. είδαμε την αλλαγή του θεσμικού και λειτουργικού πλαισίου για τις εξαγωγές ,που συντελέστηκε από το 2012 και μετά ,προς αυτή την κατεύθυνση. Επίσης αναπτύξαμε την εξαγωγική δραστηριότητα μιας συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής της Ηπείρου (Ν. Άρτας) για να δούμε την πορεία των εξαγωγών και εν συνεχεία διενεργήσαμε μελέτη περίπτωσης συγκεκριμένης τοπικής επιχείρησης η οποία ασκεί επιτυχημένη εξαγωγική δραστηριότητα ,στον κλάδο των γαλακτοκομικών. Επειδή στην παρούσα έρευνα δεν κατέστη δυνατό να πραγματοποιήσουμε μελέτες περίπτωσης και σε άλλες επιχειρήσεις εξαγωγικές του Νομού Άρτας ,θα μπορούσε ο μελλοντικός ερευνητής να ασχοληθεί με μελέτες περίπτωσης τοπικών επιχειρήσεων νωπών οπωροκηπευτικών ,που έχουν την άδεια εγκεκριμένου εξαγωγέα καθώς επίσης και της επιχείρησης ποτοποιίας του Νομού που εξάγει με την ιδιότητα του εγκεκριμένου εμπόρου, προκειμένου να αναλύσει την διεθνή στρατηγική που ακολουθούν .

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - ΕΥΡΩΠΗ 2020: ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	
ΠΡΟΓΡΑΦΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	
<ul style="list-style-type: none"> - Αύξηση του ποσοστού απασχόλησης του πληθυσμού ηλικίας 20 έως 64 ετών από το τρέχον 69% σε τουλάχιστον 75%. - Αύξηση του επιπέδου επενδύσεων σε 3% στον τομέα της E&A, με τη βελτίωση ιδίων των όρων επένδυσης σε E&A από τον ιδιωτικό τομέα και τη δημιουργία νέων δέκτη για την παρακολούθηση της καινοτομίας. - Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 20% τουλάχιστον σε σχέση με τα επίπεδα του 1990 ή κατά 30%, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέπουν, αύξηση σε 20% του ποσοστού των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην τελική κατανάλωση ενέργειας και αύξηση σε 20% της ενεργειακής απόδοσης. - Μείωση του ποσοστού των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα τη σχολική εκπαίδευση από το τρέχον 15% σε 10% και αύξηση του ποσοστού του πληθυσμού ηλικίας 30 έως 34 ετών που έχει ολοκληρώσει τριτοβάθμια εκπαίδευση από 31% σε τουλάχιστον 40%. - Μείωση κατά 25% του αριθμού των Ευρωπαίων που ζουν κάτω από τα εθνικά όρια φτώχειας για τον απεγκλωβισμό 20 εκατομμυρίων ανθρώπων από τη φτώχεια. 	<p>ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ</p> <p>ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ</p> <p>Εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας» για να εκσυγχρονιστούν οι αγορές εργασίας με τη διευκόλυνση της κινητικότητας στην αγορά εργασίας και τη δια βίου ανάπτυξη δεξιοτήτων με σκοπό την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας και την καλύτερη αντιστοίχιση μεταξύ προσφοράς και ζήτησης στην αγορά εργασίας.</p> <p>ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ</p> <p>Εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ «Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας» για να διασφαλιστεί κοινωνική και εδαφική συνοχή, ούτως ώστε να εξεπλωθούν ευρέως τα οφέλη της ανάπτυξης και της απασχόλησης και τα άτομα που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού να αποκτήσουν τα μέσα αξιοπρεπούς διαβίωσης και να συμμετάσχουν ενεργά στην κοινωνία.</p>
<p>ΤΕΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ</p> <p>ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ</p> <p>Εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ «Ένοση καινοτομία» για να βελτιωθούν οι συνθήκες-πλαίσιο και η πρόσβαση στη χρηματοδότηση για έρευνα και καινοτομία ώστε να ενισχυθεί η αλυσίδα καινοτομίας και να αυξηθούν τα επίπεδα επενδύσεων σε ολοκληρη την Ένωση.</p> <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</p> <p>Εμβληματική πρωτοβουλία «Νεολαία σε κίνηση» για να ενισχυθούν οι επδόσεις των εκπαιδευτικών συστημάτων και να ενισχυθεί η ελκυστικότητα σε διεθνές επίπεδο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Ευρώπης.</p> <p>ΨΗΦΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ</p> <p>Εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη» για να επισπευθεί η ανάπτυξη των υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο υψηλής ταχύτητας και να ανέλθουν οφέλη από μια ψηφιακή ενιαία αγορά για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις.</p>	<p>ΔΙΑΤΙΡΗΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ</p> <p>ΚΛΙΜΑ, ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ</p> <p>Εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους» για να αποσυνδεθεί η οικονομική ανάπτυξη από τη χρήση των πόρων, με τον περιορισμό της έκλυσης διοξειδίου του άνθρακα από την οικονομία μας, με την αύξηση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με τον εκσυγχρονισμό του τομέα των μεταφορών και την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης.</p> <p>ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ</p> <p>Εμβληματική πρωτοβουλία της «Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης» για να βελτιωθεί το επιχειρηματικό περιβάλλον, ιδίως για τις ΜΜΕ, και να στηριχθεί η ανάπτυξη ισχυρής και βιώσιμης βιομηχανικής βάσης, ικανής να ασκεί ανταγωνισμό σε παγκόσμιο επίπεδο.</p>

²⁰⁷ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ανακοίνωση της επιτροπής "ΕΥΡΩΠΗ 2020 ,Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη". Βρυξέλλες 3.3.2010 ,COM(2010) 2020 τελικό

<p>Γενική θεσμική δομή</p>	<p>Ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής των πολιτικών προτεραιοτήτων της ΕΕ, καθώς και των προταρχικών στόχων που πρέπει να επιτύχει η ΕΕ έως το 2020 και οι οποίοι πρέπει να μετασχηματιστούν σε εθνικούς στόχους.</p>
<p>Αποτέλεσμα</p>	<p>Υποβολή εκθέσεων κατά χώρα:</p> <p>Σκοπός: να μπορέσουν τα κράτη μέλη να καθορίσουν και να εφαρμόσουν καλύτερα στρατηγικές εόδου από την κρίση για την αποκατάσταση της μακροοικονομικής σταθερότητας, να επισημάνουν τα εθνικά προβληματικά σημεία και να επαναφέρουν τις οικονομίες τους σε κατάσταση διατηρήσιμης ανάπτυξης και διατηρήσιμων δημόσιων οικονομικών.</p> <p>Προσέγγιση: καλύτερη αξιολόγηση των κυριότερων μακροοικονομικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη, λαμβανομένων υπόψη των δευτερογενών επιπτώσεων μεταξύ κρατών μελών και τομέων πολιτικής.</p> <p>Μέσα: τα κράτη μέλη παρέχουν στοιχεία μέσω των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης που υποβάλλουν και ακολουθούν χωριστές αλλά συγχρονισμένες συστάσεις αφενός, για τη δημοσονομική πολιτική στις γνώμες που διατυπώνονται για τα προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης και, αφετέρου, για τις μακροοικονομικές ανισορροπίες και τα προβληματικά σημεία που παρακωλύουν την ανάπτυξη στο πλαίσιο των Γενικών Προσανατολισμών Οικονομικής Πολιτικής (άρθρο 121 παράγραφος 2).</p>
<p>Αποτέλεσμα</p>	<p>Θεματική προσέγγιση:</p> <p>Σκοπός: να επιτευχθούν οι προταρχικοί στόχοι που συμφωνήθηκαν σε ενωσιακό επίπεδο, με τον συνδυασμό συγκεκριμένων δράσεων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο.</p> <p>Προσέγγιση: οι τομεακές συνθέσεις του Συμβουλίου διαδραματίζουν στρατηγικό ρόλο για την παρακολούθηση και την εξέταση της προόδου όσον αφορά την επίτευξη των συμφωνηθέντων στόχων.</p> <p>Μέσα: τα κράτη μέλη παρέχουν στοιχεία μέσω εξορθολογισμένων εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων, ιδίως πληροφορίες για τα προβληματικά σημεία που παρακωλύουν την ανάπτυξη καθώς και για την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των στόχων, και ακολουθούν συμβουλές πολιτικής που διατυπώνονται σε ενωσιακό επίπεδο υπό μορφή συστάσεων στο πλαίσιο των Γενικών Προσανατολισμών Οικονομικής Πολιτικής (άρθρο 121 παράγραφος 2) και των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση (άρθρο 148).</p>

B)²⁰⁸ Συμφωνίες ετήσιας έκθεσης

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΣΕΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

«ΣΕΣ Νέας γενιάς»

- ↳ **ΕΕ-Νότια Κορέα:** εφαρμόζεται από τον Ιούλιο του 2011.
- ↳ **ΕΕ-Κολομβία-Περού:** εφαρμόζεται από τον Μάρτιο του 2013 για το Περού και από τον Αύγουστο του 2013 για την Κολομβία.
- ↳ **Συμφωνία σύνδεσης ΕΕ-Κεντρικής Αμερικής:** εφαρμόζεται από το 2013²⁰⁹.

Σφαιρικές και σε βάθος Ζώνες Ελεύθερων Συναλλαγών

- ↳ **ΕΕ-Γεωργία:** εφαρμόζεται από την 1η Σεπτεμβρίου 2014 και άρχισε να ισχύει πλήρως την 1η Ιουλίου 2016.
- ↳ **ΕΕ-Μολδαβία:** εφαρμόζεται από την 1η Σεπτεμβρίου 2014 και άρχισε να ισχύει πλήρως την 1η Ιουλίου 2016.
- ↳ **ΕΕ-Ουκρανία:** εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2016 και άρχισε να ισχύει πλήρως την 1η Σεπτεμβρίου 2017.

Συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης

- ↳ **ΕΕ-Cariforum** (Αντίγκουα και Μπαρμπούντα· Μπελίτζε· Μπαχάμες· Μπαρμπάντος· Ντομίνικα· Δομινικανή Δημοκρατία· Γρενάδα· Γουιάνα· Τζαμάικα· Άγιος Χριστόφορος και Νέβις· Αγία Λουκία· Άγιος Βικέντιος και Γρεναδίνες· Σουρινάμ· και Τρινιδάδ και Τομπάγκο): εφαρμόζεται από την 29η Δεκεμβρίου 2008.
- ↳ **ΕΕ-Χώρες Ειρηνικού** (Φίτζι, Παπούασία-Νέα Γουινέα): εφαρμόζεται από την 28η Ιουλίου 2014 για τα Φίτζι και από την 20ή Δεκεμβρίου 2009 για την Παπούασία-Νέα Γουινέα.

²⁰⁸ έκθεση της επιτροπής προς το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, το συμβούλιο, την ευρωπαϊκή οικονομική και κοινωνική επιτροπή και την επιτροπή των περιφερειών για την υλοποίηση των Συμφωνιών Ελεύθερων Συναλλαγών 1 Ιανουαρίου 2016 – 31 Δεκεμβρίου 2016 {SWD(2017) 364 final}

²⁰⁹ Η προσωρινή εφαρμογή της ΣΕΣ ξεκίνησε την 1η Αυγούστου όσον αφορά την Ονδούρα, τη Νικαράγουα και τον Παναμά, την 1η Οκτωβρίου όσον αφορά την Κόστα Ρίκα και το Ελ Σαλβαδόρ, και την 1η Δεκεμβρίου όσον αφορά τη Γουατεμάλα.

- ↪ **ΕΕ- Υποπεριοχή της Ανατολικής και Μεσημβρινής Αφρικής** (Μαδαγασκάρη, Μαυρίκιος, Σεϋχέλλες και Ζιμπάμπουε): εφαρμόζεται από την 14η Μαΐου 2012.
- ↪ **ΕΕ- Καμερούν (Κεντρική Αφρική)**: εφαρμόζεται από την 4η Αυγούστου 2014.

ΣΕΣ «πρώτης γενιάς»

- ↪ **Τελωνιακή Ένωση ΕΕ-Τουρκίας**: Η Συμφωνία Σύνδεσης υπεγράφη το 1963· η τελική φάση της τελωνιακής ένωσης ολοκληρώθηκε την 1η Ιανουαρίου 1996.
- ↪ **ΕΕ-Ελβετία**: εφαρμόζεται από το 1972.
- ↪ **ΕΕ-Νορβηγία**: εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 1973.
- ↪ **ΕΕ-Αλγερία**: εφαρμόζεται από την 1η Σεπτεμβρίου 2005.
- ↪ **ΕΕ-Αίγυπτος**: εφαρμόζεται από την 21η Δεκεμβρίου 2003.
- ↪ **ΕΕ-Ισραήλ**: εφαρμόζεται από το 1996.
- ↪ **ΕΕ-Ιορδανία**: εφαρμόζεται από την 1η Μαΐου 2002.
- ↪ **ΕΕ-Λίβανος**: εφαρμόζεται από την 1η Μαρτίου 2003.
- ↪ **ΕΕ-Μαρόκο**: εφαρμόζεται από την 1η Μαρτίου 2000.
- ↪ **ΕΕ-Παλαιστίνη**: εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 1997.
- ↪ **ΕΕ-Τυνησία**: εφαρμόζεται από την 1η Μαρτίου 1998.
- ↪ **Συμφωνία εμπορίου, ανάπτυξης και συνεργασίας ΕΕ-Νότιας Αφρικής**: εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2000.
- ↪ **Συνολική συμφωνία ΕΕ-Μεξικού**: εφαρμόζεται από τον Οκτώβριο του 2000.
- ↪ **Συμφωνία σύνδεσης ΕΕ-Χιλής**: εφαρμόζεται από την 1η Φεβρουαρίου 2003.
- ↪ **Συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης ΕΕ-Σερβίας**.

Γ) Ερωτηματολόγιο

Η παρούσα έρευνα έχει ως στόχο να διερευνήσει την στρατηγική και τον σχεδιασμό που ακολουθεί η επιχείρηση που ασκεί εξαγωγική δραστηριότητα στον Νομό Άρτας , λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες της περιοχής αλλά και το μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον. Στην προσπάθειά μας να αντλήσουμε ουσιαστική πληροφόρηση ,για να έχουμε πληρέστερη άποψη επί του θέματος έρευνας ,θα εκτιμηθεί βαθύτατα εάν διαθέσετε λίγο από τον χρόνο σας για να έχουμε προσωπική επικοινωνία ώστε να απαντήσετε στο ερωτηματολόγιο (συνέντευξη).

Η συμμετοχή σας στην έρευνα είναι προαιρετική . Οι απαντήσεις σας θεωρούνται εμπιστευτικές και κανένα μέρος δεν θα αναπαραχθεί χωρίς σχετική άδειά σας .

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συμμετοχή σας²¹⁰

Άρτα 30/07/2018

Επωνυμία Επιχείρησης :«ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΛΗΣ Α.Ε.»

Συνέντευξη με τον : κ. ΚΑΡΑΛΗ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Θέση στην επιχείρηση :Αντιπρόεδρος Δ.Σ. και Υπεύθυνος Πωλήσεων

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

1) Πείτε μας λίγα λόγια για την εταιρία :

Είμαστε μια οικογενειακή επιχείρηση και έτσι μέχρι τώρα προσπαθούμε να την κρατήσουμε .Όλα ξεκίνησαν από ένα μικρό τυροκομείο ,του παππού μας στα Γιάννενα. Μετράμε μια παράδοση ,στην παραγωγή τυριού περίπου 65 ετών. Δουλεύει όλη η οικογένεια και προσπαθούμε να την αναπτύξουμε ,όσο μπορούμε. Έχουμε αυτή την στιγμή 120 εργαζόμενους ,με τους οποίους δουλεύουμε πλάι πλάι .Ο κάθε ένας από μας έχει τον ρόλο του στην επιχείρηση και δουλεύουμε προσπαθώντας να έχουμε τον απόλυτο έλεγχο στην λειτουργία της για να

²¹⁰ Η συνέντευξη που παραθέτουμε ακολούθως διεξήχθη κατόπιν συνεννόησης με την επιχείρηση δια τηλεφώνου .

ανταπεξέλθουμε άμεσα , στις όποιες δυσκολίες παρουσιάζονται, χωρίς να χρειαστεί να προσλάβουμε ανώτερα στελέχη .Τουλάχιστον όχι ακόμη.

2) **Ποιά προϊόντα παράγονται και ποιά από αυτά εξάγονται;**

Παράγουμε Κεφαλογραβιέρα , φέτα ,κεφαλοτύρι , γίδινο τυρί , γαλοτύρι , μυζήθρα , πεκορίνο , ανθότυρο , βούτυρο και γιαούρτι. Από αυτά εξάγουμε κυρίως Κεφαλογραβιέρα , Φέτα , κεφαλοτύρι και γραβιέρα .

3) **Τι μέρος του κύκλου εργασιών καλύπτουν οι εξαγωγές σας ;**

Το 40% της ετήσιας παραγωγής μας εξάγεται και το υπόλοιπο 60% διατίθεται στην ελληνική αγορά.

4) **Πότε ξεκίνησε για πρώτη φορά να εξάγει η επιχείρηση και ποιό προϊόν ;**

Για πρώτη φορά ξεκινήσαμε να εξάγουμε στην Αμερική , το 1982,καθώς παρουσιάστηκε μεγάλο ενδιαφέρον εκείνη την εποχή από την ομογένεια. Έτσι εκμεταλλευτήκαμε την ευκαιρία. Αργότερα ξεκινήσαμε σε Καναδά και Αυστραλία .

5) **Σε πόσες χώρες εξάγετε σήμερα ;**

Αυτή τη στιγμή εξάγουμε σε 22 χώρες εκ των οποίων οι τρίτες χώρες είναι Αμερική ,Καναδάς ,Αυστραλία, και Ελβετία και οι υπόλοιπες εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης .και Αλβανία έχουμε εξάγει παλαιότερα.

6) **Ποιοι θα μπορούσατε να πείτε ότι είναι οι στόχοι της επιχείρησης για την εξαγωγική της δραστηριότητα ;**

Τελευταία κάνουμε προσπάθεια για εξαγωγή σε Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα ,Σαουδική Αραβία , και Λατινική Αμερική .Εκεί εστιάζουμε τους στόχους μας .Βέβαια πρέπει να πω ότι από τις αγορές –στόχους μας η πιο προσβάσιμη φαίνεται να είναι στα Αραβικά Εμιράτα ,επειδή λόγω της ποικιλομορφίας του πληθυσμού είναι πιο κοντά στα δικά μας ευρωπαϊκά διατροφικά πρότυπα. Η Σαουδική Αραβία δεν δείχνει να είναι ακόμη έτοιμη να δεχτεί τα τυροκομικά μας .Είναι όμως μια αγορά που ετοιμάζεται στα επόμενα χρόνια και θα δούμε «τι παίζει». Το ίδιο συμβαίνει και με την Κίνα ,όπου γίνονται προσπάθειες εξαγωγής αλλά προς το παρόν υπάρχει μικρό ενδιαφέρον .Λόγω του τρόπου ζωής τους εκεί και της κουλτούρας τους θα αργήσει λίγο να μπει στο τραπέζι τους το τυρί. Είναι όμως μια αγορά που προβλέπεται να ανοίξει και έχει προοπτικές .Κάτι ανάλογο συμβαίνει και με την αγορά της Νότιας Κορέας καθώς

και της Ιαπωνίας όπου η είσοδος τυροκομικών είναι αρκετά δύσκολη και υπάρχουν μικρά ποσοστά ζήτησης .

7) Ακολουθείται κάποια στρατηγική ανάπτυξης ;

Αυτή την χρονική περίοδο ολοκληρώνουμε την επέκταση των εγκαταστάσεών μας ,σε εξοπλισμό και ψυκτικούς θαλάμους .Ξεκινήσαμε πέρσι ,περίπου στα μέσα του 2017 και τελειώνει τώρα η επένδυση. Ενταχθήκαμε στον Αναπτυξιακό αξιοποιώντας τις δυνατότητες που δίνονται.

8) Πώς γίνεται η επιλογή των Χωρών για εξαγωγή; ποιοί είναι οι καθοριστικοί παράγοντες;

Όπως ανέφερα ,κινούμαστε ανάλογα με το τι συμπέρασμα έχουμε βγάλει για την αγορά τυριών στην κάθε χώρα. Κυρίως την κουλτούρα τους ,τις προοπτικές στο μέλλον και την βοήθεια από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συνήθως στηρίζουν τις χώρες που υπάρχουν ειδικές συμφωνίες .Επίσης σημαντικός παράγοντας είναι το κλίμα που θα βρούμε από τους εισαγωγείς εκεί. Για παράδειγμα ,επειδή συνήθως ζητούν αποκλειστικότητα ,χρειάζεται έρευνα από μέρος μας ώστε να μην κάνουμε κάποια συμφωνία στην αρχή που αργότερα θα μας περιορίσει ή θα είναι μη αξιόπιστος συνεργάτης . Απαιτείται προσοχή και καλή πληροφορία .

9) Θα μπορούσατε να μας αναφέρεται κάποιες από τις πηγές πληροφόρησής σας για τις συνθήκες εμπορίου στις Ξένες αγορές ;(διαδίκτυο, έρευνες ,μελέτες κ.τ.λ.)

Κινούμαστε αφού έχουμε κάνει έρευνα αγοράς πρωταρχικά , πολλές φορές με την βοήθεια του εκάστοτε εμπορικού ακόλουθου στην κάθε χώρα, και ανάλογα με το ενδιαφέρον που υπάρχει στις διεθνείς εκθέσεις .

10) Ποιά είναι τα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει η επιχείρησή;

Το φορολογικό πλαίσιο μας δημιουργεί πρόβλημα και αποτελεί αντικίνητρο για τις κινήσεις που θέλουμε να κάνουμε .Επίσης η δύσκολη πρόσβαση στην χρηματοδότηση καθώς αναγκαζόμαστε να κινηθούμε με δικά μας κεφάλαια με κίνδυνο να έχουμε πρόβλημα ρευστότητας .Να φανταστείτε ότι η επέκταση των εγκαταστάσεων έχει ολοκληρωθεί και το πρόγραμμα του αναπτυξιακού έχει τεράστιες καθυστερήσεις ,δεν τρέχει όπως θα έπρεπε, με αποτέλεσμα να μην έχει γίνει τίποτα από την πλευρά των φορέων για την χρηματοδότηση. Περιμένουμε την χρηματοδότηση ακόμα. Ένα μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίσαμε είναι το ανεπαρκές οδικό δίκτυο και το μεγάλο κόστος μεταφοράς των προϊόντων μας.

11) Ποιό θεωρείται ότι είναι το ανταγωνιστικό σας πλεονέκτημα;

Η ποιότητα των προϊόντων μας είναι το δυνατό μας χαρτί. Προσπαθούμε και επιμένουμε να διατηρήσουμε την παραδοσιακή τεχνική παραγωγής τυριών χρησιμοποιώντας μόνον τρία βασικά υλικά, το γάλα, το αλάτι και την πυτιά, λέγοντας όχι στα συντηρητικά και χωρίς χρωστικές ουσίες. Επίσης προσέχουμε την ποιότητα της πρώτης ύλης μας. Έμφαση δίνουμε και στην συσκευασία των προϊόντων μας. Διατηρούμε το ανταγωνιστικό μας πλεονέκτημα εδώ και τρεις γενιές.

12) Θα μπορούσατε να μας αναφέρεται ποιά είναι τα δυνατά της σημεία;S

Η Υψηλή ποιότητα των προϊόντων μας, η συσκευασία μας καθώς το ερευνούμε αρκετά ώστε να προσαρμοζόμαστε στις απαιτήσεις της κάθε χώρας που εξάγουμε, η εμπειρία τρίτης γενιάς και καλή γνώση της παραγωγής τυριού. Έχουμε κατορθώσει να διατηρούμε καλή φήμη στην αγορά και έχουμε πιστή πελατεία. Δεν επαναπαυόμαστε. Έχουμε κατοχυρώσει την ονομασία ΠΟΠ και επιδιώκουμε να είμαστε συνεπείς στις οικονομικές μας υποχρεώσεις.

13) Θα μπορούσατε να μας αναφέρεται ποιά είναι τα αδύνατα σημεία;W

Με το γενικότερο οικονομικό κλίμα, πολλές φορές αναγκαζόμαστε να αλλάξουμε την πιστωτική μας πολιτική καθώς οι πελάτες μας μπορεί να αντιμετωπίζουν πρόβλημα στις πληρωμές τους. Επίσης οι ελλειπείς ελεγκτικοί μηχανισμοί στην ποιότητα γάλακτος που πωλείται στην αγορά. Ένα άλλο πρόβλημα που αντιμετωπίσαμε είναι πως μεγαλώνοντας η επιχείρηση τόσο δυσκολευόμαστε να διατηρήσουμε τον έλεγχο, έχοντας ως στελέχη μόνον τα άτομα της οικογένειας. Δεν επιθυμούμε, προς το παρόν να προσλάβουμε διοικητικά στελέχη αλλά ίσως χρειαστεί μελλοντικά εάν αδυνατούμε να διατηρήσουμε την παρούσα κατάσταση.

14) Σχετικά με το εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης ποιές είναι οι απειλές που αντιμετωπίζει σήμερα;T

Κύρια απειλή για την ίδια την ποιότητα των τυριών αποτελεί η ελληνοποίηση του γάλακτος που εισάγεται. Αυτό συμβαίνει με τεράστια φορτία που έρχονται από τις βαλκανικές χώρες, αμφιβόλου και κατώτερης ποιότητας, χωρίς πιστοποιήσεις. Για εμάς η υποχρεωτική πιστοποίηση των κτηνοτρόφων και της καταγωγής του γάλακτος είναι ένα θετικό βήμα που θα λύσει το πρόβλημα, καθώς θα είναι υποχρεωτικό να αναγράφεται η κτηνοτροφική μονάδα από την οποία παράγεται το γάλα. Επίσης απειλή αποτελεί και ο αθέμιτος ανταγωνισμός στις τρίτες χώρες, από τα λευκά τυριά που μιμούνται την ελληνική φέτα. Για παράδειγμα στο Ντουμπάι πωλείται λευκό τυρί, όπου στην συσκευασία του αναγράφεται η λέξη

«φέτα» και έχει φωτογραφία τον Παρθενώνα, χωρίς να προέρχεται καν από Ελλάδα .

15) Ποιές είναι οι ευκαιρίες που θεωρείτε πως παρουσιάζονται;Ο

Προσανατολιζόμαστε όπως ανέφερα , για διεύρυνση τω εξαγωγών της εταιρίας σε χώρες όπως για παράδειγμα Μέση Ανατολή καθώς και Κεντρική και λατινική Αμερική . Με την επένδυσή μας θέλουμε να αυξήσουμε την παραγωγή μας ώστε να ανταποκριθούμε σε νέες παραγγελίες .Προοπτικές επίσης υπάρχουν και στην αγορά βιολογικών προϊόντων.

16) Έχετε ξεχωριστό τμήμα εξαγωγών;

Δεν υπάρχει ξεχωριστό τμήμα πωλήσεων .Ένα άτομο της οικογένειας ,μεταξύ Άλλων αρμοδιοτήτων ,έχει αναλάβει και το εξαγωγικό κομμάτι της επιχείρησης.

17) Ποιά είναι η στρατηγική που ακολουθεί η εταιρία σας ;(τυποποίησης ,ηγεσίας κόστους η διαφοροποίησης;)

Προσπαθούμε να διαφοροποιούμαστε σε δύο σημεία, στον τρόπο παραγωγής του τυριού και στην συσκευασία .

18) Πώς προωθείτε το προϊόν σας στην ξένη αγορά;

Συμμετέχουμε σε σχετικές εκθέσεις που διοργανώνονται είτε με την βοήθεια των εμπορικών επιμελητηρίων αλλά και απευθείας .Συνήθως έχουμε κάθε χρόνο ραντεβού σε καθιερωμένες εκδηλώσεις και εκθέσεις και εκεί κάνουμε τις επαφές μας .Για την προώθηση του προϊόντος μας ,έχουμε την άποψη ότι κερδίζεις τον καταναλωτή μόνον όταν δοκιμάσει το προϊόν, το αισθανθεί σε γεύση και άρωμα. Οπότε κάνουμε γευστικές δοκιμές , αλλά χρησιμοποιούμε και το σχετικό προωθητικό υλικό όπως φυλλάδια, καθώς και σχετικά άρθρα στον διαδικτυακό χώρο .

19) Για την είσοδό σας στις ξένες αγορές ,ποιά στρατηγική επιλέγετε;(άμεση με το τμήμα πωλήσεων ή έμμεση με συνεργάτη)

Ανάλογα με την χώρα και το περιβάλλον που θα συναντήσουμε εκεί. Προσπαθούμε να έχουμε άμεση επαφή με τους πελάτες μας στο εξωτερικό .Αποφεύγουμε τις συνεργασίες γιατί συνήθως απαιτούν αποκλειστικότητα. Εάν όμως υπάρξει ευκαιρία έμμεσης συνεργασίας ,με αξιόπιστους συνεργάτες ,είμαστε ανοικτοί .

Δ) Αναλυτικός υπολογισμός αριθμοδεικτών

<i>Αριθμοδείκτης Γενικής = Ρευστότητας</i>	<i>Σύνολο κυκλοφορούντος Ενεργητικού + Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού</i> ----- <i>Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις + Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού</i>	
2005 :	<u>9714451,59+3730,48</u> 9055053,46	= 1,07(φορές)
2006 :	<u>11.751.845,98+8.016,97</u> 7936411,03	= 1,48(φορές)
2007 :	<u>12.669.042,48+1526,97</u> 8.947.996,66	= 1,42(φορές)
2008 :	<u>12.387.254,17 + 3569,50</u> 8.619.173,57	= 1,44(φορές)
2009 :	<u>11,633,864,36</u> 7.561.350,91	= 1,54(φορές)
2010 :	<u>14.198.349,60</u> 10.317.095,62	= 1,38(φορές)
2011 :	<u>15.607.336,80</u> 10.584.951,30	= 1,47(φορές)
2012 :	<u>16.091.660,28 + 389,92</u> 9.220.123,56 + 16.107,78	= 1,74(φορές)
2013 :	<u>17.511.882,99 + 5.118,64</u> = <u>17.517.001,63</u> 8.188.130,93 + 10.290,52 8.198.421,45	= 2,14(φορές)
2014 :	<u>19.285.432,59 + 3.849,60</u> = <u>19.289.282,19</u> 7.351.194,06 + 24.210,26 7.375.404,32	= 2,62(φορές)
<i>Αριθμοδείκτης Ειδικής = Ρευστότητας</i>	<i>Σύνολο κυκλοφορούντος Ενεργητικού – Αποθέματ + Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού</i> ----- <i>Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις + Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού</i>	
2005 :	<u>9714451,59+3730,48 – 5.886.780,62</u> = <u>3.831.401,45</u> 9055053,46 9055053,46	= 0,42(φορές)
2006 :	<u>11.751.845,98+8.016,97 – 7.294.798,95</u> = <u>4.465.064,00</u>	= 0,56(φορές)

	7936411,03	7936411,03	
2007 :	$\frac{12.669.042,48+1526,97 - 6.911.407,14}{8.947.996,66}$		= 0,64(φορές)
2008 :	$\frac{12.387.254,17 + 3569,50 - 5.040.844,35}{8.619.173,57}$		= 0,85(φορές)
2009 :	$\frac{11.633.864,36 - 4.062.952,73}{7.561.350,91} = \frac{7.570.911,63}{7.561.350,91}$		= 1,01(φορές)
2010 :	$\frac{14.198.349,60 - 6.215.692,39}{10.317.095,62} = \frac{7.982.657,2}{10.317.095,62}$		= 0,78(φορές)
2011 :	$\frac{15.607.336,80 - 7.744.772,39}{10.584.951,30} = \frac{7.862.564,41}{10.584.951,30}$		= 0,74(φορές)
2012 :	$\frac{(16.091.660,28+ 389,92) - 7.855.336,97}{9.220.123,56+16.107,78} = \frac{8.236.713,23}{9.236.231,34}$		= 0,89(φορές)
2013 :	$\frac{(17.511.882,99 + 5.118,64) - 5.395.612,37}{8.188.130,93 + 10.290,52} = \frac{12.121.389,26}{8.198.421,45}$		= 1,48(φορές)
2014 :	$\frac{(19.285.432,59 + 3.849,60) - 8.713.437,68}{7.351.194,06 + 24.210,26} = \frac{10.575.844,51}{7.375.404,32}$		= 1,44(φορές)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Αριθμοδείκτης **ΚΑΘΑΡΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ**
 Ταχύτητας = ----- όπου
 Είσπραξης **Μέσος όρος Απαιτήσεων**
 απαιτήσεων

Μ.Ο.Απαιτήσεων = $\frac{\text{Αρχικ.Απαιτ.}+\text{Τελικ. Απαιτ.}}{2}$

2005 : $\frac{9964434,33}{(2725750,25 + 3394143,95) / 2} = 3,26$ (μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 3,25 =112 ημέρες)

2006 : $\frac{11877793,66}{(2725750,25 + 3394143,95) / 2} = 3,14$ (μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 3,14 =116 ημέρες)

$$(3394143,95+4162763,62) / 2$$

$$2007 : \frac{13442918,31}{(4162763,62+5399811,90) / 2} = 2,81 \text{ (μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 2,81 =130 ημέρες)}$$

$$2008 : \frac{15.732.359,29}{(5399811,90+7.139.908,06) / 2} = 2,51 \text{ (μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 2,51 =145 ημέρες)}$$

$$2009 : \frac{17338892,23}{(7.139.908,06+7.427.714,29) / 2} = 2,38 \text{ (μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 2,38 =153 ημέρες)}$$

$$2010 : \frac{18648215,84}{(7.427.714,29+7565117,53) / 2} = 2,49 \text{ (μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 2,49 =147 ημέρες)}$$

$$2011 : \frac{19266925,56}{7565117,53+7396948,68) / 2} = 2,58 \text{ (μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 2,58 =141 ημέρες)}$$

$$2012 : \frac{19135253,71}{(7396948,68+7715835,99) / 2} = 2,53 \text{ (μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 2,53 = 145 ημέρες)}$$

$$2013 : \frac{22509772,94}{(7715835,99+11379572,28) / 2} = 2,36 \text{ (μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 2,36 =155 ημέρες)}$$

$$2014 : \frac{21877188,12}{(11379572,28+9763348,77) / 2} = 2,1 \text{ (μέση διάρκ .παραμονής απαιτήσεων= 365 / 2,1 =174 ημέρες)}$$

*Αριθμοδείκτης Ταχύτητας = ----- όπου ,
Κοκλοφορίας Μέσο απόθεμα προϊόντων
αποθεμάτων*

Μ.Ο.αποθεμάτων = (Αρχικό Αποθ.+Τελικό Απόθ) / 2

$$2005 : \frac{9964434,33}{(2274414,47 +5886780,62) / 2} = 2,44 \text{ (μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων= 365 / 2,44 =150 ημέρες)}$$

$$2006 : \frac{11877793,66}{(5886780,62+7294798,95) / 2} = 1,80 \text{ (μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 1,80 =203 ημέρες)}$$

$$2007 : \frac{13442918,31}{(7294798,95+6911407,14) / 2} = 1,90 \text{ (μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 1,90 =192 ημέρες)}$$

$$2008 : \frac{15.732.359,29}{(6911407,14+5040844,35) / 2} = 2,63 \text{ (μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 2,63 =139 ημέρες)}$$

$$2009 : \frac{17338892,23}{(5040844,35+4062952,73) / 2} = 3,81 \text{ (μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 3,81 =96 ημέρες)}$$

2010 :	$\frac{18648215,84}{(4062952,73+6215692,39) / 2}$	= 3,63 (μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 3,63 =101 ημέρες)
2011 :	$\frac{19266925,56}{6215692,39+7744772,39) / 2}$	=2,76(μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 2,76 =132 ημέρες)
2012 :	$\frac{19135253,71}{(7744772,39+7855336,97) / 2}$	= 2,45(μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 2,45 = 149 ημέρες)
2013 :	$\frac{22509772,94}{(7855336,97+5395612,37) / 2}$	= 3,40(μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 3,40 =107 ημέρες)
2014 :	$\frac{21877188,12}{(5395612,37+8713437,68) / 2}$	= 3,10(μέση διάρκ .παραμονής αποθεμάτων = 365 / 3,10 =118 ημέρες)

Αριθμοδείκτης Ταχύτητας = $\frac{\text{ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ}}{\text{Μέσο ύψος Βραχ.Υποχρ.}}$ **ή** $\frac{\text{ΑΓΟΡΕΣ}}{\text{Μέσο ύψος Βραχ.Υποχρ}}$
Εξόφλησης Βραχ.υποχρ.

2005 :	$\frac{9.708.836,09}{(5467655,07 +9055053,46) / 2}$	= 1,34 (μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ= 365 / 1,34 =272 ημέρες)
2006 :	$\frac{11.461.554,48}{(9055053,46+7.936.411,03) / 2}$	= 1,35 (μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 1,35 =270 ημέρες)
2007 :	$\frac{12705391,32}{(7.936.411,03+8947996,66) / 2}$	= 1,51 (μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 1,51 =242 ημέρες)
2008 :	$\frac{14824370,07}{(8947996,66+8619173,57) / 2}$	= 1,70 (μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 1,70 =214 ημέρες)
2009 :	$\frac{16557728,34}{(8619173,57+7561350,91) / 2}$	= 2,05(μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 2,05 =178 ημέρες)
2010 :	$\frac{17884915,23}{(7561350,91+10317095,62) / 2}$	= 2 (μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 2 =182,5 ημέρες)
2011 :	$\frac{18317481,10}{10317095,62+10584951,30) / 2}$	=1,75 (μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 1,75 =208,5 ημέρες)
2012 :	$\frac{17608808,48}{(10584951,30+9220123,56) / 2}$	= 1,78(μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 1,78 = 145 ημέρες)
2013 :	$\frac{20355076,52}{(9220123,56+8188130,93) / 2}$	= 2,34(μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 2,34 =156 ημέρες)

2014 : $\frac{17924047,02}{(8188130,93+7351194,06 / 2)} = 2,31$ (μέση διάρκ .παραμονής ΒΡ.ΥΠΟΧ = 365 / 2,31 =158 ημέρες)

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Αριθμοδείκτης *ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ*
ΙΔΙΩΝ ΚΕΦ. = $\frac{\text{-----}}{\text{ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}$ x 100 (αριθμοδείκτης ιδιοκτησίας)
ΠΡΟΣ
Συνολ.κεφάλαια

2005 : $\frac{2187847,87}{11242901,33} \times 100 = 19,5 \%$

2006 : $\frac{3163416,01}{13568577,05} \times 100 = 23,3\%$

2007 : $\frac{3263151,05}{15012643,30} \times 100 = 21,7 \%$

2008 : $\frac{3810951,62}{15023600,52} \times 100 = 25,3 \%$

2009 : $\frac{5370977,85}{5370977,85+9692274,44} \times 100 = 35,7\%$

2010 : $\frac{5480524,33}{5480524,33+12401524,93} \times 100 = 30,6\%$

2011 : $\frac{6459365,51}{6459365,51+12258712,42} \times 100 = 34,5\%$

2012 : $\frac{8423341,04}{8423341,04+10430444,31} \times 100 = 44,6\%$

2013 : $\frac{11553273,52}{(11553273,52+8696417,13)} \times 100 = 57,1\%$

$$2014 : \frac{13629829,42}{13629829,42+8116340,55} \times 100 = 62,7\%$$

$$\text{Αριθμοδείκτης} \quad \text{ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}$$

$$\text{δανειακών} = \frac{\text{-----}}{\text{ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}} \times 100$$

$$\text{κεφαλαίων}$$

(Αριθμοδείκτης πίεσης ξένων κεφαλαίων)

$$2005 : \frac{9055053,46}{11242901,33} \times 100 = 80,5\%$$

$$2006 : \frac{10405161,03}{13568577,05} \times 100 = 76,7\%$$

$$2007 : \frac{11749492,25}{15012643,30} \times 100 = 78,2\%$$

$$2008 : \frac{11212648,90}{15023600,52} \times 100 = 74,6\%$$

$$2009 : \frac{9692274,44}{5370977,85+9692274,44} \times 100 = 64,3\%$$

$$2010 : \frac{12401524,93}{5480524,33+12401524,93} \times 100 = 69,3\%$$

$$2011 : \frac{12258712,42}{6459365,51+12258712,42} \times 100 = 65,5\%$$

$$2012 : \frac{10430444,31}{8423341,04+10430444,31} \times 100 = 55,3\%$$

$$2013 : \frac{8696417,13}{(11553273,52+8696417,13)} \times 100 = 42,9\%$$

$$2014 : \frac{8116340,55}{13629829,42+8116340,55} \times 100 = 37,3\%$$

$$\text{Αριθμοδείκτης} \quad \text{ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}$$

$$\text{ΙΔΙΩΝ ΚΕΦ.} = \frac{\text{-----}}{\text{ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}$$

$$\text{ΠΡΟΣ}$$

$$\text{Δανειακά κεφάλαια}$$

$$2005 : \frac{2187847,87}{9055053,46} = 0,24$$

$$2006 : \frac{3163416,01}{10405161,03} = 0,30$$

$$2007 : \frac{3263151,05}{11749492,25} = 0,28$$

$$2008 : \frac{3810951,62}{11212648,90} = 0,33$$

$$2009 : \frac{5370977,85}{9692274,44} = 0,55$$

$$2010 : \frac{5480524,33}{12401524,93} = 0,44$$

$$2011 : \frac{6459365,51}{12258712,42} = 0,52$$

$$2012 : \frac{8423341,04}{10430444,31} = 0,80$$

$$2013 : \frac{11553273,52}{8696417,13} = 0,75$$

$$2014 : \frac{13629829,42}{8116340,55} = 1,67$$

$$\text{Αριθμοδείκτης} \quad \text{ΚΥΚΛΟΦ.ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ}$$

$$\text{Κυκλοφ.ενεργητικού} = \frac{\text{-----}}{\text{ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}} \times 100$$

$$\text{ΠΡΟΣ}$$

$$\text{Συνολ.υποχρεώσεις}$$

$$2005 : \frac{9714451,59}{9055053,46} \times 100 = 107,2\%$$

$$2006 : \frac{11751845,98}{10405161,03} \times 100 = 112,9\%$$

$$2007 : \frac{12669042,48}{11749492,25} \times 100 = 107,8\%$$

$$2008 : \frac{12387254,17}{11212648,90} \times 100 = 110,47\%$$

$$2009 : \frac{11633864,36}{9692274,44} \times 100 = 120,03\%$$

$$2010 : \frac{14198349,60}{12401524,93} \times 100 = 114,48\%$$

$$2011 : \frac{15607336,80}{12258712,42} \times 100 = 127,31\%$$

$$2012 : \frac{16091660,28}{10430444,31} \times 100 = 154,27\%$$

$$2013 : \frac{17511882,99}{8696417,13} \times 100 = 201,36\%$$

$$2014 : \frac{19285432,59}{8116340,55} \times 100 = 237,61\%$$

Αριθμοδείκτης
ΠΑΓΙΩΝ = **ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ**
ΠΡΟΣ -----
ΜΑΚΡΟΠΡ. ΥΠΟΧΡ. **ΜΑΚΡΟΠΡ. ΥΠΟΧΡ.**

2005 : Δεν υπάρχουν μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις το συγκεκριμένο έτος

$$2006 : \frac{1798515,48}{2468750} = 0,72$$

$$2007 : \frac{2332595,24}{2801495,59} = 0,83$$

$$2008 : \frac{2623327,90}{2593475,33} = 1,01$$

2009 :	$\frac{3410327,50}{2130923,53} = 1,60$
2010 :	$\frac{3755874,65}{2084429,31} = 1,80$
2011 :	$\frac{3255827,13}{1673761,12} = 1,94$
2012 :	$\frac{2899236,30}{1210320,75} = 2,39$
2013 :	$\frac{2953274,02}{508286,20} = 5,81$
2014 :	$\frac{3309159,17}{765146,49} = 4,32$

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

	<i>Αριθμοδείκτης</i>	<i>Μικτά κέρδη εκμ/σης</i>	
	<i>Μικτού Περιθωρίου = 100 X</i>	<i>καθαρές πωλήσεις</i>	
	<i>Η Μικτού Κέρδους</i>		
2005:	$100 * \frac{255598,24}{9964434,33}$		= 2,56 %
2006:	$100 * \frac{416239,18}{11877793,66}$		= 3,50 %
2007:	$100 * \frac{737526,99}{13442918,31}$		= 5,48 %
2008:	$100 * \frac{907989,22}{15732359,29}$		= 5,77 %
2009:	$100 * \frac{781163,89}{17338892,23}$		= 4,50 %
2010:	$100 * \frac{763300,61}{18648215,84}$		= 4,10 %
2011:	$100 * \frac{949444,46}{19266925,56}$		= 4,92 %
2012:	$100 * \frac{1526445,23}{19135253,71}$		= 7,97 %
2013:	$100 * \frac{2154696,42}{22509772,94}$		= 9,57 %
2014:	$100 * \frac{3953141,10}{21834511,10}$		= 18,07 %

21877188,12

Αριθμοδείκτης
Καθαρού Περιθωρίου = 100 X $\frac{\text{καθαρά κέρδη εκμ/σης}}{\text{καθαρές πωλήσεις}}$

2005: 100 * $\frac{(-16547,80)}{9964434,33}$ (ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΩΣΕΙ ΕΝΔΕΙΞΗ ΛΟΓΩ ΑΡΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΙΜΟΥ)

9964434,33

2006: 100 * $\frac{8473,15}{11877793,66}$ =0,071%

2007: 100 * $\frac{165095,07}{13442918,31}$ =1,23%

2008: 100 * $\frac{223557,37}{15732359,29}$ =1,42%

2009: 100 * $\frac{261212,65}{17338892,23}$ =1,50%

2010: 100 * $\frac{275356,72}{18648215,84}$ =1,47%

2011: 100 * $\frac{357356,48}{19266925,56}$ =1,85%

2012: 100 * $\frac{420635,70}{19135253,71}$ =2,20%

2013: 100 * $\frac{1309996,80}{22509772,94}$ =5,81%

2014: 100 * $\frac{3059386,15}{21877188,12}$ =13,98%

Αριθμοδείκτης $\frac{\text{ΚΑΘ.ΚΕΡΛΗ ΕΚΜ/ΣΗΣ} + \text{ΧΡΗΜ/ΚΑ ΕΞΟΔΑ}}{\text{ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}$ *Αποδοτικότ.* = *χ 100*
Απασχολ.κεφαλαίων

Λόγω της αύξησης του Μετοχικού κεφαλαίου κατά τα έτη 2006 , 2009 , 2012 , 2013 θα πρέπει να υπολογίσουμε το πραγματικό ύψος των συνολικών κεφαλαίων .Στην συγκεκριμένη περίπτωση γνωρίζουμε την μεταβολή του Μετοχικού κεφαλαίου και τον πραγματικό χρόνο αυτής .Θα υπολογίσουμε λοιπόν το:

*πραγματικό ύψος ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ = αρχικό Ι.Κ + μεταβ.Ι.Κ. * μήνες έως τέλος χρήσης*

2005 :	$\frac{(-16547,80)+70788,33}{11242901,33} \times 100=0,48\%$	
2006 :	$\frac{8473,15 + 249545,82}{2.871.514,57 + 10405161,03} \times 100 =1,94\%$	(2187847,87+ $\frac{1025500 * 8}{12}$ =2.871.514,57)
2007 :	$\frac{165095,07 + 300392,55}{15012643,30} \times 100= 3,10\%$	
2008 :	$\frac{223557,37 + 343526,64}{15023600,52} \times 100 =3,77\%$	
2009 :	$\frac{261212,65 + 149847,66}{4.611.818,32+9692274,44} \times 100 = 2,87\%$	(3.810.951,62+ $\frac{1.201.300 * 8}{12}$ = 4.611.818,32)
2010 :	$\frac{275356,72 + 126059,20}{5480524,33,+12401524,93} \times 100=2,24\%$	
2011 :	$\frac{357356,48 + 105008,89}{6459365,51+12258712,42} \times 100=2,47\%$	
2012 :	$\frac{420635,70 + 260941,37}{7.455.565,51+10430444,31} \times 100 = 3,81\%$	(6.459.365,51 + $\frac{1.494.300 * 8}{12}$ =7.455.565,51)
2013 :	$\frac{1309996,80 + 110274,61}{9.903.650,29+8696417,13} \times 100 =7,6\%$	(8423341,04 + $\frac{2537673 * 7}{12}$ =9.903.650,29)
2014 :	$\frac{3059386,15 + 149133,98}{13629829,42+8116340,55} \times 100 =14,75\%$	

Αριθμοδείκτης **ΚΑΘ.ΚΕΡΛΗ ΕΚΜ/ΣΗΣ**
Αποδοτικότητας = ----- χ 100
Ιδίων κεφαλαίων **ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ**

Λόγω της αύξησης του Μετοχικού κεφαλαίου κατά τα έτη 2006 , 2009 , 2012 , 2013 θα πρέπει να υπολογίσουμε το πραγματικό ύψος **ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ** = αρχικό Ι.Κ + (μεταβ.Ι.Κ. * μήνες έως τέλος χρήσης) / 12

2005 :	$\frac{-16547,80}{2187847,87} \times 100 = 0,71\%$
--------	--

2006 :	$\frac{8473,15}{2.871.514,57} \times 100$	= 0,30%
2007	$\frac{165095,07}{3263151,06} \times 100$	= 5,05%
2008 :	$\frac{223557,37}{3810951,62} \times 100$	= 5,86%
2009 :	$\frac{261212,65}{4.611.818,32} \times 100$	= 5,66%
2010:	$\frac{275356,72}{5480524,33} \times 100$	= 11,10
2011 :	$\frac{357356,48}{6459365,51} \times 100$	= 5,53%
2012 :	$\frac{420635,70}{7.455.565,51} \times 100$	= 5,41%
2013 :	$\frac{1309996,80}{9.903.650,29} \times 100$	= 13,22%
2014 :	$\frac{3059386,15}{13629829,42} \times 100$	= 22,44%

Αριθμοδείκτης Οικονομικής μόχλευσης = $\frac{\text{Αριθ/κτης Αποδοτικότητα Ι.Κ.}}{\text{Αριθ/κτης Αποδοτικότητα συνολ. Απασχολ. Κεφαλαίων}}$

2005:	0,71 / 0,48	= 1,47
2006 :	0,3 / 1,94	= 0,15
2007:	5,05/3,10	= 1,63
2008 :	5,86/3,77	= 1,55
2009 :	5,66/2,87	= 1,97
2010:	1,10/2,24	= 4,9
2011 :	5,53/2,47	= 2,23
2012 :	5,41/3,81	= 1,41
2013 :	13,22/7,6	= 1,7

2014 : 22,44/14,75 = 1,52

Πίνακες αριθμοδεικτών τάσης

	ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ(ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ 2005)									
ΕΤΟΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ										
<u>Β.ΞΕΟΔΑ ΙΔΡΥΣΕΩΣ & ΠΡΩΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ</u>	100.00%	251.69%	232.93%	233.19%	470.40 %	439.54%	953.76%	1039.89%	1570.01 %	1470.36 %
<u>Γ.ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>										
1.ΓΗΠΕΔΑ - ΟΙΚΟΠΕΔΑ	100.00%	115.29%	123.81%	179.46%	179.46 %	216.49%	221.07%	297.24%	297.24%	354.69 %
2.ΚΤΙΡΙΑ & ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ	100.00%	79.80%	131.83%	217.95%	186.85 %	163.25%	194.39%	222.55%	209.40%	237.63 %
3.ΜΗΧ/ΤΑ - ΤΕΧΝΙΚ.ΕΓΚ/ΣΕΙΣ	100.00%	143.98%	187.34%	173.69%	209.14 %	211.77%	163.71%	121.19%	155.75%	194.98 %
4.ΜΕΤΑΦ.ΜΕΣΑ	100.00%	85.08%	84.19%	57.84%	341.14 %	638.46%	487.57%	334.26%	242.90%	154.67 %
5.ΕΠΙΠΛΑ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	100.00%	92.79%	64.51%	51.74%	211.80 %	321.73%	228.51%	181.28%	138.00%	97.44%
6.ΑΚΙΝΗ/ΣΕΙΣ ΥΠΟ ΕΚΤΕΛΕΣΗ & ΠΡΟΚ/ΛΕΣ	0,00	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
<u>ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ</u>	100.00%	118.27%	153.39%	172.51%	224.26 %	246.99%	212.13%	190.66%	194.21%	217.61 %
<u>Δ.ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>										
<u>I. Αποθέματα</u>	100.00%	123.92%	117.41%	85.63%	69.02%	105.59%	131.56%	133.44%	91.66%	148.02 %
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	0,00	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	63,50%	0.00%	0.00%	0.00%
ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΕΤΟΙΜΑ & ΗΜΙΤΕΛΗ	100.00%	139.62%	13.66%	88.92%	50.38%	91.53%	134.18%	155.96%	91.05%	156.44 %
ΠΡΩΤΕΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	100.00%	141.58%	123.66%	129.12%	121.22 %	106.72%	128.23%	106.57%	116.07%	96.74%
ΠΡΟΚ/ΛΕΣ ΓΙΑ ΑΓΟΡΕΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	100.00%	78.23%	61.69%	75.19%	122.40 %	147.51%	124.48%	69.28%	93.29%	126.07 %
<u>II. Απαιτήσεις</u>	100.00%	122.65%	159.09%	210.36%	218.84 %	222.89%	217.93%	227.33%	335.27%	287.65 %
ΠΕΛΑΤΕΣ	100.00%	132.85%	193.22%	243.18%	270.26 %	281.47%	284.46%	293.50%	425.07%	367.39 %
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ	0,00	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΕΣ(ΜΕΤ/ΝΕΣ)	100.00%	91.37%	86.59%	111.49%	98.22%	85.47%	68.91%	72.30%	119.10%	63.97%
ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΣΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ	100.00%	1646.60 %	2790.25 %	6747.60 %	515.18 %	5401.63 %	9185.57 %	10204.46 %	11656.4 1%	14687.4 7%
ΕΠΙΣΦΑΛΕΙΣ-ΕΠΙΔΙΚΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ	0,00	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	0,00	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
<u>III. Χρεόγραφα</u>	0,00	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
<u>IV. Διαθέσιμα</u>	100.00%	67.88%	82.54%	47.63%	33.03%	98.11%	109.40%	122.30%	173.10%	190.01 %
ΤΑΜΕΙΟ	100.00%	222.22%	301.94%	151.00%	200.87 %	248.48%	265.74%	197.11%	179.20%	98.37%
ΚΑΤΑΘ. ΟΦΕΩΣ & ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ	100.00%	65.00%	78.45%	45.71%	29.90%	93.47%	104.45%	118.62%	169.76%	188.17 %

ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100.00%	120.97%	130.41%	127.51%	119.76 %	146.16%	160.66%	165.65%	180.27%	198.52 %
Ε.ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100.00%	214.90%	40.93%	95.68%	0.00%	0.00%	0.00%	10.45%	137.21%	103.19 %

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚ ΟΥ	100.00%	120.69 %	133.53 %	133.63 %	133.98%	159.85 %	168.12%	169.29%	182.64%	201.53%
ΠΑΘΗΤΙΚΟ										
Α.ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ										
Ι.ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	100.00%	150.97 %	150.97 %	150.97 %	210.67%	210.77 %	210.67%	284.94%	411.07%	411.07%
ΙΙΙ. Διαφορές αναπροσαρμ ογής- επιχορηγήσε ις επενδύσεων	100.00%	43.07%	60.28%	189.72 %	271.47%	265.21 %	491.07%	569.16%	491.12%	577.31%
Διαφορές από αναπροσα. αξίας λοιπών περιουσιακώ ν στοιχείων	0,00	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
επιχορηγήσε ις επενδύσεων πάγιου ενεργητικού	100.00%	43.07%	60.28%	137.18 %	271.47%	265.21 %	491.07%	491.07%	491.12%	577.31%
ΙV.Αποθεματ ικά κεφάλαια	100.00%	100.00 %	12.69%	170.30 %	216.17%	265.79 %	343.12%	423.72%	741.86%	1338.39 %
τακτικό αποθεματικό	100.00%	100.00 %	244.98 %	478.59 %	725.64%	982.83 %	1409.31 %	1843.36 %	3556.65 %	6836.02 %
αφορολόγητ α αποθεματικά ειδ. Διατάξεων νόμου	100.00%	100.00 %	100.00 %	100.00 %	100.00%	100.00 %	100.00%	100.00%	100.00%	84.77%
V.Αποτελέσμ ατα εις νέο	100.00%	19.51%	-1.67%	- 60.09%	- 102.68%	- 172.25 %	- 287.00%	- 396.24%	- 852.83%	- 1810.23 %
υπόλοιπο κερδών χρήσεως εις νέο	100.00%	83.61%	1.74%	62.42%	106.66%	178.93 %	298.13%	411.62%	885.92%	1880.47 %
υπόλοιπο ζημιών προηγ. χρήσεως	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	100.00%	144.59 %	149.15 %	174.19 %	245.49%	250.50 %	295.24%	385.00%	528.06%	622.98%
Β.ΠΡΟΒΛΕΨ ΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ &ΞΕΟΔΑ	100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Γ.ΥΠΟΧΡΕΩ ΣΕΙΣ										
Ι.Μακροπρόθε σμες Υποχρεώσε ις	0,00	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%

1.ομολογιακά δάνεια	0,00	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
2.Δάνεια τραπεζών	0,00	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
II.Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	100.00%	87.65%	98.82%	95.19%	83.50%	113.94%	116.90%	101.82%	96.04%	89.63%
προμηθευτές	100.00%	82.32%	97.07%	101.70%	93.22%	121.35%	121.49%	106.39%	84.48%	51.97%
επιταγές πληρωτέες	100.00%	178.13%	183.02%	217.73%	253.53%	278.14%	264.55%	138.38%	189.03%	344.46%
Τράπεζες λ/βραχυπρόθεσμων υποχρ/σεων	100.00%	86.48%	85.10%	61.35%	28.69%	62.77%	77.82%	69.88%	41.03%	64.16%
προκαταβολές πελατών	0,00	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
υποχρεώσεις από φόρ-τέλη	100.00%	24.62%	126.36%	150.55%	207.36%	210.94%	140.80%	306.14%	778.54%	901.91%
ασφαλιστικοί οργανισμοί	100.00%	128.50%	177.13%	198.68%	240.23%	203.16%	278.88%	183.78%	265.61%	267.54%
μακροπρ. υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	100.00%	95.05%	219.26%	359.29%	567.41%	789.48%	619.24%	650.53%	1013.06%	197.59%
πιστωτές διάφοροι	100.00%	21.06%	169.30%	137.91%	1684.30%	33.01%	627.65%	76.41%	2478.43%	1821.99%
μερίσματα πληρωτέα	0,00	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	100.00%	114.91%	129.76%	123.83%	107.04%	136.96%	135.38%	115.19%	99.05%	89.63%
Δ.ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	0,00	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	100.00%	120.69%	133.53%	133.63%	133.98%	159.85%	168.12%	169.29%	182.64%	201.53%

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Κύκλος Εργασιών (Πωλήσεις)	100.00%	119.20%	134.91%	157.88%	174.01%	187.15%	193.36%	192.04%	225.90%	219.55%
Κόστος Πωλήσεων	100.00%	118.05%	130.86%	152.69%	170.54%	184.21%	188.67%	181.37%	209.65%	184.62%
ΑΠΟΤΕΛΕΜΑΤΑ ΕΚΜ/ΣΕΩΣ(Μικτά κέρδη εκμ/σης)	100.00%	162.85%	288.55%	355.24%	305.62%	298.63%	371.46%	597.20%	843.00%	1546.62%
Καθαρά Κέρδη Χρήσης	100.00%	68.71%	73.76%	82.21%	82.21%	97.17%	137.62%	143.43%	571.27%	1174.52%

Πίνακες κοινού μεγέθους

	ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ										
<u>Β.ΕΞΟΔΑ ΙΔΡΥΣΕΩΣ & ΠΡΩΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ</u>	0.036%	0.08%	0.06%	0.06%	0.13%	0.09%	0.20%	0.22%	0.31%	0.26%
<u>Γ.ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>										
1.ΓΗΠΕΔΑ - ΟΙΚΟΠΕΔΑ	1.38%	1.32%	1.29%	1.86%	1.85%	1.87%	1.82%	2.43%	2.25%	2.43%
2.ΚΤΙΡΙΑ & ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ	3.67%	2.43%	3.62%	5.99%	5.12%	3.75%	4.25%	4.83%	4.21%	4.33%
3.ΜΗΧ/ΤΑ - ΤΕΧΝΙΚ.ΕΓΚ/ΣΕΙΣ	6.87%	8.20%	9.64%	8.93%	10.72%	9.10%	6.69%	4.92%	5.85%	6.65%
4.ΜΕΤΑΦ.ΜΕΣΑ	1.49%	1.05%	0.94%	0.64%	3.79%	5.95%	4.32%	2.93%	1.98%	1.14%
5.ΕΠΙΠΛΑ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	0.11%	0.09%	0.05%	0.04%	0.18%	0.23%	0.16%	0.12%	0.09%	0.05%
6.ΑΚΙΝΗ/ΣΕΙΣ ΥΠΟ ΕΚΤΕΛΕΣΗ & ΠΡΟΚ/ΛΕΣ	0.00%	0.17%	0.00%	0.00%	0.98%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
<u>ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ</u>	13.53%	13.26%	15.54%	17.46%	22.64%	20.90%	17.24%	15.23%	14.38%	14.60%
<u>Δ.ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>										
<u>I. Αποθέματα</u>	52.36%	53.76%	46.03%	33.55%	26.97%	34.59%	40.97%	41.27%	26.28%	38.46%
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	0.10%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.04%	0.00%	0.00%	0.00%
ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΕΤΟΙΜΑ & ΗΜΙΤΕΛΗ	38.64%	44.70%	39.54%	25.71%	14.53%	22.13%	30.84%	35.60%	19.27%	30.00%
ΠΡΩΤΕΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	0.43%	0.51%	0.40%	0.42%	0.39%	0.29%	0.32%	0.27%	0.27%	0.21%
ΠΡΟΚ/ΛΕΣ ΓΙΑ ΛΓΟΡΕΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	13.19%	8.55%	6.09%	7.42%	12.05%	12.17%	9.77%	5.40%	6.74%	8.25%
<u>II. Απατήσεις</u>	30.18%	30.68%	35.97%	47.52%	49.32%	42.09%	39.13%	39.13%	55.42%	43.09%
ΠΕΛΑΤΕΣ	18.60%	20.48%	26.92%	33.86%	37.53%	32.76%	31.48%	32.26%	43.29%	33.92%
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ	0.00%	0.18%	0.12%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΕΣ (ΜΕΤ/ΝΕΣ)	11.56%	8.75%	7.49%	9.64%	8.47%	6.18%	4.73%	4.93%	7.53%	3.67%
ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΣΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ	0.02%	0.21%	0.33%	0.79%	0.06%	0.53%	0.86%	0.95%	1.00%	1.15%
ΕΠΙΣΦΑΛΕΙΣ-ΕΠΙΔΙΚΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ	0.00%	1.01%	0.92%	2.96%	2.84%	0.00%	1.89%	2.03%	1.86%	2.03%
ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	0.00%	0.00%	0.19%	0.27%	0.42%	2.62%	0.17%	0.37%	1.72%	2.33%
<u>III. Χρεόγραφα</u>	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
<u>IV. Διαθέσιμα</u>	3.86%	2.16%	2.38%	1.37%	0.95%	2.32%	2.46%	2.73%	3.59%	3.57%
ΤΑΜΕΙΟ	0.07%	0.13%	0.16%	0.08%	0.11%	0.11%	0.11%	0.08%	0.07%	0.03%
ΚΑΤΑΘ. ΟΦΕΩΣ & ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ	3.79%	2.04%	2.22%	1.29%	0.84%	2.21%	2.35%	2.65%	3.52%	3.53%
<u>ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ</u>	86.41%	86.61%	84.39%	82.45%	77.23%	79.00%	82.57%	84.54%	85.28%	85.12%
<u>Ε.ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ</u>	0.03%	0.06%	0.01%	0.02%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.02%	0.02%

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
---------------------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ΠΑΘΗΤΙΚΟ										
Α.ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ										
I.ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	17.90%	22.39%	20.23%	20.22%	28.14%	23.59%	22.43%	30.12%	40.28%	40.28%
III. Διαφορές αναπροσαρμογής-επιχορηγήσεις επενδύσεων	3.01%	1.07%	1.36%	4.27%	6.10%	4.99%	8.79%	10.16%	8.09%	8.62%
Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων	0.00%	0.00%	0.00%	1.18%	0.00%	0.00%	0.00%	1.39%	0.00%	0.00%
επιχορηγήσεις επενδύσεων πάγιου ενεργητικού	3.01%	1.07%	1.36%	3.09%	6.10%	4.99%	8.79%	8.73%	8.09%	8.62%
IV.Αποθεματικά κεφάλαια	0.13%	0.11%	0.12%	0.17%	0.21%	0.22%	0.26%	0.33%	0.53%	0.87%
τακτικό αποθεματικό	0.02%	0.02%	0.04%	0.09%	0.13%	0.15%	0.20%	0.27%	0.47%	0.83%
αφορολόγητα αποθεματικά ειδ. Διατάξεων νόμου	0.11%	0.09%	0.08%	0.08%	0.08%	0.07%	0.06%	0.06%	0.06%	0.04%
V.Αποτελέσματα εις νέο			0.02%	0.71%	1.21%	1.70%	2.69%	3.69%	7.36%	0.92%
υπόλοιπο κερδών χρήσεως εις νέο	1.51%	1.05%	0.02%	0.71%	1.21%	1.70%	2.69%	3.69%	7.36%	0.92%
υπόλοιπο ζημιών προηγ. χρήσεως			0.00%	0.00%						
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	19.46%	23.31%	21.74%	25.37%	35.66%	30.49%	34.17%	44.26%	56.26%	60.15%
B.ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ &ΕΞΟΔΑ	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.50%	0.97%	0.86%	1.33%	3.92%
Γ.ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ										
I. Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0	18.19%	18.66%	17.26%	14.15%	11.60%	8.85%	6.36%	2.48%	3.38%
1.ομολογιακά δάνεια			15.61%	14.24%	10.76%	6.74%	4.73%	3.04%	0.00%	1.77%
2.Δάνεια τραπεζών	0.00%	18.19%	3.05%	3.02%	3.39%	4.86%	4.12%	3.32%	2.48%	1.61%
II.Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	80.54%	58.49%	59.60%	57.37%	50.20%	57.41%	55.60%	48.44%	42.35%	35.82%
προμηθευτές	46.85%	32.10%	34.05%	35.65%	32.60%	35.56%	33.85%	29.44%	21.67%	12.08%
επιπαγές πληρωτέες	3.47%	5.12%	4.75%	5.65%	6.56%	6.04%	5.45%	2.84%	3.59%	5.93%
Τράπεζες λ/βραχυπρόθεσμων υποχρ/σεων	28.49%	20.41%	18.16%	13.08%	6.10%	11.19%	13.18%	11.76%	6.40%	9.07%
προκαταβολές πελατών	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.05%	0.00%	0.18%	0.01%	0.06%
υποχρεώσεις από φόρ-τέλη	0.90%	0.18%	0.86%	1.02%	1.40%	1.19%	0.76%	1.63%	3.85%	4.05%
ασφαλιστικοί οργανισμοί	0.16%	0.17%	0.21%	0.24%	0.29%	0.21%	0.27%	0.18%	0.24%	0.21%
μακροπρ. υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	0.62%	0.49%	1.02%	1.66%	2.64%	3.08%	2.30%	2.39%	3.46%	0.61%
πιστωτές διάφοροι	0.05%	0.01%	0.06%	0.05%	0.61%	0.10%	0.18%	0.02%	0.66%	0.44%
μερίσματα πληρωτέα			0.48%	0.00%						
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	80.54%	76.69%	78.26%	74.63%	64.34%	69.00%	64.85%	54.80%	42.35%	35.82%

<u>Δ.ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ</u> <u>ΛΟΓ/ΣΜΟΙ</u> <u>ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ</u>	0.00%		0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.08%	0.05%	0.11%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

	ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Κύκλος Εργασιών(Πωλήσεις)	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Κόστος Πωλήσεων	97.43%	96.50%	94.51%	94.23%	95.46%	95.91%	95.07%	92.02%	90.43%	81.93%
ΑΠΟΤΕΛΕΜΑΤΑ ΕΚΜ/ΣΕΩΣ(Μικτά κέρδη εκμ/σης)	2.57%	3.50%	5.49%	5.77%	4.54%	4.09%	4.93%	7.98%	9.57%	18.07%
Καθαρά Κέρδη Χρήσης	2.08%	1.20%	1.14%	1.09%	1.08%	1.08%	1.48%	1.56%	5.27%	11.15%

Ε) Ισολογισμοί επιχείρησης (2005 -2014)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΛΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ						
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2005 - 6η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2005) ΑΡ.Μ.Α.Ε. 44529/43/Β/99/009						
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά Κλεισμένης χρήσεως 2005			Ποσά Προηγούμενης χρήσεως 2004		
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ	Αξία Κτήσ.	Αποσβέσεις	Αναπ. Αξία	Αξία Κτήσ.	Αποσβέσεις	Αναπ. Αξία
1. Εξοδα ιδρύσεως & α' εγκ/σεως	49.047,80	44.985,84	4.051,96	48.633,81	38.791,58	9.842,22
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
II. Ενομήατες Ακινήτοποιήσεις						
1. Γήπεδο-Οικόπεδα	155.311,31	0,00	155.311,31	140.000,01	0,00	140.000,01
3. Κτήρια & τεχνικά έργα	1.055.364,62	642.567,17	412.797,45	1.055.364,62	558.181,43	497.183,19
4. Μηχ.-Τεχν. εγκ. & λοιπός μηχ. εξοπλ.	3.101.932,92	2.329.601,49	772.331,43	2.958.434,16	1.953.323,91	1.005.110,25
5. Μεταφορικά μέσα	421.104,04	253.661,73	167.442,31	344.058,56	197.618,37	146.440,22
6. Επιπλα & λοιπός εξοπλισμός	91.575,76	78.790,96	12.784,80	78.346,06	74.750,11	3.595,96
Σύνολο Παγίου Ενεργητικού (Γ II)	<u>4.825.288,65</u>	<u>3.304.621,35</u>	<u>1.520.667,30</u>	<u>4.576.203,47</u>	<u>2.783.873,82</u>	<u>1.792.329,65</u>
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
I. Αποθέματα						
1. Εμπορεύματα			10.605,36			6.953,93
2. Προϊόντα έτοιμα & ημιτελή- Υποπρ. & υπολ.			4.344.760,04			1.556.362,72
4. Πρώτες & βοηθ. ύλες-Αναλ. υλικά-Ανταλ. & είδη συσκ.			48.530,97			141.819,79
5. Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων			1.482.884,25			569.278,03
			<u>5.886.780,62</u>			<u>2.274.414,47</u>
II. Απαίτησις						
1. Πελάτες	2.140.268,79			1.547.935,39		
Μείον: Προβλέψεις	<u>48.472,00</u>	2.091.796,79		<u>0,00</u>	1.547.935,39	
3α. Επιταγές εισπρακτέες (μηνίες)			1.298.720,03		1.154.273,26	
3β. Επιταγές σε καθυστέρηση			1.769,99		0,00	
11. Χρεώσιτες διάφοροι			1.857,14		23.541,60	
			<u>3.394.143,95</u>		<u>2.725.750,25</u>	
III. Χρεόγραφα						
3. Λοιπά χρεόγραφα			0,00		300.000,00	
IV. Διαθέσιμα						
1. Ταμείο			7.937,50		26.115,83	
3. Καταθέσεις όψεως & προθεσμίας			425.589,52		429.636,25	
			<u>433.527,02</u>		<u>455.752,08</u>	
Σύνολο Κυκλοφόντος Ενεργητικού (ΔI+ΔII+ΔIII+ΔIV)			<u>9.714.451,59</u>		<u>5.755.916,80</u>	
Ε. ΜΕΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ						
2. Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα			3.730,48		40.003,63	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)			<u>11.242.901,33</u>		<u>7.598.082,30</u>	
ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ						
2. Χρεωστ. λογ. εγγυήσεων & εμπρ. ασφαλείων			1.027.146,00		1.027.146,00	
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:						
1. Επί των ακινήτων της Εταιρείας έχουν εγγραφεί υποθήκες ύψους 1.027.146,00 ευρώ προς εξασφάλιση τραπεζικών δανείων το ύψους των οποίων στις 31/12/2005 ανέρχεται σε 1.386.953,91 ευρώ.						
2. Η τελευταία αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων της εταιρείας έγινε στη χρήση 2004 βάσει του Ν. 2065/92.						
ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	Ποσά Κλεισμ. χρ/σ. 2005	Ποσά Προηγ. χρ/σ. 2004			
I. Κεφάλαιο Μετοχικό						
(686.700 μετοχές των 2,93 ευρώ εκάστη)						
1. Καταβλημένο		2.012.031,00	2.012.031,00			
III. Διαφορές αναπροσαρμογής-Επιχορηγήσεις επενδύσεων						
3. Επιχορηγήσεις επενδύσεων παγίου ενεργητικού		338.270,98	417.432,66			
IV. Αποθεματικά κεφάλαια						
1. Τοκικά αποθεματικά		2.744,43	2.744,43			
5. Αφορολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων		12.035,44	12.035,44			
		<u>14.779,87</u>	<u>14.779,87</u>			
V. Αποτελέσματα εις νέο						
Υπόλοιπο κερδών χρήσεως εις νέο		170.614,05	33.376,96			
Υπόλοιπο ζημιών προηγ. χρήσεων		-347.848,03	-381.224,99			
		<u>-177.233,98</u>	<u>-347.848,03</u>			
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (ΑI+ΑIII+ΑIV+ΑV)		<u>2.187.847,87</u>	<u>2.096.395,50</u>			
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ						
I. Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις						
2. Δάνεια Τραπεζών		0,00	34.041,73			
II. Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις						
1. Προμηθευτές		5.267.034,84	4.977.495,81			
2α. Επιταγές πληρωτέες		390.012,09	348.254,09			
3. Τράπεζες λογ. βραχ. υποχρεώσεων		3.202.682,65	1.414,58			
5. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη		101.644,65	32.019,10			
6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί		18.198,66	11.146,56			
7. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση		70.055,33	83.774,87			
11. Πιστωτές διάφοροι		5.445,24	13.550,06			
		<u>9.055.053,46</u>	<u>5.467.655,07</u>			
Σύνολο Υποχρεώσεων (Γ I+Γ II)		<u>9.055.053,46</u>	<u>5.501.696,80</u>			
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Γ)		<u>11.242.901,33</u>	<u>7.598.082,30</u>			
ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ						
2. Πιστωτ. λογ. εγγυήσ. & εμπρ. ασφ.		1.027.146,00	1.027.146,00			

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓ/ΣΜΟΥ ΑΠΟΤ/ΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2005 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2005)				ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	
I. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	Ποσό Κλεισμένης χρήσεως 2005	Ποσό Προηγούμενης χρήσεως 2004		Ποσό Κλεισμ. χροιάς 2005	Ποσό Προηγ. χροιάς 2004
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	9.964.434,33	8.856.623,37		Καθαρά αποτίτ/τα (κέρδη) χρήσεως	207.632,05
Μείον: Κόστος πωλήσεων	9.708.836,09	8.848.317,46		(-): Υπόλ. αποτίτ/των (ζημιών) προ. χρήσε.	42.478,55
Μικτά αποτίτ/τα (κέρδη) εκμίσσεως	255.598,24	8.305,91		(-): Διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων	-381.224,99
Πλέον: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	3.730,48	29.099,29			
Σύνολο	259.328,72	37.405,20		Σύνολο	-37.018,00
Μείον: 1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	59.522,11	64.679,10			0,00
3. Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	145.566,08	73.645,31	138.324,41	Μείον: 2. Λοιποί μη ενσωματωμένοι στο λειτουργ. κόστος φόροι	-177.233,98
Μερικά αποτίτ/τα (κέρδη)/ζημιές εκμίσσεως	54.240,53	-100.919,21		Ζημιές εις νέον	-347.848,03
Πλέον: 4. Πιστωτικοί τόκοι & συναφή έσοδα	8.409,66	2.899,59			
Μείον: 3. Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	79.197,99	63.380,29	-60.480,70		
Ολικά αποτίτ/τα (ζημιές) εκμίσσεως	-16.547,80	-161.399,91			
II. ΠΛΕΟΝ: ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ					
1. Εκτακτα & ανόργανα έσοδα	225.161,68	203.982,71			
Μείον: 1. Εκτακτα & ανόργανα έξοδα	981,83	104,25	203.878,46		
Οργανικά & έκτακτα αποτίτ/τα (κέρδη)	207.632,05		42.478,55		
Μείον: Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων	526.951,79	485.830,39			
Μείον: Οι από αυτές ενσωμ. στο λοιπ. κόστος	526.951,79	485.830,39	0,00		
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΚΕΡΔΗ) ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων	207.632,05	42.478,55			

Πέτρο Πρεβέζης, 23 Μαρτίου 2006

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΑΡΑΛΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
Α.Δ.Τ. Ζ 614669

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΑΡΑΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
Α.Δ.Τ. Ξ 602742

Η ΛΟΓΙΣΤΡΙΑ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΙΑΝΝΑ
Α.Δ.Τ. Θ 797779

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους κ.κ. Μετόχους της Ανώνυμης Εταιρείας "ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΛΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ"

Ελέγξαμε τις ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις της Ανώνυμης Εταιρείας "ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΛΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ" της εταιρικής χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2005. Η ευθύνη της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων βαρύνει την διοίκηση της εταιρείας. Η δική μας ευθύνη περιορίζεται στη διαμόρφωση και τη διατύπωση γνώμης επί των οικονομικών καταστάσεων, εδραιωμένης στο διενεργηθέντα έλεγχο. Ο έλεγχός μας διενεργήθηκε σύμφωνα με τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα, που είναι εναρμονισμένα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν το σχεδιασμό και την εκτέλεση του ελεγκτικού έργου κατά τρόπο που διασφαλίζει με εύλογη βεβαιότητα ότι οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδεις ανακρίβειες και παραλείψεις. Ο έλεγχος περιλαμβάνει την εξέταση, σε δειγματοληπτική βάση, αποδεικτικών στοιχείων που υποστηρίζουν τα ποσά και τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις. Ο έλεγχος επίσης περιλαμβάνει την αξιολόγηση των λογιστικών αρχών που ακολουθήθηκαν, των εκτιμήσεων της διοίκησης της εταιρείας και, γενικότερα, της παρουσίας των δεδομένων στις οικονομικές καταστάσεις, καθώς και τη συμφωνία του περιεχομένου της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις οικονομικές καταστάσεις. Πιστεύουμε ότι ο έλεγχος που διενεργήθηκε παρέχει επαρκή βάση για τη διαμόρφωση της γνώμης μας. Κατά τη γνώμη μας, οι προαναφερόμενες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν ακριβοδίκαια την οικονομική θέση της εταιρείας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2005 και τα αποτελέσματα των εργασιών της χρήσεως που έληξε αυτή την ημερομηνία, σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που προδιαγράφονται από την Ελληνική νομοθεσία και το περιεχόμενο της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου είναι συνεπές με τις προαναφερόμενες οικονομικές καταστάσεις.

Αθήνα, 3 Απριλίου 2006

Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ε. ΣΓΟΥΡΟΣ
Α.Μ. Σ.Ο.Ε. 14631
Σ.Ο.Λ. α.ε.ο.ε.

ΚΡΟΝΟΣ Α.Ε.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΛΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2006 - 7η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2006) ΑΡ.Μ.Α.Ε. 44529/43/Β/99/009

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά Κλεισμένης χρήσεως 2006			Ποσά Προηγούμενης χρήσεως 2005			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσά Κλεισμ.	Ποσά Προηγ.
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ	Αξία Κτήσ.	Αποσβέσεις	Αναπ. Αξία	Αξία Κτήσ.	Αποσβέσεις	Αναπ. Αξία	Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΙΑ	χρ/σ. 2006	χρ/σ. 2005
1. Εξόδα ιδρύσεως & α' εγκ/σεως	59.302,80	49.104,18	10.198,62	49.047,80	44.995,84	4.051,96	I. Κεφάλαιο Μετοχικό (1.036.700 μετοχές των 2,93 ευρώ εκάστη)		
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							1. Καταβλημένο	3.037.531,00	2.012.031,00
II. Ενωόμετες Ακινήτοποιήσεις							III. Διαφορές αναπροσαρμογής: Επιχορηγήσεις επενδύσεων		
1. Γήπεδα-Οικόπεδα	179.052,85	0,00	179.052,85	155.311,31	0,00	155.311,31	3. Επιχ/σεις επενδύσεων πάγιου ενεργητικού	145.680,67	338.270,98
3. Κτίρια & τεχνικά έργα	1.055.364,62	725.950,72	329.413,90	1.055.364,62	642.567,17	412.797,45	IV. Αποθεματικά κεφάλαια		
4. Μηχ.-Τεχν. εγκ. & λοιπός μηχ. εξοπλ.	3.701.451,17	2.589.450,59	1.112.000,58	3.101.932,92	2.329.601,49	772.331,43	1. Τακτικό αποθεματικό	2.744,43	2.744,43
5. Μεταφορικά μέσα	461.396,34	318.937,30	142.459,04	421.104,04	253.661,73	167.442,31	5. Αφορολ/τα αποθικά ειδικών διατάξεων νόμων	12.035,44	12.035,44
6. Επιπλα & λοιπός εξοπλισμός	94.928,27	83.065,19	11.863,08	91.575,76	78.790,96	12.784,80		14.779,87	14.779,87
7. Ακινήσεις υπό εκτέλεση & προκ/λές	23.726,03	0,00	23.726,03	0,00	0,00	0,00	V. Αποτελέσματα εις νέο		
Σύνολο Παγίου Ενεργητικού (Γ II)	5.515.919,28	3.717.403,80	1.798.515,48	4.825.288,65	3.304.621,35	1.520.667,30	Υπόλοιπο κερδών χρήσεως εις νέο	142.658,46	170.614,05
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							Υπόλοιπο ζημιών προηγ. χρήσεων	-177.233,98	-347.848,03
I. Αποθέματα								-34.575,52	-177.233,98
1. Εμπορεύματα			0,00			10.605,36	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (AI+AIII+AIV+AV)	3.163.416,02	2.187.847,87
2. Προϊόντα έτοιμα & ημιτελή- Υποπρο. & υπολ.			6.066.017,97			4.344.760,04	Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
4. Πρώτες & βοηθ. ύλες-Αναλ. υλικά-Ανταλ. & είδη συσκ.			68.712,49			48.530,97	I. Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις		
5. Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων			1.160.068,49			1.482.884,25	2. Δάνεια Τραπεζών	2.468.750,00	0,00
			7.294.798,95			5.886.780,62	II. Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις		
II. Απαίτησεις							1. Προμηθευτές	4.355.966,83	5.267.034,84
1. Πελάτες	2.885.978,96			2.140.268,79		2.091.796,79	2α. Επιταγές πληρωτέες	694.740,05	390.012,09
Μείων: Προβλέψεις	106.877,00		2.779.101,96	48.472,00		2.091.796,79	3. Τράπεζες λογ. βραχυ. υποχρεώσεων	2.769.560,81	3.202.662,65
3. Γραμμάτια εισπρακτέα			24.000,00			0,00	5. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	25.023,17	101.644,65
3α. Επιταγές εισπρακτέες (με/νες)			1.186.684,84			1.298.720,03	6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	23.385,98	18.198,66
3β. Επιταγές σε καθυστέρηση			29.144,66			1.769,99	7. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	66.587,31	70.055,33
10. Επισφαλείς-Επίδοκοι πελάτες & χρεώστες			137.500,00			0,00	11. Πιστωτές διάφοροι	1.146,88	5.445,24
11. Χρεώστες διάφοροι			6.332,16			1.857,14	Σύνολο Υποχρεώσεων (Γ I+Γ II)	10.405.161,03	9.055.053,46
			4.162.763,62			3.394.143,95	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (A+Γ)	13.568.577,05	11.242.901,33
IV. Διαθέσιμα							ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ		
1. Ταμείο			17.638,94			7.937,50	2. Πιστωτ. λογ. εγγυήσ. & εμπρ. ασφαλίων	1.027.146,00	1.027.146,00
3. Καταθέσεις όψεως & προθεσμίας			276.644,47			425.589,52			
			294.283,41			433.527,02			
Σύνολο Κυκλοφόντος Ενεργητικού (ΔI+ΔII+ΔIV)			11.751.845,98			9.714.451,59			
Ε. ΜΕΤ/ΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ									
2. Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα			8.016,97			3.730,48			
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (B+Γ+Δ+Ε)			13.568.577,05			11.242.901,33			
ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ									
2. Χρεωστ. λογ. εγγυήσεων & εμπρ. ασφαλειών			1.027.146,00			1.027.146,00			

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: 1. Επί των ακινήτων της Εταιρείας έχουν εγγραφεί υποθήκες ύψους 1.027.146,00 ευρώ προς εξασφάλιση τραπεζικών δανείων το ύψος των οποίων στις 31/12/2006 ανέρχεται σε 984.159,43 ευρώ.
2. Η τελευταία αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων της εταιρείας έγινε στη χρήση 2004 βάσει του Ν. 2065/1992.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΙΣΜΟΥ ΑΠΟΤ/ΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2006 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2006)				ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΣΜΑΤΩΝ		
I. ΑΠΟΤΕΛΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	Ποσά Κλειόμενης χρήσεως 2006		Ποσά Προηγούμενης χρήσεως 2005		Ποσά Κλειομ. χρέα. 2006	Ποσά Προηγ. χρέα. 2005
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	11.877.793,66		9.964.434,33			
Μείον: Κόστος πωλήσεων	11.461.554,48		9.708.836,09		Καθαρά αποτίμτα (κέρδη) χρήσεως	142.658,46
Μικτά αποτίμτα (κέρδη) εκμίσσεως	416.239,18		255.598,24		(-): Υπόλ. αποτίμτων (ζημιών) πρ. χρήσ.	-177.233,98
Πλέον: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	7.552,49		3.730,48		(-): Διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων	0,00
Σύνολο	423.791,67		259.328,72		Ζημιές εις νέον	-34.575,52
Μείον: 1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	69.232,22		59.522,11			
3. Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	96.540,48	165.772,70	145.566,08	205.088,19		
Μερικά αποτίμτα (κέρδη) εκμίσσεως	258.018,97		54.240,53			
Πλέον: 4. Πιστωτικοί τόκοι & συναφή έσοδα	5.356,75		8.409,66			
Μείον: 3. Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	254.902,57	-249.545,82	79.197,99	-70.788,33		
Ολικά αποτίμτα (κέρδη/ζημιές) εκμίσσεως	8.473,15		-16.547,80			
II. ΠΛΕΟΝ: ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΣΜΑΤΑ						
1. Εκτακτα & ανόργανα έσοδα	192.590,31		225.161,68			
Μείον: 1. Εκτακτα & ανόργανα έξοδα	58.405,00	134.185,31	981,83	224.179,85		
Οργανικά & έκτακτα αποτίμτα (κέρδη)	142.658,46		207.632,05			
Μείον: Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων	416.890,79		526.951,79			
Μείον: Οι από αυτές ενσωμ. στο λεπ. κόστος	416.890,79	0,00	526.951,79	0,00		
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΣΜΑΤΑ (ΚΕΡΔΗ) ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων	142.658,46		207.632,05			

Πέτρα Προβέλης, 23 Μαρτίου 2007

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Η ΛΟΓΙΣΤΡΙΑ
 ΚΑΡΑΛΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ Α.Δ.Τ. Ζ 614669	 ΚΑΡΑΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ Α.Δ.Τ. Ξ 602742	 ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΙΑΝΝΑ Α.Δ.Τ. Θ 797779

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους κ.κ. Μετόχους της Ανώνυμης Εταιρείας "ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΛΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ"

Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων: Ελέγξαμε τις ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις της «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΛΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», που αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2006, την κατάσταση αποτελεσμάτων και τον πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και το προσάρτημα. **Ευθύνη Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις:** Η Διοίκηση της εταιρείας έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που προδιαγράφονται από την Ελληνική Νομοθεσία. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει σχεδιασμό, εφαρμογή και διατήρηση συστήματος εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται σε απάτη ή λάθος. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει επίσης την επιλογή και εφαρμογή κατάλληλων λογιστικών πολιτικών και την διενέργεια λογιστικών εκτιμήσεων που είναι λογικές για τις περιστάσεις. **Ευθύνη Ελεγκτή:** Δική μας ευθύνη είναι η έκφραση γνώμης επί αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων, με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχο σύμφωνα με τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα, που είναι εναρμονισμένα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν τη συμμόρφωσή μας με τους κανόνες δεοντολογίας και το σχεδιασμό και διενέργεια του ελέγχου μας με σκοπό την εύλογη διασφάλιση ότι οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την συγκέντρωση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις. Οι διαδικασίες επιλέγονται κατά την κρίση του ελεγκτή και περιλαμβάνουν την εκτίμηση του κινδύνου ουσιώδους ανακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων, λόγω απάτης ή λάθους. Για την εκτίμηση του κινδύνου αυτού, ο ελεγκτής λαμβάνει υπόψη το σύστημα εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών για τις περιστάσεις και όχι για την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των οικονομικών καταστάσεων. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας. Γνώμη: Κατά τη γνώμη μας, οι ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα από κάθε ουσιώδη άποψη την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2006 και την χρηματοοικονομική της επίδοση για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που προδιαγράφονται από την Ελληνική Νομοθεσία. Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη ως προς τα συμπεράσματα του ελέγχου μας, επισημαίνουμε την προσοχή σας: 1) Κατά της εταιρείας έχει ενεργηθεί από τρίτους αγωγή με την οποία διεκδικούν 550 χιλ. ευρώ. Έκταση του ποσού αυτού με προσωρινώς εκτελεστή απόφαση η οποία επιδόκασε 275 χιλ. ευρώ έχουν καταβληθεί 137,5 χιλ. ευρώ που εμφανίζονται στο κοινό Δ.Π.10 του Ενεργητικού «Επιφορές - Επιόκι πελάτες και χρεώστες». Η εταιρεία δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη εις βάρος των αποτελεσμάτων χρήσεως για το παραπάνω ποσό επειδή κατά τις εκτιμήσεις του Νομικού Συμβούλου η αγωγή είναι αβάσιμη ενώ σε περίπτωση που τελικά δεν δικαιωθεί, το ποσό που θα οριστικοποιηθεί θα βαρύνει την Ασφαλιστική Εταιρεία στην οποία είναι ασφαλισμένη. 2) Οι φορολογικές δηλώσεις για τις χρήσεις 2005 και 2006 δεν έχουν ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές και επομένως υπάρχει το ενδεχόμενο επιβόλης προσθέτων φόρων και προσουξήσεων κατά το χρόνο που θα ελεγχθούν και οριστικοποιηθούν. Επειδή στον παρόν στάδιο δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί το αποτέλεσμα του φορολογικού ελέγχου, δεν έχει γίνει οποιαδήποτε πρόβλεψη εις βάρος των αποτελεσμάτων χρήσεως σε σχέση με το θέμα αυτό. Αναφορά επί άλλων νομικών και κανονιστικών θεμάτων: Το περιεχόμενο της Έκθεσης του Δικαιτηκού Συμβούλου είναι συνεπές με τις ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις.

Αθήνα, 2 Απριλίου 2007

Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Γ. ΠΟΥΛΗΣ

Α.Μ. Σ.Ο.Ε. 12051

ΚΡΟΝΟΣ Α.Ε.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΛΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2007 - 8η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2007) ΑΡ.Μ.Α.Ε. 44529/43/8/99/009

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειστών χρήσεων 2007			Ποσά προηγούμενων χρήσεων 2006			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσά	Ποσά	
B. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ	Αξία κτήσης	Αποσβέσεις	Αναπ. αξία	Αξία κτήσης	Αποσβέσεις	Αναπ. αξία	A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΙΑ	κλειστών	προηγούμενων	
1. Εξόδα ιδρύσεως & Α' εγκαθ.	49.678,93	40.200,32	9.478,61	49.678,93	39.480,32	10.198,61	I. Μετοχικό Κεφάλαιο	χρήσεων 2007	χρήσεων 2006	
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ										
II. Ενσώματες ακινητοποιήσεις										
1. Γήπεδα - Οικόπεδα	192.295,45	0,00	192.295,45	179.052,85	0,00	179.052,85				
3. Κτίρια & Τεχνικά Έργα	1.370.590,73	826.416,73	544.174,00	1.064.988,49	735.574,58	329.413,91				
4. Μηχ.-τεχν.εγκ.& λοιπός μηχ.εξοπλ.	4.319.075,07	2.872.161,05	1.446.914,02	3.701.451,17	2.589.450,59	1.112.000,58				
5. Μεταφορικά Μέσα	491.453,45	350.488,68	140.964,77	461.396,34	318.937,30	142.459,04				
6. Επιπλα & Λοιπός Εξοπλισμός	94.928,27	86.681,27	8.247,00	94.928,27	83.065,19	11.863,08				
7. Ακινήσεις υπό εκτέλεση & Προκατ.	0,00	0,00	0,00	23.726,03	0,00	23.726,03				
Σύνολο παγίου ενεργητικού (ΓII)	6.468.342,97	4.135.747,73	2.332.595,24	5.525.543,15	3.727.027,66	1.798.515,49				
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ										
I. Αποθέματα										
2. Προϊόντα έτοιμα & ημι-Υποπρ. & Υπολ.			5.936.664,26			6.066.017,97				
4. Πρώτες & βοηθητικές ύλες-Αναλώσιμα υλικά-Ανταλλακτικά-Είδη συσκευασίας			60.015,66			68.712,49				
5. Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων			914.727,22			1.160.068,49				
			<u>6.911.407,14</u>			<u>7.294.798,95</u>				
II. Απαιτήσεις										
1. Πελάτες	4.215.221,11			2.885.978,96						
Μείον: Προβλέψεις	173.386,00	4.041.835,11		106.877,00	2.779.101,96					
3. Γραμμάτια εισπρακτέα		17.955,72			24.000,00					
3α. Επιταγές εισπρακτέες (μεταχ/νες)		1.124.543,74			1.186.684,84					
3β. Επιταγές σε καθυστέρηση		49.387,14			29.144,66					
10. Επισφαλείς - Επιδικοί πελάτες & χρεώστες		137.500,00			137.500,00					
11. Χρεώστες διάφοροι		28.590,19			6.332,16					
		<u>5.399.811,90</u>			<u>4.162.763,62</u>					
IV. Διαθέσιμα										
1. Ταμείο		23.966,57			17.638,94					
3. Καταθέσεις όψεως & προθεσμίας		333.856,87			276.644,47					
		<u>357.823,44</u>			<u>294.283,41</u>					
Σύνολο κυκλόντος ενεργητικού (ΔI+ΔII+ΔIV)		<u>12.669.042,48</u>			<u>11.751.845,98</u>					
E. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ										
2. Εσοδα χρήσεως εισπρακτέα		1.526,97			8.016,97					
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (B+F+Δ+E)		<u>15.012.643,30</u>			<u>13.568.577,05</u>					
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ										
2. Χρεωστικοί λογαριασμοί εγγυήσεων & εμπραγμάτων ασφαλειών		1.027.146,00			1.027.146,00					
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: 1. Επί των ακινήτων της εταιρείας έχουν εγγραφεί υποθήκες ύψους 1.027.146,00 ευρώ προς εξασφάλιση τραπεζικών δανείων το ύψος των οποίων στις 31.12.2007 ανέρχεται σε 1.704.754,21 ευρώ. 2. Η τελευταία αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων της εταιρείας έγινε στη χρήση 2004 βάσει του Ν. 2065/1992.										
ΠΑΘΗΤΙΚΟ (續)										
III. Διαφορές αναπροσαρμογής-Επιχορηγήσεις επενδύσεων										
3. Επιχορηγήσεις επενδύσεων πάγιου ενεργητικού							203.900,30	145.680,67		
IV. Αποθεματικά Κεφάλαια										
1. Τακτικό Αποθεματικό							6.723,31	2.744,43		
5. Αφρολόγητα Αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων							12.035,44	12.035,44		
							<u>18.758,75</u>	<u>14.779,87</u>		
V. Αποτελέσματα εις νέο										
Υπόλοιπο κερδών χρήσεως εις νέο							2.961,00	142.658,46		
Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενων χρήσεων							0,00	-177.233,98		
							<u>2.961,00</u>	<u>-34.575,52</u>		
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (ΔI+ΔII+ΔIV+AV)							<u>3.263.151,05</u>	<u>3.163.418,02</u>		
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ										
I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις										
1. Ομολογιακά Δάνεια							2.801.495,59	2.468.750,00		
II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις										
1. Προμηθευτές							5.112.546,13	4.355.966,83		
2α. Επιταγές πληρωτέες							713.785,90	694.740,05		
3. Τράπεζες λισμοί βραγχιών υποχρ/σεων							2.725.598,41	2.769.560,81		
5. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη							128.440,17	25.023,17		
6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί							32.235,66	23.385,98		
7. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση							153.602,69	66.587,31		
10. Μερίσματα πληρωτέα							72.569,00	0,00		
11. Πιστωτές διάφοροι							9.218,70	1.146,88		
							<u>8.947.996,66</u>	<u>7.936.411,03</u>		
Σύνολο υποχρεώσεων (ΓI+ΓII)							<u>11.749.492,25</u>	<u>10.405.161,03</u>		
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (A+Γ)							<u>15.012.643,30</u>	<u>13.568.577,05</u>		
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ										
2. Πιστωτικοί λογαριασμοί εγγυήσεων & εμπραγμάτων ασφαλειών							1.027.146,00	1.027.146,00		

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2007 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2007)				
	Ποσό κλεισμένης χρήσεως 2007		Ποσό προηγούμενης χρήσεως 2006	
I. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως				
Κόστος εργασιών (Πωλήσεις)	13.442.918,31		11.877.793,66	
Μείον: Κόστος πωλήσεων	12.705.391,32		11.461.554,48	
Μικτά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	737.526,99		416.239,18	
Πλέον: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	0,00		7.562,49	
Σύνολο	737.526,99		423.791,67	
ΜΕΙΟΝ:				
1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	117.175,39		69.232,22	
3. Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	154.863,98	272.039,37	96.540,48	165.772,70
Μερικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	465.487,62		258.018,97	
ΠΑΕΟΝ:				
4. Πιστωτικοί τόκοι & συναφή έσοδα	2.823,12		5.356,75	
Μείον: 3. Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	303.215,67	-300.392,55	254.902,57	-249.545,82
Οδικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	165.095,07		8.473,15	
II. ΠΑΕΟΝ: Έκτακτα αποτελέσματα				
1. Έκτακτα & ανόργανα έσοδα	57.808,67		192.590,31	
Μείον: 1. Έκτακτα & ανόργανα έξοδα	68.509,00		58.405,00	
2. Έξοδα προηγ. Χρήσεων	3.241,16	69.750,16	-11.941,49	0,00
			58.405,00	134.185,31
Οργανικά & έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη)	153.158,58		142.658,46	
ΜΕΙΟΝ: Σύνολο αποβέσεων παγίων στοιχείων	438.458,96		416.890,79	
Μείον: Οι απ' αυτές ενόχως στο λοιπ. κόστος	438.458,96	0,00	416.890,79	0,00
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Κέρδη) ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων	153.158,58		142.658,46	

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		
	Ποσό κ.μ. 2007	Ποσό π.μ. 2006
Καθαρά αποτελέσματα (κέρδη) χρήσεως	153.153,58	142.658,46
(-) Υπόλοιπα αποτελεσμάτων (ζημιών) προηγούμενων χρήσεων	-34.575,52	-177.233,98
(-) Φόρος Εισοδήματος	-39.069,18	0,00
Κέρδη προς διάθεση	<u>79.508,88</u>	<u>-34.575,52</u>
Η διάθεση των κερδών γίνεται ως εξής:		
1. Τακτικό αποθεματικό	3.978,88	0,00
2. Μέρισμα κερδών χρήσεων	72.569,00	0,00
8. Υπόλοιπα κερδών εις νέο	2.961,00	-34.575,52
	<u>79.508,88</u>	<u>-34.575,52</u>

ΠΕΤΡΑ ΠΡΕΒΕΖΗΣ, 26 Μαρτίου 2008
 Ο Πρόεδρος
ΚΑΡΑΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
 Α.Δ.Τ. ΑΒ 622393

Ο Αντιπρόεδρος
ΚΑΡΑΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
 Α.Δ.Τ. ΑΒ 549296

Η ΛΟΓΙΣΤΡΙΑ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΙΑΝΝΑ
 Α.Δ.Τ. Θ 797779

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ
Προς τους κ.κ. Μετόχους της Ανώνυμης Εταιρείας "ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ"

Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων. Ελέγξαμε τις ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις της "ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ", που αποτελείται από τον ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2007, την κατάσταση αποτελεσμάτων και τον τραπεζικό διαθέσιμων χρεώσεων που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και το πρόσφατο. Ειθνή Διοίκηση για τις Οικονομικές Καταστάσεις. Η Διοίκηση της εταιρείας έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που προδιαγράφονται από την Ελληνική Νομοθεσία. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει σχεδιασμό, εφαρμογή και διατήρηση συστήματος εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται σε σπάτη ή λάθος. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει επίσης την επίσημη και εφαρμογή κατάλληλων λογιστικών πολιτικών και την διενέργεια λογιστικών εκτιμήσεων που είναι λογικές για τις περιστάσεις. Ειθνή Ελεγκτή. Δική μας ευθύνη είναι η έκφραση γνώμης επί αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων, με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχο σύμφωνα με τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα, που είναι εναρμονισμένα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν τη συμμόρφωσή μας με τους κανόνες δεοντολογίας και το σχεδιασμό και διενέργεια του ελέγχου μας με σκοπό την εύλογη διασφάλιση ότι οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την συγκέντρωση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις. Οι διαδικασίες επιλέγονται κατά την κρίση του ελεγκτή και περιλαμβάνουν την εκτίμηση του κινδύνου ουσιώδους ανακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων, λόγω σπάτης ή λάθους. Για την εκτίμηση του κινδύνου αυτού, ο ελεγκτής λαμβάνει υπόψη το σύστημα εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών για τις περιστάσεις και όχι για την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των οικονομικών καταστάσεων. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας. Γνώμη. Κατά τη γνώμη μας, οι ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογο από κάθε ουσιώδη άποψη την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007 και την χρηματοοικονομική επίδοση για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που προδιαγράφονται από την Ελληνική Νομοθεσία. Χωρίς να διατηρούμε επιφύλαξη ως προς τα συμπεράσματα του ελέγχου μας, επιστόμουμε την προσαγωγή μας: 1) Κατά της εταιρείας έχει εγγραφεί από τρίτους ομνήμη και την οποία διεκδικούν 550 χιλ. ευρώ. Ένα ποσό αυτού με προσωρινή εκτελεστή απόφαση η οποία επιδόθηκε 275 χιλ. ευρώ έχουν καταβληθεί 137,5 χιλ. ευρώ που εμφανίζονται στο κονδύλι Δ.ΙΙ.10 του Ενεργητικού "Επισφάλει - Επίδοιο πελάτες και χρεώστες". Η εταιρεία δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη εις βάρος των αποτελεσμάτων χρήσεως για το παραπάνω ποσό επειδή κατά τις εκτιμήσεις του Νομικού Συμβούλου η ομνήμη είναι αβέβαιη ενώ σε περίπτωση που τελικώς διεκδικωθεί, το ποσό που θα οριστικοποιηθεί θα βαρύνει την Ασφαλιστική Εταιρεία στην οποία είναι ασφαλισμένη. 2) Οι φορολογικές δηλώσεις για τις χρήσεις 2005, 2006 και 2007 δεν έχουν ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές και επομένως υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής προσθέτων φόρων και προσοζέσεων κατά το χρόνο που θα ελεγχθούν και οριστικοποιηθούν. Επειδή στον παρόν στάδιο δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί το αποτέλεσμα του φορολογικού ελέγχου, δεν έχει γίνει οποιαδήποτε πρόβλεψη εις βάρος των αποτελεσμάτων χρήσεως σε σχέση με το θέμα αυτό. Αναφορά επί άλλων νομικών και κανονιστικών θεμάτων. Το περιεχόμενο της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου είναι συνεπές με τις ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις.

Αθήνα, 22 Απριλίου 2008
 Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Γ. ΠΟΥΛΗΣ
 Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Α. 12051

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΛΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2008 - 9η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2008) ΑΡ. Μ.Α.Ε. 44529/43/Β/99/009

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά Κλειόμενης χρήσεως 2008			Ποσά Προηγούμενης χρήσεως 2007			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσά Κλειομ. χρέω. 2008	Ποσά Προηγ. χρέω. 2007
	Αξία Κτήσ.	Αποσβέσεις	Αναπ. Αξία	Αξία Κτήσ.	Αποσβέσεις	Αναπ. Αξία			
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ							Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
1. Εξόδα ιδρύσεως & πρώτης εγκλίσεως	53.678,93	44.229,98	9.448,95	49.678,93	40.200,32	9.478,61	Ι. Κεφάλαιο Μετοχικό		
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							(1.036.700 μετοχές των 2,93 ευρώ εκάστη)		
II. Ενσώματες Ακτινοποιήσεις							1. Καταβληθέν	3.037.531,00	3.037.531,00
1. Γήπεδα - Οικόπεδα	278.727,21	0,00	278.727,21	192.295,45	0,00	192.295,45	III. Διαφορές αναπροσαρμογής:		
3. Κτίρια και τεχνικά έργα	2.134.542,19	1.234.830,39	899.711,80	1.370.590,73	826.416,73	544.174,00	Επιχορηγήσεις επενδύσεων		
4. Μηχανήματα-Τεχνικές εγκαταστάσεις και λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός	4.510.719,73	3.169.287,81	1.341.431,92	4.319.075,07	2.872.161,05	1.446.914,02	2. Διαφορές από αναπ/γή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων	177.720,65	0,00
5. Μεταφορικά μέσα	491.453,45	394.611,29	96.842,16	491.453,45	350.488,68	140.964,77	3. Επιχ/σεις επενδύσεων πάγιου ενεργητικού	464.034,12	203.900,30
6. Επίπλα και λοιπός εξοπλισμός	97.144,87	90.530,06	6.614,81	94.928,27	86.681,27	8.247,00		641.754,77	203.900,30
Σύνολο παγίου ενεργητικού (ΓII)	7.512.587,45	4.889.259,55	2.623.327,90	6.468.342,97	4.135.747,73	2.332.595,24	IV. Αποθεματικά κεφάλαια		
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							1. Τακτικό αποθεματικό	13.134,63	6.723,31
I. Αποθέματα							5. Αφορολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων	12.035,44	12.035,44
2. Προϊόντα έτοιμα & ημιτελή-Υποπροϊόντα & υπολείμματα			3.863.165,96			5.936.664,26		25.170,07	18.758,75
4. Πρώτες & βοηθ. ύλες-Αναλ. υλικά-Ανταλλάκτα & είδη συσκευασίας			62.682,18			60.015,66	V. Αποτελέσματα εις νέο		
5. Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων			1.115.016,21			914.727,22	Υπόλοιπο κερδών χρήσεως εις νέο	106.495,78	2.961,00
			5.040.844,35			6.911.407,14	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (ΑI+ΑII+ΑIV+ΑV)	3.810.951,62	3.263.151,05
II. Αναπίψεις							Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
1. Πελάτες	5.288.927,96			4.215.221,11			I. Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις		
Μείον: Προβλέψεις	202.086,09	5.086.841,87		173.386,00	4.041.835,11		1. Ομολογιακά δάνεια	2.139.803,00	2.343.750,00
3. Γραμμάτια εισπρακτέα		0,00			17.955,72		2. Δάνεια Τραπεζών	453.672,33	457.745,59
3α. Επιταγές εισπρακτέες (μεταχρήνες)		1.447.944,21			1.124.543,74			2.593.475,33	2.801.495,59
3β. Επιταγές σε καθυστέρηση		119.431,81			49.387,14		II. Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις		
10. Επισφαλείς - Επιδικοί πελάτες και χρεώστες		445.101,54			137.500,00		1. Προμηθευτές	5.356.876,75	5.112.546,13
11. Χρεώστες διάφοροι		40.588,63			28.590,19		2α. Επιταγές πληρωτέες	849.165,49	713.785,90
		7.139.908,06			5.399.811,90		3. Τράπεζες λβραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	1.964.739,82	2.725.598,41
IV. Διαθέσιμα							5. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	153.023,40	128.440,17
1. Ταμείο		11.985,86			23.966,57		6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	36.156,83	32.235,66
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας		194.515,90			333.856,87		7. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	251.702,00	153.602,69
		206.501,76			357.823,44		10. Μερίσματα πληρωτέα	0,00	72.569,00
Σύνολο Κυκλοφόντος Ενεργητικού (ΔI+ΔII+ΔIV)		12.387.254,17			12.669.042,48		11. Πιστωτές διάφοροι	7.509,28	9.218,70
Ε. ΜΕΤΙΚΟΙ ΛΟΓΙΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ								8.619.173,57	8.947.996,66
2. Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα		3.566,50			1.526,97		Σύνολο Υποχρεώσεων (Γ I+Γ II)	11.212.648,90	11.749.492,25
							ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Γ)	15.023.600,52	15.012.643,30
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)		15.023.600,52			15.012.643,30		ΛΟΓΙΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ		
ΛΟΓΙΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΤΙΚΟΙ							2. Πιστ. λογ. εγγ. & εμπράγματ. ασφαλειών	1.027.146,00	1.027.146,00
2. Χρεωστικοί λογ/σμοί εγγράφων & εμπράγματων ασφαλειών		1.027.146,00			1.027.146,00				

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: 1. Επι των ακινήτων της εταιρείας έχουν εγγραφεί υποθήκες ύψους 1.027.146,00 ευρώ προς εξασφάλιση τραπεζικών δανείων το ύψος των οποίων στις 31.12.2007 ανέρχεται σε 2.046.432,29 ευρώ. 2. Η τελευταία αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων της εταιρείας έγινε στη χρήση 2008 βάσει του Ν. 2065/1992. 3. Η διανομή των κερδών της χρήσεως τελεί υπό την έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων με πλειοψηφία 70% του καταβληθέντος Μετοχικού Κεφαλαίου.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΙΣΜΟΥ ΑΠΟΤΥΠΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2008 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2008)				ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ			
I. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	Ποσά Κλεισμένης χρήσεως 2008		Ποσά Προηγούμενης χρήσεως 2007		Καθαρά αποτελέσματα (κέρδη) χρήσεως	Ποσά Κλειομ.	Ποσά Προηγ.
						χρ/σ. 2008	χρ/σ. 2007
Κύκλος Εργασιών (πωλήσεις)	15.732.359,29		13.442.918,31		170.968,45	153.153,58	
Μείον: Κόστος πωλήσεων	14.824.370,07		12.705.391,32		(-) Υπόλοιπο αποτίτων προηγ. χρήσεων	2.961,00	-34.575,52
Μικτά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	907.989,22		737.526,99		Σύνολο	173.929,45	118.578,06
Πλέον: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	3.569,50		0,00		Μείον: 1. Φόρος εισοδήματος	42.742,11	39.069,18
Σύνολο	911.558,72		737.526,99		2. Λοιποί μη ενσωματ. στο λειτουργικό κόστος φόροι	18.280,24	0,00
ΜΕΙΟΝ: 1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	128.146,13		117.175,39		Κέρδη προς διάθεση	112.907,10	79.508,88
3. Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	216.329,58	344.475,71	154.863,98	272.039,37	Η διάθεση των κερδών γίνεται ως εξής:		
Μερικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	567.683,01		465.487,62		1. Τακτικό αποθεματικό	6.411,32	3.978,88
ΠΛΕΟΝ: 4. Πρωτογενή τόκοι και συναφή έσοδα	2.197,18		2.823,12		2. Μερισματα	0,00	72.569,00
Μείον: 3. Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	345.722,82	343.866,64	303.215,67	-300.392,55	8. Υπόλοιπο κερδών εις νέο	106.495,78	2.961,00
Ολικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	223.557,57		165.095,07			112.907,10	79.508,88
II. ΠΛΕΟΝ: Έκτακτα αποτελέσματα							
1. Έκτακτα και ανόργανα έσοδα	26.386,68		57.808,67				
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	412,37	26.799,05	0,00	57.808,67			
Μείον: 2. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	1.526,97		3.241,16				
4. Προβλ. για έκτακτους κινδύνους	77.861,00	79.367,97	-52.588,92	66.509,00			
69.750,16							
-11.941,49							
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη)	170.968,45		153.153,58				
ΜΕΙΟΝ: Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων	478.502,89		438.458,96				
Μείον: Οι από αυτές ενσωμ. στο λειτουργικό κόστος	478.502,89	0,00	438.458,96	0,00			
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Κέρδη) ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων	170.968,45		153.153,58				

ΠΕΤΡΑ ΠΡΕΒΕΖΗ, 26 Μαρτίου 2009

Ο Πρόεδρος

Ο Αντιπρόεδρος

Η Λογίστρια

ΚΑΡΑΛΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΒ 622393

ΚΑΡΑΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
Α.Δ.Τ. ΑΒ 549296

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΙΑΝΝΑ
Α.Δ.Τ. Θ 797779

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους κ.κ. Μετόχους της Ανώνυμης Εταιρείας "ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΪΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ"

Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων Ελέγχσαμε τις ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις της «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΪΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», που αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2008, την κατάσταση αποτελεσμάτων και τον πίνακα διακρίσεων αποτελεσμάτων της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και το προσάρτημα.

Ευθύνη Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις Η Διοίκηση της εταιρείας έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα λογιστικά Πρότυπα που προδιαγράφονται από την Ελληνική Νομοθεσία. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει σχεδιασμό, εφαρμογή και διατήρηση συστήματος εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, και ευφελείται σε απάτη ή λάθος. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει επίσης την επιλογή και εφαρμογή κατάλληλων λογιστικών πολιτικών και την διενέργεια λογιστικών εκτιμήσεων που είναι λογικές για τις περιστάσεις.

Ευθύνη Ελεγκτή Δική μας ευθύνη είναι η έκφραση γνώμης επί αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων, με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχο σύμφωνα με τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα, που είναι εναρμονισμένα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν τη συμμόρφωσή μας με τους κανόνες δεοντολογίας και το σχεδιασμό και διενέργεια του ελέγχου μας με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το κατά πόσο ότι οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την συγκέντρωση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις. Οι διαδικασίες επιλέγονται κατά την κρίση του ελεγκτή και περιλαμβάνουν την εκτίμηση του κινδύνου ουσιώδους ανακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων, λόγω απάτης ή λάθους. Για την εκτίμηση του κινδύνου αυτού, ο ελεγκτής λαμβάνει υπόψη το σύστημα εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών για τις περιστάσεις και όχι για την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των οικονομικών καταστάσεων. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας. Από τον έλεγχό μας προέκυψαν τα εξής: 1) Η εταιρεία δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη για τους επισφαλείς επίδοκους πελάτες και χρεώστες ευρώ 445.101,54 που εμφανίζεται στο κονδύλι Δ.ΙΙ.10 του Ενεργητικού. Αν σχημάτιζε ισόποση πρόβλεψη όπως κατά τη γνώμη μας θα έπρεπε τα αποτελέσματα χρήσεως και η καθαρή θέση της εταιρείας θα ήταν μειωμένα κατά το παραπάνω ποσό των 445.101,54 ευρώ. 2) Οι φορολογικές δηλώσεις για τις χρήσεις 2005 - 2008 δεν έχουν ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές και επομένως υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής προσθέτων φόρων και προσυζητήσεων κατά το χρόνο που θα ελεγχθούν και οριστικοποιηθούν. Επειδή στον παρόν στάδιο δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί το αποτέλεσμα του φορολογικού ελέγχου, δεν έχει γίνει οποιαδήποτε πρόβλεψη εις βάρος των αποτελεσμάτων χρήσεως σε σχέση με το θέμα αυτό.

Γνώμη Με εξαίρεση τις επιπτώσεις των θεμάτων που μνημονεύονται στην προηγούμενη παράγραφο κατά τη γνώμη μας, οι ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα από κάθε ουσιώδη άποψη την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2008 και την χρηματοοικονομική της επίδοση για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα λογιστικά Πρότυπα που προδιαγράφονται από την Ελληνική Νομοθεσία. Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη ως προς τα συμπεράσματα του ελέγχου μας, επιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση υπ' αριθμ. 3 της εταιρείας κάτω από τον Ισολογισμό σχετικά με την απαιτούμενη πλειοψηφία για την έγκριση της διάθεσης των κερδών της χρήσεως 2008.

Αναφορά επί άλλων νομικών θεμάτων Επιληθώσαμε τη συμφωνία του περιεχομένου της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43α και 37 του Κ.Ν. 2190/1920.

Αθήνα, 31 Μαρτίου 2009

Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Γ. ΠΟΥΛΗΣ

Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 12051

ΣΟΛ κ.ε. ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ

Φωκ. Νέγρη 3, Αθήνα

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΛΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2009 - 10η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2009) ΑΡ. Μ.Α.Ε. 44529/43/Β/99/009

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσης 2009			Ποσά προηγούμενης χρήσης 2008			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσης 2009	Ποσά προηγ. χρήσης 2008
	Αξία Κτήσης	Αποσβέσεις	Αναμ. Αξία	Αξία Κτήσης	Αποσβέσεις	Αναμ. Αξία			
Β.ΞΕΩΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ							Α.ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
1. Εξόδα ιδρύσεως & πρώτης εγκαταστάσ.	65.691,93	46.631,50	19.060,43	53.678,93	44.229,98	9.448,95	I.Μετοχικό Κεφάλαιο		
Γ.ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							(1.446.700 μετοχές των 2,93 ευρώ εκάστη)		
II.Ενώσιματες ακινητοποιήσεις							1. Καταβλημένο	4.238.831,00	3.037.531,00
1. Γήπεδο - Οικόπεδα	278.727,21	0,00	278.727,21	278.727,21	0,00	278.727,21	II.Διαφορές αναπροσ/γής-Επιχορηγ/σ. επενδύσεων		
3. Κτίρια και τεχνικά έργα	2.184.961,57	1.413.654,34	771.307,23	2.134.542,19	1.234.830,39	899.711,80	2. Διαφορές από αναπροσ/γή αξίας λοιπών περ.στοιχ.	0,00	177.720,65
4. Μηγχα-Τεχν.εγκατ.βλ.αυτ.μηχλός εξοπλ.	5.120.294,23	3.505.035,68	1.615.258,55	4.510.719,73	3.169.287,81	1.341.431,92	3. Επιχορηγήσεις επενδύσεων πάγιου ενεργητικού	918.302,65	464.034,12
5. Μεταφορικά μέσα	1.016.153,45	444.948,92	571.204,53	491.453,45	394.611,29	96.842,16		918.302,65	641.754,77
6. Επίπλα και λοιπός εξοπλισμός	124.372,39	97.294,41	27.077,98	97.144,87	90.530,06	6.614,81	IV.Αποθεματικά Κεφάλαια		
7. Ακίνησεις υπό εκτέλεση/προκαταβολές	146.752,00	0,00	146.752,00	0,00	0,00	0,00	1. Τακτικό αποθεματικό	19.914,63	13.134,63
Σύνολο ακινητοποιήσεων (ΓII)	8.871.280,85	5.460.933,35	3.410.327,50	7.512.587,45	4.889.259,55	2.623.327,90	5. Αφορολόγ. αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων	12.035,44	12.035,44
Σύνολο πάγιου ενεργητικού (ΓII)			3.410.327,50			2.623.327,90		31.950,07	25.170,07
Δ.ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							V.Αποτελέσματα εις νέο		
I.Αποθέματα							Υπόλοιπο κερδών χρήσεως εις νέο	181.894,13	106.495,78
2. Προϊόντα έτοιμα/ημιτ.-Υποπροϊόν. &Υπολείμματα		2.189.128,21			3.863.185,96		Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (AI+AIII+AN+AV)	5.370.977,85	3.810.951,62
4. Α' & Β' βοηθ. ύλες-Αναλώσιμα-Ανταλ. & Είδη συσκ.		58.827,99			62.682,18		Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
5. Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων		1.814.996,53	4.062.952,73		1.115.016,21	5.040.844,35	I.Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
II.Απαιτήσεις							1. Ομολογιακά δάνεια	1.620.068,00	2.139.803,00
1. Πελάτες	5.653.315,97			5.288.927,96			2. Δάνεια Τραπεζών	510.855,53	453.672,33
Μείων: Προβλέψεις	0,00	5.653.315,97		202.086,09	5.086.841,87			2.130.923,53	2.593.475,33
3α. Επιταγές εισπρακτέες (μεταχρήνες)		1.275.584,63			1.447.944,21		II.Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
3β. Επιταγές σε καθυστέρηση		9.118,61			119.431,81		1. Προμηθευτές	4.909.867,25	5.356.876,75
10. Επισφαλείς - Επίδοκο πελάτες και χρεώστες		427.145,82			445.101,54		2α. Επιταγές πληρωτέες	988.814,67	849.165,49
11. Χρεώστες διάφοροι		62.549,26	7.427.714,29		40.588,63	7.139.908,06	3. Τράπεζες λ/βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	918.970,53	1.964.739,82
IV. Διαθέσιμα							5. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	210.785,70	153.023,40
1. Ταμείο		15.944,06			11.985,86		6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	43.718,33	36.156,83
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας		127.253,28	143.197,34		194.515,90	206.501,76	7. Μακροπρ. υποχρεώσεις πληρωτ. στην επόμενη χρήση	397.500,45	251.702,00
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔI+ΔII+ΔIV)			11.633.864,36			12.387.254,17	11. Πιστωτές διάφοροι	91.713,98	7.509,28
Ε.ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ								7.561.350,91	8.619.173,57
2. Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα			0,00		3.569,50		Σύνολο υποχρεώσεων (ΓI+ΓII)	9.692.274,44	11.212.648,90
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)			15.063.252,29			15.023.600,52	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Γ)	15.063.252,29	15.023.600,52
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ							ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ		
2. Χρεωσ. λογισμοί εγγυήσεων & εμπράγμ. ασφαλείων			1.027.146,00			1.027.146,00	2. Πιστωτ. λογισμοί εγγυήσεων & εμπράγμ. ασφαλείων	1.027.146,00	1.027.146,00

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 3ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2009 (1/1/2009 - 31/12/2009)				ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		
Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως	Ποσό κλειόμενης χρήσης 2009	Ποσό προηγούμενης χρήσης 2008	Χρήση 2009	Χρήση 2008		
Κύκλος Εργασιών (πωλήσεις)	17.338.892,23	15.732.359,29	Καθαρά αποτελέσματα (κέρδη) χρήσεως	187.778,10	170.968,45	
Μείον: Κόστος πωλήσεων	16.557.728,34	14.824.370,07	(-) Υπόλοιπο αποτ. προηγούμενων χρήσεων	106.495,75	2.961,00	
Μικτά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	781.163,89	907.989,22	(-) Διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγ. χρήσεων	-53.409,00	0,00	
Πλέον: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	324,50	3.569,50	Σύνολο	240.864,85	173.929,45	
Σύνολο	781.488,39	911.558,72	Μείον: 1. Φόρος εισοδήματος	52.190,75	42.742,11	
ΜΕΙΟΝ: 1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	142.379,55	128.146,13	2. Λοιποί μη ενσωματ. στο λειτουργικό κόστος φόροι	0,00	18.280,24	
3. Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	228.048,53	344.475,71	Κέρδη προς διάθεση	188.674,10	112.907,10	
Μερικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	411.060,31	567.083,01	Η διάθεση των κερδών γίνεται ως εξής:			
ΠΑΕΟΝ: 4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	7.419,65	2.197,18	1. Τακτικό αποθεματικό	6.780,00	6.411,32	
Μείον: 3. Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	157.267,31	-343.525,64	8. Υπόλοιπο κερδών εις νέο	181.894,13	106.495,78	
Ολικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	261.212,65	223.557,37		188.674,13	112.907,10	
II. ΠΑΕΟΝ: Έκτακτα αποτελέσματα			ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: 1. Επί των ακινήτων της εταιρείας έχουν εγγραφεί υποθήκες ύψους 1.027.146,00 ευρώ προς εξασφάλιση τραπεζικών δανείων το ύψος των οποίων στις 31.12.2009 ανέρχεται σε 1.386.538,51 ευρώ. 2. Η τελευταία αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων της εταιρείας έγινε στη χρήση 2008 βάσει του Ν. 2065/1992. 3. Η διανομή των κερδών της χρήσεως τελεί υπό την έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων με πλειοψηφία 70% του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου.			
1. Έκτακτα και ανόργανα έσοδα	21.178,97	26.386,88	ΠΕΤΡΑ ΠΡΕΒΕΖΗΣ, 30 Απριλίου 2010			
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	0,00	412,37	Ο Πρόεδρος	Ο Αντιπρόεδρος	Η Λογίστρια	
	21.178,97	26.799,05	ΚΑΡΑΛΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΚΑΡΑΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΙΑΝΝΑ	
Μείον: 1. Έκτακτα και ανόργανα έξοδα	9.136,63	0,00	A.Δ.Τ. ΑΒ 622393	A.Δ.Τ. ΑΒ 549296	A.Δ.Τ. Θ 797779	
2. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	113,89	1.526,97				
4. Προβλ. για έκτακτους κινδύνους	85.363,00	79.387,97				
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη)	187.778,10	170.968,45				
ΜΕΙΟΝ: Σύνολο αποβέσεων παγίων στοιχείων	574.075,32	478.502,89				
Μείον: Οι από αυτές ενσωματωμ. στο λειτουργικό κόστος	574.075,32	478.502,89				
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Κέρδη) ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων	187.778,10	170.968,45				

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκιστού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΛΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»

Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων. Ελέγχμα της ανωτέρω οικονομικής καταστάσεως της Εταιρείας «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΛΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» που αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2009, την κατάσταση αποτελεσμάτων και τον πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και το σχετικό πρόσρηγμα. **Ευθύνη της Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις.** Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που προδιαγράφονται από την Ελληνική Νομοθεσία, όπως και να εκκείνες τις εσωτερικές διαδικασίες που η διοίκηση καθιέρωσε ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. **Ευθύνη του Ελεγκτή.** Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενηργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διεκτενούμε τον έλεγχό με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγμένες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησής των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές διαδικασίες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις και όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών διαδικασιών της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των οικονομικών καταστάσεων. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης. **Βάση για Γνώμη με Επιφύλαξη.** Από τον έλεγχό μας προέκυψαν τα εξής: 1. Η εταιρεία δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη για τους επισφαλείς-επίδικους πελάτες και χρεώστες που εμφανίζονται στο κονδύλι Δ.Ι.10 του Ενεργητικού ποσού ευρώ 427.145,82 όπως κατά τη γνώμη μας θα έπρεπε με συνέπεια τα αποτελέσματα της χρήσεως και η καθαρή θέση της να εμφανίζονται ισοποσο αυξημένα. 2. Η φορολογική δήλωση της χρήσεως 2009 δεν έχει εξεταστεί από τις φορολογικές αρχές και επομένως υπάρχει το ενδεχόμενο επιβληθεί πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά το χρόνο που θα εξεταστεί και θα ορκιστοποιηθεί. Επειδή στο παρόν στάδιο δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί το αποτέλεσμα του φορολογικού ελέγχου, δεν έχει γίνει οποιαδήποτε πρόβλεψη εις βάρος των αποτελεσμάτων σε σχέση με το θέμα αυτό. **Γνώμη με Επιφύλαξη.** Κατά τη γνώμη μας, εκτός από τις επιπτώσεις των θεμάτων που μνημονεύονται στην παράγραφο «Βάση για Γνώμη με Επιφύλαξη», οι ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2009 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που προδιαγράφονται από την Ελληνική Νομοθεσία. **Θέμα Έμφασης.** Λιγότερο να διατυπώνουμε περαιτέρω επιφύλαξη στη γνώμη μας, εφιστάμε την προσοχή σας στη σημείωσή υπ' αριθμ. 3 της εταιρείας κάτω από τον ισολογισμό σχετικά με τη απαιτούμενη πλειοψηφία για την έγκριση της διαθέσεως των κερδών της χρήσεως. **Αναφορά επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Θεμάτων.** Επισημειώσαμε τη συμφωνία και την αντιστοίχηση του περιεχομένου της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43α και 37 του Ν. 2190/1920.

Αθήνα 14 Μαΐου 2010

Ευάγγελος Γ. Πουλής - Αρ Μ ΣΟΕΑ 12051

Offices Service S.A. 2109247017

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΪΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2010

11η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2010)

ΑΡ. Μ.Α.Ε. 44529/43/Β/99/009

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2010			Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2009			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
	Αναπόσβεστη			Αναπόσβεστη			Ποσά	Ποσά
	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	αξία	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	αξία	κλειόμενης χρήσεως 2010	προηγούμενης χρήσεως 2009
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ								
1. Έξοδα ιδρύσεως & πρώτης εγκαταστάσεως	79.691,93	61.881,92	17.810,01	65.691,93	46.631,50	19.060,43		
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
II. Ενσώματες ακινητοποιήσεις								
1. Γήπεδο - Οικόπεδο	336.236,54		336.236,54	278.727,21	0,00	278.727,21		
3. Κτίρια και τεχνικά έργα	2.260.744,57	1.576.833,29	673.911,28	2.184.961,57	1.413.654,34	771.307,23		
4. Μηχανήματα-Τεχνικές εγκαταστάσεις και λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός	5582767,02	3.947.226,36	1.635.540,66	5.120.294,23	3.505.035,68	1.615.258,55		
5. Μεταφορικά μέσα	1.686.008,42	616.955,13	1.069.053,29	1.016.153,45	444.948,92	571.204,53		
6. Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	148.391,32	107.258,44	41.132,88	124.372,39	97.294,41	27.077,98		
7. Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές	0,00	0,00	0,00	146.752,00	0,00	146.752,00		
Σύνολο ακινητοποιήσεων (ΓII)	10.004.147,87	6.248.273,22	3.755.874,65	8.871.260,85	5.460.933,35	3.410.327,50		
Σύνολο πάγιο ενεργητικό (ΓII)			3.755.874,65			3.410.327,50		
A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ								
I. Μετοχικό Κεφάλαιο								
(1.446.700 μετοχές των 2,93 ευρώ έκαστη)								
1. Καταβλημένο							4.238.831,00	4.238.831,00
III. Διαφορές αναπροσαρμογής-Επιχορηγήσεις επενδύσεων								
3. Επιχορηγήσεις επενδύσεων πάγιο ενεργητικού							897.123,68	918.302,65
IV. Αποθεματικά Κεφάλαια								
1. Τακτικό αποθεματικό							27.247,63	19.914,63
5. Απορρολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων							12.035,44	12.035,44
							39.283,07	31.950,07
V. Αποτελέσματα εις νέο								
Υπόλοιπο κερδών χρήσεως εις νέο							305.286,58	181.894,13
Σύνολο Ίδιων Κεφαλαίων (A)+AIII+AIV+AV)							5.480.524,33	5.370.977,85

Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ**I. Αποθέματα**

2. Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή-Υποπροϊόντα και Υπολείμματα	3.976.559,76	2.169.128,21
4. Πρώτες και βοηθητικές ύλες-Αναλώσιμα υλικό-Ανταλλακτικά και Είδη συσκευασίας	51.791,18	58.627,99
5. Προκαταβολές για αγοράς αποθεμάτων	2.187.341,45	1.814.996,53
	<u>6.215.692,39</u>	<u>4.082.952,73</u>

II. Απατήσεις

1. Πελάτες	5.887.782,70	5.653.315,97
3α. Επιταγές εισπρακτές (μεταγινόμενες)	1.110.039,36	1.275.584,63
3β. Επιταγές σε καθυστέρηση	95.608,37	9.118,61
10. Επισφαλείς - Επικίνδυνοι πελάτες και χρεώστες	0,00	427.145,82
11. Χρεώστες διάφοροι	471.667,10	62.549,26
	<u>7.565.117,53</u>	<u>7.427.714,29</u>

IV. Διαθέσιμα

1. Ταμείο	19.722,93	15.944,06
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας	397.816,75	127.253,28
	<u>417.539,68</u>	<u>143.197,34</u>
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔI+ΔII+ΔIV)	<u>14.198.349,60</u>	<u>11.633.864,36</u>

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (B+Γ+Δ+E) 17.972.034,26 15.063.252,29

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΣΤΙΚΟΙ

2. Χρεωστικοί λογαριασμοί εγγυημένων και εμπράγματων ασφαλειών	1.627.146,00	1.027.146,00
--	--------------	--------------

B ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

2. Λοιπές Προβλέψεις 89.965,00 0,00

Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ**I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις**

1. Ομολογιακά δάνεια	1.210.532,22	1.620.068,00
2. Δάνεια Τραπεζών	873.897,09	510.855,53
	<u>2.084.429,31</u>	<u>2.130.923,53</u>

II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

1. Προμηθευτές	6.391.285,42	4.909.867,25
2α. Επιταγές πληρωτέες	1.084.769,00	988.814,67
3. Τράπεζες Λ/Βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	2.010.446,09	918.970,53
4. Προκαταβολές πελατών	8.163,17	0,00
5. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	214.405,92	210.765,70
6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	36.973,14	43.718,33
7. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	553.075,98	397.500,45
11. Πιστωτές διάφοροι	17.976,90	91.713,98
	<u>10.317.095,62</u>	<u>7.561.350,91</u>
Σύνολο υποχρεώσεων (ΓI+ΓII)	<u>12.401.524,93</u>	<u>9.692.274,44</u>

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (A+Γ) 17.972.034,26 15.063.252,29

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ

2. Πιστωτικοί λογαριασμοί εγγυημένων και εμπράγματων ασφαλειών	1.627.146,00	1.027.146,00
--	--------------	--------------

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: 1. Επί των ακινήτων της εταιρείας έχουν εγγραφεί υποθήκες ύψους 1.627.146,00 ευρώ προς εξασφάλιση τραπεζικών δανείων το ύψος των οποίων στις 31.12.2010 ανέρχεται σε 2.437.881,16 ευρώ.

2. Η τελευταία αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων της εταιρείας έγινε στη χρήση 2008 βάσει του Ν. 2065/1992.

3. Η διανομή των κερδών της χρήσης τελεί υπό την έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων με ποσοστιαία 70% του καταβληθέντος Μετοχικού Κεφαλαίου.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ
31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2010 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2010)

	<u>Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2010</u>		<u>Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2009</u>	
I. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως				
Κύκλος Εργασιών (πωλήσεις)		18.648.215,84		17.338.892,23
Μείον: Κόστος πωλήσεων		<u>17.884.915,23</u>		<u>16.557.728,34</u>
Μικτά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως		763.300,61		781.163,89
Πλέον: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως		<u>1.983,00</u>		<u>324,50</u>
Σύνολο		765.283,61		781.488,39
ΜΕΙΟΝ: 1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας		157.399,97		142.379,55
3. Έξοδα λειτουργίας διαβάσεως		<u>206.468,62</u>		<u>228.048,53</u>
Μερικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως		401.415,92		411.060,31
ΠΛΕΟΝ: 4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα		<u>19.209,59</u>		<u>7.419,65</u>
Μείον:				
3. Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα		<u>145.268,79</u>		<u>157.267,31</u>
Οικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως		275.356,72		261.212,65
II. ΠΛΕΟΝ: Έκτακτα αποτελέσματα				
1. Έκτακτα και ανόργανα έσοδα		21.178,97		21.178,97
2. Έκτακτα κέρδη		<u>1.950,00</u>		<u>0,00</u>
		23.128,97		21.178,97
Μείον:				
1. Έκτακτα και ανόργανα έξοδα		6.739,67		9.136,63
2. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων		0,00		113,89
4. Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους		<u>89.985,00</u>		<u>85.363,00</u>
		96.724,67		94.613,52
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη)		201.761,02		187.778,10
ΜΕΙΟΝ: Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων		<u>840.744,57</u>		<u>574.075,32</u>
Μείον: Οι από αυτές ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος		<u>840.744,57</u>		<u>574.075,32</u>
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Κέρδη) ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων		<u><u>201.761,02</u></u>		<u><u>187.778,10</u></u>

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	<u>Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2010</u>	<u>Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2009</u>
Καθαρά αποτελέσματα (κέρδη) χρήσεως	201.761,02	187.778,10
(-) Υπόλοιπο αποτελεσμάτων προηγούμενων χρήσεων	181.894,13	106.495,75
(-) Διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων	0,00	-53.409,00
Σύνολο	383.665,15	240.864,85
Μείον: 1. Φόρος εισοδήματος	55.112,25	52.190,75
1α. Έκτακτη εισφορά Ν. 3945/2010	8.350,52	0,00
2. Λοιποί μη ενσωματ. στο λειτουργικό κόστος φόροι	<u>7.572,80</u>	<u>0,00</u>
Κέρδη προς διάθεση	<u><u>312.619,58</u></u>	<u><u>188.674,10</u></u>
Η διάθεση των κερδών γίνεται ως εξής:		
1. Τακτικό αποθεματικό	7.333,00	6.780,00
6. Υπόλοιπο κερδών εις νέο	<u>305.286,58</u>	<u>181.894,13</u>
	<u><u>312.619,58</u></u>	<u><u>188.674,13</u></u>

ΠΕΤΡΑ ΠΡΕΒΕΖΗΣ, 30 Απριλίου 2011

Ο Πρόεδρος

ΚΑΡΑΛΗΣ ΚΙΡΙΑΚΟΣ
 Α.Δ.Τ. ΑΒ 622393

Ο Αντιπρόεδρος

ΚΑΡΑΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
 Α.Δ.Τ. ΑΒ 549296

Η Λογίστρια

ΒΑΖΙΕΙΟΥ ΓΙΑΝΝΑ
 Α.Δ.Τ. Θ 797779

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΛΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011

11η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011)

ΑΡ. Μ.Α.Ε. 44529/43/Β/99/009

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2011			Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2010		
	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη αξία	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη αξία
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ						
1. Εξόδα ιδρύσεως & πρώτης εγκαταστάσεως	110.659,96	72.014,14	38.645,82	79.691,93	61.881,92	17.810,01
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
II. Ενομήσιμες ακινητοποιήσεις						
1. Γήπεδα - Οικόπεδα	343.345,17	0,00	343.345,17	336.236,54	0,00	336.236,54
3. Κτίρια και τεχνικά έργα	2.480.110,28	1.677.665,90	802.444,38	2.250.744,57	1.576.833,29	673.911,28
4. Μηχανήματα-Τεχνικές εγκαταστάσεις και λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός	5.638.701,02	4.374.274,76	1.264.426,26	5.582.767,02	3.947.226,36	1.635.540,66
5. Μεταφορικά μέσα	1.892.441,12	876.044,86	1.016.396,26	1.696.008,42	616.865,13	1.079.143,29
6. Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	148.391,32	119.176,26	29.215,06	148.391,32	107.258,44	41.132,88
7. Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Σύνολο ακινήτοποιήσεων (Γ II)	10.302.986,91	7.047.161,76	3.255.825,13	10.004.147,87	6.246.273,22	3.758.874,65
Σύνολο πάγιου ενεργητικού (Γ II)			3.255.825,13			3.758.874,65
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
I. Αποθέματα						
1. Εμπορεύματα			6.736,50			0,00
2. Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή-Υποπροϊόντα και Υπολείμματα			5.829.961,67			3.976.559,76
4. Πρώτες και βοηθητικές ύλες-Ανολύσιμα υλικά-Ανταλλακτικά και Είδη συνσκευασίας			62.231,42			51.791,16
5. Προκαταβολές για αγορά αποθεμάτων			1.845.842,80			2.187.341,45
			7.744.772,39			6.215.692,39
II. Απαιτήσεις						
1. Πελάτες			5.950.227,53			5.887.782,70
3α. Επταετές εισπρακτέες (μεταχρονίες)			894.977,84			1.110.039,36
3β. Επταετές σε καθυστέρηση			162.583,61			95.608,37
10. Επισφαλείς - Επιδόκιμο πελάτες και χρεώστες			356.276,41			0,00
11. Χρεώστες διάφοροι			32.883,29			471.687,10
			7.396.948,68			7.565.117,53
IV. Διαθέσιμα						
1. Ταμείο			21.093,16			19.722,93
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας			444.522,57			397.816,75
			465.615,73			417.539,68
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔI+ΔII+ΔIV)			15.607.336,80			14.198.349,60
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (B+Γ+Δ)			18.901.809,75			17.972.034,26
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ						
2. Χρεωστικοί λογαριασμοί εγγυησεων και εμπράγματων ασφαλειών			1.627.146,00			1.627.146,00

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: 1. Επί των ακινήτων της εταιρείας έχουν εγγραφεί υποθήκες ύψους 1.627.146,00 ευρώ προς εξασφάλιση τραπεζικών δανείων το ύψος των οποίων στις 31.12.2011 ανέρχεται σε 2.324.348,90 ευρώ.

2. Η τελευταία αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων της εταιρείας έγινε στη χρήση 2008 βάσει του Ν. 2085/1992.

3. Η διανομή των κερδών της χρήσεως τελεί υπό την έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων με πλειοψηφία 70% του καταβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου.

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

	Ποσά	Ποσά
	κλειόμενης χρήσεως 2011	προηγούμενης χρήσεως 2010
A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
I. Μετοχικό Κεφάλαιο (1.446.700 μετοχές των 2,93 ευρώ εκάστη)		
1. Καταβλημένο	4.238.631,00	4.238.631,00
III. Διαφορές αναπροσαρμογής-Επιχορηγήσεις επενδύσεων		
3. Επιχορηγήσεις επενδύσεων πάγιου ενεργητικού	1.661.166,70	897.123,66
	1.661.166,70	897.123,66
IV. Αποθεματικό Κεφάλαιο		
1. Τακτικό αποθεματικό	38.677,63	27.247,63
5. Αφορολόγητα αποθεματικά οφείλων διατάξεων νόμων	12.035,44	12.035,44
	50.713,07	39.283,07
V. Αποτελέσματα εις νέο		
Υπόλοιπα κερδών χρήσεως εις νέο	506.654,74	305.266,58
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (A+III+IV+V)	6.459.365,51	5.480.524,33
B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ		
2. Λοιπές προβλέψεις	183.731,82	89.965,00
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
1. Ομολογιακά δάνεια	894.742,11	1.210.532,22
2. Δάνεια Τραπεζών	779.019,01	873.897,09
	1.673.761,12	2.084.429,31
II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
1. Προμηθευτές	6.399.068,71	6.391.285,42
2α. Επταετές πληρωτέες	1.031.843,53	1.084.769,00
3. Τράπεζες λήβραυτοπρόθεσμων υποχρεώσεων	2.492.177,61	2.010.446,09
4. Προκαταβολές πελατών	-	8.163,17
5. Υποχρεώσεις από φόρους-έλη	143.117,56	214.405,92
6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	50.753,04	36.973,14
7. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	433.813,84	553.075,98
11. Πιστωτές διάφοροι	34.177,01	17.978,90
	10.584.951,30	10.317.095,62
Σύνολο υποχρεώσεων (ΓI+ΓII)	12.258.712,42	12.401.524,93
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (A+B+Γ)	18.901.809,75	17.972.034,26
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ		
2. Πιστωτικοί λογαριασμοί εγγυησεων και εμπράγματων ασφαλειών	1.627.146,00	1.627.146,00

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ
31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011)

	<u>Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2011</u>		<u>Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2010</u>	
I. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως				
Κύριες Εργασίες (πωλήσεις)		19.266.925,56		18.648.210,84
Μείον: Κόστος πωλήσεων		<u>18.317.401,10</u>		<u>17.004.915,25</u>
Μικτά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως		949.444,46		763.300,61
ΠΛΕΟΝ: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως		<u>300,00</u>		<u>1.983,00</u>
Σύνολο		949.744,46		765.283,61
ΜΕΙΟΝ: 1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας		191.912,44		164.971,87
3. Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως		<u>295.466,65</u>	<u>487.379,09</u>	<u>206.468,62</u>
Μικρά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως		462.365,37		363.843,12
ΠΛΕΟΝ: 4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα		130.064,56		19.209,59
Μείον:				
3. Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα		<u>235.073,45</u>	<u>-105.008,89</u>	<u>145.268,79</u>
Ολικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως		<u>357.356,48</u>		<u>267.783,92</u>
II. ΠΛΕΟΝ: Έκτακτα αποτελέσματα				
1. Έκτακτα και ανόργανα έσοδα		42.426,18		21.178,97
2. Έκτακτα κέρδη		<u>0,00</u>		<u>1.950,00</u>
		42.426,18		23.128,97
Μείον:				
1. Έκτακτα και ανόργανα έξοδα		4.331,86		6.739,67
4. Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους		<u>93.746,82</u>	<u>98.078,68</u>	<u>-55.652,50</u>
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη)		301.703,98		194.188,22
ΜΕΙΟΝ: Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων		736.397,62		840.744,57
Μείον: Οι από αυτές ενσωματωμένες στα λειτουργικά κόστος		<u>720.431,25</u>	<u>15.966,37</u>	<u>840.744,57</u>
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Κέρδη) ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων		<u><u>285.737,61</u></u>		<u><u>194.188,22</u></u>

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2011	Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2010
Καθαρά αποτελέσματα (κέρδη) χρήσεως	285.737,61	194.188,22
(-) Υπόλοιπα αποτελεσμάτων προηγούμενων χρήσεων	<u>305.286,58</u>	<u>181.894,13</u>
Σύνολο	591.024,19	376.082,35
Μείον: 1. Φόρος εισοδήματος	70.939,45	55.112,25
1α Έκτακτη εισφορά		8.350,52
Κέρδη προς διάθεση	<u>520.084,74</u>	<u>312.619,58</u>
<i>Η διάθεση των κερδών γίνεται ως εξής:</i>		
1. Τακτικό αποθεματικό	11.430,00	7.333,00
8. Υπόλοιπο κερδών εις νέο	<u>508.654,74</u>	<u>305.286,58</u>
	<u>520.084,74</u>	<u>312.619,58</u>

ΠΕΤΡΑ ΠΡΕΒΕΖΗΣ, 20 Απριλίου 2012

Ο Πρόεδρος

ΚΑΡΑΛΗΣ ΚΑΡΙΜΙΝΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΒ 622393

Ο Αντιπρόεδρος

ΚΑΡΑΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
Α.Δ.Τ. ΑΒ 649296

Η Λογίστρια

ΒΑΣΙΝΕΙΟΥ ΓΙΑΝΝΑ
Α.Δ.Τ. Θ 797779

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΡΦΑΓΙΑ ΑΣΙΤΩΦΩΡ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2014
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2014
Α. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2014

Table with multiple columns for financial metrics and rows for various departments like Production, Administration, and Marketing.

ΠΡΟΣΒΛΕΨΗ 2014 - 2015
1. ΠΡΟΣΒΛΕΨΗ 2014 - 2015
2. ΠΡΟΣΒΛΕΨΗ 2014 - 2015

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Table with columns for 'Προβλεπόμενα έσοδα (€)', 'Προβλεπόμενα έξοδα (€)', and 'Ποσοστό κάλυψης (%)'. Rows include various financial categories.

Α. ΠΡΟΣΒΛΕΨΗ 2014 - 2015
Β. ΠΡΟΣΒΛΕΨΗ 2014 - 2015
Γ. ΠΡΟΣΒΛΕΨΗ 2014 - 2015

Α. ΠΡΟΣΒΛΕΨΗ 2014 - 2015
Β. ΠΡΟΣΒΛΕΨΗ 2014 - 2015
Γ. ΠΡΟΣΒΛΕΨΗ 2014 - 2015

Σημείωση: Το παρόν έγγραφο αποτελεί μέρος του ετήσιου οικονομικού καταστάσεων της εταιρείας...
1. Ο παρών πίνακας παρουσιάζει τις προβλεπόμενες οικονομικές δραστηριότητες της εταιρείας...
2. Το παρόν έγγραφο αποτελεί μέρος του ετήσιου οικονομικού καταστάσεων της εταιρείας...

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ 2012
 156 ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΠΥΡΟΣ (ΕΛΛΗΝΙΚΗ) Α.Ε. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ
 ΑΡ. Μ.Α.Σ. 49090600000
 ΑΦ. Π. 00017

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Ποσό (Εκατομμύρια Ευρώ) 2012		Ποσό (Εκατομμύρια Ευρώ) 2011		Ποσοστό μεταβολής	Αριθμός
	2012	2011	2012	2011		
Α. ΚΑΤΑΝΕΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0%	1
Β. ΚΑΤΑΝΕΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΑΤΑΝΕΜΗΤΗ	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0%	1
Γ. ΚΑΤΑΝΕΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΑΤΑΝΕΜΗΤΗ	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0%	1
Δ. ΚΑΤΑΝΕΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΑΤΑΝΕΜΗΤΗ	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0%	1
Ε. ΚΑΤΑΝΕΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΑΤΑΝΕΜΗΤΗ	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0%	1
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΝΕΜΕΝΩΝ	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0%	1

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:
 1. Οι κατανομές αυτές είναι σύμφωνα με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της 25/11/2012 σχετικά με την κατανομή των κερδών.
 2. Η κατανομή αυτή είναι σύμφωνα με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της 25/11/2012 σχετικά με την κατανομή των κερδών.
 3. Η κατανομή αυτή είναι σύμφωνα με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της 25/11/2012 σχετικά με την κατανομή των κερδών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΓΡΑΦΕΙΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΥΠΟ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΥΠΟ (2012) - ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΥΠΟ (2011)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Ποσό (Εκατομμύρια Ευρώ) 2012		Ποσό (Εκατομμύρια Ευρώ) 2011		Ποσοστό μεταβολής	Αριθμός
	2012	2011	2012	2011		
Α. ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΚΑΤΑΝΕΜΕΝΩΝ	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0%	1
Β. ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΚΑΤΑΝΕΜΕΝΩΝ	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0%	1
Γ. ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΚΑΤΑΝΕΜΕΝΩΝ	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0%	1
Δ. ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΚΑΤΑΝΕΜΕΝΩΝ	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0%	1
Ε. ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΚΑΤΑΝΕΜΕΝΩΝ	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0%	1
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ ΚΑΤΑΝΕΜΕΝΩΝ	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0%	1

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:
 1. Οι κατανομές αυτές είναι σύμφωνα με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της 25/11/2012 σχετικά με την κατανομή των κερδών.
 2. Η κατανομή αυτή είναι σύμφωνα με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της 25/11/2012 σχετικά με την κατανομή των κερδών.
 3. Η κατανομή αυτή είναι σύμφωνα με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της 25/11/2012 σχετικά με την κατανομή των κερδών.

Αθήνα, 19 Ιανουαρίου 2012

Αναστάσιος Β. Καραϊσκάκης
 Πρόεδρος Διοικήσεως

Βιομηχανία Γαλακτός Ηπείρου Α.Ε.
 156 ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΠΥΡΟΣ (ΕΛΛΗΝΙΚΗ) Α.Ε. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ
 ΑΦ. Π. 00017

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΡΟΥ ΚΑΡΑΛΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
ΑΡ. Ε.Μ.Ε. 1162/2014

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Ποσοστά επί των κερδών 2014			Ποσοστά επί των κερδών 2013			Ποσοστό επί των κερδών 2014	Ποσοστό επί των κερδών 2013
	Από κέρδη	Από κέρδη	Από κέρδη	Από κέρδη	Από κέρδη	Από κέρδη		
Α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Β. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Γ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Δ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Ε. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Ποσοστά επί των κερδών 2014			Ποσοστά επί των κερδών 2013			Ποσοστό επί των κερδών 2014	Ποσοστό επί των κερδών 2013
	Από κέρδη	Από κέρδη	Από κέρδη	Από κέρδη	Από κέρδη	Από κέρδη		
Α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Β. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Γ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Δ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Ε. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Ποσοστά επί των κερδών 2014			Ποσοστά επί των κερδών 2013			Ποσοστό επί των κερδών 2014	Ποσοστό επί των κερδών 2013
	Από κέρδη	Από κέρδη	Από κέρδη	Από κέρδη	Από κέρδη	Από κέρδη		
Α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Β. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Γ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Δ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Ε. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ

ΑΡΧΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΡΑΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
Α.Ε.Τ. ΑΒ ΕΠΕΑΕ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Α.Ε.Τ. ΑΒ ΕΠΕΑΕ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΚΑΡΑΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
Α.Ε.Τ. ΑΒ ΕΠΕΑΕ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΚΑΡΑΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
Α.Ε.Τ. ΑΒ ΕΠΕΑΕ

ΠΗΓΕΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βαγιάνος, Δ., Βέττας, Ν., Μεγήρ, Κ., Πισσαρίδης, Χ. (επιστημονική επιμέλεια) , Αγγελέτος, Γ.Μ., Αζαριάδης, Κ., Αρκολάκης, Κ., Βαγιάνος, Δ., Βέττας, Ν. , Γαλενιανός, Μ., Γκενάκος, Χ., Δοξιάδης, Α., Ιακωβίδης, Γ.Μ., Ιωαννίδης, Μ.Γ. , Καναβός, Π., Καρατζά, Σ., Καρκατσούλης, Π., Κατσουλάκος, Γ. , Κωτσόγιαννης, Χ., Λυμπεράκη, Α., Μεγήρ, Κ., Νικολίτσα, Δ., Ντέλλας, Χ., Παναγέας, Σ., Παπαιωάννου, Η., Πισσαρίδης, Χ., Σκρέτα, Β., Σουλιώτης, Κ., Στεφοπούλου, Ε., Τήνιος, Π., Τσούτσουρα, Μ., Φλεβοτόμου, Μ., Χαλιάσος, Μ., Χαρδούβελης, Γ., Χούπης, Γ. (2017). *Πέρα από την λιτότητα: για μια νέα δυναμική στην ελληνική οικονομία, (1η έκδοση)*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Βάμβουκας, Γ. (1997). *Ελληνική οικονομία : πολιτική για την ανάπτυξη και την εξυγίανση των δημόσιων Οικονομικών*. Αθήνα: Σμπίλιας
- Βασιλείου, Δ & Ηρειώτης, Ν., (2008). *Χρηματοοικονομική διοίκηση: θεωρία και πρακτική (1η αναθεωρ. έκδοση)*. Αθήνα: Rosili
- Βήτος, Γ., (2013). *Διαγωνισμός εκτελωνιστών 2013-Θέματα Τελωνειακής Νομοθεσίας – Δασμολογικής Νομοθεσίας – νομοθεσίας εκτελωνιστών*. Αθήνα
- ΓΓΠΣ, (2012). *Παρουσίαση από την Ομάδα έργου icisnet για το υποσύστημα εισαγωγών-εξαγωγών*. Αθήνα , Γενική Δ/ση Τελωνείων και ΕΦΚ – Δ/ση υποστήριξης ΟΠΣΤ, τμήμα Γ ,
- ΕΛ.ΣΤΑΤ, (2017). *Στατιστικές διεθνούς εμπορίου αγαθών κατά επιχειρηματικά χαρακτηριστικά, έτος 2015*. Δελτίο τύπου 31-07-2017
- Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, (2017). *Οικονομικό Δελτίο , Τεύχος 8*, Γερμανία: Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2010), *Ανακοίνωση της Επιτροπής «ΕΥΡΩΠΗ 2020», Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη*. Βρυξέλλες, COM(2010)2020
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή – Δήλωση, 2017, *Άνοιγμα του εμπορίου για την Ουκρανία: Κοινή δήλωση της επιτρόπου κ. Malmström και της υφυπουργού κ. Mykolska*, Βρυξέλλες, 29 Σεπτεμβρίου 2017, STATEMENT/17/3482
- ICAP GROUP, (2011). *40 κορυφαίοι κλάδοι της ελληνικής οικονομίας 2011*. Μελέτη , Αθήνα, Εκδότης (ICAR GROUP AE), Χορηγός (Τα Νέα), ανακτήθηκε από

την ηλεκτρονική διεύθυνση https://www.icap.gr/Documents/LeadingSectors/2011_06_23_12_35_55/document.pdf, ημερομηνία προσπέλασης 25/04/2018

- Κονιστής, Κ.Ν., (2010). *Εθνικός και Κοινοτικός Τελωνειακός Κώδικας(4η ανανεωμ. έκδοση)*. Αθήνα: Πάμισος
- Κοτσίρης, Λ., (2012).*Ευρωπαϊκό εμπορικό δίκαιο: εισαγωγή στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δίκαιο ανταγωνισμού, δίκαιο βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας, δίκαιο εταιριών, δίκαιο φε-ρεγγυότητας (2η έκδ.)*. Αθήνα , Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας
- Κωνσταντακοπούλου, Ι.,(2015). *Ανάλυση του Ελληνικού εξωτερικού εμπορίου: κλαδική ανάλυση, συγκριτικά πλεονεκτήματα, εξαγωγές και οικονομική ανάπτυξη 2000-2014*. Αθήνα, Μελέτη 74 , ΚΕΠΕ
- Κώττης, Γ.,(1985). *Ειδικά οικονομικά θέματα* . Αθήνα: Παπαζήση
- Johnson G., K. Scholes and R. Whittington, (2005), *Exploring Corporate Strategy:Text and Cases* , 7th edition, London, Prentice Hall,
- Mankiw, N. G .& Taylor, M. P., (2010). *Αρχές οικονομικής θεωρίας: Με αναφορά στις Ευρωπαϊκές Οικονομίες* . Λιανός Θ.(επιμέλεια), Σακκά, Α.(μετάφραση)τόμος Β΄. Αθήνα: Gutenberg.
- Μούσης, Ν., (2015). *Ευρωπαϊκή Ένωση: δίκαιο , οικονομία , πολιτικές (15η έκδ.)*. Αθήνα , Θεσσαλονίκη: Παπαζήση
- Παπαδάκη Γιώτη Ο., (2010). *Ευρωπαϊκή πολιτική ολοκλήρωση και πολιτικές αλληλεγγύης*. Αθήνα: Κριτική
- Παπαδάκης, Β., (2002). *Στρατηγική των επιχειρήσεων*. Αθήνα: Μπένου
- Πεχλιβανίδης, Π., (1994). *Στρατηγικός Προγραμματισμός και Στρατηγικό Μάνατζμεντ των επιχειρήσεων*. Αθήνα: Σταμούλης
- Σκιαθήτη, Π.,(2012) . *Οι κυβερνήσεις 1975-2012*. Εργασία Συνταγματικού Δικαίου, Σχολή Νομικών & Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Νομικής. Δημητρόπουλος, Α.(Διδάσκων).Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/LAW169/%CE%93%CE%95%CE%9D%CE%99%CE%9A%CE%97%20%CE%98%CE%95%CE%A9%CE%A1%CE%99%CE%91/K%CF%85%CE%B2%CE%B5%CF%81%CE%BD%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82%201975-2012%28%CE%9D%CE%91%CE%9213065%29%20-%20%CE%A3%CE%BA%CE%B9%CE%B1%CE%B8%CE%AF%CF%84%CE%B7%20%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%>

B3%CE%B9%CF%8E%CF% 84% CE%B 1. pdf , ημερομηνία προσπέλασης 10-05-2018

- Sodersten, B. , (1985). “International Economics”, 2nd edition.London.
- Swinbank, A. and Ritson, C., (1988). The Common Agricultural Policy, Customs Unions and the Mediterranean Basin, Journal of Common Market Studies, 27(2)
- Τσακανίκας Α.(επιστημ.υπέυθυνος) ,Βέττας,Ν.,(συντονισμός),Βασιλειάδης Μ.,Θωμαΐδου Φ.,Κόρρα Έ., Μουστάκας Α.,Ντεμιάν Η.,Σταυράκη Σ.,(2017).*Ο τομέας μεταποίησης στην Ελλάδα: Τάσεις και Προοπτικές*. Αθήνα ,Μελέτη ,Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών
- Υπουργείο οικονομικών κυπριακής δημοκρατίας, (2011).*Συνοπτικός οδηγός του τμήματος τελωνείων ,Εξαγωγές .Κύπρος*
- Υπουργείο Οικονομικών,(2016). *Εγχειρίδιο Ενημέρωσης Εισαγωγέων – Εξαγωγέων, με Απαλλαγές από Επιβαρύνσεις*. Αθήνα ,Γενική Διεύθυνση Τελωνείων & Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης
- Φαρμάκη Α.,(2012). *«Διεθνείς Συμφωνίες συναπτόμενες τόσο από την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και από τα Κράτη-μέλη της.(Μικτές διεθνείς συμφωνίες – συμφωνίες μικτού τύπου.)*. Διδακτορική διατριβή, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης: Τμήμα Νομικής, Τομέας Διεθνών Σπουδών.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

- Συνθήκη της Ρώμης(ΕΟΚ),25 Μαρτίου 1957. *Συνθήκη περί ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας* .
- Κανονισμός ΕΟΚ 3918/91, του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1991 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2603/69 περί θεσπίσεως κοινού καθεστώτος εξαγωγών.
- Κανονισμός ΕΟΚ 2913/1992, του Συμβουλίου της 12ης Οκτωβρίου 1992 περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα.
- Κανονισμός ΕΟΚ 2454/1993, της Επιτροπής της 2ας Ιουλίου 1993 για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα.
- Συνθήκη της Λισσαβόνας ,13 Δεκεμβρίου 2007 , για την τροποποίηση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, (ΕΕ C 306) .

- Απόφαση αριθ. 70/2008/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Ιανουαρίου 2008 για ένα περιβάλλον χωρίς χαρτί για τα τελωνεία και τις εμπορικές επιχειρήσεις. Αποφάσεις Υιοθετηθείσες από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Στρασβούργο L 23. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (26.1.2008).
- Απόφαση του Συμβουλίου της 16ης Σεπτεμβρίου 2010 για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της αφενός, και της Δημοκρατίας της Κορέας αφετέρου (2011/265/EE). Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης .L 127. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης(14.5.2011). Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ:L:2011:127:TOC> ημερομηνία προσπέλασης 12-04-2018.
- Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 543/2011 της Επιτροπής της 7ης Ιουνίου 2011 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου όσον αφορά τους τομείς των οπωροκηπευτικών και των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών. Βρυξέλλες L 157. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης(15.6.2011).
- ΦΕΚ 588/Β/05-03-2012. Απόφαση Αριθμ. Δ17Γ 5005477 ΕΞ2012 Απλοποιημένη διαδικασία απόδειξης της Προτιμησιακής Καταγωγής ή της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των εμπορευμάτων από Εγκεκριμένο Εξαγωγέα και καθορισμός αρμοδιότητας για τη χορήγηση της «Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα». Υπουργείο Οικονομικών. Αθήνα. Εφημερίδα της Κυβέρνησης.
- Δ19Α 5012006 ΕΞ2012/12-3-12 ΔΥΟ Οδηγίες για την εφαρμογή του Συστήματος Ελέγχου Εξαγωγών (ECS) στο πλαίσιο της παραγωγικής λειτουργίας του υποσυστήματος εξαγωγών του Ολοκληρωμένου Πληροφορικού Συστήματος Τελωνείων – ICISnet. Αθήνα ,Γενική Δ/ση Τελωνείων και ΕΦΚ, Υπουργείο Οικονομικών.
- Νόμος 4073/2012. Κύρωση του Πρωτοκόλλου Φυτοϋγειονομικών Απαιτήσεων για την εξαγωγή καρπών ακτινιδίων από την Ελληνική Δημοκρατία στην Κίνα μεταξύ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Γενικής Διοίκησης Επιθεώρησης Ποιότητας, Ελέγχου και Καραντίνας της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. ΦΕΚ Α/87/ 11 Απριλίου 2012.Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

- Δ19Α 5014667 ΕΞ2012.Θέση σε παραγωγική λειτουργία του Συστήματος Ελέγχου Εξαγωγών ECS στο ICISNET. Αθήνα .Γενική Διεύθυνση Τελωνείων & Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης. Υπουργείο Οικονομικών.
- ΦΕΚ 1380/Β/06-06-2013.Αριθμ. 2533/63997(6).Συμπληρωματικά μέτρα σχετικά με το θεσμό του εγκεκριμένου εμπόρου στον τομέα των νωπών οπωροκηπευτικών, σε εφαρμογή του άρθρου 12 του Καν. (ΕΕ) 543/2011 της Επιτροπής. Υπουργείο αγροτικής ανάπτυξης & τροφίμων Εφημερίδα της Κυβέρνησης.
- Κανονισμός ΕΕ 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Οκτωβρίου 2013 για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (L 269/10.10.2013).Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 10.10.2013 .
- ECS _ Εξαγωγή ή έξοδος Εμπορευμάτων από το Τελωνειακό έδαφος της Ένωσης στο πλαίσιο του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα - Αντικατάσταση της αριθμ. Δ19Α 5013811 ΕΞ 2014/03.06.2014. Υπουργείο Οικονομικών. Γενική Δ/ση Τελωνείων και ΕΦΚ. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10348453&adreseID=10001983> . Ημερομηνία προσπέλασης 05-03-2018.
- Ν4314/2014. Α)Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α 297) και άλλες διατάξεις. (ΦΕΚ 265/Α/23.12.2014).Εφημερίδα της Κυβέρνησης .
- Κοινοποίηση της αριθμ. ΔΤΔ Α 5016701 ΕΞ2015/31-7-2015 (ΦΕΚ 1698/Β/14-8-2015) Απόφασης ΓΓΔΕ με θέμα « Υποχρεωτική ηλεκτρονική υποβολή των υποστηρικτικών της διασάφησης εξαγωγής εγγράφων-Τήρηση αρχείου». Αθήνα .Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων. Υπουργείο Οικονομικών,2015. Εφημερίδα της Κυβέρνησης.
- Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2446 της Επιτροπής της 28ης Ιουλίου 2015για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά λεπτομερείς κανόνες σχετικούς με ορισμένες από τις διατάξεις του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα . Βρυξέλλες L 343. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- *Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2015/2447 της Επιτροπής της 24ης Νοεμβρίου 2015 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα.* Βρυξέλλες L 343. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- *Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2424 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2015 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 207/2009 του Συμβουλίου για το κοινοτικό σήμα και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2868/95 της Επιτροπής περί της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 40/94 του Συμβουλίου για το κοινοτικό σήμα, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2869/95 της Επιτροπής σχετικά με τα πληρωτέα προς το Γραφείο Εναρμόνισης στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς τέλη (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα).* Βρυξέλλες L 341. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,(24.12.2015).
- *Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/341 της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2015 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά μεταβατικούς κανόνες για ορισμένες διατάξεις του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα για τις περιπτώσεις που τα σχετικά ηλεκτρονικά συστήματα δεν έχουν τεθεί ακόμη σε λειτουργία, και την τροποποίηση του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2015/2446 της Επιτροπής.* Βρυξέλλες L 69. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- *ΑΔΑ:Ω63ΘΗ-ΟΤΔ, ΔΔΘΤΟΚ Β'1082376 ΕΞ2016 .Οδηγίες αναφορικά με την καταγωγή των εμπορευμάτων. Ενωσιακός Τελωνειακός Κώδικας (UCC)- Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (Ε.Ε) 2015/2447 και εκτελεστικός κανονισμός (Ε.Ε) 2015/2447 της επιτροπής, σχετικά με την θέσπιση και τις διατάξεις του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα.* Αθήνα .Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων. Υπουργείο Οικονομικών.
- *Απόφαση ΔΤΔ Α 1055689 ΕΞ 2016 ,ΑΔΑ: 7Θ8ΗΗ-ΧΒΔ Κοινοποίηση της νομοθετικής Δέσμης του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα (UCC).* Αθήνα .Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων. Υπουργείο Οικονομικών. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10348438&adreseID=10026938>, ημερομηνία προσπέλασης 06-03-2018.
- *ΔΤΔ Α 1068392 ΕΞ2016, ΑΔΑ:ΩΨΜ6Η-ΔΡΧ.Εξαγωγή & έξοδος εμπορευμάτων από το τελωνειακό έδαφος της ένωσης στο πλαίσιο του ενωσιακού τελωνειακού*

κώδικα – Αντικατάσταση της Αριθμ.: Δ19Α5013811ΕΞ2014/03.06.2014. Αθήνα., Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων. Υπουργείο Οικονομικών. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10348438&adrese=ID=10026938>. Ημερομηνία προσπέλασης 06-03-2018

- *Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2016/578 της Επιτροπής της 11ης Απριλίου 2016 για την εκπόνηση του προγράμματος εργασιών σχετικά με την ανάπτυξη και εγκατάσταση των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπεται στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα .Βρυξέλλες L 99. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,(15.4.2016).*
- *Απόφαση (ΕΕ) 2017/38 του Συμβουλίου, της 28ης Οκτωβρίου 2016 για την προσωρινή εφαρμογή της συνολικής οικονομικής και εμπορικής συμφωνίας (ΣΟΕΣ) μεταξύ του Καναδά, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφετέρου. Βρυξέλλες (L 11). Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.*
- *Παροχή οδηγιών σχετικά με την υπ'αριθμ. ΔΔΘΤΟΚ Β 1176336 ΕΞ2016/21-12-2016 ΑΥΟ-Σύστημα Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων REX .ΑΔΑ:6ΡΗΨΗ-ΡΝΝ. ΑΑΔΕ. Εφημερίδα της Κυβέρνησης ΦΕΚ4119/Β/21-12-2016. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση, <http://et.diavgeia.gov.gr>. Ημερομηνία προσπέλασης 03-04-2018.*
- *ΔΤΔ Γ1016093ΕΞ2017 «Κοινοποίηση λεπτομερειών για την εφαρμογή σχετικής νομοθεσίας αναφορικά με τον θεσμό του εγκεκριμένου εμπόρου στον τομέα των νωπών οπωροκηπευτικών» .ΑΔΑ:6Θ38Η-4ΗΑ . ΑΑΔΕ .Αθήνα.*
- *ΔΔΘΕΚΑ Β 1137049 ΕΞ 2017 «Κοινοποίηση της Συνολικής Οικονομικής και Εμπορικής Συμφωνίας (ΣΟΕΣ) μεταξύ του Καναδά, αφενός και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφετέρου. ΑΑΔΕ. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση, <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/26989> . Ημερομηνία προσπέλασης 15-04-2018.*
- *Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2017/989 της Επιτροπής της 8ης Ιουνίου 2017 για τη διόρθωση και τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/2447 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα. Βρυξέλλες (L 149). Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.*
- *Ανακοίνωση - Πρόσκληση προς τους κοινοτικούς εξαγωγείς για εγγραφή στο Σύστημα Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων REX στο πλαίσιο της συνολικής οικονομικής*

και εμπορικής συμφωνίας (ΣΟΕΣ) μεταξύ του Καναδά, αφενός και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφετέρου ενόψει της επικείμενης εφαρμογής της. ΑΔΑ:62ΜΗΗ-ΙΘΣ. ΑΑΔΕ,2017. Αθήνα .Γενική Διεύθυνση Τελωνείων & Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης.

- ΔΔΘΕΚΑ Β 1040687 ΕΞ2018 , ΑΔΑ:ΩΡ8Τ46ΜΠ3Ζ - Υ4Ξ, Μη Προτιμησιακή Καταγωγή – Κοινοποίηση ερωτηματολογίου. ΑΑΔΕ. Αθήνα .Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%A9%CE%A18%CE%A446%CE%9C%CE%A03%CE%96-%CE%A54%CE%9E?inline=true> .Ημερομηνία προσπέλασης 28-05-2018.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- ΑΑΔΕ,2016. Το πρόγραμμα εγκεκριμένου οικονομικού φορέα της ευρωπαϊκής ένωσης -ΑΕΟ -Συνεργασία Τελωνείων επιχειρήσεων για την ασφάλεια της εφοδιαστικής αλυσίδας & για την διευκόλυνση του εμπορίου. European Commission.Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: [https:// portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10370859&adreeeID=10001980](https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10370859&adreeeID=10001980). [Ημερομηνία προσπέλασης 12-03-2018].
- Αποστόλου, Β.,2017.Υποχρεωτική αναγραφή της χώρας άρμεξης του γάλακτος. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: [http://www .agrocapital. gr /Category/News/Article/27191/b-apostoloy-yprochrewtikianagrafi-tis-chwras -armexis-toy-galaktos](http://www.agrocapital.gr/Category/News/Article/27191/b-apostoloy-yprochrewtikianagrafi-tis-chwras-armexis-toy-galaktos) . [Ημερομηνία προσπέλασης 18-07-2018].
- Γενική δ/νση τελωνείων & ΕΦΚ, Ομάδα εργασίας για την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου των εκ των υστέρων ελέγχων, 2015. Οδηγός εκ των υστέρων ελέγχων. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:[https:// portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10406971&adreeeID=10001983](https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10406971&adreeeID=10001983). [Ημερομηνία προσπέλασης 08-03-2018].
- Enterprise Europe Network,2018. Έρευνα σχετικά με τη χρήση των προτιμησιακών κανόνων καταγωγής στο πλαίσιο των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:<http://bsccyprus.org.cy/erevna-schetika-me-ti-chrisi-ton-protimisiakon-kanonon-katagogis-sto-plaisio-ton-symfionion-elftheron-synallagon-tis-evropaikis-enosis/>. [Ημερομηνία προσπέλασης 21-07-2018].

- Επιμελητήριο Άρτας ,2015.*Εξαγωγές ελληνικών ακτινιδίων στην Κίνα - Εκδήλωση Ενδιαφέροντος ελληνικών επιχειρήσεων για την ένταξη νέων νομών στους ήδη εγκεκριμένους από τους οποίους μπορούν να γίνονται εξαγωγές ακτινιδίων προς την Κίνα.* Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: [://www.visitarta.gr/arta/articles/article.jsp;jsessionid=2687371085CA73C8430FD970594F8DBC?context=103&categoryid=74&articleid=13628](http://www.visitarta.gr/arta/articles/article.jsp;jsessionid=2687371085CA73C8430FD970594F8DBC?context=103&categoryid=74&articleid=13628). [Ημερομηνία προσπέλασης 02-03-2018].
- Επιμελητήριο Άρτας ,2016 .*Gateway to Korea: Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Προώθηση των Εξαγωγών στη Νότια Κορέα.* Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.visitarta.gr/arta/articles/article.jsp?context=103&categoryid=3061&articleid=16886>. [Ημερομηνία προσπέλασης 02-03-2018].
- Epiruspost,2018. *Ακτινογραφία στις εξαγωγές της Ηπείρου...Τα top προϊόντα και οι προορισμοί.* Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.epiruspost.gr/oikonomia/epixeiriseis/59297-aktinografia-stis-eksagoges-tis-ipeirou-ta-top-proionta-kai-oi-proorismoi>., [Ημερομηνία προσπέλασης 15-04-2018].
- Eurostat,2017. *International trade in goods* .Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/images/f/f4/Shares_in_the_world_market_for_exports_of_goods%2C_2016_%28%25_share_of_world_exports%29_YB17.png., [Ημερομηνία προσπέλασης 12-02-2018].
- Eurostat,2017.*Διεθνείς Εμπορευματικές συναλλαγές.* Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση :http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/International_trade_in_goods/el&oldid=355671. [Ημερομηνία προσπέλασης 25/01/2018].
- European Comission,2017. *Putting partnership into practice.* Luxembourg: Publications Office of the European Union. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/october/tradoc_156340.pdf. [Ημερομηνία προσπέλασης 22/02/2018].
- European Comission,2016. *European Neighbourhood Policy And Enlargement Negotiations.*Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση :https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/policy/glossary/terms/association-agreement_en .[Ημερομηνία προσπέλασης 15-02-2018].

- European Commission, 2018. *Negotiations and agreements*. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση :<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>. [Ημερομηνία προσπέλασης 21/02/2018].
- European Commission, 2017. *Economic partnerships*. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/economic-partnerships/>. [Ημερομηνία προσπέλασης 22/02/2018]
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης, 2016. *ΑΕΟ-Εγκεκριμένοι οικονομικοί φορείς, Κατευθυντήριες οδηγίες Ευρωπαϊκής Επιτροπής*. Βρυξέλλες 11 Μαρτίου 2016, TAXUD / B2/ 047/2011–Rev.6. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση <https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10370859&adreseID=10001980>. [Ημερομηνία προσπέλασης 12-03-2018]
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή. *Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη, Μεριμνώντας για τις ρίζες μας, Μεταρρύθμιση της ΚΓΠ*. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: https://ec.europa.eu/agriculture/cap-for-our-roots/cap-reform/index_en.htm. [Ημερομηνία προσπέλασης 30-01-2018].
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2014. *Ανακοίνωση της επιτροπής προς το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, το συμβούλιο, την ευρωπαϊκή οικονομική και κοινωνική επιτροπή και την επιτροπή των περιφερειών, Απολογισμός της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για μια έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη*. Βρυξέλλες, COM(2014)0130 final. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52014DC0130> . [Ημερομηνία προσπέλασης 12-02-2018].
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015. *Εμπόριο για όλους: προς μια πιο υπεύθυνη πολιτική για το εμπόριο και τις επενδύσεις*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση :http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/january/tradoc_154141.pdf. [Ημερομηνία προσπέλασης 29-01-2018].
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015. *Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το Συμβούλιο την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων Στρατηγική πλαίσιο για μια ανθεκτική Ενεργειακή Ένωση με μακρόπνοη πολιτική για την κλιματική αλλαγή*. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://eur->

lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri = celex%3A52015DC0080
.[Ημερομηνία προσπέλασης 02-02-2018].

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή,2016. *Πώς καθορίζονται οι προτεραιότητες.*. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση http://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-and-goals/how-priorities-are-set_el .[Ημερομηνία προσπέλασης 14-02-2018].
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή,2017. *Έκθεση της επιτροπής προς το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, το συμβούλιο, την ευρωπαϊκή οικονομική και κοινωνική επιτροπή και την επιτροπή των περιφερειών για την υλοποίηση των Συμφωνιών Ελεύθερων Συναλλαγών 1 Ιανουαρίου 2016 – 31 Δεκεμβρίου 2016 {SWD(2017) 364 final}*.Βρυξέλλες COM(2017) 654 final. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:[http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/EL/COM_2017_654-F1_-EL-MAIN-PART-1.PDF](http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/EL/COM_2017_654_F1_-EL-MAIN-PART-1.PDF),.[Ημερομηνία προσπέλασης 15-02-2018].
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή . *10 προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την περίοδο 2015-19.*Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση :https://ec.europa.eu/commission/priorities_el, .[Ημερομηνία προσπέλασης 12-02-2018].
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή,2017.*Δελτίο Τύπου Έκθεση: Οι ισχύουσες εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ παράγουν απτά οφέλη.* Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-4486_el.htm [Ημερομηνία προσπέλασης 16-02-2018] .
- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2018. *Η εμπορική πολιτική της Ε.Ε* . Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:<http://www.consilium.europa.eu/el/policies/trade-policy/trade-agreements/> .[Ημερομηνία προσπέλασης 15-02-2018].
- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2018. *Εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ.* Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.consilium.europa.eu/el/policies/trade-policy/trade-agreements/> [Ημερομηνία προσπέλασης 08-02-2018].
- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2016. *Ενημερωτικό γράφημα - Εμπορικός χάρτης ΕΕ.* Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.consilium.europa.eu/el/infographics/eu-trade-map/> [Ημερομηνία προσπέλασης 15-02-2018].

- Κ.Ν. ,2013 . Άρθρο. *Έρχονται οι έμποροι με ISO*. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:<https://www.eforologia.gr/cms/viewContents.aspx?Id=150564> .[Ημερομηνία προσπέλασης 12-04-2018].
- Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία,2014.*Καράλης: πρωταθλητής στην παραγωγή-εξαγωγή κεφαλογραβιέρας*. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: [http://www.enet.gr/?i=news.el.article & id = 407799](http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=407799) .[Ημερομηνία προσπέλασης 20-07-2018].
- Κωτσάκης,Κ. *Η ιστορία της Άρτας*. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.taxydromosartas.gr/index.php/en/apopseis/item/1357-i-istoria-tis-artas> .[Ημερομηνία προσπέλασης 16/04/2018].
- Λουφάκης Κ.,2017.*Άρθρο του Προέδρου του ΣΕΒΕ, για το νέο έτος και τις εξελίξεις στο διεθνές εμπόριο», Ινστιτούτο Εξαγωγικών Ερευνών και Σπουδών του Συνδέσμου Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος, Μηνιαία Αναφορά Εξαγωγών 33, Δεκέμβριος 2017*.Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: https://mailchi.mp/5588d5456f8d/iees-newsletter_december-2017 . [Ημερομηνία προσπέλασης 19/01/2018].
- Mallas, A., 2009. *Υλοποίηση ηλεκτρονικού Τελωνείου-Πληροφοριακό σύστημα ICISNET* Υπουργείο Οικονομικών. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση :<http://slideplayer.gr/slide/1890260/> . [Ημερομηνία προσπέλασης 08-03-2018]
- Μήτσος, Μ. , 2018 . *Πώς η εξωστρέφεια έσωσε την Πορτογαλία*. Αθήνα, Διανέοσις - Οργανισμός έρευνας και ανάλυσης. Ανάκτηση από την ηλεκτρονική διεύθυνση: https://www.dianeosis.org/2018/07/portugal_exports/.[Ημερομηνία προσπέλασης 15-07-2018].
- Μούσης Ν., 2015. *Ευρωπαϊκή Ένωση: δίκαιο , οικονομία , πολιτικές* . Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: http://europedia.moussis.eu/books/Book_2/1/index.tkl?term .[Ημερομηνία προσπέλασης 9-01-2018].
- Newsroom,2018. *Αυξητική η πορεία των εξαγωγών φρούτων και λαχανικών για το πρώτο πεντάμηνο του 2018*. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.yraithros.gr/auxitiki-porei-exagogaon-froutonlaxanikon-1o-5mino-2018/> .[Ημερομηνία προσπέλασης 18-07-2018].
- *Οι μεγαλύτερες ελληνικές βιομηχανίες, βάσει πωλήσεων,2016* Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.inr.gr/?p=a3089> .[Ημερομηνία προσπέλασης 30/07/2018].

- Πέτρου Κ.,2018."Ανοίγει" η ιαπωνική αγορά για τους εξαγωγείς Φέτας Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://banks.com.gr/anoigei-iaponiki-agora-gia-tous-eksagogeis-fetas/> .[Ημερομηνία προσπέλασης 18-07-2018].
- Romianews , 2016 .*Άρτα και Τζουμέρκα. Από την ομάδα της ταξιδιωτικής εκπομπής Tripsforall. Απολαύστε το video.[video on line].* Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: www.romiazirou.blogspot.gr .[Ημερομηνία προσπέλασης 16-04-2018].
- Ρούστας Γ.,2018.*Πετάει η εξαγωγή της φέτας :αναγκαία η συνεχής έρευνα της διεθνούς αγοράς και οι εκτιμήσεις για τις τάσεις και προτιμήσεις του καταναλωτικού κοινού.* Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: www.eleftheria.gr ,.[Ημερομηνία προσπέλασης 19-07-2018].
- Salm C. & Marine C.A.,2017. *Benefits of EU international trade agreements, European Parliament Think Tank.* Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:<https://epthinktank.eu/2017/10/27/benefits-of-eu-international-trade-agreements>. [Ημερομηνία προσπέλασης 24/02/2018].
- Σκέρτσος,Α.,2018.*Τα κλειδιά της ανάπτυξης.* Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.sev.org.gr> .[Ημερομηνία προσπέλασης 17-01-2018].
- Ταγκαλάκης, Δ., 2016. *UCC _ Παρουσίαση _ Εγκεκριμένοι Οικονομικοί Φορείς.* Αθήνα ,Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Τελωνειακών Διαδικασιών ,Τμήμα Γ. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10539121&adreseID=10001983> .[Ημερομηνία προσπέλασης 12-03-2018].
- Τσαυτάρης Α., 2013. *Ένταξη 21 ελληνικών επιχειρήσεων στο θεσμό του Εγκεκριμένου Εμπόρου για τις εξαγωγές.* Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:<http://www.epixeiro.gr/article/30343>, .[Ημερομηνία προσπέλασης 12-04-2018].
- World Trade Organization, 2018. *Principles of the trading system.* Switzerland Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/fact2_e.htm .[Ημερομηνία προσπέλασης 16-02-2018].
- Υπουργείο αγροτικής ανάπτυξης και τροφίμων, Δν/ση ποιότητας και Ασφάλειας. *Νομοθεσία στα Νωπά οπωροκηπευτικά.* Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/>

- oporokipeytika/ 287-nora-oporokipeytika.[Ημερομηνία προσπέλασης 18-07-2018].
- Υπουργείο Οικονομικών, 2012. *Υλοποίηση ηλεκτρονικού Τελωνείου-Πληροφοριακό σύστημα ICISNET*. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:<https://portal.gsis.gr/portal/page/portal/ICISnet/services?serid=10560178&adreseID=10001980>. [Ημερομηνία προσπέλασης 05-03-2018].
 - Υπουργείο Οικονομικών, 2012. *Νέο ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα τελωνείων(ICISNET)-Εφαρμογή Εξωτερικών Χρηστών(i-Trader).Οδηγίες Συμπλήρωσης διασάφησης εξαγωγής Οδηγίες χρήσης e-Υπηρεσιών*. Γενική Δ/ση Τελωνείων & Ε.Φ.Κ. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση:<https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?Serid=10348438&adreseID=10026938>,[Ημερομηνία προσπέλασης 08-03-2018].
 - Υπουργείο Οικονομικών, 2013. *ECS - Ηλεκτρονική Υποβολή των Υποστηρικτικών εγγράφων της Διασάφησης Εξαγωγής*.Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/services?serid=10348438&adreseID=10026938>, .[Ημερομηνία προσπέλασης 08-03-2018].
 - Φράγκος, Σ. 1997. *Από την Ρώμη στο Μάαστριχτ, Τέσσερις δεκαετίες μετά την υπογραφή της συνθήκης ίδρυσης της ΕΟΚ η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση βρίσκεται προ των πυλών*. Ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://tovima.gr/relatedarticlew/article/?aid=86841>. [Ημερομηνία προσπέλασης 05/01/2018].
 - <https://arta.artinoi.gr/periballon.Shtml>
 - <http://custom-brokers.blogspot.com>
 - <https://ec.europa.eu/eurostat/>
 - http://ec.europa.eu/taxation_customs/registered-exporter-system_en
 - <http://eur-lex.europa.eu/>.
 - <https://portal.ggps.gsis/portal/page/portal/ICISnetintranet/>
 - <http://www.businessdictionary.com/definition/export.html>
 - <http://www.ektelonismos.com>
 - <https://www.euretirio.com/exagoges/>
 - <http://www.gaiapedia.gr>

- http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%BF:Services_icons_registry.png.
- https://www.karalis.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=28&Itemid=13&lang=en,
- <https://www.liberal.gr/>

